No. 62 — Zaterdag 15 FEBRUARI 1930. — 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten
Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden f 3.75, elke
5 woorden meer f 0.75.
Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — EERSTE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888
(Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

De Communisten in Indo-China.

Toen deze week de eerste berichten kwamen over een oproer in het garnizoen te Yen-bay in Tonkin, wezen wij er op dat dit feit onmogelijk een verrassing kon zijn. Al geruimen tijd smeulde en broeide het in Indo-China en vooral in de meest Noordelijke provincie, Tonkin. Onlangs was alles kalm, maar de door de communisten gevoerde intensieve opruiende actie kon tenslotte niet zonder gevolgen blijven. Reeds in 1929 hebben zich eenige incidenten afgespeeld die te denken gaven. Dat de Fransche autoriteiten er weinig ruchtbaarheid aan gegeven hebben, ze niet zoo zwaar opnamen als elders gebeurd zou wezen, kan mogelijk verklaard worden door de strubbelingen waarmede Frankrijk in zijn koloniale gebieden in Afrika te kampen heeft, waar oproer, ja oorlog aan de orde van den dag is. Men went nu eenmaal aan alles.

Dat men in Indo China de symptomen onderschat heeft, mag echter niet gezegd werden. Uit het jaarrapport van den Raad van Indo China (1928/1929) blijkt dat de Raad ook toen, zij het dan ook slechts door opsomming van feiten, tegen de destructieve agitatie onder de inheemsche bevolking duidelijk en ondubbelzinnig waarschuwde.

Wij zullen er hier een en ander over mededeelen: voor Indië is kennis dier feiten van eminent belang.

In de laatste maanden van 1928 begon in de provincie Tonkin, waar nu de onlusten hebben plaats gehad, de organisatie „Me-Min" een intensieve actie te voeren, welke geleid werd door de communistische partij. Den 9den Februari 1929 werd M. Bazin, de directeur van het bureau voor werving van arbeiders, vermoord. Deze moord beschouwde men als een gevolg van de actie der „Me-Min". Bij de opsporing van de daders werden documenten aan het licht gebracht die wezen op het bestaan van een anti-Fransche organisatie, genaamd „Viêt-Nam-Quôc-Dân-Dang" (nationalistische partij der Anamieten).

Wel wist de regeering eerder van het bestaan af, maar schriftelijke bewijzen en authentieke stukken omtrent het wezen van deze vereeniging had men niet. Bij regeeringsbesluit van 25 Februari gelastte de gouverneur-generaal aan de *commission criminelle de Tonkin* een nader onderzoek naar deze samenzwering in te stellen. Het onderzoek, dat maanden duurde, had tot gevolg dat 227 personen gearresteerd werden, onder wie 40 soldaten.

Men stond hier dus voor het feit dat de agitatie ook onder de militairen gevoerd werd. Doch niet slechts onder de inheemsche militairen. 31 Juli werden in de garnizoensplaats Dap-Cau, in Tonkin, tractaatjes gevonden die onder de *legionnaires* werden verspreid. Het was een oproep van de communistische partij in Indo-China gericht tot de „*soldats et marins français, fils de la grande Révolution française, enfants de la Commune de Paris, aux soldats et marins des autres colonies français* (!), *aux légionnaires en Indochine*".

De oproep met zoo'n fraaien aanhef, bevatte onder meer de volgende raadgeving:

„Organisez-vous, refusez d'être les chiens de garde des trônes et des coffres-forts, refusez de combattre l'U.R.S.S.! Refusez de combattre vos frères chinois et indochinois, . . . tournez vos armes contre ceux qui vous commandent, formez les soviets, exigez votre rapatriement immédiat, et si vos chefs ne contentent pas à vous renvoyer au foyer, repatriez-vous vous-mêmes!

De verspreider van deze tractaatjes, een Anamiet, was er eenige dagen te voren in geslaagd zich te doen aannemen als klerk op het bureau van het vreemdelingen-legioen!

De autoriteiten van Indo China zijn van meening dat het grootste gevaar dreigt van den kant van China. Tonkin grenst aan dit land en Canton is het toevluchtsoord van oproerlingen uit alle deelen van de wereld. Het is bovendien een zetel van de revolutionnaire organisatie der Anamieten. De opkomst van de Kuomintang heeft bij de in Indo China vertoevende Chineezen een expansieve geest doen ontwaken. De invloed van de Kuomintang heeft zich vooral sterk doen voelen bij de onderhandelingen over de Fransch-Chineesche conventie.

Een voortdurende propaganda werd gevoerd om de Chineezen te doen gelooven dat zij door toedoen van de Kuomintang vrijgesteld zouden worden van belasting en dat, bij de vestiging van een Chineesch consulaat te Phnompenh, zij ontheven zouden worden van de contrôle der Fransche autoriteiten, om kort te gaan, dat de Kuomintang weldra te Cambodja vasten voet zou hebben en daar de scepter zou zwaaien. Ook deze propaganda is niet zonder gevolgen gebleven. Bij de herdenkingsfeesten van Sun Yat Sen legden de Chineezen een onafhankelijkheidsgeest aan den dag, waarover de Fransche autoriteiten zich eenigszins ongerust toonden. De politie moest er aan te pas komen om de Chineezen er aan te herinneren dat ze niet bij zich thuis waren.

Ook op de scholen werd een sterke propaganda gevoerd. Zoo intensief, dat de autoriteiten geen anderen uitweg zagen dan de aangetaste scholen te sluiten.

Als dergelijke feiten aan het licht zijn gekomen, wat zal dan in het duister geschied zijn? Ons verwondert het niet dat G.G. Pasquier ietwat gemelijk sprak van „elementen" die „*enrichis grâce à la paix française, font cependant figure d'opposants*".

De tegenwoordige gouverneur generaal heeft Indo China vergeleken met een *Arcadie heureuse*. Maar onmiddellijk daarop liet hij de waarschuwing hooren: „*Mais alors aussitôt on songe que cette Arcadie confine à une Chine que dévaste la guerre civile, que ravage l'anarchie: qu'en face d'elle s'étend jusqu'au Nouveau Monde un océan au nom trompeur . . .*

Ja, een oceaan, een oceaan van vernielend geweld waarvan de golven door den wervelwind der passies steeds hooger worden opgezweept, tegen wiens geweld dijken dienen opgeworpen te worden, zware dijken, om wier bouw wij Hollanders weleer beroemd waren.

Laat het gebeurde te Yen-bay de waakzaamheid versterken.

Niet alleen in Indo China: wie zich aan een ander spiegelt . . .

Moscou rust nooit . . . Een mislukte poging als die van 1926/27 is den communisten slechts in dien zin een les, dat zij nieuwe wegen zoeken om onrust te stoken.

Wees op uw hoede, de stormbal blijft in top!

J. SCH.

Uit de Indische Pers.

Medan.

N. schrijft in *De Banier* naar aanleiding van de vergadering der C.S.P.-afdeeling te Medan:

Op den partijdag van de C.S.P., in September 1929 gehouden, werd een motie, door de afdeeling Medan ingediend en strekkend tot afkeuring van het beleid van den voorzitter, op niet twijfelachtige wijze verworpen.

Men mocht aannemen dat daarmede deze zaak ten einde zou zijn. Te meer daar op dien zelfden partijdag door den voorzitter — zij het in ander verband — werd verklaard dat hij het vanzelfsprekend vond in het openbaar geen ander standpunt te zullen verdedigen dan dat door de partij was aangenomen. Evenwel in de afdeeling Medan blijft verzet levendig. In een vergadering die gehouden werd voordat de handelingen van den jongsten partijdag konden zijn ontvangen, althans rustig en behoorlijk bestudeerd, trekt men tegen den voorzitter te velde, terwijl deze niet aanwezig is. En wat nog erger is, men publiceert een verslag van die vergadering. Dat is een onbehoorlijke wijze van doen. Het zou nog wat anders zijn wanneer men in de gedragingen van mr. van Helsdingen na den partijdag sporen meende te ontdekken van afwijking van het standpunt door de partij aangenomen, hoezeer ook dan publicatie van zulke besprekingen ongewenscht zou zijn. Maar waar heeft men het over? Over een rede die reeds lang geleden door den voorzitter is gehouden en sinds als propagandalectuur van de partij gepubliceerd. De verantwoording daarvoor rust dus op de heele C.S.P., althans op het heele hoofdbestuur. De aanval was dus in ieder geval volkomen misplaatst. Ook de publicatie van het verslag lijkt ons niet juist, napleiten over een verloren zaak maakt geen verheffenden indruk, laat men desnoods in eigen kring daar nog eens over praten, maar niet doen alsof men alleen de wijsheid in pacht heeft en dat den volke verkondigen.

NEDERLANDSCH-INDIE.

Nederland-Express.

Het ss. *Koningin der Nederlanden* dd. 22 Januari jl. van Batavia vetrokken, arriveerde te Genua 14 Februari 7 uur vm.

Passagiers, die per „Nederland-Express" doorreisden, arriveerden 15 Februari te den Haag om 9.45 vm., Amsterdam 9.36 vm. en Rotterdam 9.52 vm.

Necrologie.

Aneta seint uit Semarang, dat de heer J.H. Jansen, die tot administrateur van de suikerfabriek Kaliredjo was benoemd, heden plotseling is overleden.

De Onlusten in Indo-China.

In de Fransche Kamer.

Bordeaux-Radio seint ons uit Parijs:

Outrey heeft aan de Kamer verzocht een interpellatie te mogen houden over de ernstige en bloedige gebeurtenissen die zich te Yen-bay hebben afgespeeld en over de maatregelen die de regeering denkt te nemen om de revolutionnaire agitaties, die door den gouverneur-generaal van Indo-China, P. Pasquier gesignaleerd zijn, te onderdrukken.

Ook Taittinger heeft aan de Kamer verzocht te mogen interpelleeren over de toenemende activiteit van de communistische organisaties in de overzeesche gebieden.

Outrey is door een vertegenwoordiger van *Le Journal* geïnterviewd. Hij verklaarde aan het blad dat de gouverneur-generaal P. Pasquier in zijn rede voor de Grand Conseil Colonial reeds geweest heeft op de oorzaak van gebeurtenissen, als die zich nu hebben afgespeeld. Hij verklaarde toen dat wij geplaatst zijn tegenover een organisatie die uit het Westen, van Moskou uit, geïnspireerd wordt. Deze organisatie tracht ontevredenheid te zaaien en de jeugd onder haar invloed te krijgen.

Hij verklaarde dat het bolsjewisme eveneens werkt onder de Anamietische studenten in Parijs.

Men ziet . . . *tout comme chez nous!*

De Neo-ethici.

De heer de Savornin Lohman, een der onderteekenaren van de eerste circulaire der Neo-ethici (en tevens C.S.P.-lid en -vertegenwoordiger in den Provincialen Raad) schrijft in *de Banier* een artikel over de nieuwe groep, die geen partij, doch een studieclub beoogt te zijn.

Aan zijn beschouwingen ontleenen wij het volgende:

Een der meestbestreden richtingen is wel de z.g. „ethische politiek". Het is bijna een communis opinio geworden, dat deze heeft „afgedaan".

Ethiek gelijkstellend met beginselloos geschipper, associatie met geforceerde assimilatie, heeft met name de groote pers het publiek in een soort dwangneurose gebracht, als zouden wij sinds 1900 eigenlijk op den verkeerden weg zijn.

Wij willen hier een kantteekening maken: gelooft de heer de Savornin Lohman inderdaad dat de pers een politiek stelsel kan wegpraten? Dat een half dozijn journalisten aldus de politieke situatie zouden kunnen beheerschen? Ziet hij niet, als zoovele klagers over de pers, dat zij, vooral in Indië, veel meer geleid wordt door de publieke opinie dan dat zij leiding geeft?

De heer Lohman gaat voort:

Zonder te vragen, of een andere koers niet veel meer moeilijkheden en gevaren met zich zou hebben gebracht, schildert men de ons thans wachtende moeilijkheden met een Inl. meerderheid en zonder P.S. in de zwartste kleuren af.

Reeds vóór de V.C. deze mentaliteit systematisch zou gaan aankweeken en organiseeren, hadden eenige Bataviasche intellectueelen in 1928 het voornemen opgevat om degenen, die hiertegenover den verderen geleidelijken groei van het kolonisatieproces wenschten te blijven bevorderen en steunen, te organiseeren, met name door de oprichting van een periodiek, dat los van elken invloed van buiten en los van ieder „belang" in die richting zou werkzaam zijn. Een nieuw geluid wordt dus feitelijk niet gegeven, al bestaat er uiteraard geen bezwaar tegen met den heer Stokvis van „neo-ethiek" te spreken.

Wat beweegt den schrijver in *de Banier* vast te stellen, dat de neo-ethici het monopolie bezitten, van „de bevordering van den verderen geleidelijken groei van het kolonisatieproces". Wat beteekent overigens: „kolonisatieproces" in dit verband?

De heer Lohman zet dan uiteen, dat practisch het program van de 13, thans 30 „Bataviasche intellectueelen" niet veel nieuws biedt vergeleken bij de programma's der bestaande ethisch gerichte partijen. Maar . . . . . voor de principieel gelijkgezinden vraagt slechts de vraag beantwoording, of het moment van dit getuigenis al dan niet goed gekozen was.

En deze vraag kan o.i. slechts bevestigend worden beantwoord. Waar het sentiment ook aan Nederlandsche zijde een zoo groote plaats dreigt te gaan innemen, waar met name door de V.C. ten bewijze van zijn beteekenis, met dermate misleidende cijfers en grootheden wordt gewerkt, daar stappe een ieder, die overtuigd is van het verderfelijke van die methoden, heen over „bezwaren" en aarzelingen en geve hij op welke wijze dan ook uiting aan zijn sympathie.

Hier onthult zich dus de beweging definitief als een reactie op de oprichting en werkzaamheid der V.C., die „ten bewijze van zijn beteekenis" met „misleidende cijfers" werkt, ja met dermate misleidende cijfers, dat een daad niet mocht uitblijven.

Wij lezen vervolgens in de *Banier*:

Een bezwaar zal voor velen worden gevoeld in het noemen van den N.I.V.B., zij het dan ook, om eerst te verklaren, dat het bespreken van de eventueele verhouding tot die partij thans volkomen praematuur wordt geacht en daarop om uitdrukkelijk vast te leggen, dat het op te richten orgaan geheel los van die partij zal staan, ook al heeft men dan een harer leden, Dr. van Hulstijn, bereid gevonden om eventueel als hoofdredacteur op te treden. Wie overigens een beteren weet, mag het zeggen! . . . .

Is het tweede bewaar slechts een schijnbezwaar, het eerste is door eenige medeonderteekenaren terdege als zoodanig naar voren gebracht. Wat men zoodoende aan N.I.V.B.-ers hoopt te vangen, zoo betoogden wij, verliest men weer bij de andere partijen.

Ten slotte meenden de tegenstanders der vermelding van een bestaande politieke partij hun verzet te moeten laten varen, aangezien uitdrukkelijk is vastgelegd, dat men geen politieke partij wenscht te vormen, doch uitsluitend een studieclub, waar de verdere ontwikkeling van het koloniale vraagstuk openhartig en ernstig zal worden besproken. Daarin is derhalve plaats voor ieder individueel lid van iedere „ethische" partij.

Men moet den heer Lohman erkentelijk zijn voor deze mededeelingen. Wij zijn nu althans iets wijzer geworden omtrent gedachtengang, de in- en uitzichten van de Neo-Ethici. Maar indien wij den heer Lohman als leidsman in deze volgen, bieden die in- en uitzichten ons toch weinig aanlokkelijks: niet in de eerst plaats vanwege de ethiek, maar vanwege het karakter der beweging. Dat watertje schuurt niet diep.

R.

De „Op ten Noort" op Kruistocht.

De K.P.M.-stoomer *Op ten Noort*, die Maandagavond om 5 uur de haven van Tandjong Perak verliet voor de touristenreis door het Oostelijk gedeelte van den Indischen archipel, arriveerde Donderdag te Tarakan.

Het is uiteraard niet mogelijk, op een vrij kort traject als tusschen Java en Hongkong (ongeveer 2100 mijlen) een achterstand van 2 dagen in te halen, zoodat het schip niet voor 16 dezer in den na-avond of den 17den des morgens vroeg te Hongkong zal arriveeren. In deze haven gaan de passagiers uit de Vereenigde Staten, die per ss. *President Cleveland* van de Dollar Steamship Company ongeveer 14 Februari aldaar aankomen, aanboord. Vermoedelijk zal men, door bekorting van den ligtijd te Hongkong, den achterstand kunnen reduceeren tot ongeveer 1 dag, zoodat de aankomst te Manilla op den 21sten zal kunnen geschieden.

Een aardig Bedrag.

De Pengoeloe van Bandoeng heeft in het afgeloopen jaar resp. 4.431 huwelijken, 4.250 echtscheidingen en 343 herverbintenissen van Mohammedaansche ingezetenen van het district Bandoeng (binnen en buiten de kom der gemeente) geregistreerd, tegen resp. 4.193, 4.137 en 325 gedurende het jaar 1928 en 4.477, 4.479 en 314 in 1927.

Aan rechten van huwelijken, enz. werd in 1929 in totaal f 13.440,50 ontvangen, tegen f 12.838,— in 1928 en f 13.697,25 over het jaar 1927.

Het totale aantal huwelijken, echtscheidingen en herverbintenissen in het geheele regentschap Bandoeng gedurende het afgeloopen jaar bedroeg resp. 28.141, 19.586 en 808.

In de vorige jaren bedroegen deze cijfers als volgt:

	Huwelijken.	Echtscheidingen.	Herverbintenissen.
1928	25.123	18.578	744
1927	25.087	17.761	660
1926	23.230	17.397	657

Aan huwelijks- en echtscheidingsrechten werd in het regentschap Bandoeng gedurende het afgeloopen jaar in totaal f 76.155,70 ontvangen.

In de vorige jaren waren deze ontvangsten onderscheidenlijk f 69.386,90, f 74.505,94 en f 64.462,09.

Werkplaats der draagbare Wapenen.

Naar wij vernemen is de Werkplaats der Draagbare Wapenen te Bandoeng, na hare verhuizing van Weltevreden naar Bandoeng, aldaar geïnstalleerd, en kunnen de gewone voorgeschreven opzendingen daarheen weder plaats hebben.

De Stadsgemeenten en het Hooger Toezicht.

D. Br. te Mr. C. schrijft ons:

In Uw blad van Dinsdag j.l. behandelt U onder het opschrift: „Tik op de vingers" de quaestie tusschen Burgemeester en Wethouders van Cheribon en het College van Gedeputeerden.

Nu wil ik het over deze quaestie zelf niet hebben, al was het alleen maar omdat ik er niet voldoende van op de hoogte ben. Wel echter zou ik iets willen zeggen over de werkwijze van het College van Gedeputeerden, waardoor mogelijk een wel eens wat onaangename toon van de zijde der Gemeentebesturen verklaarbaar wordt.

Een der Stadsgemeenten in West-Java wilde een reclameverordening invoeren. Nadat deze verordening (na een lange lijdensgeschiedenis, ook al voor een deel aan Gedeputeerden te danken) eindelijk door den Gouverneur-Generaal was goedgekeurd, kon de afkondiging in het Provinciaal blad plaats vinden. Daar de regeering echter bij het verleenen der goedkeuring tegelijk bedoelde Stadsgemeente had verzocht in het laatste artikel de woorden „een maand" te willen vervangen door „dertig dagen", besloot de betrokken Gemeenteraad, alvorens tot de afkondiging over te gaan, deze wijziging nog even aan te brengen, niet zoozeer omdat die wijziging nu bepaald noodig werd geacht, als wel uit réferentie tegenover de regeering.

De aldus op verzoek van de regeering „gewijzigde" verordening werd in Mei 1929 ter afkondiging in het Provinciaal blad aangeboden.

Maar wat er ook gebeurde, tevergeefs zag de burgemeester dier gemeente naar de afkondiging uit. Telefonische en schriftelijke herinneringen mochten niet baten: de „gewijzigde" verordening (let wel: „één maand" in „dertig dagen" veranderd) had „alsmaardoor" de aandacht van het College, vermoedelijk speciaal van den juridischen gedeputeerde, die met dezen wetgevenden arbeid zal zijn belast.

Toen er eindelijk 6 maanden na de indiening verloopen waren, kon de betrokken burgemeester op grond van het bepaalde bij de Stadsgemeente-Ordonnantie de afkondiging *eischen*, hetgeen dan ook geschiedde.

Nu is de reclameverordening een dier verordeningen, die centen in het laadje brengt. Maar geen enkele verordening „verbindt", als zij niet behoorlijk is afgekondigd. Gevolg van die late afkondiging was dus: financieele schade voor de betrokken gemeente, en dat zonder eenige noodzaak.

Als men nu ten slotte nog weet, dat de wijze, waarop de bovengenoemde, door de regeering gewenschte, wijziging werd aangebracht, plaats had overeenkomstig een ingewonnen onderhandsch advies van een der provinciale juristen, dan zal men het den betrokken burgemeester en gemeenteraad toch heusch niet zoo erg kwalijk kunnen nemen, wanneer zij over deze werkwijze van het hooger toezicht eens een beetje ontstemd zijn.

En nu een 2e geval, diezelfde gemeente betreffende.

In Augustus 1929 werd door den betrokken gemeenteraad een legesverordening vastgesteld, zooals reeds zooveel gemeenten in Indië hebben. Deze verordening werd door den burgemeester aan gedeputeerden ter afkondiging in het Provinciaal blad aangeboden. Na de bekende herinneringen kwam ten slotte bericht, dat gedeputeerden eigenlijk niet wisten of die legesverordening al dan niet een fiscaal karakter droeg, zoodat het College gemeend had ter zake het oordeel der regeering te moeten vragen.

Nu spreekt het vanzelf, dat ook gedeputeerden tijd noodig hebben om een aangeboden gemeente-verordening te bestudeeren. Maar dat men eerst na 5 maanden tot de ontdekking komt, dat men eigenlijk niet weet, hoe met een verordening te handelen, is toch wel wat al te bar. Want ook hier geldt het weer: Hoe meer de afkondiging wordt vertraagd, hoe grooter het geldelijk verlies voor de betrokken gemeente.

En ten slotte nog een 3e geval, nog steeds diezelfde Gemeente betreffende.

Begin November 1929 stelt de Raad een nieuwe bezoldigingsverordening voor haar ambtenaren vast, welke verordening 1 Januari 1930 in werking moet treden. Een dergelijke verordening (zij draagt geen fiscaal karakter en houdt evenmin strafbepalingen in) behoeft *niet* de goedkeuring van gedeputeerden; dezen hebben haar slechts af te kondigen in het Provinciaal blad, als de burgemeester daarom verzoekt. Welnu, de betrokken burgemeester verzocht bij schrijven van 8 November 1929 de afkondiging dier bezoldiginsverordening zoo spoedig mogelijk, dus in het Provinciaal blad van 1 December, te doen geschieden.

Maar, ('k zou bijna zeggen: natuurlijk) was de verordening in het Provinciaal blad van 1 December niet opgenomen; en ook in het nummer van 2 Jan. zocht het Gemeentebestuur tevergeefs, hoewel in den loop van November en December meermalen aan de afkondiging was herinnerd.

Totdat ten slotte Gedeputeerden na bijna 3 maanden den betrokken Gemeenteraad bericht zonden, dat ze de afkondiging der verordening, (met wier inhoud ze rechtens *niets* te maken hebben!), nog hadden aangehouden, omdat de verordening naar hun inzicht niet geheel volledig was, (welke meening intusschen nog aanvechtbaar is). Nu veroorzaakt de late afkondiging dezer verordening wel geen financieele schade aan de Gemeente, althans niet rechtstreeks. Maar dat toch de vlotte gang van zaken hierdoor ernstig wordt belemmerd, (veel extra administratieve rompslomp) behoeft wel nauwelijks gezegd.

Uit bovengenoemde drie gevallen, welke zich in één jaar bij dezelfde Gemeente op éénzelfde gebied (afkondiging verordeningen) hebben voorgedaan, blijkt wel duidelijk, dat er aan de werkwijze van dat hooger toezicht nog wel het een en ander ontbreekt.

En als dan een burgemeester, die zoowel voor het behoorlijk binnenkomen der gelden als voor de geheele gemeente-administratie per saldo de verantwoordelijke man is, eens een minder vriendschappelijken toon laat hooren, dan mogen gedeputeerden de bekende woorden gerust tot de hunne maken: „We hebben het er ook naar gemaakt".

Waar hier m.i. de hoofdfout schuilt?

Dat er gedeputeerden zijn, die naast hun arbeid als zoodanig, ook zeer be-

Ons nummer van heden

(Zeven bladen en de Kindercourant.)

BINNENLAND.

Er zijn weer twee aanslagen gepleegd ter Oostkust, gelukkig zonder ernstige gevolgen.

VOLKSRAAD.

Heden was Gouvernementsbedrijven aan de orde in den Volksraad. De directeur van G.B. verklaarde o.a. dat inkrimping der tin-productie noodzakelijk is, maar dat de regeering meent geen leiding te moeten geven aan restrictie-pogingen; zij zelve heeft voor de eigen bedrijven de productie al verminderd.

NEDERLAND.

Vreest men een nieuwen inval van Urbina in Curaçao?

BUITENLAND.

De Sovjet concentreert weer troepen bij Manchuli.

Autrey, de député van Cochinchina, heeft in de Fransche Kamer een interpellatie aangevraagd over de gebeurtenissen te Yen-bay.

Relletjes in Spanje.

FOR OUR ENGLISH READERS.

New protest against Sovjet in connection with prosecution of religion.

The Sovjet concentrated troops near Manchuli.

SPORT.

De heer Habnit, hoofdredacteur van het Sportblad, overleden.

Buitenlandsch Sportnieuws in het Vijfde Blad, met uitzondering van een verslag der Academische Winterspelen, dat is opgenomen in het Vierde Blad.

DE BIJBLADEN.

Het Derde Blad: Villanus over de Weensche Pers. — De lunch die de journalisten de Gedelegeerden der Tweede Haagsche Conferentie hebben aangeboden.

Het Vierde Blad: De Gijsbrecht opvoering te Amsterdam beschouwd door onzen correspondent. — Kunstnieuws. Voor de dames.

Het Vijfde Blad: Een nieuwe hoofdstuk van Bothenius Brouwers „Historische figuren": thans over de Emser depeche. — Wetenschap en Techniek. — Onze Sportpagina: Bernard Shaw over het boksen.

Het Zesde Blad: Onze technische radio-medewerker schrijft over de hulpapparaten. — Kort radionieuws. — De Schaakrubriek. — Allerlei over de film; o.a. een bijdrage van onzen correspondent te Hollywood over Roman Colman.

Het Zevende Blad: Volksraadsverslag. — Uit de Provincies; berichten van onze correspondenten.

Terzijde.

Paramount.

In sommige Amerikaansche staten, waar filmcommissies zoo streng optreden, dat alle sensatie uit de rolprent wordt weggeknipt en zelfs voor den zoen van de twee gelieven aan het gelukkig einde van de film nauwkeurig de maximum lengte is aangegeven, heeft de bevolking af en toe een verzetje noodig.

Van de *faits et gestes* van alle inwoners wordt nauwkeurig boek gehouden, en eens in de maand of de veertien dagen — dat hangt van het jaargetijde af - is er altijd wel iemand die in de termen valt om te worden geteerd en geveerd. Hetgeen een allerleukste bezigheid is — behalve voor het slachtoffer, dat uitgekleed, met teer bestreken en met veeren bestrooid wordt.

Bij ons wordt hoogstens iemand gedoodverfd, wat voor een vreemdeling die de Hollandsche taal leert een moeilijk te vatten begrip is. Maar nu ziet men de neiging optreden om niet alleen te doodverven, doch ook op andere wijze mensch en ding te besmeuren. Met een substantie die althans ons begrip te boven en te buiten gaat. Wij lezen n.l. in *De Hond in de tropen* — en vinden dit nu toch wel bij alle beesten in en ex de tropen af — : „De democratisch geverfde idee der onaantastbare zelfstandigheid bleef paramount."

Dit is een gloednieuw gezichtspunt: dat men ideeën gaat verven. Zij kunnen, zijnde in den regel lichtelijk verlegen en dus verschoten, er niet anders dan bij winnen. Alleen zal men wel eenige last hebben met de kleuren. Want die schijnen denkbeeldig. Men krijgt dan de eenheid van tegenstelling: de geverfde idee en de idee als verf, hetgeen voor den goeden Bolland om te watertanden geweest zou zijn. Zooiets van: Een Rotterdammer weet alleen maar iets van vet — de Rotterdammer als vet — de vette Rotterdammer.

Want de opmerking moet mij van het hart dat paramount geen tot dusver geregistreerde kleur is. Zelfs Theo van Doesburg, die een zeer extravagant man in de schilderswereld wordt genoemd, zou het niet in zijn hoofd halen te spreken over paramount als kleur. Hoogstens als film. *It's a Paramount* — dit zal den tropischen hondenman die dit stukje schreef door het hoofd gemaald hebben.

Enfin — komt men over den hond dan komt men over de paramount. Van den man die dit schreef kan gezegd worden: *il a du chien*, er zit iets in; laten wij hopen dat hij thans niet *se regarder comme deux chiens de faience*, dus stommetje gaat spelen. Dergelijke nieuwe gezichtspunten, geverfd of niet geverfd, hebben wij in de journalistiek noodig. Wat de kleur betreft — voor Indië doet het er niet toe. *Say it with paramount!*

DE R.

---

langrijk en tijdroovend ander werk hebben te doen, zoodat hun arbeid als gedeputeerde veelal in 't gedrang komt. Zoo moest het eigenlijk niet mogelijk zijn, dat een gedeputeerde tevens gedelegeerde van den Volksraad is. Want dan weet men reeds te voren, dat het schier onmogelijk is, dat deze persoon beide ambten naar behooren zal kunnen verrichten. Voor den betrokkene moge deze combinatie van ambten financieel zeer aantrekkelijk zijn, voor de belanghebbende Gemeenten is zij funest.

Wijziging in de vereenigbaarheid van ambten is dan ook niet alleen maar gewenscht, doch allengs zelfs gebiedend noodzakelijk geworden.

*

Aldus onze inzender. Wij komen hier nader op terug.

Ontevreden Koelies.

Op de Oostkust hebben weer een tweetal koelies geprobeerd aanslagen te plegen, seint Aneta uit Medan.

Op de onderneming Poeloeradja maakte een assistent een koelie een aanmerking over zijn werk. De koelie wilde daarop den assistent te lijf, doch een mandoer verhinderde dat. Men heeft den koelie gearresteerd.

Een koelie op de onderneming Soengeidadap had het op een mandoer gemunt, omdat deze hem over zijn mankeeren op het werk had berispt. Andere koelies verhinderden den aanslag. Ook deze ontevredene is opgesloten.

Tijdschriften.

D'Oriënt verleent deze week zijn eereplaats aan den heer Khouw Kim An, den jubileerenden Majoor der Chineezen te Batavia. De tocht van het K. N. I. L. M.-vliegtuig naar Soerabaja heeft heel wat foto's opgeleverd. Tennisopnamen, filmkieken en buitenlandsch nieuws completeeren het nummer.

Woord en Beeld schrijft over Clara Bow, de Venus van Hollywood, en beeldt haar natuurlijk ook af. De vliegtocht naar Singapore en het jubileum van den heer Khouw Kim An zijn ook hier de nieuwtjes van de week.

Actueel Wereldnieuws en Sport in Beeld opent met een geïllustreerd artikel over Algiers. Behalve de beide bovengenoemde actualiteiten etaleert het blad eenige fraaie nieuwe badcostumes, de nieuwe Fransche schoonheidskoningin, de brand in het Witte Huis, het huwelijk van den Italiaanschen Kroonprins en ander buitenlandsch nieuws.

Luchtvaart komt weer met een groot aantal schitterende luchtfoto's en eenige belangwekkende artikelen voor den dag.

Het November en het December-no. van *Inter Ocean* zijn gecombineerd verschenen. Behalve documentaire artikelen bevat deze aflevering een keur van foto's onder den verzameltitel: zonsop- en ondergang in de tropen. Men zocht naar overtreffende trappen om ze te loven: ze zijn in een woord prachtig.

Kolonisatie Nieuw-Guinea.

Zondag werd te Semarang, volgens de *Loc.* een bijeenkomst gehouden van de afdeelingsbesturen van Semarang, Pekalongan en Tegal van de vereeniging Kolonisatie Nieuw-Guinea, in tegenwoordigheid van het geheele hoofdbestuur.

De bondsvoorzitter, de heer Wevers, wees er op dat dit niet een vergadering in den gewonen zin des woords was doch een bijeenkomst van hen die zitting hebben in de besturen van de hiervoor genoemde afdeelingen.

Niet alleen de afdeeling Semarang is den laatsten tijd hard vooruitgegaan, maar ook de groei elders, is bevredigend. Spreker wees verder op de ontevredenheid welke bestaat, ongeduld omdat de eigenlijke kolonisatie nog op zich laat wachten. Men wil koloniseeren, goed, maar begrepen dient te worden dat dit koloniseeren niet door forceeren kan worden bereikt.

Wij hebben ons, aldus spreker, georganiseerd, vanzelfsprekend kunnen wij ook alleen georganiseerd ons doel bereiken. Gewezen wordt op hetgeen gebeurd is met de voortrekkers; overal wordt gesproken over den slechten toestand, waarin deze menschen verkeeren en dit wordt onze vereeniging, ten onrechte, aangerekend. Wij blijven op het standpunt staan van samenwerking met de regeering.

Het is bekend dat het H.B. het afdeelingsbestuur van Malang heeft geschorst. Het besluit van het hoofdbestuur spreekt, naar de heer Wevers opmerkt, voor zich zelf. Samenwerking was onmogelijk geworden. Men heeft te Malang nu een nieuwe organisatie opgericht. Besproken wordt een artikel uit de *N. S. Crt.*, waarin heftig te keer wordt gegaan tegen de leden van de bekende exploratie-commissie en het uitgebrachte rapport over de bodemgesteldheid van de Boemi-streek. Waar het H.B. van de vereeniging K.N.G. de nauwste samenwerking onderhoudt met de regeering en tot dusver nog niets van dien aard werd vernomen, moet spr. den inhoud van bedoeld stuk beslist onjuist verklaren.

Verdere kwesties werden nog besproken. Uit de vergadering werd gewezen op de noodzakelijkheid van een goede verbinding tusschen kust en Boemistreek en een urgentie-motie werd daarover aangenomen.

Zwaartekracht-proeven.

De onderzeeboot *K. 13*, zoo verneemt Aneta is hedenochtend, na beëindiging van de 3de wetenschappelijke reis onder leiding van den heer Vening Meinesz, de zwaartekrachtsproeven, in Soerabaja teruggekeerd.

(*Zie verder het Tweede Blad.*)

STADSNIEUWS.

Betaling in de Poeasa-maand.

De regent van Mr. Cornelis meldt ons, dat de gisteren in het bericht onder dezen titel gemelde gevallen met belastingbetaling niets hadden te maken. Het eerste geval was een vrouwenperkara, het ander een ongeluk. De laatste man had zijn belasting reeds lang betaald.

Batav. Verkeers Mij.

De Gemeenteraad heeft indertijd de heeren Meyroos, Thamrin en Hoekstra aangewezen om te worden benoemd tot commissaris van de Bataviasche Verkeers Mij. In verband met het aftreden van den heer Hoekstra als raadslid stellen B. en W. den Raad voor in zijn plaats den heer Burgersdijk voor die benoeming aan te wijzen.

Kantoor van Arbeid.

Naar wij vernemen vertrekt de administrateur van het Kantoor van Arbeid, de heer E.A.C. Den Hamer den 4den Maart uit Europa om na ommekomst van zijn verlof aldaar wederom zijn werkkring bij bovengenoemd kantoor te aanvaarden.

De waarnemend-administrateur mr. L. van Son vertrekt 12 Maart met acht maanden verlof naar Nederland.

Voordracht prof. dr. A. Fuchs.

In de aula van de Geneeskundige Hoogeschool heeft prof. dr. A. Fuchs uit Weenen gisteravond voor een aantal hoogleeraren, medici en studenten een voordracht gehouden over *Arteriosklerose und Auge*.

Onder de aanwezigen bevond zich prof. dr Erich Hoffmann, uit Bonn.

De voorzitter van de Faculteit der Geneeskunde, prof. dr. C. D. de Langen, heette den spreker welkom en zei het zeer te apprecieeren dat prof. Fuchs den laatsten avond, welken hij op Java doorbrengt, besteden wil om te spreken over een thema, dat zoo nauw aan den naam Fuchs verbonden is.

Prof. Fuchs zei dat het niet mogelijk is in één uur het groote gebied, dat door de aankondiging van de lezing werd aangegeven, te bespreken. Want niet alleen wekt arteriosklerose in het oog zelf veranderingen daarin op, ook wanneer zij in andere organen optreedt kan dat voor het oog schadelijke gevolgen hebben.

Arteriosklerose, optredend in de bloedvaten van de nethuid, kan bloedingen veroorzaken welke het gezichtsvermogen geheel of gedeeltelijk verstoren. Plotselinge blindheid treedt niet zelden op. De bloeddruk wordt aanmerkelijk verhoogd door de vernauwing van de bloedvaten.

Ook in de kleinere vaten kunnen veranderingen optreden, defecten kunnen ontstaan in het midden van de opticus, waardoor plotselinge blindheid optreedt of de gezichtszenuw wordt gestoord. Ook komt het voor dat de arteriosklerose de opticus in tweeën deelt. Wordt de carotis aangetast, dan zwellen de oogleden op, het oog puilt uit.

In gevallen dat verkalking de bloedvaten in de hersens aantast treedt ondraaglijke hoofdpijn op. De patient meent voortdurend het krachtig stroomen van een beek te hooren en het slapen is hem onmogelijk. Met een stetoscoop kan men aan den schedel dat geruisch waarnemen. Ook deze vorm van arteriosklerose beïnvloedt het oog. Spr. behandelde voorts typische gevallen waarin apoplexie optreedt, waarna blijkt dat de helft van het gezichtsveld van beide oogen is weggevallen. Hier en daar doen zich merkwaardige symptomen voor van storing in het oriënteeringvermogen. Een patient kon b.v. den weg van bureau naar huis niet meer terugvinden. In andere gevallen worden menschen, hoewel zij geen apoplexie krijgen, toch door een zekeren vorm daarvan aangetast, zij vertoonen nl. ouderdomsverschijnselen.

Daarna behandelde spr. combinaties van lichte storingen in de oogspieren. Verhoogde bloeddruk is een voorname factor bij arteriosklerose. Het onderzoek van het oog is hierbij van groote beteekenis.

Ten slotte stipte spr. aan, het voorkomen van arterioklerose in verscheidene organen waardoor deze worden aangetast, en waarbij de oogen beschadigd worden. Zoo kan diabetes tot blindheid leiden.

De interessante voordracht werd door lichtbeelden geillustreerd.

Prof. de Langen, die den spreker namens het gehoor dank bracht, herinnerde eraan dat Hollanders werken aan de Weensche medische faculteit en dat omgekeerd Weensche medici aan Hollandsche universiteiten arbeiden. Wij zijn in Batavia die gewoonte niet ontrouw geworden, aldus spr. De samenwerking tusschen Weenen en Batavia is vruchtbaar en wij beschouwen het, aldus spr., als een voorrecht dat u deze interessante voordracht te Batavia hebt willen houden. Spr. sprak de hoop uit, dat collega's van prof Fuchs uit Weenen eveneens lust zouden gevoelen een bezoek aan Java te brengen. Hij wenschte prof. Fuchs een goede reis naar Europa toe.

Auto-botsing.

Op Salemba zijn twee auto's tegen elkaar opgereden. Een der chauffeurs was nl. achter het stuur in slaap gevallen. Een kornet kreeg een flinke wonde aan zijn hoofd en werd in de C.B.Z. opgenomen.

Ruw Weer.

Weltevreden en Batavia hebben gisteren genoten van zwaar buiïg weer, windvlagen en plotselinge plasbuien. Op Priok was het nog een beetje erger. Er deed zelfs een gerucht de ronde, dat een prauw buitengaats zou zijn omgeslagen, waarbij twee Inlanders zouden zijn verdronken.

Dit gerucht berust op onwaarheid. Er is geen enkel ongeluk gebeurd. Alleen is een loods in zijn werk eenigszins gedwarsboomd. Hij bracht het s.s. *Karimata* naar buiten, doch toen hij vervolgens in de loodsboot wilde overstappen, kon deze wegens de ruwe zee niet langszij komen, zoodat de loods een reisje naar Cheribon moest maken: heen per boot en terug per trein.

Een Lid van het „House of Lords" in Batavia.

Op het oogenblik vertoeft in Hotel des Indes te Weltevreden Viscount Downe, lid van het Britsche Hoogerhuis.

Bevolking Meester-Cornelis.

De bevolking van de Gemeente Meester-Cornelis bedroeg op 1 Januari 1930: 6073 Europeanen, 56348 Inlanders, 7412 Chineezen en 434 Vreemde Oosterlingen, alzoo een totaal uitmakende van 70267 zielen.

Evangelische Mannenvereeniging.

De Evangelische Mannenvereeniging herdacht gisteren haar vijf-jarig bestaan met een Feestavond in de Loge aan de Vrijmetselaarsweg. Er was veel belangstelling en voordat allen er in geslaagd waren het gebouw door de stortregens heen te bereiken, was het halfnegen geworden, zoodat een half uur te laat begonnen werd.

De voorzitter de heer Ruiter opende den avond. Daarna zongen de aanwezigen het Bondslied en sprak ds. Denee hen toe. Hij constateerde, dat de Vereeniging nog niet is wat zij moet zijn. Het ledenaantal is nog steeds te laag voor een stad als Batavia. Met een krachtig woord van opwekking besloot ds. Denee zijn rede.

Vervolgens maakte men een aanvang met de uitvoering van het eigenlijke feestprogramma, dat een aantal muzieknummers, voordrachten en tableaux bevatte. Behalve eenige violisten en pianisten kregen we een verdienstelijke zangeres te hooren, mevrouw van Nooyen, en een gemengd koor, dat door den heer van As met enthousiasme werd geleid.

Sir Josiah Crosby over den Vliegtocht naar Singapore.

Een „diplomatiek" oordeel!

Een vertegenwoordiger van de *Straits Times* had op Government House een onderhoud met Sir Josiah Crosby, den Britschen Consul-generaal te Batavia, over zijn tocht met het K. N.I.L.M.-vliegtuig van Batavia naar Singapore.

Sir Josiah deelde hem mede, dat de eerste indruk, welke hij tijdens dien toch had opgedaan, er een was van groote veiligheid en zekerheid.

De afstand was in iets meer dan zeven uur afgelegd, terwijl een stoomer hiervoor anderhalven dag noodig heeft.

Dit was, volgens den consul-generaal, op zich zelf reeds een groote aanbeveling voor het vliegverkeer.

De eenige last, welke Sir Josiah volgens zijn zeggen had ondervonden, was het lawaai van de drie motoren, waardoor het spreken nogal moeilijk werd, docht deze kwestie achtte hij van ondergeschikt belang. Daartegenover stonden zoovele voordeelen, dat dit kleine ongemak zelfs niet ter sprake behoefde te komen.

Sir Josiah zeide verwonderd te zijn over het comfort in het vliegtuig en hij moest toegeven, dat hij zelfs een tukje had kunnen pakken! In de gemakkelijke stoelen was voldoende ruimte en — mochten de passagiers de beenen eens willen strekken — dan was er gelegenheid hiervoor in de gang. Hij vond het vliegen zeer aangenaam en, zoo zich de gelegenheid mocht voordoen om van een vliegtuig gebruik te maken, zou hij dat zeer zeker niet nalaten.

Een van de factoren, welke Sir Josiah in het bijzonder hadden getroffen, was wel de deugdelijke wijze waarop de K. N.I.L.M. de trip had voorbereid. Het geheele plan werd zonder een enkele onderbreking uitgewerkt en alles liep „op rolletjes". Zelfs met de meest nietige omstandigheden was rekening gehouden.

Een ideaal voor zakenlieden.

Sir Josiah zeide, dat de mogelijkheden voor een vliegdienst tusschen Batavia en Singapore zeer zeker groot waren. Deze zouden echter nog toenemen, indien de K N.I.L.M. een vluggen terugtocht kon inleggen.

Hij geloofde niet, dat het vervoer van goederen van veel beteekenis zou zijn; daarvoor was de capaciteit van het vliegtuig niet groot genoeg. Sir Josiah was van meening, dat dit transport wel beperkt zou blijven tot bloemen en versch fruit. Doch voor den zakenman, wiens doel het is tijd te besparen, is een lucht-verbinding, volgens zijn meening, van onschatbare waarde. „Ik geloof, dat deze lijn de eerste internationale lucht-verbinding is in het Oosten, misschien wel de eerste in geheel Azië", vervolgde de consul-generaal, en zeer zeker zal deze lijn een schakel van groot belang worden in de route tusschen Engeland en Australië.

Een directe verbinding met Holland.

„Volgens mijn meening bestaat er een groote toekomst voor de aviatiek in het Oosten. Op Java zijn de luchtverbindingen een groot succes en er bestaat geen twijfel of ook de lijn met Singapore zal goede resultaten afwerpen. Verder geloof ik dat de tijd zeer dicht bij is, dat een directe lucht-dienst tusschen Holland en de Hollandsche Koloniën zal gevestigd zijn. De Hollandsche maatschappij wenscht die lijn zoo spoedig mogelijk in te stellen.

„De reden dat dit plan nog niet volkomen werkelijkheid is geworden, zoo vervolgde Sir Josiah, is, dat de landings-terreinen in Britsch-Indië nog niet geheel gereed zijn, maar zoo spoedig ook dat bezwaar is overwonnen, zullen wij de geregelde luchtlijn tusschen Holland en Nederlandsch-Indië in vol bedrijf zien". Over lucht-ziekte kon Sir Josiah niet oordeelen. Hij wist niet eens of hij daar wel vatbaar voor was. Bovendien was op de tocht naar Singapore geen gelegenheid geweest om ziek te worden, want het was prachtig weer geweest en alles was onder ideale omstandigheden verloopen. Naar hij meende, was dat in Europa lang niet altijd het geval en waren de vlieg-tochten zoo nu en dan allesbehalve aangenaam.

„Toch kregen wij allemaal een papieren zak met de legende „For Air Sickness", maar — God zij dank! — hebben wij dat instrument niet noodig gehad".

Het uitzicht.

Het uitzicht, zoo vertelde de heer Crosby, was boven Java en Sumatra niet bijzonder interessant geweest, maar, zoo gauw kwamen wij niet boven de Riouw-eilanden, of een schitterend gezicht ontplooide zich voor onze oogen.

Sir Josiah beëindigde het interview met de mededeeling, dat hij met verlof naar Europa vertrok en over acht maanden weer op Java terug hoopte te zijn.

„Ga eens even na, zoo besloot hij, wat een voordeel die lucht-tocht voor mij is geweest. Anders had ik met den stoomer moeten gaan en waren er nauwelijks drie uur tijd voor mij in Singapore overgebleven.

Nu heb ik drie dagen tot mijn beschikking"

Hebben is hebben.

Een Europeaan gaf aan boord van de *Huygens* op Priok een koffer aan een hem onbekenden koelie af met de opdracht om het ding in een auto te zetten. De koelie heeft zich tot heden nog niet van deze opdracht gekweten.

De koffer met inhoud vertegenwoordigde een waarde van 200 gulden.

Afscheid J. von Duyn.

Gisteren, in den namiddag, vereenigden zich in het nieuwe Douane-kantoor Tandjong Priok de Douane ambtenaren en het overige personeel van dien Dienst, om afscheid te nemen van hun Chef, den heer J. von Duyn, hoofdcontroleur 1e. klasse, die 5 Maart a.s. met buitenlandsch verlof zal vertrekken.

De oudst aanwezend ambtenaar bij dien dienst, de heer J. Schultz, het woord nemende, memoreerde in hoe breeden kring men den heer von Duyn als chef en als mensch heeft weten te waardeeren, waarna namens het personeel den scheidenden Chef een souvenir werd aangeboden, een zilveren theestel.

De gehuldigde, met een woord van dank voor de bewijzen van sympathie zich tot het personeel richtende, deed in zijn toespraak uitkomen, hoe de ondervonden samenwerking met de ambtenaren en tusschen de ambtenaren onderling, tot succes heeft geleid.

Men deelde ons nog mede, dat de heer Van Duyn in zijn dienst zal worden vervangen door den hoofdcontroleur 1ste klasse F. van Mens, thans te Belawan, en dat hem op 27 Februari in het receptie-paviljoen van het hotel des Indes, door de Importeurs Vereeniging, een afscheidsdiner zal worden aangeboden.

De heer J. von Duyn, die zich als organisator een goeden naam heeft weten te verwerven, onderscheidde zich vooral in de na-oorlogsjaren, toen bij in Soerabaja, door reglementeering en betere controle, in deze moeilijke periode orde wist te houden in den gang van zaken. Voor zijne vele verdiensten kreeg hij het ridderkruis in de Orde van Oranje Nassau.

Verder was het door zijne bemoeienis dat in Semarang een einde kwam aan de vele entrepôt-diefstallen.

E. J. Biljardt.

De heer Biljardt zal Woensdag a.s. afscheid nemen van de leden van den Bataviaschen Kunstkring met een concert in den Stadsschouwburg. De zangeres mevr. L. de Waart en de celliste Regina Grelinger zullen haar medewerking verleenen.

Mevr. de Waart zal liederen zingen van Beethoven, Schubert, Löwe, Sibelius, Borodine en Zandonaï, begeleid door den heer Biljardt, die met Regina Grelinger samen de cello-sonate van Boellmann zal spelen. De solonummers van den heer Biljardt zijn de Tweede Sonate van Schumann en de Vierde Ballade van Chopin.

Het concert vangt om 9 uur aan.

Liefdadigheidsfeest.

Op 8 Maart a.s. zal in den Planten- en Dierentuin een liefdadigheidsfeest worden gegeven, bestaande uit een tooneel-voorstelling en een fancy-fair. Eventueel zal nog toestemming voor een geldloterij worden aangevraagd.

Het comité bestaat uit de dames Mevr. D. Hartelust, Mevr. A. van Zalinge, Mevr. Ch. Winkel, Mevr. Marcella en Mevr. Catalani, benevens uit de heeren prof. dr. de Langen en prof. mr. Zeylemaker, resp. voorzitter der medische faculteit van de G.H.S. en professor aan de Rechtshoogeschool.

Aan dit comité is een sub-comité toegevoegd, bestaande uit de heerenstudenten Lümkeman, Schümtss en Meier.

De tooneel-voorstelling zal door studenten worden gegeven en is in besloten kring reeds opgevoerd en gunstig ontvangen.

Men zal spelen „De ernst van Ernst", een vertaling van Oscar Wilde's „The Importance of being Earnest".

Reeds is de zaal van den Dierentuin gratis afgestaan, hetgeen een goed begin genoemd mag worden. Gehoopt wordt dat ook verschillende firma's door het verleenen van assistentie zullen medewerken tot het welslagen van het feest.

De opbrengst zal verdeeld worden onder het instituut van Pa van der Steur, Indisch Bronbeek en een fonds bestemd voor het opzetten van een corps-gebouw voor studenten.

Worden zeer ruime baten ontvangen, dan zullen ook nog andere liefdadige instellingen bedacht worden.

Voor de Keuken.

De N. I. Gasmaatschappij heeft weer een aardig bundeltje recepten en nuttige wenken het licht doen zien.

Vroeger (zoo zegt zij in een voorwoord) was het een bezwaar voor de huisvrouw om in de keuken te zijn, in de oude Indische keuken vooral, maar nu, waar het gasfornuis overal haar intrede heeft gedaan, nu is het een genot voor menige dame om eens iets zelf te bereiden.

In dit boekje geeft de N. I. G. M. een zestig menu's, zoodat de huisvrouw niet vlug de klacht behoeft te vernemen van: „Alweer hetzelfde!"

Daarbij is het boekje aangevuld met tal van recepten, ontleend aan de recepten-voorraad van de fabrikanten van Filma-braadolie en vet, welke recepten zijn samengesteld door een kok van de Filma fabrikanten, die daartoe speciaal Java bezocht.

Wij hebben die recepten alleen nog maar op papier gezien. Maar wij watertandden bij anticipatie!

Agenda.

BATAVIA.

Bioscopen hedenavond.

Capitol: „Amateur detectives."
Globe Bioscoop: „Het Geheim van de Sloep."
Deca-park: „White Wings" en „Het Zeilschip in den Typhoon."
Universal Theatre: „Het Joch."
Planten- en Dierentuin: vooravond „De Base-ball-speler," na-avond „Vader en Zoon."

New Monico.

Dagelijks: Dancing, Cabaret, Restaurant.

*

15 Febr. I.E.V. Bondsgebouw. Feestavond.
16 Febr. gebouw K.S.B. 10½ uur v.m. matinée musicale.

BANDOENG.

Bioscopen.

Concordia-Bioscoop: „De Vloot ligt voor Anker".
Luxor: „The Rainbow Man."
Oriental: „De Meester der Zee."

PERSONALIA.

Tijdelijk belast met de functiën van referendaris 1ste klasse bij het Departement van Onderwijs en Eeredienst, Raden Loekman Djajadiningrat, referendaris bij genoemden dienst.

*

Bij Gouv. besluit: is aan Josias Bernadus vergunning verleend den geslachtsnaam Loupatty aan te nemen en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven Josias Bernadus Loupatty.

*

Indische dienst.

Bij beschikking van den min. van Kol. zijn ter beschikking gesteld van den G.G. van N.I.:

— Mej. ir. A.J. Hijman om te worden benoemd tot beroepsassistente bij de Geneeskundige Hoogeschool te Batavia.

— de heer ir. G.G. Bolhuis om te worden benoemd tot plantkundige bij het Algemeen Proefstation voor den Landbouw te Buitenzorg.

— de heer A. E. M. Meuleman om te worden benoemd tot administratief ambtenaar bij het B.B.

— de heer J.M.C. Witvliet om te worden benoemd tot landmeter 3de kl. bij het kadaster.

— de heer G.C. Dalman om te worden benoemd tot assistent 2de kl. bij het Marine Etablissement te Soerabaia.

— de heeren W. van der Vlugt en J. Roele om te worden benoemd tot onderwijzer 2de kl. bij het openb. lager onderwijs.

BIOSCOPEN.

Globe.

Het is jammer dat we in Weltevreden geen wielerbaan bezitten. Anders moesten we Frank Hagney, die een bescheiden rol speelt in de film van deze week, Het Geheim van de Sloep, noodig eens hier hebben, want volgens het programma heeft hij 684 wielerwedstrijden gewonnen en 168 boksmatches. Waarschijnlijk zijn die uit zijn schooltijd meegerekend. Of is het een drukfout? Dat zou geen wonder zijn, de inhoud van het verhaal en die van de film kloppen n.l. ook heelemaal niet. Het is natuurlijk mogelijk dat de leden van de filmkeuring zoo in de film geknipt hebben dat zij tot de ontdekking kwamen dat de eindjes niet meer aan elkaar te plakken waren en dat zij inderhaast voor wat opvulling hebben gezorgd, maar daar is de film toch weer te goed voor.

Het is een eenvoudig verhaal van twee gezellen, die in de film broers en in het programma kameraden zijn, van wie de jongste zich mengt in zaken die hem niet aangaan en daarvoor behoorlijk gecorrigeerd wordt, waarna de oudste meent den corrector van zijn broer te moeten corrigeeren. Maar ook hij ontloopt zijn straf niet. De jongste herstelt ten minste nog van de afstraffing die men hem gaf, maar de oudste krijgt levenslang met de dame uit de film.

De scènes zijn heel spannend en wie het werkwoord knokken op alle mogelijke wijzen wil zien vervoegen, kan hier zijn hart ophalen. Ook zijn er mooie natuurlijke décors en het spel houdt het publiek bezig.

STAATSLOTERIJ.

Trekking van Maandag 20 Jan. 1930.
5e Klasse 1e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 1500: 17877
„ „ „ 1000: 3445 5462 6833
„ „ „ 400: 184 3665 7117 12596 14517 14617 16524
„ „ „ 200: 2614 5322 10648 12457 19730
„ „ „ 100: 3176 7619 8978 10405 13302 15623 15939 19535

Trekking van Dinsdag 21 Jan. 1930.
5e Klasse 2e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 1000: 138 11381 20383
„ „ „ 400: 1796 15534 15540
„ „ „ 200: 2062 3923 4565 5720 16595
„ „ „ 100: 1439 4894 12327 18479 14626 19965

Trekking van Woensdag 22 Jan. 1930.
5e Klasse 3e Lijst.
Hooge prijzen:

Prijs van f 1500: 19731
„ „ „ 1000: 15839 16109 20593
„ „ „ 400: 10125 16303 19088
„ „ „ 100: 966 1045 4731 7687 9161 13848 14845

Getrouwd

zijn beteekent nog lang niet: „Laat maar waaien"! Houdt Uw haar in bedwang met

STACOMB.

52dag

ADVERTENTIEN.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd:

A. TH. HAAGSMA

en

MARSCHA van LINDONK.

Weltevreden, 15 Februari 1930

Parapattan 33 4344

Jenne

Voor Zaterdagavond: Vleezen, gebakken visch, gebakjes, Brood, Croquetten, Salades etc.

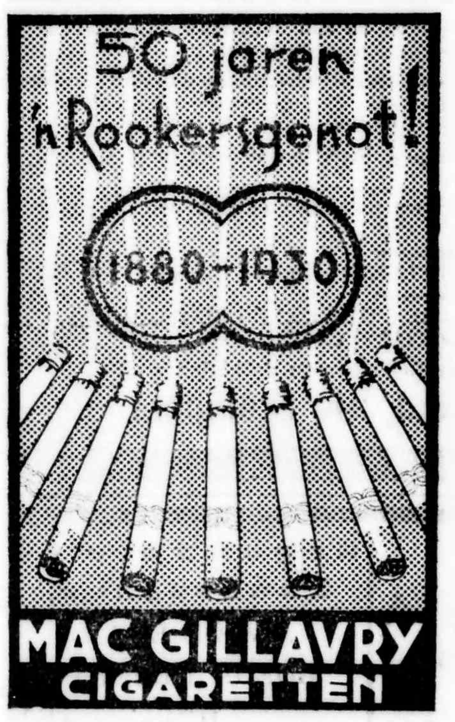
Speciaal:

Gateau Exquise	à f 1.75
„ Praliné	„ „ 1.75
Soezen met slagroom	„ „ 0.25
Hooge tompouces	„ „ 0.15
Frou-frou	„ „ 0.15
Progrès	„ „ 0.15
Krenten- en Botervlinders	„ „ 0.12½

TOKO H. JENNE & Co.

Noordwijk

4345 Tel. Wl. 2000 en 1228

4328

J. F. A. L. WILKENS

Keel-, Neus-, Oor- en Oog-arts

WATERLOOPLEIN NOORD 7.

Spreekuur 4.30 — 5.30

135z

Mevr. M. W. G. M. BEEKMAN-Vuurmans

TANDARTS.

Palmenlaan 47, Tel. Mtg. 47

Spreekuren: van 8 — 9 v.m. en 5 — 6 n.m. en volgens afspraak. 4327

A. TER BRAAK TANDARTS

Rijks Univ. Utrecht

MENTENG 42. WELTEVREDEN TEL. WL. 1383.

Heckolith Prothesen voor 't eerst in Indië in ons Laboratorium vervaardigd.

Spreekuren v.m. van 7.30 — 10 en n.m. van 5 — 7 29mwz

J. A. M. J. **JENNISSEN**

Moniteur de la clinique urolog que de Necker Paris

UITSLUITEND

Algemeen chirurg en Vrouwenarts en speciaal voor Blaas- en Nierziekten.

Spreekuren op werkdagen (behalve Zaterdag n.m.)

v.m. 8 — 9 n.m. 5 — 6 en volgens afspraak.

Entrée Gondangdia 14. Telefoon Wlt. 2230. 4330

Mevrouw J. MEYER-Volten

Tandarts

heeft tot nadere aankondiging geen spreekuur.

Voor dringende gevallen

Mevrouw KEHLENBRINK-Elshove

4363 Oud Gondangdia 9.

Dr. H. D. J. APITULEY

Arts

Spec. voor Inwendige en kinderziekten Algemeene praktijk.

TJIKINI 59; telef. 3848 Welt.

Spreekuren: 7 — 8.30 v.m.

7z 4.30 — 6 n.m

Mevr. M. MARKUS-Lindeman

TANDARTS.

Mampangweg 47

Telf. Mtg. 959

Spreekuren: 7 — 9 u. v.m. 5 — 6.30 u. n.m.

4328

Dr. P. J. van PUTTE

Uitsluitend voor huidziekten en ziekten der urinewegen.

Tanah Abang West 36.

Spreekuren 7 — 9 uur v.m.

5 — 7 „ n.m.

4325

VROEGER was bij sigaren verpakking bijzaak; men stelde „kwaliteit" als eenige eisch en eindat „ANTONIO" SIGAREN daaraan geheel voldeden, waren ze populair! TEGENWOORDIG moet óók de aankleeding van het artikel perfect in orde zijn. Wij hielden daarmede rekening, handhaafden echter onverander de vroegere kwaliteit en dat verklaart het uitgesproken succes der „ANTONIO" SIGAREN

OCTAVE

4331

WEESKAMER-VENDUTIE

Op MAANDAG 17 FEBRUARI a.s. des v.m. 9 ure in het verkooplokaal van de WEESKAMER te BATAVIA, Molenvliet Oost No. 7, van diverse goederen behoorende tot faill. boedels; Reder & Co. Nal. van wijlen I. Th. Dirksen, Lie Djan Nio, Roona & Co. en E. J. Khazam zoo als GOUDEN, ZILVEREN en DOUBLÉ BIJOUTERIEËN, zooals heeren- en dames ringen met en zonder steen, dasspelden, camée en andere hangers, mesjes, pot looden, jasknoopen, halskettingen enz. enz. Voorts: gouden, zilveren en nikkelen HORLOGES w.o. polshorloges klokken, galanterieën en andere artikelen. Verder zullen worden verkocht eenige briljanten markiesringen, leontine, zegelring, zeer zware massief gouden halsketting, zware gouden pending, gouden muntstuk (20 Dollar), 2 partijen losse steentjes, enz. enz.

Te bezichtigen des ochtends vóór de vendutie.

N.B. Dames, denkt aan Uwe volmacht!

4358 De Weeskamer.

Transport-Onderneming „Meester Cornelis" Venduhouder & Commissionnair

TIAN BOEN HAIJ

Matramanweg 87 Telf. 390 — Mr.-Cornelis

VENDUTIE

MAANDAG 17 FEBRUARI 1930 ten huize van den WelEd.G Heer

F. W. WIJSMAN

KEBAJORAN 5

Bidara Tjina Mr. Cornelis.

Van een keurig onderhouden en modernen inboedel, w.o. Keurig salon ameublement, boekenkast met facet glazen, etc.

voorts:

Wadas- en blauwe potten, Singer trapnaaimachine, jongens-, damesfietsen, FORD TOURING model 1927 in uitstekende conditie. 4332

KIJKAVOND: Zondag 16 Febr. 5—8.

VENDUTIE

DINSDAG 18 FEBRUARI 1930 ten huize van den WelEdel G. Heer

THE KIM YAM

Djelakeng 19/20 Batavia.

Van een goed onderhouden inboedel; voorts: Antieke meubelen, groote Chineesche martavaans, groene Chineesche potten en olieverf schilderijen

KIJKOCHTEND: 18 Februari 1930 van 7 tot 9 uur. 4337

John Pryce & Co

Bat. 32 & 72 — Welt. 395.

VENDUTIE

op MAANDAG 17 FEBR. 1930 Kijkavond: Zondag 5—8 uur ten huize van den WelEdG. Heer

A. KRUYFF

Lembangweg 37

Specificatie:

Gobelin bekleed salon ameublement met hoekbank, TAPIJTEN *en cocosmatten,* rottan zitje, *tafel met koperen blad,* lampenkappen, bureau, *schemerlamp,* ANTIEK SPINNEWIEL, *koperwerk,* Eng. en gewone ledikanten, *diepe hang- en legkasten,* rustbank, *3 deelige spiegelkast,* COMPL. EETKAMER AMEUBLEMENT, *servies en glaswerk,* enz., enz.

4338

VENDUTIE

op DINSDAG 18 FEBRUARI 1930 Kijkavond: Maandag 5—8 u.n.m. ten huize van den WelEdG. Heer

A. G. CLINTON

Viosplein Zuid 13.

specificatie:

Singapore rottan zitje, verstelbare disti stoelen, *tapijt,* étagèrekast, *damesschrijftafel,* hang-, leg- en *spiegelkasten,* 2-persoons djati ledikant, *toilettafel,* COLLECTIE ANTIEK MEUBILAIR, *kinderwagen,* babytafel, *eetkamer-ameublement,* ijskast, *Homann gasfornuis,* enz., enz.

4346

Franzen & Co

KONINGSPLEIN OOST No. 4.

VENDUTIE

MAANDAG 17 DEZER ten huize van den HoogEdelGestr. Heer

Mr. H. G. P. Duyfjes

Nieuwe Tamarindelaan No. 2

van een zeer netten inboedel, o.a.: Bekleed rottan zitje compl., karpetten, cocosmatten, salon-ameublement, kop. salonlamp, dames- en heeren-schrijfbureaux, groote en kleine boekenkasten, kleed- en slaapkamer-meubilair, eetkamer-meubilair en donkere kamer.

KIJKAVOND: Zondag 16 dezer van 5 — 8 uur. 4359

Als U zich er van overtuigd heeft, wie Uwe vendutie het beste behartigen zal, dan wendt U zich beslist tot de 147z

N.V. Franzen & Co

KONINGSPLEIN OOST No. 4.

Tel. Nos. Wl 270, 625 en 1209

VENDUHOUDER

ED. FRANZEN (ZELF)

Petjenongan 33 Tel. 1748 Wlt.

Solide Opvouwbare Ledikanten. Verkoop, Verhuur en Overname Inboedels. Geen Filialen.

PARK HOTEL

RIJSWIJK I.

Tel. kantoor 68.

Schitterend gelegen aan spoor en tram

MODERN INGERICHT

KLAMBOE-KAMERS, STROOMEND WATER

EMMA-BILJARD,

GARAGES,

1e KLAS FAMILIE-HOTEL

PRIMA KEUKEN.

4323 J. CRAMER.

Openbare Verkooping

op Zaterdag 22 Februari 1930 des morgens om 10 uur, in het locaal en ten overstaan van het Vendukantoor te Batavia, gelegen aan de Pasar Pisang, van:

een perceel, zijnde blijkens acte van eigendom ddo. 28 November 1916 No. 1313, een erf, gelegen in de Residentie Batavia, Bestuursafdeeling Stad en Voorsteden, wijk Pintoe Besie, omschreven bij meetbrief ddo. 15 September 1905 No. 193, kadastrale afdeeling Stad en Voorsteden, Sectie K blad 2, verpondingsnummer 13307,

staande gemeld perceel ten name van Lauw Tiauw San, in leven koopman, wonende te Batavia.

Geschiedende deze verkooping krachtens onherroepelijke volmacht. 4305

Namens den eersten verbandhouder

Mr. J. G. KRIJGER.

Openbare Verkooping

op Zaterdag 22 Februari 1930 des morgens om 10 uur, in het locaal en ten overstaan van het Vendukantoor te Batavia, gelegen aan de Pasar Pisang, van:

1e. een perceel, zijnde blijkens acte van eigendom ddo. 27 Juni 1917 No. 1044 een erf, gelegen in de Residentie Batavia, Bestuursafdeeling Stad en Voorsteden, wijk Pasar Baroe, omschreven bij meetbrief ddo. 15 Juli 1873 No. 6, kadastrale afdeeling Stad en Voorsteden Sectie M/vijf No. 1009, verpondingsnummer 10112,

2e. een perceel, zijnde volgens acte van eigendom ddo. 27 Juni 1917 No. 1045 een erf, gelegen in de Residentie Batavia, Bestuursafdeeling Stad en Voorsteden, wijk Pasar Baroe, omschreven bij meetbrief ddo. 31 Januari 1913 No. 84, Kadastrale afdeeling Stad en Voorsteden Sectie M/vijf No. 2238, verpondingsnummer 13903,

staande gemelde perceelen ten name van Lauw Tiauw San, in leven koopman, wonende te Batavia.

Geschiedende deze verkooping krachtens onherroepelijke volmacht. 4306

Namens de eerste verbandhoudster:

Mr. J. G. KRIJGER.

ZOMER-

Sproeten

verdwijnen spoedig door een pot

SPRUTOL

Bij Apothekers en Tokohouders

4336

Voor SANITAIRE ARTIKELEN,

steenen en baksteenen closets, waschkommen, urinoirs, goot-steenen enz., gietijzeren porcelein-geëmailleerde badkuipen, alle soorten badkamer-benoodigdheden van metaal en glas, wende men zich tot BERNHARD BUSCHMANN, Sanitaire Afdeeling, Neuerwall 44, HAMBURG 36. Specialiteit: Continentale Sanitaire Artikelen. Opger 1902. Corr. in het Duitsch en Engelsch 4314

Snijwonden Ontvellingen en Schrammen

verzacht men direct en geneest men snel met

PUROL

't Beste voor de Huid

Doos 40 en 75 ct., Tube f 1.— Bij Apothekers en Tokohouders

4335

Java-Bengalen-Lijn

der

N.V. Stoomvaart Mij. „Nederland"

en

N.V. „Rotterdamsche" Lloyd.

Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het

s.s. „MEDAN"

Gezagvoerder D. DEDERT heden van Calcutta te Tg. Priok is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.

Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.

Tandjong Priok, 15 Febr. 1930.

De Agente

N.V. Stoomvaart Maatschappij „NEDERLAND".

4366 Tel. No. 181 t/m 185 Tg. Priok.

Magneetjes Trekken!

VENDUHOUDER & COMMISSIONNAIR

TIAN BOEN HAIJ

Matramanweg 87. Tel. 390 en 558 Mr.-Cornelis.

Houdt Venduties met Succesvollen uitslag en onmiddellijke afrekening.

TALRIJKE DANKBETUIGINGEN TER INZAGE. 4318

Gevestigd:

COR LEEUWE BOOGERT

GEDIPLOMEERD **PIANOLEERARES** (Amsterdam)

Geeft piano- en theorie-lessen.

Te spreken: DINSDAGS 10 — 12 u. v.m.) Ook op andere uren DONDERDAGS 6 — 8 u. n.m.) indien aanwezig.

4341 KENARILAAN 14.

DE BURGEMEESTER van BUITENZORG maakt bekend, dat door hem een voorstel aan den Gemeenteraad zal worden gedaan tot vaststelling van de weg- en rooilijnen van de wegen gelegen in de stadsgedeelten begrensd tusschen:

a. Bantammerweg, Grooteweg, Pledang en de Tjipakantjilan (Kadastrale Kaart Sectie B blad 7)

b. Tjipakantjilan, Pledang, Grooteweg, Empangweg en de Tjisedani (Kadastrale Kaart Sectie B blad 9)

benevens wijziging der vastgestelde wegen rooilijnen van

1. den Groote Weg, vanaf Binnenweg tot Pebaton;
2. den Groote Weg, vanaf Bantammerweg tot den Binnenweg;
3. Bantammerweg;
4. Gasfabriekweg.

De ontwerpen liggen ten Gemeentehuize gedurende de bureau-uren ter inzage tot 8 Maart 1930, tot welken datum schriftelijk bezwaren tegen de ontwerpen kunnen worden ingediend bij den Burgemeester. 4357

Kweekschool Particuliere Meisjesschool

Genteng 46, Soerabaia.

Inschrijving van leerlingen voor de 1e klas kweekschool kan plaats hebben tot 1 Juni a.s. onder overlegging van:

a. een geboorte-akte, waaruit blijkt, dat de candidate op 1 Juli 1929 niet jonger dan 15 en niet ouder dan 19 jaar is.

b. een verklaring van lichamelijke geschiktheid om onderwijzeres te worden.

c. een vaccine-bewijs.

d. Een einddiploma van M.U.L.O. of van drie jarige H.B.S. of een bewijs van overgang van 3e naar 4e klas H.B.S., Lyceum of Gymnasium. (Een verklaring van den directeur der school, dat het diploma waarschijnlijk zal behaald worden, is voorloopig voldoende.)

e. Een verklaring van den Directeur, dat, wat het Nederlandsch betreft, de candidate geschikt is voor de opleiding tot Europeesch onderwijzeres. Voor Nederlandsch moet minstens het cijfer 6 behaald zijn.

Het schoolgeld bedraagt f 10.— — f 25.— per maand, afhangende van het inkomen der ouders.

Toelating tot 2e en 3e klas in overleg met het hoofd van de kweekschool.

Aan de Particuliere Meisjesschool is een internaat verbonden.

Aanmelding liefst zoo spoedig mogelijk aan 4307

het hoofd van de kweekschool

Mej. M. PAESSENS

Koningsplein O. 3 pav. tel. 3208

WELTEVREDEN.

De alom bekende WONDERBALSEM voor alle soorten wonden en exceems, f 3.75 en f 7.50 per potje.

Leest de uitgave van Mej. M. PAESSENS, zeer boeiend en interessant. 149z

Tegen rembours à f 3.— verkrijgbaar.

De Heer A. Alting Siberg

ex-leerling van Dirk Schäfer

zal met ingang van 1 MAART zijn

klavierlessen

hervatten.

Voorloopig adres: Meester-Cornelis Passerstraat 149.

4362 Telf. 187 M.C.

DAME,

Jonge Weduwe, zoekt plaatsing als

DAME VAN DE HUISHOUDING

bij heer alleen van middelbaren leeftijd. Brieven onder no. 4367 Bat. Nieuwsblad.

JONGEDAME,

3 jarige H.B.S.-opleiding, kennis van steno, typen en lichte adm.

zoekt een haar passende werkkring.

Brieven No. 4361 Bat. Nieuwsblad.

2e MACHINIST

GEVRAAGD

diploma A, voor werkboot, varende van uit Singapore. Salaris drie honderd Straits dollars; bij gebleken geschiktheid na 6 maanden drie honderd vijf en twintig. 4353

Sollicitaties aan Hua Siang Steamship Company, 37 Boat Quai Singapore.

Gemeente Makassar

Bij de Gemeente Makassar kan tijdelijk (voorloopig voor twee jaren) een

OPZICHTER

worden geplaatst, hoofdzakelijk voor buitenwerk.

Zij, die reeds eenige jaren praktijk hebben en vlot kunnen teekenen, genieten de voorkeur.

Aanmelding onder overlegging van getuigschriften en opgave referenties alsmede het verlangde salaris te richten aan Ir. A. H. STAM, wd. Hoofdingenieur bij het Hoofdkantoor van den Dienst der Volksgezondheid te Weltevreden, Parapattan 10.

Persoonlijke aanmelding slechts na oproeping. 4312

Magneetjes Trekken!

GEROUTINEERD AUTOMOBIEL-VERKOOPER

GEVRAAGD voor Batavia riant. Zij, die nog niet als zoodanig gewerkt hebben, komen niet in aanmerking.

Sollicitaties onder opgave referentiën en verlangd salaris te richten aan

LINDETEVES-STOKVIS

4254 Afdeeling autozaken — Batavia.

Insectenbeten

behoeven Uw leven niet te vergallen

Als de muskieten U plagen of reeds hebben gestoken, als gij niet kunt slapen van den gruwelijken jeuk der opgezwollen insectenbeten, grijpt dan toch dadelijk naar het probate middel, dat de muskieten afweert, dat de zwelling voorkomt, dat den jeuk dadelijk stilt, dat ontsmet, zuivert en geneest.

KLOOSTERBALSEM

KONING DER BALSEMS

L. I. AKKER.

Wrijft U in met Kloosterbalsem voor 't naar bed gaan, dit houdt de muskieten en andere insecten op een afstand. Een tube Kloosterbalsem is een huisapotheek op zichzelf, onovertroffen bij alle wonden, ontvellingen, zonnebrand en doorloopen.

Overal verkrijgbaar per tube f 1.75, per grootetube (2½ maal zoo groot) f 3.25. Groote tuben zijn dus voordeeliger! • Eischt handteekening L. I. Akker, Rotterdam • Depôt: Chineesche Voorstraat 17, Soerabaia

FAILLISSEMENTEN

No. 7.
Raad van Justitie: **Batavia** *Curatrice:* **Weeskamer Batavia.**

UITGESPROKEN op 8 Februari 1930.
1. Liem Eng Hien, koop nan wonende te Cheribon, (R. Cs. Mr. A.S. Block).

Uitgesproken op 11 Februari 1930.
2. Yo Tek Liong ook genaamd Joe Tik Liong wonende te Tasikmalaja, (R. Cs. Mr. B. van Giffen).

Uitgesproken op 12 Februari 1930.
3. The Sioe Long, koopman tot 1 Februari te Krawang thans voortvl. (R. Cs.
4. N.V. Handel Mij. Sam Gie te Cheribon, (R Cs Mr.
5. Injo Gan Kiong o/g Gan Kiong Injo, employé Gebeo wonende te Bandoeng.
6. Tong Soey Njan, goudsmid, wonende Djembatan Batoe 44 Batavia.
7. J. G. Voll, Commies Dep Financiën wonende Gang Arab 38, Weltevreden.

Uitgesproken op 14 Februari 1930.
8. Hugo de Roode, handelsgeëmployeerde wonende te Weltevreden, Petodjo Oedik 35 Paviljoen, (R. Cs. Mr. M. van Apeldoorn).
9. H. H. de Ruyter, van beroep letterzetter bij 's Lands drukkerij, wonende Matramanlaan 22 te Weltevreden, (R Cs. Mr. M. van Apeldoorn)
10. Lie Kim Eng Tan o/g Tan Kim Eng handelaar, wonende te Soekaboemi, (R. Cs. Mr. A. S. Block).

VERIFICATIE-VERGADERING op Woensdag voormiddags ten 9 ure in het gebouw van den Raad van Justitie te Batavia.
1. 23 April 1930. H. Huwaë te Meester-Cornelis.
2. 23 „ „ Jie Ngat Sin merk Sauw Toeng te Weltevreden.
3. 23 „ „ Lauw Tjiet San merk Tjeng Foeng te Batavia.
4. 23 „ „ Tan Kim Tek te Weltevreden.

INDIENING SCHULDVORDERINGEN uiterlijk op:
1. 16 Maart 1930. H. Huwaë vd.
2. 16 „ „ Jie Ngat Sin vd.
3. 16 „ „ Lauw Tjiet San vd.
4. 16 „ „ Tan Kim Tek vd.

NEDERLEGGING UITDEELINGSLIJST ter inzage ter Griffie R. v. Justitie (Afschrift ten kantore der Weeskamer) gedurende veertien dagen vanaf den datum dezer advertentie in de Javasche Courant 18-2-'30.
1. Yap Tek Seng te Weltevreden (eerste tevens slot).

BEËINDIGING door het verbindend worden der slotuitdeelingslijst.
1. Kwee Tay Peng te Laboean Maringgai.
2. N.V. Ned. Ind. Chemicaliënhandel te Weltevreden.

BEËINDIGING door opheffing wegens gebrek aan baten ('s Raads besch. ddo. 7 Februari 1930).
1. Thio Hiat te Weltevreden.

BEËINDIGING door homologatie van accoord.
1. Kwee Tek Sin werkzaam b/l Rijstpellerij Wanasepi, halte Kedoeng Gedeh.
4360

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.

ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

TWEEDE BLAD

Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

HANDEL EN NIJVERHEID.

Amsterdamsche Beurs.

Slotkoersen (*Eigen Dienst*).

	14 Febr.
H.V.A.	578
Kol. Bank	221
N.I. Handelsbank	159
Certif. N. H. Mij.	174
„ N. I. Escompto Mij.	89
Kon. Olie	393
6% Indië 1922	$102^1/_8$
Ned. Scheepv. Unie	189
Lindeteves	150
K. P. M.	226
Deli Spoorweg Mij.	198
Java China Japan Lijn	102

Slotkoersen (*Aneta*).

	13 Febr.	14 Febr.
Javasche Bank	313	—
Amsterdamsche Bank	194	—
Twentsche Bank	—	138
Incasso Bank	—	—
N.I. Escompto Mij. cert.	89	88
Certif. N.H.M.	172	173
Handelsbank	159	158
Koloniale Bank	221	220
Scheepvaart Unie	189	187
Kon. Paketv. Mij.	226	227
Java China Japan Lijn	101	101
Holl. Amerika Lijn	37	—
Kon. Stoomboot Mij.	—	84
N.I. Spoorweg Mij.	208	204
Delispoor	—	201
Sem. Cher. Stoomtr. Mij.	148	145
Sem. Joana Stoomtr. Mij.	156	—
Gas Mij.	—	—
Gas Mij. Nat. Bezit	232	—
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	—	312
Internatio	264	264
Lindeteves	150	149
Maintz en Co.	—	—
Philips	477	471
Margarine Unie	—	332
v. Berckels Patent	170	—
A. K. U.	—	116
Hollandsche kunstzijde	—	—
Koninklijke Olie	393	392
Tarakan	370	—
Alg. Exploratie Mij.	—	188
Handelsverg. „Amsterd."	586	578
Cultuur Mij. „Vorstenl."	153	152
Suiker Cultuur	225	—
Suiker Unie	—	—
Poerworedjo	68	68
Java Cultuur Mij.	415	—
Amsterdam Rubber	175	174
Poerowinangoen	185	—
Basilam	—	81
Sumatra Rubber	134	—
Bandar Rubber	—	154
Deli Batavia Rubber	—	—
Kedeng Lemboe	219	—
Malabar	363	—
Gedeh	—	175
Deli Maatschappij	357	—
Senembah	—	406
Deli Bat. Tabak Mij.	—	—
Cultuur Mij. de Oostkust	95	—
Simau	625	—
Redjang	119	118
Billiton B	—	405
Singkep Tin A	—	—
Boeton	183	—

*

Markt zeer lusteloos en iets teruglooped door gebrek aan zaken. Rubber en tabak met eenigen vraag.

Bataviasche Beurs.

(*Nadruk Verboden*).

Nabeurs op 14 Febr.

Unie		187
N.-I. Spoor	204	$204^1/_4$
Sem. Cher. Tr.		146
Cities Service		$33^1/_4$ doll.
5% Oblig. Ind. Leen. '16		$100^1/_2$
6% „ Pd. st. L. '21 C à 100 doll.		$102^1/_2$
6% „ Pd. st. Leen. '22 B		$101^3/_4$
$4^1/_2$% „ Ind. Leen. '26	$96^1/_4$	$96^1/_2$

Afgedane Fondsen op 15 Febr.

	Openingsk. laagste	Openingsk. hoogste	Slotkoersen laagste	Slotkoersen hoogste
5% Oblig. Ind. L. '16	$100^1/_2$	$100^1/_2$	—	—
6% „ Doll. L. '22 B/C	102	102	$101^3/_4$	$101^3/_4$
$4^1/_2$% „ Ind. L. '26 A/B	$96^1/_4$	$96^1/_2$	$96^1/_2$	$96^1/_2$
$4^1/_2$% „ Ind. L. '29	$96^1/_2$	$96^3/_4$	—	—
6% „ Carumby	$100^1/_4$	$100^1/_4$	—	—
6% „ Java Hotel	$97^3/_4$	$97^3/_4$	—	—
Certif. N. H. Mij.	$170^1/_4$	$170^1/_4$	$170^1/_2$	$170^1/_2$
Handelsbank	159	159	—	—
Escompto cert.	$89^1/_4$	$89^1/_4$	—	—
Internatio	263	263	—	—
Unie	$184^1/_2$	185	$184^3/_4$	$184^3/_4$
Japanlijn	$100^1/_2$	$100^1/_2$	—	—
Rott. Lloyd	177	177	—	—
K. P. M.	$227^1/_2$	$227^1/_2$	—	—
N.I. Spoor	200	$201^1/_2$	—	—
Sem. Cher. Tr.	$144^1/_2$	$144^1/_2$	$144^1/_2$	$145^1/_4$
O. Java Tr.	22	22	—	—
Holl.-Siam	70	70	—	—
Kon. Olie	$393^1/_2$	394	394	394
Cities Service Coy.	33	33	doll.	
Gas Mij.	232	232	—	—
Sem. Stb. Pr. Veer	202	202	—	—
Amst. Rubber	172	172	—	—
5% Oblig. Ind. L. '17 à 500	—	—	$100^3/_4$	$100^3/_4$
$4^1/_2$% „ Ind. L. '29 à 500	—	—	97	97
Redj. Lebong	—	—	$116^1/_2$	$116^1/_2$
H.V.A.	—	—	$576^1/_2$	$576^1/_2$
Poerworedjo	—	—	66	66

Fondsen waarvan geen afdoeningskoersen op 15 Febr. '30.

	Vraag	aanbod
5% Oblig. Ind. Leen. '15	$100^1/_4$	—
„ „ „ à 500	$100^1/_2$	—
5% „ „ '16 à 500	$100^1/_2$	—
5% „ „ 17	$100^1/_4$	—
„ „ „ à 500	$100^1/_2$	—
6% „ Doll. L. '22 A	$101^3/_4$	102
„ „ „ à 500	102	—
5% „ Ind. L. '23 A	$100^1/_4$	—
$4^1/_2$% „ Ind. L. '26 A/B à 500	$96^3/_4$	—
$4^1/_2$% „ id. '29 à 500	—	97
5% „ Aniem	98	—
6% Pdbr. Java Hyp. Bank	—	104
6% Oblig. Hotel des Indes	—	101
Javasche Bank	310	315
Kol. Bank	215	219
A'dam Bank	—	$192^1/_2$
Escompto aand.	88	89
H.V.A.	572	579
Cult. Mij. Vorstenl.	$150^1/_4$	152
Lindeteves	145	150
Bandoeng Kinine gew.	300	—
Bandoeng Kinine pref.	142	—
Deli Spoor	195	—
Sem. Joana Tram	—	154
Serajoedal Tram	—	155
Poerworedjo	65	$67^1/_2$
Simau	$632^1/_2$	$637^1/_2$
Redjang Lebong	115	—
Aimem	—	420
Expl. Mij. Ned. Indë	230	240
Sum. Electr. Mij.	—	115
Bali en Lombok Elec. Mij.	110	—
Stroohoedenveem	$112^1/_2$	117
Vergde Pr. Veren	—	130
Java Veem	—	179
Preanger Hotel	$107^1/_2$	115
Artana	—	290
Goen. Hedjo	150	165
Malabar	—	365
Michiels Arnold.	240	—
Moeara Laboe gew.	—	$102^1/_2$
Moeara Laboe pref.	90	110
Oeloehmanah gew.	15	25
id. pref.	100	—
Papandajan pref.	65	—
Perbawatie	195	—
Wanasoeka	—	280

*

Sporen opnieuw gevoelig lager. N.I.S. vielen 200 terug. Van scheepvaart de Unies lager. Koninklijk olie bleef onder 394, terwijl van mijnbouw Holland-Siam lager werd afgegeven. Redjang duikelde naar $116^1/_2$ terug. Sem. Stoomboot vrijwel onveranderd. Leeningen prijshoudend. In Exploratie geen verandering.

Wisselkoersen.

	Factorij.	Escompto Mij.	Handelsbank.
T.T. A'dam	$100^1/_4$	$100^1/_4$	$100^1/_4$
Zicht A'dam	100	100	100
2 m/d A'dam	$99^3/_4$	—	—
3 m/d A'dam	$99^3/_8$	—	—
4 m/d A'dam	$99^1/_8$	—	—
6 m/d A'dam	$98^5/_8$	—	—
T. T. Londen	12.15	12.15	12.15
Zicht Londen	$12.12^1/_2$	$12.12^1/_2$	$12.12^1/_2$
30 d/z Londen	$12.08^3/_8$	—	—
3 m/z Londen	12.—	—	—
T. T. Australië	$11.97^1/_2$	11.95	$11.93^3/_4$
Zicht Australië	11.95	$11.92^1/_2$	$11.91^1/_4$
T. T. Amerika	2.50	$2.49^3/_4$	$2.49^3/_4$
Zicht Amerika	$2.49^1/_2$	$2.49^1/_4$	$2.49^1/_4$
T. T. Frankrijk	$10^1/_8$	$10^1/_8$	$10^1/_8$
Zicht Frankrijk	10	10	10
Zicht België (Belga)	35	35	35
T. T. Duitschl.	$59^7/_8$	$59^7/_8$	$59^7/_8$
Zicht Duitschl.	$59^3/_4$	$59^3/_4$	$59^3/_4$
Zicht Zwitserl.	$48^1/_2$	$48^3/_8$	$48^1/_2$
Zicht Italië	$13^3/_8$	$13^3/_8$	$13^3/_8$
Zicht Stockholm	$67^1/_4$	67	$67^1/_4$
Zicht Oslo	67	67	—
Zicht Kopenh.	$67^1/_8$	67	67
T. T. Calcutta	91	—	—
T. T. Bombay	91	—	—
T. T. Madras	91	—	—
T. T. Colombo	$91^1/_8$	—	—
T. T. Rangoon	$91^1/_8$	—	—
T. T. Japan	$1.23^1/_2$	$1.23^1/_2$	$1.23^1/_4$
Zicht Japan	$1.23^1/_4$	$1.23^1/_4$	1.23
Zicht Manilla	1.25	$1.24^1/_2$	$1.24^3/_4$
T. T. Hongkong	$96^1/_2$	97	$96^1/_2$
T. T. Shanghai	$1.23^1/_2$	$1.22^1/_2$	$1.23^1/_4$
T. T. Amoy	$91^1/_2$	—	$89^1/_4$
T. T. Singapore	$1.40^5/_8$	$1.40^5/_8$	$1.40^5/_8$
T. T. Br.-Indië	—	91	$90^7/_8$

Batavia, 15 Febr. '30.

Amsterdamsche Wisselkoersen.

(*Aneta*).

	13 Febr.	14 Febr.
Prolongatierente	$2^3/_4$	$2^3/_4$
A'dam-Java	$99^7/_{16}$	$99^7/_{16}$
A'dam-Londen	$12.12^3/_4$	$12.12^7/_8$
A'dam-New-York	$2.49^7/_{16}$	$2.49^7/_{16}$
A'dam-Parijs	$9.76^7/_8$	$9.76^7/_8$

Officiëele Producten-Noteeringen.

Opgave van de producten-noteeringen der Handelsvereeniging Batavia en de Ned. Ind. Ver. v/d Rubberhandel, loopende van 14 Febr. '30 12.30 u. n. m. tot 15 Febr. '30 12.30 u. n. m.

	gedaan gisteren	gedaan heden	laatste vraag	laatste aanb.
Rubber (per 1/2 K.G.) Java-Std.-Sheets				
Febr.	—	—	41	—
Java-Std.-Crepe				
Febr.	—	—	$41^1/_2$	—
Palembang Robusta koffie (per 100 K.G.)				
E.K. Bat.				
Febr.	—	—	$46^1/_8$	47
Febr./Maart	—	—	$46^1/_8$	47
Zwarte Lampong Peper. (per 100 K.G.)				
E.K. Bat.				
Febr.	$121^1/_2$	—	—	—
Febr./Maart	$121^1/_2$	$123^1/_2$	$122^1/_4$	$125^1/_8$
Maart/Apr.	$121^5/_8$	$123^1/_8$	$122^1/_4$	$123^1/_8$
Witte Muntok Peper. (per 100 K.G.)				
E. K. Bat.				
Febr.	—	—	$157^7/_8$	$159^1/_2$
Febr./Maart	—	—	$157^7/_8$	$159^1/_2$

Productenmarkt Batavia.

Rubber smoked sheets en crepe f 0,41 vraag, f $0,41^1/_4$ aanb.

Palembang Robusta Febr./Mrt. f $28^1/_2$ vr., f 29,— aanb.

Citronella-olie ready A f 2,90 nom.

Peper-Lampongs Mrt./Mei f 76 ged.

Peper-Muntok Febr./Mrt. f 98 ged.

Productenmarkt Soerabaja.

SOERABAJA, 15 Febr. (*Aneta*). Suiker superieur ready f $10^5/_8$ vraag, f $10^3/_4$ aanb. Febr. idem Maart idem April f $10^3/_4$ vraag, f $10^7/_8$ aanb.

Hoofdsuiker ready f $10^5/_8$ vraag, f $10^3/_4$ aanbod. Stemming prijshoudend.

Rubber sheets f 41 nom. Markt flauw.

Koffie. Onveranderd.

Rubber-Noteeringen.

(*Reuter's Handelsdienst via Aneta*).

Singapore.

	14 Febr. 10 u. v.m.	15 Febr. 10 u. v.m.
Sheets spot	$26^1/_2$	$26^1/_4$
Crêpe spot	$26^1/_2$	$26^1/_4$
Sheets Mrt.	$27^1/_4$	27
„ Apr./Juni	$28^1/_4$	28
„ Juli/Sept.	$29^1/_2$	$29^1/_4$
Medium blankets Febr./Mrt.	$23^3/_4$	$23^1/_2$
Remilled native rolled bark Febr./Mrt.	$15^3/_4$	$15^3/_4$

Heden opende de markt kalm.

Londen.

		13 Febr. open. not.	13 Febr. slot not.	14 Febr. open. not.	14 Febr. slot not.
Sheet spot	koop.	$8^1/_{16}$	$7^{15}/_{16}$	8	8
	verk.	—	8	—	$8^1/_{16}$
„ Mrt.	koop.	—	8	—	$8^1/_{16}$
	verk.	—	$8^1/_{16}$	—	$8^1/_8$
„ Apr./Juni	koop.	—	$8^3/_{16}$	—	$8^1/_4$
	verk.	—	$8^1/_8$	—	$8^5/_{16}$
Crêpe spot	koop.	—	$7^{15}/_{16}$	—	$7^7/_8$
	verk.	—	$7^{15}/_{16}$	—	8

De markt opende en sloot prijshoudend.

New-York.

		13 Febr. 4 u. n.m.	14 Febr. 4 u. n.m.
Crêpe spot	koop.	$16^3/_8$	$16^1/_4$
Sheet spot	koop.	$15^3/_4$	$15^3/_4$
	verk.	16	16
„ Mrt.	koop.	16	$15^7/_8$
„ Apr./Juni	koop.	$16^1/_4$	$16^1/_4$
	verk.	$16^1/_2$	$16^1/_2$

Markt kalm en prijshoudend.

Slotnoteeringen.

		13 Febr.	14 Febr.
Sheet spot	koop.	$15^3/_4$	$15^3/_4$
	verk.	16	16
Apr./Juni	koop.	$16^1/_4$	$16^1/_4$
	verk.	$16^1/_2$	$16^1/_2$

Slot lusteloos.

Peper-Noteeringen.

Londen.

	13 Febr.	14 Febr.
Zwarte Singapore cif. Londen Jan./Mrt.	$12^3/_4$ gen.	$12^1/_2$ gen.
Witte Muntok cif. Londen Mrt./Mei	$17^3/_8$ ged.	$17^1/_2$ ged. en verk.
Zwarte Lampong cif. Londen Mrt./Mei	$13^1/_4$ ged.	$13^3/_8$ ged.

Tin-Noteeringen.

Singapore.

	13 Febr.	14 Febr.
Verkocht	—	—
Prijs (per picol)	—	—

Londen.

14 Febr.

Slottransacties in den namiddag:

Ready per ton (standard)	—
3 mds. levering	$176^5/_{32}$ pd.st.

New-York.

13 Febr.	14 Febr.
$38^1/_2$ doll.	$38^1/_2$ doll.

Markt prijshoudend.

Copra.

Londen.

14 Febr.

Febr./Mrt. 22 pd.st. 3 sh. 9 d. verk.

De Margarine Unie.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De Margarine Unie heeft de Osla-traanproductie van de Atlas Mij. opgekocht.

N. I. S.-opbrengstcijfers.

Tijdvak	Januari. 1930 (bij benadering)	1929 (werkelijk)
Totaal opbrengst	1.151.000	1.798.562

10 Millioen-leening.

'S GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De emissie van de 6 pct. obligatieleening van 10 millioen gulden der Union Minière Katanga (Congo) is overteekend.

Consulaire Dienst.

Officiëel wordt medegedeeld: Blijkens ontvangen bericht: heeft de heer P.E. Teppema zijn werkzaamheden als consul generaal der Nederlanden te Sydney weder hervat en zal de heer T. Carr Ramsay bij afwezigheid van den heer A.J. Ramondt, wd. consul der Nederlanden te Swatow, de belangen van dat consulaat behartigen.

FINANCIEEL WEEK-OVERZICHT.

Disconto-verlaging van de Javasche Bank. — Een koopersstaking. — De baissiers. — De Bataviasche beurs.

(*Van onzen beurs medewerker*).

In 1929 was de kapitaal-uitgifte ter Amsterdamsche beurs sterk teruglooped, voornamelijk die van Buitenlandsch papier, waaraan de schaarschte op de geldmarkt ten grondslag lag en de crisis per saldo geheel een eind maakte.

Thans echter verwacht men dat ook van Buitenlandsche zijde in den loop van dit jaar een beroep op het kapitaal zal worden gedaan.

Men moet in de herinnering wel zeer ver teruggegaan, om zich een tijd in te denken, zooals wij thans op de **Fondsenmarkt** doormaken. Lusteloos, onaangenaam en bijna zonder **zaken**. Er doen zich in een enkel fonds wel emoties voor, doch meerendeels zijn deze teleurstellend. Ditmaal waren het houders van Semarang Stoomboot en Prauwen Veer, die hun bezit weer zagen verkleinen. Was de stemming inzake het voor te stellen dividend reeds weinig opgewekt, de aangekondigde twaalf procent werkte wel bijzonder teleurstellend.

Begin dezer week werd de markt verrast met de disconto-verlaging van de Javasche Bank, zonder dat dit van merkbaren invloed bleef op het koersniveau.

Uitsluitend de Indische Leeningen voelden hierop iets beter aan.

Doch over het geheel wil het met den handel ter beurze nog niet. Men zou kunnen spreken van een Koopersstaking.

De slappe stemming op de Amsterdamsche beurs wordt, luidens particuliere berichten, toegeschreven aan den druk van een groep Duitsche Contramineurs, welke telkenmale bijzondere activiteit aan den dag legt. Als lijkenschenners, als hyena's van het slagveld speculeeren de baissiers op andermans verlies.

Vandaar dat het zoo moeilijk valt advies te geven. Beweegt men zijn client tot aankoop, dan is er groote kans dat het advies verkeerd schijnt, omdat de de druk van andere zijde binnen enkele dagen koersverlies geeft. Adviseert men om er uit te loopen, dan speelt men den baissiers de troeven in de hand!

Mogelijk is het dat op de kapitaalmarkt 1930 eenig leven komt, vooral nu de geldmarkt ruimer ligt.

En zoo *hier*, vreest men ook voor andere instellingen, tegenvallende dividenden.

Daarenboven werkt de *onrust* welke in het Oosten heerscht niet bemoedigend, breekt alle zaken af. Slechts een enkele bona-fide belegger neemt hier en daar een stukje op, om het dan ook in de safe weg te sluiten. Op de Amsterdamsche beurs bepaalde de handel zich voornamelijk tot enkele speculatieve specialiteiten. Philips en Boeton, welke middenweek enkele punten verbetering te zien gaven met weifelend slot. Amerikaansche waarden lagen iets vaster, in verband met betere tendenz voor Industrieele soorten aan de New-Yorksche beurs. Overigens bood de beurs daar weinig variatie en bleven de omzetten zeer beperkt.

Zoo ook hier, waar zelfs in de geprefereerde gokpapiertjes, geen belangen waren. Mijnbouw lag totaal dood.

De producten-markten, flauw voor Suiker, slap voor Thee en iets gunstiger voor Rubber. Wat suiker betreft kwam voornamelijk New-York lager, waarin Londen volgde. De theemarkt trok nauwelijks belangstelling, terwijl de rubber-markt hier op circa $40^3/_4$ cent sloot.

Wat het koersverloop betreft, laten wij hieronder de diverse rubrieken volgen:

Bankwaarden, verloren hare vaste stemming bijna geheel. Voor Javasche Bank was ditmaal geen interesse, terwijl Cert. Ned. Handel Mij. het geheel behaalde avans verloren en op $170^1/_2$ pct. sloten. Handelsbanken aanvankelijk even boven de 160 pct., sloten een half punt daaronder. Ook Escompto's brokkelden met een kwart puntje af en sloten niet beter dan 89 pct.

Suikerpapier, trok begin dezer week even eenige belangstelling, voornamelijk voor H.V.A., waar Amsterdam kooper voor was. 't Ging echter weer als een nachtkaars uit. Amsterdam zette niet door en 't slot was, vrij lusteloos op nagenoeg onveranderde prijzen. De kust gaf H.V.A. tot 580 pct. af, Kolbanken waren op 220 pct. te krijgen en van Poerworedjo was alle aardigheid weer af. In Vorstenlanden bleven koopers tot 150 pct. Men wijt de slappe stemming voor het product aan de verkoopen van Europeesche beetsuikers aan Britsch-Indië, terwijl ook Formosa ruim produceert. De afscheep van Java valt even zeer tegen, er ligt nog heel wat suiker opgeslagen.

Mijnbouw had de geheele week vrijwel geen markt. Van welken kant men de zaak ook bekijkt, er zijn geen orders en om een gokje te entameeren, daar is 't geen tijd voor. Redjang deed niet beter dan 118 pct., terwijl Simau nog steeds tot 635 pct. aangeboden blijft. Begin der week liep de koers even op 630 pct. doch sloot een viertal punten hooger. E.M.N.I. werd tot $237^1/_2$ pct. aangeboden. Slechts 230 pct. stelde zich als vraagprijs. Aimem flauw, toen op een enkel stuk 430 pct. werd geboden. werd direct afgegeven, waarna het aanbod zich nog een vijftal punten daaronder stelde, zonder verdere vraag. Holland Siam bleef tot $77^1/_2$ pct. aangeboden, zonder reëele vraagprijs.

Rubbers. Dat aandeelen Amsterdam Rubber zoo vast blijven, vindt deels haar oorzaak in de baisse positie, welke zich blijkbaar in dit fonds ontwikkeld heeft. De rubbermarkt, vertoonde begin dezer week eene neiging tot verbeteren, doch aan 't slot was de muziek er weer uit, de prijs bleef hangen met lagere tendenz. Ook hier waren de zaken miniem, het hoofdfonds liep tot 173%, sloot met slappere tendenz een paar punten zwakker. In de overige hier genoteerde rubberwaarden kwamen geen zaken tot stand.

Scheepvaart. Zonder eenige lust, en teruglooped in prijsniveau. Amsterdam tooverde weer een paar noteeringen in Koninklijke Paketvaart waar men hier weinig vertrouwen in stelde. Even werd zelfs tot $224^1/_2$% afgegeven om twee punten hooger te sluiten. Unies met aanbod onder de 187%, Japanlijnen afknabbelend tot pari. Plotseling weer eens eene transactie in Rotterdamsche Lloyd waarop 175% werd betaald.

Sporen, bleven ongeanimeerd, sloten opnieuw flauw. De cijfers vallen dermate tegen en de verwachting voor de komende maanden is dusdanig somber, dat er wel beschouwd geen koopers zijn en de enkele stukjes die er coute que coute uitmoeten, het prijsniveau omlaag werken. H.I.S. sloten onder 204%. Semarang Cheribon op 145% en Semarang Joana op 155%. Oost Jave Tram verhuisde naar de rubriek non valeurs, kwam op 21/22, Malang Tram werd tot 113% aangeboden, geen koopers.

Olie. De cijfers der totale productie van ruwe olie van de Koninklijke Shell groep en hare dochter Maatschappijen zijn bekend gemaakt en geven wij de vergelijkende cijfers over 1929 en 1928, waaruit de toename der productie naar voren treedt.

	1929 K.G. tons	1928 K.G. tons
Ned. Oost Indië	4 746 400	3 971 045
Serawak	759 700	751 092
Egypte	271 500	268 461
Roemenië	852 400	705 854
Mexico (Corona)	363 300	328 979
Mexico (Agulla)	1 698 100	893 681
Venezuela (Caribbean)	2 329 400	2 040 759
Venezuela (V.O.C.)	6 470 700	5 084 580
Trinidad	102 700	65 187
Ver. Staten	7 532 700	7 703 000
Argentinië	14 900	50 773
	25 141 8000	22 063 411

In Koninklijke Olie viel hier zeer weinig voor, de stemming bleef mat. Amsterdam en New-York brokkelde iets af, wat hier de animo voor zoover deze nog bestond, teniet deed. Ook Exploratie krabbelde terug, sloot zonder de minste animo, weer beneden de 190 pct. In Tarakans niets te doen, voor dit papier zijn wel koopers, doch aanbod is er niet. Cities Service worden à la hausse bewerkt, Amsterdam beïnvloedt New-York en omgekeerd en hier loopt men gaarne mede. Een bof voor bezitters nu ze weer eens 33 doll. noteeren. (ruim 600 procent).

Prauwen. Semarang Stoomboot en Prauwen Veer vormde de teleurstellende attractie van de markt. Toen het bijzonder tegenvallend dividend bekend werd, viel de koers een twintigtal punten naar beneden. Voor 't oogenblik scheen dit na de reeds recente daling voldoende te zijn, de vraag bleef zich op 200 pct. handhaven. Tegalsch Prauwen Veer werd opnieuw lager aangeboden, geen kooper te vinden. Alle illusies van bezitters worden den bodem ingeslagen.

Electriteit. Deze afdeeling geeft wel het meest verlaten beeld. Er is niets meer in te doen. Wel worden Solosche Electriciteit Mij. aandeelen gezocht, een van de weinige fondsen waar koopers voor zijn en geen afgevers, maar voor de rest, ligt er aanbod zonder vraag in de markt.

Thee. Op de producten-markt nog steeds dezelfde terughoudende stemming, waarbij slechts bladtheeën van prima kwaliteit eenige voorkeur trokken. Voor de aandeelen weinig interesse. Enkele afdoeningen kwamen tot stand;

Pref. Papandaj. op	70%.	met verder aanb.
Siti Ardja	185%	
Bagelen	165%	
Oeloe Manah	20%	

De laatste veiling gaf iets betere prijzen, zonder verderen invloed op de marktstemming hier.

Diversen. De korte hausse in Stroohoeden Veem was weer uit. Er ligt nu aanbod tot 117 pct in de markt, de vraag is twee punten lager.

Internatio bleven onbewogen om de 263 pct. draaien.

Linde Teves als boven 148/9 pct.

Bandoengsche Kininie zonder zaken, nog wordt 300 pct. geboden, voor hoelang nog?

Hotels iets beter voor Preanger Hotel, welke van pari tot $107^1/_2$ klommen. Hotel des Indes circa 144 pct.

Obligatie en Geldmarkt, de Obligatie markt ligt vrijwel dood. Een enkel stukje wisselt van eigenaar, maar daar is dan ook alles mede gezegd. Een mooi postje Leening zooals 't in de wandeling heet, ausgeslossen. De Vijven op $100^1/_2$ — $^3/_4$, de Conversie Leeningen circa $96^1/_2$ pct. en Dollars op 102 pct. Dit blijft het markt-beeld.

Wisselmarkt, zeer stil. Sterling bleef vast, de Crossrate Amsterdam/Londen liep tot $12.12^3/_4$. Ook Goud Dollars aan den vasten kant met eenige zaken. De stemming van den Indischen tegenover den Hollandschen Gulden voelt iets beter aan. Overigens bood de wisselmarkt geen nieuws.

PRODUCTENMARKT OVERZICHT.

(*Van onzen producten medewerker.*)

Tapioca. De markt blijft vrij lusteloos: wel was er van de kant van Singapore, Shanghay en Hongkong wat belangstelling en werden eenige zaken gedaan, maar de groote koopers, Amerika en Europa, toonen nog niet de ware kooplust. Ondertusschen schijnen de aanvoeren van 't ruwe product niet erg mee te vallen, en schijnt 't dat een veel verdere daling voorloopig niet te verwachten is, vooral waar de, zij 't ook kleine, vraag van Chineesche zijde, de markt eenigzins steunen kan.

Wij noteeren thans:

K.T.H. f 8, K.T.K. f 8, G.T.A. f $8^1/_2$ G.T.G. $8^1/_4$.

In de plants en seeds kwamen kleine transacties tot stand met verder aanbod: Ampa f $11^7/_8$, flake f 12, A seeds f $11^5/_8$.

Palembang Robusta. De verslagperiode ging zeer stil voorbij: buitenlandsche noteeringen bleven vrijwel onveranderd. De locale consumptie vraag, welke de oorzaak was tot de stijging tot het huidige niveau, flauwt af en waar exporteurs nog steeds niet de gevraagde prijzen kunnen aanleggen, bepaalde de markt er zich voornamelijk tot kleine afdoeningen tot f 29 van winstnemers.

Bij het slot was nog tot dezen prijs verder aanbod vraag f $28^1/_2$, alles voor Febr./Apr. levering.

Op Palembang houden verkoopers nog hoog en zijn nog niet genegen beneden f $29^1/_2$ af te geven.

Witte Muntok peper. Zoowel in het buitenland als op de locale markt was een aanmerkelijke stijging waar te nemen: liepen buitenlandsche noteeringen 7/8 d op, hier monteerden prijzen f 7.— Veel zaken kwamen niet tot stand waar verkoopers over het algemeen huiverig waren flinke partijen af te geven. In het begin kwamen transacties tot stand voor Febr./Maart lev. tot f 91,—. Indekkingsvraag deed den prijs snel stijgen en we staan aan het slot van verslagweek via f 94 op f 98 voor dezelfde levering, met uiterst gering aanbod. Voor Mei/Juli levering was tot f 92 interesse zonder nabijkomend aanbod. Londen stocks liepen terug tot 1219 tons, 't geen een vermindering van 31 tons beteekent.

Zwarte Lampong Peper. Ook hier een flinke stijging: Londen noteering + $1^1/_8$ d, hier f 7. Veel aanbod was er niet — ook op Telok Betoeng niet — en beperkte het aantal zaken zich dan ook tot een minimum. Was in 't begin de prijs f 68 nominaal, via f 72 voor Maart/Mei levering belandden wij aan het slot op f 75 voor Febr./Maart, waartoe verder vraag met aanbod f 1,— hooger.—Londen stocks bleven onveranderd.

Olie. De afgeloopen week is weer zeer stil geweest en kwamen er geen andere zaken tot stand dan een paar postjes voor ready welke tot f 2,70—, f $2,67^5$ en f 2,65 werden afgedaan. Voor Juli/Dec. is vraag voor dekking tot f 2,90, doch vragen verkoopers minstens f 2,95. Voor verdere levering bestaat geen belangstelling.

Rijst. De locale markt is momenteel gedrukt door de nieuw aangekomen

Radio-Nieuws.

Onze Luisterpost.

Phohi.

Jeanne Bergsma van Gorkom schrijft ons over de jongste Phohi-proefuitzending:

Een van de mooiste concerten, die Phohi ons tot op heden aanbood. Het „beroemde Guarneri-strijkkwartet", onder aanvoering van prof: Daniels Kartilovski voor de microfoon!

(Guarneri, Amanti en Stradivarius, zoo heetten de drie geniale „Geigenbauer", die ± 1600 in Cremona de tot op heden onovertroffen violen vervaardigden).

Beethoven's Adur kwartet was het eerste nummer, en direct *pakte* het nobele samenspel, het schitterende tempo, de smettelooze techniek; dubbel onaangenaam kwam juist bij deze gelegenheid de „onderbreking wegens defect aan de zendinrichting" (aldus de omroeper) tusschen-beide. Iets dergelijks moest „polizeilich untersagt" kunnen worden....

Na Beethoven presenteerde zich de Rus Borodin met „Notturno", prachtig in stijl gespeeld, melankolieke waas, dat den beluisteraar van Russische muziek wel eens tot onbevredigende overpeinzing brengt. Om ons vooral niet heelemaal in die sfeer te leiden, kwam er een „gemeenschappelijke compositie" van drie Russen (Glazounow, Liadow, Sokolow) in Polkavorm, een tikje triviaal van opzet, maar geestig bewerkt en door het artistieke viertal met gratie voorgedragen.

Het vierde nummer was Andante Cantabele van Tschaikowsky gevolgd door Sarabande van Blumenthal, allebei van een volmaakt — mooi samenspel.

De uitvoering kwam grootendeels helder over.

Een vlekje op dezen avond was alweer het stijllooze afdraaien van een amusements-gramofoonplaat als „uitsmijter". Zulke „Schund" is goed na afloop van een „bal masqué", maar was misplaatst in deze omgeving.

Programma's.

Phohi.

Zaterdag, 15 Febr.

13 - 15 Gmt. (20.20 —22.20 Mjt.)

Versterkt klein orkest onder leiding van Loe Cohen.

1. King Cotton, Marsch — J.Ph. Soussa.
2. Donauwellen, Walzer — J. Ivanovia.
3. Ouverture Dichter und Bauer — Franz von Suppé.
4. a Berceuse de Jocelyn — Benjamin Godard.
   b Der Rose Hochzeit — L. Jessel.
5. Es komt ein Vogel geflogen — S. Ochs.
   Variationen ueber ein bekanntes Thema nach verschiedenen bekannten Komponisten.
6. Nur einen Tag hast du mich reich gemacht, Lied — Fritz Kotter.
7. Wir fluesteren, Schlager Potpourri — Nico Dostal.

Batavia.

Zondag, 16 Febr.

11.30— 1. 0 Lunch Muziek Hotel der Nederlanden.
7 — 9 Muziek Hotel der Nederlanden.
9 —10 Beethoven Sonates door heer M. Coronel.

De Goud- en Zilvermijnen in Benkoelen.

Omschrijving		t/m Jan.
Hoeveelheid verwerkt droog erts in tonnen		3.476.—
Gehalte aan goud in gr. p/ton v/d millhead		9.63
„ „ zilver „ „ „ „ „		870.—
Productie aan goud in grammen		28.500.—
„ „ zilver „ „		2.174 000.—
Geraamde opbrengst aan edele metalen	f	123.000.—
Bedrijfskosten	„	86.500.—

De Handel der V. S. van Amerika met Midden-Azië.

Het Kantoor van den „Amerikan Trade Commissioner", Kali Besar West 3, Batavia, Java, ontving telegrafisch de volgende cijfers betreffende den handel der Vereenigde Staten van Amerika met Midden-Azië:

Voor het jaar 1929.

Totale Export uit de Ver. Staten		Gouden	5.240.000.000	dollars.
„ „ „ „ „ „	n/Br. Malaya	„	14.600.000	„
„ „ „ „ „ „	n/Ned. Indië	„	45.600.000	„
„ Import in „ „ „		„	4.400.000 000	„
„ „ „ „ „ „	uit Br. Malaya	„	239.000.000	„
„ „ „ „ „ „	uit Ned. Indië	„	49.400.000	„

Voor de maand Dec. 1929.

Export naar Ned. Oost-Indië.			
Melk)		200.000	Eng. ponden
Visch) in blikken		2.418.000	„ „
Vruchten)		460.000	„ „
IJzer en staal 4.000 tons	Gouden	420.000	doll. Waarde
Machineriën	„	235.000	„ „
Electrische materialen	„	75.000	„ „
Hars		3.000	Vaten
Ammonium Sulphaat		3.000	Tons
Kerosene		13.000	Vaten
Smeer Olie		6.000	„
Auto's en Trucks		1.542	Stuks
Binnen, en buiten banden		16 800	„
Tabak		500.000	Eng. ponden
Import uit Ned. Oost-Indië.			
Rubber		17.700 000	Eng. ponden
Meel		20.000.000	„ „
Koffie		1.190.000	„ „
Thee		590.000	„ „
Tin		58.000	„ „
Geitevellen		260 000	„ „
Hoeden		1.240.000	Stuks
Vezels		2.000	Eng. ponden
Export naar British Malaya.			
Machineriën	Goud	260.000	doll. Waarde
Electrische materialen		80.000	Waarde
Melk)		320.000	Eng. ponden
Vruchten) in blikken		60.000	„ „
Visch)		1.770.000	„ „
Sigaretten		339.000	Stuks
IJzer en Staal		40.000	Waarde
Import uit British Malaya.			
Tin		8.200.000	Eng. ponden
Copra		1.120.000	„ „
Rubber		654.000.000	„ „

groote rijstshipments van Rangoon en Saigon, terwijl door het uitblijven van nieuwe orders ook het buitenland iets flauwer is geworden. De vraag voor consumptie is echter bevredigend, zoodat de plaatselijke stock wel spoedig opgeruimd zal zijn. Omtrent den toestand in Cheribon berichtte Aneta reeds, dat ook aldaar groote voorraden liggen, waarop zware verliezen worden geleden, terwijl op Soerabaia en Semarang een toestand als te Btv. heerscht.

R a n g o o n. Sioka werd voor de eerste helft Febr. gedaan tot f 7,40, terwijl later, toen geen scheepsruimte meer beschikbaar was, uit de tweede hand werd gekocht tot f 7,60 en f 7,55. Febr. vol werd oorspronkelijk tot f 7,30 verhandeld, doch later werd tot f 7,25 aangeboden. Even liep de markt weer op tot f 7,35 doch zakte later weer in, en wordt bij sluiting aangeboden tot f 7,27, terwijl koopers niet hooger dan f 7,20 willen betalen.

B a n g k o k. Deze markt is geheel verlaten. Nog werd geprobeerd A.I. special voor Febr. shipment te cancellen, doch bleek Bangkok hiertoe tot geen enkelen prijs bereid. Febr. is nu te krijgen tot f 7,65 met koopers tot f 7,50.

S a i g o n. Ook hier werd de markt flauwer en werd gedurende de eerste dagen longgrain geoffreerd tot steeds dalende prijzen, totdat tenslotte voor f 8,10 werd gedaan.

Daarna werd de vracht volgeboekt met een afdoening tot f 8,25. Uit de 2de hand werd voor eerste helft Febr. shipment tot f 8,40 en f 8,30 afgedaan. Ready partijen werden tot f 8,70 en f 8,60 verhandeld op cit conditie. Gocong zag een afdoening f 8,60 en Pychow tot f 8,35, terwijl Japan kwaliteit f 8,— noteerde.

K r a w a n g. Weer werden een paar postjes gedaan voor nieuwe oogst Krawang Huller nl. Juni/Aug tot f 9,—; Aug/Oct f 9,25 en Sept/Nov. tot f 9,40. De vraag is echter zeer beperkt. Voor ready komt wat ruimer aanbod door de afkomende nieuwe oogst en noteert men thans:

Kloewaran Huller Boeloe	f 10,40
„ „ Tjere	„ 9,90
Petjakoelit tjere	„ 8,80
Tjerelolosan	„ 9,50

R u b b e r. De markt opende met goede vraag op 41 en liep vervolgens iets tot 41½. Bij sluiting werd de markt iets flauwer en bestond er goede vraag op 41. Londen stocks vermeerderden met 1042 tons tot 61482 tons, die te Liverpool verminderde met 137 tons tot 19761. De omzetten waren vooral gedurende de eerte dagen zeer bevredigend. Voor forward levering bestaat zoowel van koopers als van verkooperszijde belangstelling op te merken, doch is men nog niet tot zaken kunnen komen.

Rationalisatie van het Bedrijfsleven.

Op een bijeenkomst van het Textile Institute te Bradford heeft Sir Josiah Stamp begin Januari gesproken over den huidigen stand van de rationalisatie, waarbij hij begon met er op te wijzen dat er blijkbaar eenig verzet rijst tegen het proces van de rationalisatie, welk verzet ook volkomen gerechtvaardigd is wanneer rationalisatie niets anders zou zijn dan massa-productie, monopoliseering een trustificeering. Rationalisatie in den eigenlijken zin van het woord is echter, zoo voerde de heer Stamp aan, steeds gericht op verlaging van de kosten door efficientie en betere methoden van financiering.

In den tijd van het zuivere individualisme, toen de bedrijfseenheden ook nog veel kleiner waren, kwam hetzelfde resultaat tot stand doordat de minder goed uitgeruste ondernemingen in den concurrentiestrijd het loodje legden en ten slotte verdwenen. In dezen strijd evenwel boetten ook de beter uitgeruste ondernemingen aan kracht in en de industrie als geheel werd er dikwijls door verzwakt.

Het proces van rationalisatie nu behoeft dezen gang van zaken niet tegen te houden, integendeel het leidt sneller tot het uiteindelijke resultaat doordat eerst wordt vastgesteld hoe de toekomstige ontwikkeling zal zijn en daarna hierop direct wordt aangestuurd, waarbij niet het gevaar bestaat dat alleen de financieel zwakkere en niet zoozeer de uit een oogpunt van productie-techniek minderwaardige bedrijven werden uitgeschakeld. Deze uitschakeling neemt bovendien bij rationalisatie minder scherpe vormen aan, want de partieele verliezen kunnen nu beter verdeeld worden.

Sir Josiah herinnerde er aan dat deze dingen door het publiek vaak verward worden met monopolies, rings en tariefmuren, verschijnselen die het oeconomische leven in een verkeerde richting brengen. Beter ware het mitsdien om een nieuwe naam aan het bedoelde proces te geven, dan te blijven voortstukkelen met de slechte reputatie, welke blijkbaar aan het woord rationalisatie is gaan kleven.

Tenslotte wees Stamp ook nog op de gevolgen van de moderne belastingpolitiek, welke meebrengt dat het kapitaal over een veel grooter aantal personen verdeeld raakt. Het kapitaal voor nieuwe ondernemingen moet derhalve meer en meer van de vele kleine bezitters komen en dit zal niet gelukken aan een kleine particuliere onderneming, doch hiervoor is het noodig dat het bedrijfsleven zich in groote ondernemingen organiseert.

Naamlooze Vennootschappen.

Bij G. B. is bewilliging verleend op de acte van oprichting der te Soekaboemi gevestigde N.V. „N.V. Parfumerieënhandel Libra".

— is bewilliging verleend op de acte van oprichting der te Soerabaja gevestigde N.V. „N.V. Borneo Olie Maatschappij (Borneo Oil Company Limited).

De Londensche Theeveilingen.

(*Van de firma John Peet en Co.*).

Volgens bericht van de firma John Peet & Co., te Londen liepen de standaardnoteeringen in de aldaar op 13 dezer gehouden veiling van Javathee naar boven en wel:

¼ d. voor gewone Dust en P.F., ordinaire B.T. en B.P.;

½ d. voor middensoort B.P. en B.O.P. en voor goede B.O.P.;

terwijl alle andere soorten ongewijzigd bleven.

In genoemde veiling werden o.a. de volgende prijzen betaald, bruto per Engelsch pond:

Perbawatie	Br. Or. Pek. I	2 sh. 2 d.
Bandjarwangi	Br. Or. Pek. Sup.	1 sh. 7½ d.
Windoe	Broken Pekoe	1 sh. 3½ d.
Taloen	Broken Pekoe	1 sh. 2 d.
Windoe	Broken Tea	1 sh. ½ d.
Taloen	Broken Tea II	10½ d.
Tanawattie	Pek. Fannings	10½ d.
Taloen	Pek. Fannings	10¼ d.
Tanawattie	Broken Pekoe	9¾ d.
Bedakah	Pek. Fannings	9 d.
Sapoeran	Br. Or. Pekoe	9 d.
Halimoen	Br. Or. Pekoe	8⅞ d.
Bandjarwangi	Fannings	8½ d.
Tjimedang	Bro. Or. Pekoe	8½ d.
Halimoen	Broken Pekoe	8¼ d.
Kaligoea	Broken Tea	8¼ d.
Bandjarwangi	Broken Pekoe II	8 d.
Bandjarwangi	Broken Tea II	8 d.
Halimoen	Broken Tea	8 d.
Halimoen	Pek. Fannings	8 d.
Saparoea	Broken Tea I	8 d.
Tanawattie	Broken Tea II	8 d.
Tjimedang	Broken Pekoe	8 d.
Tjimedang	Broken Tea	8 d.
Sapoeran	Pek. Fannings	7½ d.
Negiara	Broken Pekoe	7 d.
Negiara	Broken Tea	7 d.
Perbawatie	Dust	6½ d.
Bandjarwangi	Dust	6¼ d.
Sapoeran	Dust I	6 d.
Negiara	Dust	5¾ d.

Faillissementen.

Uitgesproken.

Bij vonnis van den Raad van Justitie te Batavia van 14 Februari 1930, het faillissement van:

H. de Roode, handelsegeëmployeerde, wonende te Weltevreden, Petodjo Oedik 35 paviljoen;

H. H. de Ruyter, van beroep letterzetter bij 's Landsdrukkerij, wonende Matramanlaan 22 Weltevreden;

Lie Kim Eng Tan (ook genaamd Tan Kim Eng) handelaar, wonende te Soekaboemi.

ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Zaterdag 22 Febr. 1930. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap Koningsplein Oost 4, 6 uur n.m.

id. N.V. Vendu- Commissie- en Expeditiekantoor Ed. Franzen en Co., ten kantore der vennootschap, Koningsplein 4, 6.30 uur n.m. (Buitengewone Alg. Verg.)

Donderdag 27 Febr. 1930. De Javasche Bank in het Gebouw der Bank te Batavia 11 uur v.m.

id. N.V. IJsfabriek Weltevreden, ten kantore van mr. J. Lubbers, Binnen Nieuwpooristraat 23, Batavia, 2½ uur n.m.

Vrijdag 28 Febr. 1930. Vereeniging Thee- Expert-Bureau, ten kantore der firma Geo Wehry en Co., Batavia, 10½ uur v.m.

Donderdag 6 Maart 1930. N. V. Bataviasche Hulpbank, in het Gebouw der Loge „De Ster in het Oosten", 6½ uur n.m.

NEDERLANDSCH-INDIE.

(*Vervolg van het Eerste Blad*)

Het Singapore Bureau van den Volkenbond.

Onder „laatste berichten" hebben wij gisteren de aankomst gemeld van den heer A. Pelt, van de informatie-afdeeling van het secretariaat van den Volkenbond, die hier de bijeenkomst komt bijwonen van den Raad van Toezicht van het Bureau van den Volkenbond te Singapore.

De meeste leden van dien raad komen morgen aan.

In het geheel zijn 14 leden de gasten van de Indische regeering, n.l. de generaal majoor J.D. Graham, van den Britsch Indischen gezondheidsdienst, en de heeren dr. K. Nobechi, van het ministerie van Binnenlandsche Zaken van Japan, dr. R. Gautier, directeur van het Bureau te Singapore, dr. F.H. Guerin, directeur van den gezondheidsdienst van Indo China, dr. R.W. Hart, van de Philippijnen, met echtgenoote, dr. A.L. Hoops, van de Straits Settlements met echtgenoote, dr. Ouchi, onderdirecteur van het bureau te Singapore, A. Pelt van de afdeeling van het secretariaat van den Volkenbond, dr. Phra Bouraksh uit Siam, dr. Tsefang F. Huang, lid van de Hygiënische sectie van den Volkenbond, dr. C.J. Wilson en echtgenoote, uit Malakka, dr. Wu Lien Teh, directeur van den dienst in Mandsjoerije (Cihna), dr. Yokoyama, van Korea en de heer Menon.

De heeren komen morgenochtend 7 uur te Tandjong Priok aan, gaan vandaar met gouvernementsschepen naar de quarantaine stations Onrust en Kuiper. Te 1 uur 30 zullen zij in het hotel des Indes terug zijn. Maandag bezoek aan de Geneeskundige Hoogeschool, de C.B.Z. en het medisch laboratorium, daarna vermoedelijk naar het laboratorium voor waterzuivering op Manggarai en de medisch hygiënische propaganda afdeeling.

Dinsdag bezoek aan de vischvijvers. In den namiddag vertrek naar Bandoeng. Woensdag bezoek aan het instituur Pasteur. 's Middags vergadering. Donderdag bezoek aan Malabar en de gouvernements kinine-plantages. Van 4 tot 6 vergadering. Vrijdag vergadering en bezoek aan de kinine-factorij. Zaterdag slotzitting.

Zondag gaan de deelnemers naar den Tangkoeban Prahoe, Maandag naar Djocja, Dinsdag naar de Boroboedoer en Prambanan. Demonstratie van volkshuisvesting, bezoek aan het Waterkasteel en Kotta Gedeh. Receptie bij den Sultan.

Dinsdag vertrek naar Parakan, bezichtigen van de volkshuisvesting, daarop naar Wonoboso. Donderdag Kedjadjar, Garoeng, Mindjoe-meer. Vrijdag door het Serajoedal naar Poerwokerto en van daar naar Weltevreden. Zaterdag 1 Maart vertrek van Tandjong Priok naar Singapore.

***

De gouverneur generaal zal de leden en hun dames voor een diner op Maandagavond a.s. uitnoodigen.

Inlandsch Gemeentewezen in zelfbesturend Gebied.

De zelfbestuursregelen 1927 zijn aangevuld met een artikel 5a, bepalende.

dat den binnen het landschap gelegen Inlandsche rechtsgemeenschappen het bestuur en de regeling van hare huishouding worden overgelaten met inachtneming van de van het zelfbestuur uitgegane verordeningen.

De verordeningen handhaven zooveel mogelijk de instellingen dier rechtsgemeenschappen en de zelfstandigheid harer besturen.

Wanneer een zelfbestuursverordening zulks vordert, verleenen deze besturen hunne medewerking tot uitvoering daarvan. De inrichting en de samenstelling van het bestuur van de Inlandsche Rechtsgemeenschappen en de bevoegdheid harer besturen worden beheerscht door de adat voor zoover niet bij zelfbestuursverordening daarvan wordt afgeweken.

Bij zelfbestuursverordening kunnen regelingen worden getroffen nopens de bevoegdheid van de inlandsche rechtsgemeenschappen, om onder het daarbij te bepalen toezicht, hetwelk in elk gewest moet omvatten een goedkeuringsrecht van het Hoofd van het Gewestelijk Bestuur:

1. Belastingen te heffen,
2. Binnen de daarbij te bepalen grenzen op de overtreding van hare verordeningen straf te stellen.

De belasting- en strafverordening van de rechtsgemeenschappen behoeven de goedkeuring van het zelfbestuur, terwijl aan de rechtsgemeenschap door het zelfbestuur rechtspraak kan worden gelaten of toegekend.

De Baanverzakkingen in het Cheribonsche.

Men schrijft ons dd. 14 Febr.:

Als naar gewoonte vertrok sneltrein no. 20 13 dezer vanuit het beginstation Cheribon op weg naar Soerabaja. De route tot Tjiledoek geschiedde normaal, doch aldaar begon de vertraging. Immers de tegenlegger, die dan moet passeeren, was in groote vertraging, zoodat de kruising eene halte verderop zou geschieden, en wel te Roengkang.

Eenige minuten te laat ging trein 20 dus verder; doch ook op het nieuwe kruispunt was trein no. 219 nog niet aangekomen.

Naar toen verluidde was er eenige kilometers Z.O.-waarts der halte door den dienstdoenden baanschouwer eene beschadiging der lijn waargenomen. Den vorigen nacht had n.l. een wolkbreuk ter plaatse de kali's en leidingen tot donderende stroomen doen zwellen.

Ten leste vertoonde zich de verwachte trein aan den horizon, doch bleef op zekeren afstand plots steken, zooals later bleek op de stremmingsplaats. De reden daarvan werd opgehelderd, toen die het emplacement te Roengkang binnen stoomde; want de trein duwde voor zich uit een viertal wagons met ballast beladen, die op het beschadigde baangedeelte werden uitgestort. Er werd dus gerepareerd en meteen den verlaten trein er over gebracht. Door die doeltreffende maatregelen, genomen door den betrokken baanopzichter, bepaalde zich de vertraging voor den Soerabajasneltrein tot slechts 60 minuten!

Toen deze trein het herstelde stremmingspunt zeer langzaam rijdende behouden wist te passeeren bleek, dat de kali, waarover de spoorbrug no. 924, den nacht te voren zwaar gebandjird, had al het omliggende terrein en een gedeelte der spoorbaan geïnundeerd, daarbij op een der zwakke punten, gelegen bij K.M. 260 plus 460, de baan over een lengte van ongeveer 20 meters weggeslagen had.

Hier mag wel gesproken worden van een gelukkige tegenstelling met het op het zelfde baanvak kort tevoren gebeurde: t.w. de stremming bij de halte Singgapoera. Aldaar begaf zich bij een landhoofd eener brug de baan en verzakte deze al meer een meer, zoodat de stremming zeer groote nadeelige gevolgen gehad heeft, ook voor het doorgaand verkeer van West- naar Oost-Java.

Tot heden is men met man en macht nog steeds doende dat baangedeelte grondig te herstellen. Te dien einde wordt alle nachtelijk treinverkeer op dat baanvak stopgezet.

Ook bij het jongste ongeval zou de treindienst zeer zeker voor dagen lang in de war zijn gestuurd, indien niet zoo snel en goed was ingegrepen... en het weer daarna niet had meegewerkt!

Uit de Provincie.

(*Van onze correspondenten.*)

BANDOENG.

I.K.P.

Vrijdagavond vergaderde de I. K. P. afd. Bandoeng in het K. S. B. gebouw. Er was een vrij goede belangstelling. Te 8 uur opende de voorzitter, de heer Stalte de vergadering met den Christelijken groet. Spr. gelooft dat de actie der regeering tegen de P. N. I. in December l.l. de meeste menschen heeft gerust gesteld. De oprichting der V. C. acht spreker een der belangrijkste gebeurtenissen van het afgeloopen jaar.

Aan de orde komt punt 3 „Vaststelling jaarverslag secretaris", punt 4 „Vaststelling jaarverslag van den penningmeester". Dit geschiedt zonder debat.

Aan de orde zijn dan de bestuurverkiezingen. Behalve de heer Voets die met verlof gaat, hebben alle bestuursleden zich verkiesbaar gesteld. De vergadering heeft geen andere candidaten. In de plaats van den heer Voets wordt benoemd de heer Termin, waarmede de vergadering accoord gaat.

Thans kwam aan de orde punt 6: „Mededeelingen over de A.V. te Djokja en het Stembusaccoord". De voorzitter geeft een paar indrukken van de A.V. Hij noemt het een verheugend feit te hebben opgemerkt dat de belangstelling groiend is, voornamelijk dank zij dr. Schmutzer.

Op voorstel v/d afdeeling Bandoeng wordt besloten om als hulde aan den heer Schmutzer een plaquette aan te brengen in het gebouw van „Jeugdzorg" in Buitenzorg, hetgeen met algemeene stemmen wordt aangenomen. Tevens wordt besloten den heer Schmutzer te huldigen bij zijn a.s. vertrek naar Europa.

Bij de mededeeling over het stembus accoord werd opgemerkt, dat de V.C. roet in het eten heeft gegooid.

Bij de rondvraag brengt de voorzitter een brief ter sprake van de afdeeling Batavia betreffende het voorbijgaan van Katholieken bij benoemingen in politieke colleges. Met alg. stemmen wordt adhaesie betuigd aan de daarin bevatte motie.

SPORT EN SPEL.

VOETBAL.

De Strafschop.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De K. N. V. B. heeft overeenkomstig het desbetreffende besluit van de F.I.F.A. bepaald, dat bij een strafschop de doelverdediger zich op de doellijn mag verplaatsen.

VOETBAL TE BATAVIA.

De Competitie.

Het programma voor deze week luidt:

Zaterdag 15 Febr.

1ste Klasse. S.V.B.B. — B.V.C. (G.S. Brouwer).
2de Klasse. U.M.S. II — Hercules II.
Sparta II — Vios II.
3de Klasse A. V.V.M. II — S.V.B.B. III.
4de Klasse A. Vios IV — Sparta IV.
Oliveo IV — T.Y.H.
D.O.O — U.M.S. V.

Zondag 16 Febr.

1ste Klasse. V.V.M. — Hercules (F. Sommer).
Vios — U.M.S. (J.F. Geis).
2de Klasse. B.V.V. — S.V.B.B. II.
B.V.C. II — H.S.H.
3de Klasse A. Sparta III — Oliveo III.
4de Klasse B. D.O.O. II — Sparta V.
Mevo II — S.V.B.B. IV.

LAATSTE BERICHTEN.

Een Record-jaar!

GENÈVE, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*). 1929 Is voor de werkzaamheden op vredes-gebied een record-jaar geweest. 24 Nieuwe verdragen werden op het secretariaat registreerd tegen 15 in 1928 en 6 in 1927.

De Vereenigde Staten teekenden in het afgeloopen jaar 20 verdragen.

De Moeilijkheden van Berenguer.

MADRID, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*). De hevige aanvallen op koning Alfons en industrieele geschillen vergrooten de moeilijkheden, waartegenover de nieuwe premier Berenguer zich geplaatst ziet bij zijn taak „om het land terug te brengen tot de constitutioneele methoden".

De verwarring in de politieke situatie wordt des te grooter daar de socialisten op het oogenblik de eenige georganiseerde partij vormen.

Waren zij vroeger tegen Primo de Rivera gekant, nu richten zij hun aanvallen op den koning.

De openbare meening is zeer opgewonden door verhalen die worden opgedischt over de wanorde in bestuurszaken van den tijd der dictatuur.

Andere partijen, die zich weer willen organiseeren, worden gedupeerd door gebrek aan leidende personen.

De leiders der liberalen en der republikeinen, Unanumd en Lenoux, richten zich ook tegen den koning.

De Hondenman.

De heer Rhemrev, die een door een politie-agent gevangen, hond bevrijdde, is veroordeeld tot tien gulden boete.

Vrijgesproken.

De makelaar D., die een lastig persoon op een ongebruikelijke wijze de deur van zijn kantoor wees, is vrijgesproken.

Examen S.T.O.V.I.A.

Geslaagd voor het Indisch artsexamen 1ste deel, de heeren: R.M. Soekasno Troenokoesoemo (Solo) en J.N. van Slooten (Weltevreden).

AUTOMOBIELSPORT.

Habnit †.

De heer Habnit sr. is te Soerabaja overleden, meldt Aneta.

Indië en vooral de Indische motorwereld kende den heer Habnit sinds jaren als hoofdredacteur van *Het Sportblad*, het weekblad voor automobilisme en motorisme, waarvan hij de oprichter was en welk blad het officieele orgaan van de Java Motor Club is.

Sinds eenigen tijd had de heer Habnit zich uit de actieve werkzaamheden van de redactie teruggetrokken en zijn taak aan zijn zoon overgedaan. Zijn gezondheidstoestand maakte dat noodzakelijk en het bericht van zijn overlijden komt voor zijn vrienden en bekenden niet geheel onverwacht.

Cablegrams.

Protest.

London, Febr. 14. The executive national council of the Evangelical Free Churches resolutioned expressing horror about Soviet government's persecution of Christian and other religious people, calling Free Churches to unite with other Churches in prayer behalf sufferers campaign cruelty. Urging government do utmost remedy terrible situation.

Baldwin, speaking at Belfast, declared entry relations with Russia now intolerable humiliation pro Britain and gave lie to all we stood for for generations.

Henry Ford.

Fort Myers, Febr. 14. (Florida) Henry Ford announced intends to devote his life and twentymillions sterling founding trade-and other schools. He declares much prevalent crime due improper education racketeering is merely revolt antiallure society to fit young folks some kind work.

Naval-conference.

London, Febr. 14. Two hours meeting this morning Anglo-French-American experts discussed figures based mainly French memorandum. No plenary meeting yet arranged.

Outpointed mass figures from British, French, American and Japanese sources must outsorted.

One wellinformed described position „something like crossword puzzle". Favourite guess duration conference now mid of March.

Tardieu and Briand Pariswarded this morning. Former Reutered emphasised unneed to hurry, as discussion vital question figures only beginning.

Longkey, (Florida). Febr. 14 Owing developements at naval conference, Hoover shortening fishing holiday and returns Washington Saturday, instead Monday.

Official despatches dealing French proposals delivered presidential yacht. Presidents entourage opine conference reached point wherat actual negotiations can begin. Learned Japanese proposals even helpfuller than anticipated.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Floris Vos.

'S-GRAVENHAGE, 13 Febr. (*Aneta*). De partij van Floris Vos richtte een adres aan de Kamer, waarin zij den heer Vos desavoueert, omdat hij herhaaldelijk in strijd met haar programma is opgetreden. (Herplaatsing wegens misstelling).

Napoleon de la Mar.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De gezondheidstoestand van den acteur Nap de la Mar gaat vooruit. Men verwacht, dat hij binnenkort weer zal kunnen optreden.

Curaçao.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Aneta.*) Mr. van Dijk, procureur-generaal van Curaçao, die den 7den Jan. in Holland aankwam voor besprekingen in verband met den overval, is weer naar Willemstad afgereisd.

Consul-generaal veroordeeld.

AMSTERDAM, 14 Febr. (*Aneta*). De consul-generaal van de Dominicaansche republiek is wegens ontucht met minderjarigen van hetzelfde geslacht tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Liebermann.

AMSTERDAM, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Bij de behandeling van de zaak-Liebermann in hooger beroep voor het Hof persisteerde het O. M. bij zijn eisch tot drie jaren gevangenisstraf met aftrek van acht maanden preventieve hechtenis.

Urbina op Komst?

AMSTERDAM, 14 Febr. (*Aneta*). Volgens het *Alg. Hbl.* bereidt generaal Urbina vermoedelijk in Columbia een nieuwe campagne tegen Curaçao voor, waarbij hij naar verluidt de beschikking heeft over fondsen van Moscou. Urbina schijnt het voornemen te koesteren om Curaçao als operatiebasis tegen Venezuela in te richten.

Op het oogenblik liggen de *Hertog Hendrik*, de *Van Galen* en de *Arend* te Willemstad. De *Witte de With* ligt in Holland klaar voor vertrek.

De nieuwe sluizen.

IJMUIDEN, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Men is van plan de nieuwe sluizen tegen half Maart voor het eerst te probeeren. De *Johan de Witt* valt de eer te beurt als eerste te passeeren.

Mist.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Over het geheele land ligt een zware mist, die in verschillende plaatsen verkeersstagnaties tengevolge had.

Te Rotterdam werd de telegraafwerker Mijnster door een trein overreden. Bij IJmuiden kwamen twee trawlers met elkaar in aanvaring.

De papagaaienziekte.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Een invoerverbod van papagaaien is te verwachten.

Amsterdam die groote stad.

AMSTERDAM, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De bevolking van de hoofdstad des lands is boven de 750.000 zielen gestegen.

Ir. Koomans gewond.

'S-GRAVENHAGE, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De dienstauto van het radiostation te Kootwijk is omgeslagen. Ir. Koomans brak een sleutelbeen bij deze gelegenheid. Ook de andere inzittenden werden licht gewond.

CHINA EN RUSLAND.

Nieuwe Wrijving.

HARBIN, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*) Daar de regeering van Nanking talmt met het benoemen van afgevaardigden voor de conferentie te Moskou, dreigt de Sovjet-regeering met nieuwe militaire operaties.

Reeds heeft de Sovjet in de nabijheid van Manchuli troepen geconcentreerd.

HET CHINEESCHE RIJK.

Chang Kai Shek moet weg.

Chang Kai Shek.

PEKING, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*). Yen Hsi Shan heeft een telegram aan Chang Kai Shek gezonden waarin hij de aandacht vestigt op de treurige toestanden die in geheel China heerschen. Hij doet een beroep op Chang Kai Shek om af te treden. Yen zal Chang dan volgen.

Het telegram wordt beschouwd als een verandering in de houding ten opzichte van Nanking, hetgeen waarschijnlijk tot vijandelijkheden zal leiden.

In Peking twijfelt men er niet aan of Shi Hyu Shan en Han Fu Chu spannen met Yen Hsi Shan tegen Chang Kai Shek samen.

Chang wil niet.

PEKING, 14 Febr. (*Aneta-Reuter.*) Chang Kai Shek heeft Yen geantwoord dat hij weigert heen te gaan en dat hij den strijd tegen de rebellen voortzet.

De Noordelijken verklaren dat, indien Chang Kai Shek succes heeft met zijn expeditie tegen Canton, hij ook een aanval zal doen tegen Yen.

De Chineesche stoomschepen mogen gedurende drie dagen Shanghai niet verlaten daar de regeering ze noodig kan hebben voor dringend troepentransport voor den strijd tegen de rebellen aan de Yangtze in Noord China.

HET BRITSCHE RIJK.

Tegen de Godsdienstvervolging in Rusland.

LONDEN, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De uitvoerende nationale raad van de vrije Evangelische kerken heeft een resolutie aangenomen waarin afgrijzen wordt uitgesproken over de vervolging door de Sovjet-regeering van de Christenen en personen die andere religies belijden.

In deze resolutie wordt de vrije Evangelische kerken verzocht zich met de andere kerkgenootschappen te vereenigen in het gebed voor degenen die door deze verschrikkelijke actie vervolgd worden. Bij de regeering wordt aangedrongen al het mogelijke te doen om verlichting te brengen in dezen ernstigen toestand.

Baldwin verklaarde in een rede te Belfast dat de hervatting van de relaties met Rusland nu een onduldbare vernedering is geworden voor Engeland en een miskenning van alles wat wij generaties en generaties lang hebben staande gehouden.

FRANKRIJK.

Het Vertrek van Adatchi.

PARIJS, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Adatchi, de Japansche gezant te Parijs, die tot een anderen post is geroepen, uitte in de bladen zijn spijt over het feit, dat hij Frankrijk zal verlaten. Zoo hij dan waarschijnlijk nooit als gezant zal terugkomen, hoopte hij toch Frankrijk als vrij burger weer te zien.

Zonder uitzondering brengen de Fransche dagbladen hulde aan zijn hoogstaande eigenschappen als diplomaat en jurist, welke hij als lid van het Permanente Hof voor Internationale Justitie toonde te bezitten.

Woensdag boden de leden van het Parlement hem een banket aan, waarbij Loucheur als tafel-president optrad, die hem dankte voor de diensten in het belang van den vrede bewezen en voor zijn voortdurende vriendschap met Frankrijk.

Donderdagavond zat hij aan bij een intiem diener ten huize van Poincaré.

HET DUITSCHE RIJK.

De Rijksdag.

BERLIJN, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De verdaging van den Rijksdag tot Woensdag a.s. kwam geheel onverwacht, daar aanvankelijk besloten was, dat de Rijksdag bijna zonder eenige onderbreking tot Paschen zou bijeen blijven. Deze pauze werd echter gegeven, daar de partijen dan in de gelegenheid zijn zich te verstaan ten opzichte van 't Young-plan, terwijl verder de commissies rustig den gang van zaken kunnen bespreken.

In parlementaire kringen gaat het gerucht, dat het Centrum van de sociaal-democraten eischt, dat—na de afhandeling van het Youngplan, zij ook mede de verantwoordelijkheid voor een financieele reorganisatie op zich zullen nemen.

Tot nu toe hebben de pogingen van den Minister van Financiën, om de partijen te dien opzichte bijeen te brengen, geen succes gehad.

De moeilijkste factor bij de begrooting is, om aan een deficit te ontkomen, door geen verdere gelden meer ter beschikking te stellen voor werkloosheid-verzekering.

De sociaal-democraten stellen voor, de uitkeeringen met 4 pct. te verhoogen, waartegen de Duitsche Volkspartij zich echter ronduit verzet.

SPANJE.

Relletjes.

MADRID, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad.*) Een duizendtal werkloozen probeerde een demonstratie te houden voor het koninklijk paleis te Madrid. De politie voerde een charge uit en joeg de demonstranten uiteen.

Deze trokken hierna naar de voorsteden en plunderden winkels.

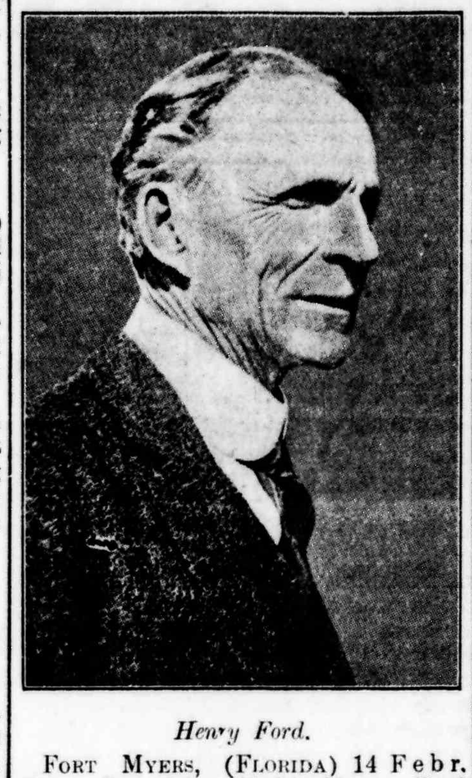
BARCELONA, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Vijf studenten werden bij een straatgevecht gewond.

MADRID, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De regeering heeft aan den gemeenteraad van Madrid opdracht gegeven om de openbare werken te bespoedigen, ten-einde de werkloosheid te verminderen. Hierdoor hoopt men verdere onlusten te voorkomen.

De politie te Barcelona heeft gisteravond een menigte uiteen gedreven welke een vijandige houding aannam. De menigte wierp met steenen naar het hoofdkwartier van de patriottische unie.

NOORD-AMERIKA.

Ford wordt Onderwijzer.

Henry Ford.

FORT MYERS, (FLORIDA) 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Henry Ford deelt mede dat hij van plan is zijn verder leven, benevens 20 000.000 pond sterling te besteden aan de oprichting van handelsscholen en andere onderwijs-inrichtingen. Hij verklaart dat het feit dat de misdaad zoo veelvuldig voorkomt te wijten is aan het onderwijs, dat opstandige gemoederen kweekt doordat het in gebreke blijft het jonge volk geschikt te maken voor eenig soort werk.

ALGEMEEN NIEUWS.

De Marineconferentie.

LONDEN, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Op een bijeenkomst hedenochtend van de Fransche, Amerikaansche en Engelsche experts, welke bijeenkomst twee uur duurde, werden de cijfers besproken waarop het Fransche memorandum in hoofdzaak is gebaseerd.

De volgende plenaire bijeenkomst is nog niet vastgesteld.

Gemeld wordt dat de cijfers van Engelsche, Fransche, Amerikaansche en Japansche zijde nader onderzocht moeten worden.

Een gezaghebbende persoon vergeleek de huidige positie „met een soort kruiswoord-raadsel".

Als alles gunstig verloopt schat men dat de conferentie tot half Maart zal duren.

Briand en Tardieu zijn hedenochtend naar Parijs vertrokken.

Briand deelde voor zijn vertrek aan de pers mede dat er geen reden was om haast te maken, daar men pas begonnen is met de bespreking van de vitale kwestie der cijfers.

LONGKEY, FLORIDA 14, Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). Wegens de ontwikkeling der gebeurtenissen op de marineconferentie, heeft president Hoover zijn visch-tuig ingepakt en heeft hij zijn vacantie verkort en keert Zaterdag in plaats van Maandag naar Washington terug.

Op het yacht van den president werden officieele telegrammen ontvangen, waarin Hoover in kennis werd gesteld van de Fransche voorstellen ter marineconferentie gedaan.

In het gevolg van den president is men van meening dat de conferentie op een punt gekomen is waarop de onderhandelingen kunnen beginnen.

Vernomen wordt dat de voorstellen van Japan bereidwilliger zijn dan eerst werd verondersteld.

LONDEN, 14 Febr. (*Spec. Bat. Nieuwsblad*). De mededeeling van Tardieu is in de conferentie-kringen met gemengde gevoelens ontvangen. De publicatie van de cijfers is met vreugde begroet, daar de conferentie nu houvast heeft gekregen.

Deze cijfers moeten voor de Italianen minder aangenaam zijn, want, indien zij vasthouden aan hun eisch voor pariteit van hun vloot met die van Frankrijk, zullen zij hun bestaande vloot moeten verdubbelen.

LONDEN, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*). De mededeeling van Tardieu bevat de volgende merkwaardige passage:

„Frankrijk is, in verband met een nieuw type slagschip, verplicht gebruik te maken van een deel van 7000 ton" (welke door het verdrag van Washington zijn toegewezen) voor 1936 te gebruiken en zij ziet zich verplicht het geheel en al te gebruiken. Gedurende dezelfde periode zullen nieuwe schepen van hetzelfde type gebouwd worden".

Men legt de Fransche meening over het algemeen zoo uit, dat Frankrijk niet in eenige vermindering zal toestemmen, tenzij haar Frankrijk veiligheid gegarandeerd wordt, of tenzij een Locarno-verdrag voor de Middellandsche zee tot stand komt".

In de Japansche mededeeling worden geen definitieve cijfers genoemd, maar de nadruk wordt gelegd op de eisch voor 70 pct. van de Amerikaansche sterkte.

Men meent dat beide memoranda den weg naar de onderhandelingen geopend hebben.

In de Fransche mededeeling wordt voor het eerst op de conferentie gewag gemaakt van de nieuwe Duitsche *Ersatz Preussen*, het „slagschip in zak-formaat".

TOKIO, 14 Febr. (*Aneta-Reuter*). Officieel wordt medegedeeld dat het Japansche memorandum aan de Amerikaansche en de andere delegaties is overhandigd.

Telegrafisch Nieuws.

Het Anti-Fascistisch Bureau gesloten.

De politie deed Donderdag het antifascistisch bureau te Berlijn sluiten en nam het gevonden materiaal in beslag. Aan den leider van het bureau werd tegelijkertijd medegedeeld, dat iedere anti-fascistische actie door de politie zou worden verhinderd. Het onderzoek heeft uitgewezen, dat de vereeniging te Berlijn en haar branches in de provincie slechts voortzettingen zijn van de verboden „Roode Front"-vereeniging. Volgens mededeelingen in de bladen is uit verschillende onderzoekingen gebleken, dat de communistische acties van den laatsten tijd geïnstigeerd zijn door die anti-fascistische organisatie.

Tien Jaar Gezant.

De Berlijnsche Pers herinnerde er aan hoe de vroegere burgemeester van Hamburg, dr. Sthamer, Donderdag tien jaar als gezant van Duitschland te Londen werkzaam is. De bladen zijn van meening, dat alleen zij, die zich kunnen voorstellen hoe de politieke constellatie in 1920 was, er zich een denkbeeld van kunnen maken met welke moeilijkheden een vertegenwoordiger van het Duitsche Rijk in Engeland in die jaren te kampen had.

De bladen wijzen er op hoe de waardigheid van den gezant hem zoo buitengewoon geschikt maakte voor zijn hoogen post, welken hij op voorbeeldige wijze heeft vervuld.

Nobuyoshi Muto.

Uit Tokio wordt gemeld, dat Generaal Nobuyoshi Muto zal aftreden als inspecteur-generaal voor de militaire opleiding. Hij zal als zoodanig vervangen worden door Generaal Soroku Suzuki, vroeger chef van den staf, die als zoodanig aftreedt wegens het bereiken van den leeftijdsgrens.

Een nieuwe Japansche Gezant.

De nieuwe gezant van Japan te Parijs, die Donderdag werd benoemd, deelde mede, dat hij in Mei naar zijn nieuwe standplaats zou vertrekken, nadat hij zich verstaan had met Adatci, die in Maart naar Japan zal terugkeeren.

Hij was zeer verheugd over zijn benoeming in Europa, waar hij, sinds hij — twintig jaar geleden — gezantschapssecretaris in Londen was, geen functie meer had vervuld.

Hij zeide verder, dat hij geen moeite zou sparen om de relaties tusschen Frankrijk en Japan te versterken.

De Koutiepoff-Affaire.

De vereeniging van oud-officieren van het Preobajinsky-regiment, richtte een schrijven aan Minister Tardieu, geteekend door twaalfduizend Russische emigré's, waarin de hoop werd uitgesproken, dat de Fransche justitie de schuldigen zou straffen.

De vroegere Duitsche Koloniën.

De berichten uit het buitenland toonen aan, dat men zich daar opnieuw bezig houdt met het lot van de vroegere Duitsche koloniën. De Duitsche bladen wezen Donderdag in verband hiermede op hetgeen bij de begrootingsbehandeling in de Nederlandsche volksvertegenwoordiging is gezegd. Bij de Nederlandsche regeering werd toen namelijk aangedrongen om in Genève, hetzij alleen, hetzij in samenwerking met andere, gedurende den oorlog neutrale staten, het daarheen te leiden, dat bij de nieuwe verdeeling der mandaten ook Duitschland weer een mandaat over een der koloniën krijgt. Tevens werd er op gewezen, dat er nog steeds over die koloniën bij de geallieerden een meeningsverschil bestaat, hetgeen daaraan te wijten is, dat men vroeger Duitschland alle koloniën afnam en het geen mandaat overdroeg, daar het—zooals het toen heette — tot koloniseeren niet in staat was.

De Duitsche bladen wijzen in dit verband op het gebeurde in Samoa, waar de tegenzin tegen het mandaat van Nieuw-Zeeland voortdurend toeneemt en men gaarne een ander mandaris zou zien. Men wijst er van Duitsche zijde op, dat hierdoor wordt aangetoond hoe zegenrijk de Duitsche kolonisatie was.

De laatste Leerling van Liszt.

Donderdag is te Berlijn de pianist en componist, Professor Konrad Ansorge, de laatste leerling van Liszt, op den leeftijd van 68 jaar overleden.

Weer een Vervalschings-affaire.

Het is de Duitsche politie deze dagen gelukt om de vervalschers van bankbiljetten van honderd dollar te vatten. Het zijn de Roemeen, Jermas, de Hongaar, Katz en de Tsjech, Weiss, die hun organisatie over geheel Europa verspreid hebben en hun zetel te Antwerpen hebben gevestigd.

Gelukwenschen.

De Pruisische minister-president wenschte den vroegeren nuntius te Berlijn, kardinaal Pacelli, geluk met zijn benoeming tot staatssecretaris van het Vaticaan.

De Russische Kwestie in het Hoogerhuis.

Bij de debatten, in het Hoogerhuis gevoerd over het handelsverdrag tusschen Engeland en Rusland, kwamen de „religieuze vervolging" en „economische onderdrukking der arme boeren" in de eerste plaats op den voorgrond. De aartsbisschop van Canterbury en de bisschop van Norwich protesteerden tegen de Godsdienst-vervolging. Eerstgenoemde zeide, dat, zoo deze vervolging niet ophield, hij zich verplicht zou zien opnieuw de aandacht der natie daarop te vestigen.

Lord Parmoor, die namens de regeering antwoordde, wees op de moeilijkheden en gevaren van het zich mengen in interne Russische zaken, terwijl het volgens hem lastig was authentieke gegevens te verkrijgen.

Henderson zou, zeide hij, al het mogelijke doen om „die gruwelen" uit de wereld te helpen.

Protest uit Rusland.

De vereeniging van intellectueele arbeiders in Rusland wendde zich, uit naam van 6000 wetenschappelijk ontwikkelde menschen in Leningrad, openlijk tot de intellectueelen in West-Europa en Amerika om te protesteeren tegen de leugen- en laster-campagne, welke regelrecht tegen de Sovjets gericht was.

De Hatry-affaire.

De regeling, inzake de Hatry-affaire, door de effectenbeurs te Londen getroffen, werd 13 Februari ten uitvoer gelegd. Deze regeling was ingesteld, toen het bleek, dat eenige Hatry-maatschappijen van makelaars betaling hadden ontvangen voor aandeelen, welke niet bestonden, terwijl andere maatschappijen die „aandeelen" hadden gekocht, doch niet in staat waren deze op te nemen.

Om zware verliezen te vermijden en failures te voorkomen, werd een comité benoemd, bestaande uit leden van de effectenbeurs, die een schema opstelden. Een fonds van een millioen pond sterling werd gevormd waaruit alle verliezen werden betaald. De betrokken makelaars en commissionairs droegen hiertoe achthonderdduizend pond sterling bij.

Voor ieder van hen werd het bedrag door de commissie betaald. De rest werd gestort door maatschappijen en firma's, die geen deel hadden aan de machinaties van Hatry, maar die den goeden naam van de Engelsche zakenwereld wenschten hoog te houden. De „Royal Exchange Assurance", welk lichaam als trustee optrad, betaalde Donderdag uit.

OFF. BERICHTEN.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Onderw. en Eeredienst.

Herben: tot onderwijzer 1ste klasse en geplaatst aan de H. C. S. No. 1 te Soerabaja, B. de Kruyff, ambtenaar van verlof uit Europa teruggekeerd, tevoren die betrekking bekleed hebbende.

Belast: met de waarneming der betrekking van onderwijzer der 1ste klasse en overgeplaatst van de openbare Europa lagere school te Ternate naar de openb. H.I.S. te Blora als hoofd der school, de onderwijzer der IIde klasse P.C. Smits.

Overgeplaatst: van de openb. H.I.S. te Blora naar de gelijksoortige school te Menado, als hoofd der school, de onderwijzer der IIde klasse, P.K. de Klerk.

Overteplaatsen: van het Landspandhuis te Temanggoeng (Kedoe) naar dat te Karangtoeri (Semarang), de tw. onderbeheerder 1ste klasse, N.G. Willemse.

I. U. A.

Ontslagen: wegens ongeschiktheid eervol uit de betrekking W.J. Zerb, tijd. fd. ambtenaar 4de klasse (groep II), met bepaling, dat dit ontslag wordt geacht te zijn ingegaan op 24 Jan. '30.

Werkzaamgesteld: als ontvanger A.D. Lemaire vd.;

als hoofdverificateur G. Markus, ambtenaar IIde klasse (ontvanger), met bep., dat hij te Belawan geplaatst blijft;

als verificateur 1. E.N. Clarenbach, 2. H.F. Albinus, 2. ambtenaar 4e klasse (groep II) (verificateur).

Overgeplaatst: van Tandjoengpoera naar Batavia, E.N. Clarenbach vd.;

van Tandjoengberingin naar Belawan, L. Hartwig;

van Belawan naar Tandjoengberingin, H.F. Albinus vd;

van Paboearan naar Batavia, J.A. Huguenin, ambtenaar 4de klasse (groep II) (verificateur);

van Batavia naar Tjilatjap, W.D. Filet, ambtenaar 4de klasse (groep II) (verificateur), in bezit gelaten;

van Tjilatjap naar Paboearan, F. Snitker, adspirant-ambtenaar 4de klasse met den titel van ambtenaar 4de klasse (gr. I).

Mutaties.

Ontheven: op verzoek eervol — van het lidmaatschap van de commissie van advies voor de reglementeering van de uitvoering van openbare werken, prof. ir. P.N. Max, waarnemend hoofd-inspecteur van de SS. en Tr. onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig aan den Lande bewezen diensten.

Pandhuisdienst.

Overteplaatsen: van Bandoeng naar het kantoor van het hoofd van den pandhuisdienst te Weltevreden, de adjunct inspecteur bij den pandhuisdienst, Ch. H. R. Landouw.

Belast: tijdelijk met de waarneming van het inspectieressort der eerste afdeeling met standplaats Bandoeng tegelijk met zijne eigen functiën, de controleur 1ste klasse bij den pandhuisdienst aldaar, L.A. Vink.

De Heer H. de Boer.

Opvolger van wijlen mr. Sannes in de Tweede Kamer.

SCHEEPSBERICHTEN

Haven van Tandjong Priok.

Aangekomen 13 Febr.

N.I. ss. „Palopo" gez. Bronsema, van Palembang, agt. K.P.M.

Ned. ss. „Karimata" gez. Klijn, van Amsterdam en Tg/Pandan, agt. S.M.N.

N.I. ss. „Le Maire" gez. v/d Wal, van Singapore, agt. K.P.M.

Fransch ss. „Albert Sarrau." gez. Hebert, van Saigon en Cheribon, agt. Hadden Co.

Ned. ss. „Poelau Bras" gez. Lambach, van Cheribon, agt. S.M.N.

Duitsch. ss. „Essen" gez. Mahr, van Cheribon, agt. Muller Co.

Aangekomen 14 Febr.

Ned. ms. „Chr. Huygens" gez. Boon, van Amsterdam en Singapore, agt. S.M.N.

N.I. ms. „Bintang" gez. Bakker, van San Francisco en Cheribon, agt. J.C.J.L.

N.I. ss. „Tjikampek" gez. v/d Kolk, van Tegal, agt. J.C.J.L.

Ned. ss. „Borneo" gez. Potjer, van Rangoon en Belawan, agt. S.M.N.

Eng. ms. „Silverelm" gez. Stark, van Calcutta en Singapore, agt. N.I.K.A.S.

Amer. ms. „Orion" gez. E. Kruils, van N/York en Singapore, agt. Klaassen Co.

Eng. ss. „Giang Seng" gez. Stewart, van Singapore, agt. Kian Gwan.

Vertrokken 13 Febr.

Eng. ms. „Dolphin Shell" gez. Birkett, naar Soerabaja.

N.I. ss. „van Neck" gez. Biegel, naar Langsa via Noordelijke W/Kust v/Sum.

N.I. ss. „Gen. Michiels" gez. van Goor den Oosterlingh, naar Semarang.

N.I. ms. „Loudon" gez. Martein, naar Koba, Pk/Pinang, Blinjoe, Djeboes en Singapore.

Eng. ss. „Giang Bee" gez. Maples, naar Singapore.

N.I. ss. „v/d Hagen" gez. Mulder, naar Boeleleng via kustpl.

Vertrokken 14 Febr.

Eng. ms. „Groningen" gez. Braat, naar Pladjoe.

Fransch. ss. „Albert Sarraut" gez. Hebert, naar Palembang en Saigon.

Duitsch. ss. „Essen" gez. Mahr, naar Padang, Colombo, Aden enz. Hamburg.

N.I. ss. „Buyskes" gez. Bronsema, naar Tandjongpandan, Riouw en Singapore.

N.I. ss. „Nieuw Zeeland" gez. Kroef, naar Singapore.

Eng. ss. „Giang Seng" gez. Stewart, naar Cheribon en Soerabaja.

Eng. ms. „Silverelm" gez. Stark, naar Pamanoekan, Semarang en San Francisco.

N.I. ss. „Dogra" gez. Cavallo, naar Cheribon.

N.I. ss. „Reael" gez. Kandau, naar Oosthaven en Merak.

Rotterdamsche Lloyd.

ss. „Tjerima" 14 dezer uit Semarang kustr.
ss. „Djember" 14 dezer te Cheribon id.
ss. „Menado" 13 dezer te Rotterdam thuisr.
ss. „Insulinde" 14 dezer uit Singapore id.
ss. „Blitar" 14 dezer uit Singapore id.
ss. „Slamat" 14 dezer uit Marseille uitr.
ss. „Garoet" 14 dezer uit Port Said id.

Stoomvaart Maatschappij Nederland.

ss. „Radja" 14 dezer uit P. Said thuisr.
ss. „Kon. der Ned." 14 dezer te Genua id.
ms. „P. Roebiah" 14 dezer uit Padang 16 dezer verw. te Priok 6 u. v/m uitreis.
ss. „Rotti" 14 dezer uit Singapore 16 dezer verw. Priok 6 u. v/m uitreis.
ss. „Riouw" 13 dezer uit Genua id.
ss. „Darmata" 15 dezer uit Priok id.

Java Bengalen Lijn

ss. „Medan" 15 dezer te Priok.
ss. „Jacatra" 13 dezer uit Tegal.

Java New-York Lijn.

ss. „Madoera" 15 dezer te Priok.
ss. „Helanus" 14 dezer uit Soerabaja naar Makasser.

Stoomvaart Mij. „Oceaan".

ss. „Polydorus" vertr. 13 dezer van Port Said 28 dezer te Padang (uitr.).
ms. „Alcinous" gearr. 9 dezer te Amsterdam (thuisreis).

Java China Japan Lijn.

ss. „Tjikembang" arr. 14 dezer te Dairen.

Radioverbindingen.

Binnen bereik van Weltevreden-Radio: Dogra, Silverelm, Talangakar, Medan, Memnon, Lemaire, Mel. Treub, N. Zeeland, Tasman.

ADVERTENTIEN.

„MAGNEETJES"

Te Huur Aangeboden.

RUSTIG VRIJ GELEGEN HUIS op Menteng, met garage, te huur. Huur f 100.— per maand en f 1200.— overname meubilair. Te bevragen Malabarweg 26. M1521

HUIS te huur, op Menteng, mooien stand. Overname meubilair. Huurprijs f 120.—. Inlichtingen M1485 Bataviaasch Nieuwsblad.

HUIS Viosplein Zuid 13, 3 kamers, voor-, binnen-, achtergalerij en autogarage, te huur. Huur f 160.— per maand. Te bevragen Maboed Effendi. Telefoon 949 Welt. M1546

EEN FLINK HUIS met garage, Laan de Bruinkops, te huur. Huur fl. 120.— per maand. Overname compleet meubilair f 1750.—. Te bevragen Woning-Gang Kwini 5, Tel. 441 Wl. M1557

DJOCJAWEG 9 te huur, met ingang van 1 April a.s. Huur f 125.— met overname meubilair. Telefoon Mtg. 604. M1512

RUIM HUIS met of zonder paviljoen te huur per 1 Maart, Kebon Sirih 69, Weltevreden. Te bevragen aan bovenstaand adres Tel. 868. M1539

HUIS te huur à f 100.— 's maands, voorgalerij en vier ruime vertrekken op goeden stand in Nieuw Gondangdia, met overname meubilair. Brieven no. M1538 Bataviaasch Nieuwsblad.

HUIS met paviljoen te huur per 1 Mei, huurprijs f 125.—, gelegen Villalaan, bevattende 3 kamers en paviljoen 2 kamers. Overname meubilair verplichtend. Brieven onder no. M1426 Bataviaasch Nieuwsblad.

MR. CORNELIS. Te huur twee huizen van vijf en zes vertrekken, een met paviljoen; electr. licht, waterl., garage, aan autobus- en tramlijn. Bevragen telef. 438 M. C. M1505

EEN HEERENHUIS en drie kleine huisjes te huur aangeboden per direct of 1 Maart dichtbij het station Mr. C. Huurprijs f 70.— en f 35.— per maand. Geheel van steen met dakpannen, voorzien van electrisch licht, waterleiding, put, douche, W.C. Te bevragen Bekassieweg 130 M.C., Tfn. Mr. 369 Bt. 1303. M1504

Er bestaat geen innijer kameraadschap dan tusschen de menschen, die gezamenlijk aan een groot werk arbeiden. Wie meebouwt aan een groot en goed werk, bouwt tevens zijn eigen karakter. (Maandblad „Succes").

MOOI GROOT PAVILJOEN met volledige bijgebouwen te huur aangeboden per 1 Maart op Kebon Sirih, verplichte overname gedeeltelijk meubilair. Te bevragen Telefoon 3891 Welt. M1531

GEMEUBILEERD PAVILJOEN te huur met vrij licht en water voor dame of heer alleen. Prijs f 45.—. Koningin Emmalaan 23, Mr.-C, Tel. 407 Mc. M1544

GEMEUBILEERD PAVILJOEN te huur, voor heer of dame alleen. Adres Alatasiaan 4. M1559

EEN ZEER NETJES GEMEUBILEERD PAVILJOEN, Goenoeng Sari, bevattende voorgalerij, binnengalerij en eetkamer, met eigen gemakken, te huur. Huur fl. 125.— per maand. Te bevragen Woningbureau Tromp, Gang Kwini 5, Tel. 441 Wlt. M1558

GERIEFELIJK MODERN VRIJSTAAND PAVILJOEN, met aparte gemakken, te huur voor heer of dame of echtpaar z.k. Djamboelaan 53. Huurprijs f 100.— per maand. Inlichtingen Tfn. Wl. 4112. M1540

GEMEUBILEERDE VOORKAMERS, voor 2 personen, te huur, desgewenscht met kost, aparte gemakken. Gang Pool 6. M1528

Te Huur Gevraagd.

KLEIN HUIS, centrum stad, te huur gevraagd. Geen overname meubilair. Brieven M1488 Bataviaasch Nieuwsblad.

MODERN GERIEFELIJK HUIS te huur gevraagd, bevattende minstens 3 slaapkamers, voor-, binnen- en achtergalerij, prijs van f 100.— per maand niet te boven gaande. Geen overname meubilair. Brieven onder nummer M1397 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

TE BUITENZORG te huur gevraagd gemeubileerd paviljoen of id. klein huis, op goeden stand. Brieven M1484 Bataviaasch Nieuwsblad.

RUIM, ONGEMEUBILEERD PAVILJOEN gezocht, omtrek Pegangsaän, tegen 1 April, zonder overname van meubilair. Brieven no. M1518 Bataviaasch Nieuwsblad.

Wie durft volhouden, dat handel en bedrijf tot niets dienen, dan geld verdienen? Het is absurd. Geld is meest een bijkomstige omstandigheid, de onderneming is hoofdzaak. De ondernemingen, die twee of meer generaties duren, scheppen nieuwe waarden, of bewijzen het publiek een grooten dienst. (Maandblad „Succes").

GESLOTEN GARAGE te huur gevraagd, aan Kali Besar West gelegen, uitsluitend voor gebruik gedurende de kantooruren. Brieven onder nummer M1394 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

RUIM WINKELLOKAAL met goedangruimte te huur gevraagd, centrum winkelwijk Weltevreden. Aanbiedingen met opgave huurprijs, ligging, aantal M². winkel- en goedangruimte, enz. onder nummer M1392 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

Kost en Inwoning.

KOST EN INWONING gevraagd door beschaafd Chineesch jongmensch bij aardige Europeesche familie (totok). Kostgeld ± f 60.— per maand. Brieven onder nummer M1524 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

TWEE KAMERS (een- en tweepers.) te huur aangeboden met kost en inwoning voor direct, dicht bij electrische trein. Tjikini 83, Tfn. 372 Wl. M1529

Aanbevolen Adressen.

ETEN BUITENSHUIS. Prima rijsttafel, Europeesch en vegetarisch eten. Uitsluitend onder toezicht bereid in speciale hygiënische inrichting. Thuis bezorgd. Tjikini 83, Telefoon 372 Welt. Bonboekjes van 30 coupons f 40.—, van 15 coupons f 20.—, van 10 coupons f 15.—. M1530

SEMARANGSCHE-BAGELENSCHE BESCHUIT- EN BROODBAKKERIJ TAN SOEI LIONG, Soekaboemi Str. No. 17. Vraagt uwe langanans onze alom bekende fijne Semarangsche en Bagelensche beschuit met of zonder boter, respect. in vierkante en ronde blikken. Versche op bestelling verkrijgbaar. M1533

REPAREEREN EN STEMMEN van alle muziek-instrumenten onder garantie. N.V. Edmund Salzmann, vroeger atelier-chef bij Schiedmaijer & Soehne, Citadelweg 11, Tel. 11. M1553

HAAST U, alles moet weg voor halve prijzen. Wegens vertrek naar Nederland totale uitverkoop van allerhandsch meubilair, ledikanten, naaimachines enz. enz. Mevrouw J. B. van den Berg, Berendrechtslaan 51, Tl. 1589 Wl. M1534

MODE-ATELIER voor het maken van ochtend- en avondtoiletten. Scherp concurreerende prijzen. Maakloonen van af f 5.—. Mej. G. W. Jut, coupeuse, Oude Tamarindelaan 37. M1541

DE ZEER FIJNE PROVISIEN van Eugen Lacroix & Co. Frankfurt/Main worden geïmporteerd door de N.V. „Walvo", Noordwijk 6, Telefoon Wl. 1071 Weltevreden. Ook verkrijgbaar bij: Toko „Delice", Parapattan, Weltevreden. M1506

MEUBELFABRIEK „BATAVIA", Postweg Noord 33 t/o Postkantoor, tel. no. 3825 Wlt. Het beste en goedkoopste adres voor extra klas meubelen. Beleefd aanbevelend. M1502

Bijziend bezoeker, achter de schermen van een revue: — Het doet je goed, iemand te zien die zoo vriendelijk voor dieren is.

Tooneelknecht: — Nou ja, de voorpooten benne der aanstaande, ziet uwee.

HOTEL VILLA PARK, Weltevreden. Levert eten buitenshuis. Bonboekjes van 30 stuks f 36.—. Thuis bezorgd. Telefoon 1136 Welt. M1471

AUTO-TRANSPORT-ONDERNEMING „OUDSTRIJDER", Telefoon Nos. 644 en 3665 Wl., Tanah Abang West 82. Het beste adres voor verhuizen, verpakken en transporteeren van diverse goederen, tegen concurreerende prijzen en onder Europeesch toezicht. M1473

KLEERMAKER KONG TJI NJAN, Pasar Senen, Gang Wangseng 19, tel. 1794 Welt. Voorhanden diverse soorten en kleuren goed. Prijzen 1 stel witte jas no. 1 f 10.—, idem no. 2 f 9.50, idem no. 3 f 9.—. Maakloon: 1 stel witte jas f 4.—, 1 stel palmbeach costuum f 8.—. M1474

HOTEL VILLA PARK, Weltevreden. Dependance. Beschikbaar direct 1 paviljoen met twee doorloopende kamers. Dagelijks rijst- en Europeesche tafel. Telefoon 1136 Welt. M1472

GEORG FRIEDRICHS, Goudsmid, Gang Secretarie Nr. 3. Atelier voor moderne Juweelen en Goudwerken. Omwerking van oude bijoux in modern genre. Reparaties, vergulden, verzilveren en graveeren. M1476

Op 8 Februari zou een groot tentoonstellingschip New York verlaten om propaganda te maken voor Amerikaansche fabrikaten in Nederlandsch-Indië. Het vaarplan omvat 24.000 mijl; 21 havensteden zullen worden bezocht. De propagandatocht zal duren tot 1 Augustus 1930. Naar aanleiding hiervan vraagt het maandblad „Succes": Hoe staat het met de Hollandsche activiteit in Ned.-Indië? — De Amerikaansche industrie betaalt vijf en zes maal hoogere loonen dan de Japansche industrie, het groote concurrenti-schrikbeeld der Hollanders.

Te Koop Aangeboden.

SCHOMMEL (buitenshuis verplaatsbaar, geschikt voor kinderen tot ± 8 jaar) te koop à f 3.— (nieuw gekost f 12.—), kinderfiets (3-wielig) à f 7.— (nieuw f 17.50). Tevens goed tehuis gezocht voor waakzamen hond (bastaard, reu), 8 maanden oud. Te bevragen Tel. Wl. 2829 (voorkamer No. 2). M1523

EENIG OVERTOLLIG MEUBILAIR te koop aangeboden w.o. rottan zitje en bureau met stoel. Kebon Sirih 117 pav., Tel. 3891 Wlt. M1532

EEN BLÜTHNER TROPEN-SALON-VLEUGEL, in uitstekende conditie, ter overname aangeboden à f 1000.—. Persion van der Meulen, Menteng 37. M1522

ÉÉN ESSEX 6 CYLINDER TOURING, 1 Burgers heerenrijwiel, 1 guitar, alle in goede conditie, tegen aannemelijk bod wegens vertrek te koop. Te bevragen Malabarweg 26 (Nieuw Menteng). M1520

HUPMOBILE, 8 cylinder, in zeer goeden toestand, te koop. Uitsluitend à contant. Onderzoek door technicus toegestaan. Informaties Telefoon Mtg. 158. M1483

EEN VLEUGEL, merk Zeitter und Winkelmann, 3 jaar oud, wegens vertrek te koop aangeboden. Prijs f 1000.—. Jonkvr. E. P. de Savornin Lohman, pianoleerares, Raden Soemeroeweg 7, Buitenzorg. M1519

WEDEROM VOORHANDEN eenige uitstekende 2e-handsch piano's en een orgel onder garantie. Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar. Piano's te huur. N.V. Edmund Salzmann, vroeger atelier-chef bij Schiedmaijer & Soehne, Citadelweg 11, Tel. 11. M1551

TWEE JONGE HERDERSHONDJES te koop. Te bevragen Telefoon 35 Meester-Cornelis. M1555

EEN GOED RENDEERENDE SCHRIJFMACHINE-CURSUS wegens vertrek te koop voor f 5000.— cash. Maandelijksche omzet f 500.—. Brieven onder no. M1542 Bataviaasch Nieuwsblad.

EEN NOG ZEER GOEDE HARLEY DAVIDSON MOTORFIETS met zijspan model '28 wegens vertrek te koop voor f 650.— cash. Brieven onder no. M1543 Bataviaasch Nieuwsblad.

VOORHANDEN eenige uitstekende gramofoons merk Vox en Sonora met platen, onder garantie en een uitstekende cello. Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden. N.V. Edmund Salzmann, vroeger atelier-chef bij Schiedmaijer & Soehne, Citadelweg 11, Tel. 11. M1552

TOOMEN R.I.R., Minorcas, Leghorns, Barnevelders, week- en dagkuikens, nachthokken, kunstmoeders, broedmachines, voederbakken enz., te koop wegens vertrek. Mevrouw C. van Daalen, Drossaersweg 179 Wl. M1458

2 PERSOONS LEDIKANTEN compleet, 2 waschtafels met stellen, buffet, theetafel, etenskast met tafel en 4 stoelen, een zitje, groote hangkast, een kleine en een groote ijskist, koperen potten, bloemenstandaard, glas- en aardewerk enz. enz., te koop tegen elk aannemelijk bod. Te bevragen en te bezichtigen Gang Tromp, Kwini 5, Tel. 441 Welt. M1556

1 DONKERBRUINE DJATIHOUTEN TROPENPIANO, in goeden staat verkeerend, te koop voor f 350.—. Telefoon Mtg. 604. M1513

VOOR UW TUIN. Ter overname aangeboden, 4 djatihouten pergola's met betonnen voetstuk à f 17.50 per stuk. Hoogte 2 M. 40 doorgang 1 M. 50. Te bezichtigen Djocjaweg 9, Tel. Mtg. 604. M1514

ELMA, een zeer vernuftig onduleerapparaat, gemaakt van roestvrij fijn metaal. Duitsch fabrikaat! Pas geïmporteerd! Met één handgreep worden de haargolven harmonisch over het geheele hoofd verdeeld. Gebruiksaanwijzing wordt ingesloten. Maakt prachtige haargolven. Onontbeerlijk voor de moderne vrouw. Prijs f 7.50. Verzendhuis „Iris", Singosari SS/OL. M1511

OCCASION. Oude violoncel te koop voor f 150.—. Adres Sluisbrugstraat 31B achter (hoek Gang Zecha). Dagelijks te bezichtigen van 10—12 uur en 4.30—5 uur. M1503

FIAT 502, in zeer goeden staat, te koop aangeboden. Inlichtingen Tel. Mtg. 87. M1535

LEERBOEK VOOR STENOGRAFIE, systeem Sir I. Pitman, door Sj. van Eck, is verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië. M1481

Te Koop Gevraagd.

ERFPACHT- OF KLEIN LANDBOUW-PERCEEL gevraagd, van 5/20 bouw met water, omtrek Batavia. Brieven aan de Melkerij „de Sierkan", Mees ter Cornelis, Bidara Tjina 76. M1545

Vacante Betrekkingen.

HEER ALLEEN vraagt dame voor gezelschap. Brieven te richten onder no. M1525 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

De man met gevoel van eigenwaarde heeft ook altijd respect voor de meening van anderen. Wie een opgeblazen meening over zich zelf heeft, in plaats van gevoel van eigenwaarde, toont meestal alleen maar respect voor degenen, die hem overbluffen. (Maandblad „Succes").

Aanbod Personeel.

ZEER BETROUWBARE ZEEBABOE biedt zich aan voor direct of later. Goede referenties staan ten dienste. Mevrouw Borgman-Brouwer, Kebon Sirih 74. M1527

DAME, geposeerden leeftijd, zoekt administratieven werkkring. Hoog salaris geen vereischte. Brieven M1487 Bataviaasch Nieuwsblad.

EENVOUDIGE HOLLANDSCHE DAME, 38 jaar, biedt zich aan voor kleine huishouding, ook genegen bij heer alleen, met weinig salaris tevreden. Brieven no. M1550 Bataviaasch Nieuwsblad.

GEROUTINEERD EUROPEESCH BOEKHOUDER biedt zich aan om in de avonduren de administratie voor particulier of dokter in te richten en/of bij te houden. Brieven nummer M1549 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

AN ENGLISH LADY seeks employment, either as housekeeper or children's nurse. English family preferred. Good references. Apply number M1510 office Bataviaasch Nieuwsblad.

JONGMENSCH, goed kunnende correspondeeren in Hollandsch en Maleisch vlot typist, biedt zich aan. Brieven no. M1517 Bataviaasch Nieuwsblad.

Personalia.

EUROPEESCHE DAME vraagt financieelen steun. Brieven onder nummer M1516 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

HEER met goede positie vraagt zoo spoedig mogelijk f 250.— ter leen, af te betalen in tien maandelijksche termijnen van f 35.—. Brieven no. M1526 Bataviaasch Nieuwsblad.

COMPAGNON gezocht voor op te richten detailzaak. Inbrengkapitaal minstens f 10.000.—. Informaties onder nummer M1393 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

De politiek wordt beheerscht door praters en diplomaten, maar zaken niet; die worden beheerscht door menschen, die scheppen en weten te dienen. Als men alle zakenmenschen in een land afschaft, kan men nog genoeg politiek overhouden, maar geen beschaving; dat bewijst Rusland. (Maandblad „Succes").

F. M. Wil verdere correspondentie weer richten aan vroegere adres. Zus is weer van de reis terug. K. M1486

F 400.— GEVRAAGD tegen hooge rente en langen termijn door heer met vaste positie bij soliede firma. Brieven onder no. M1547 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

MEERIJDEN GEVRAAGD in auto voor tienjarig meisje, Pegangsaän 14 naar Carpentier-Alting School. Tel. Mtg. 342. M1537

Onderwijs en Lessen.

JONGEDAME zoekt lesgenoot(e)(en) voor meergevorderd onderwijs, uitsluitend in de Nederlandsche taal, voor algemeene ontwikkeling. Brieven onder no. M1554 Bataviaasch Nieuwsblad.

WIES MEKERN, ex leerlinge Eddy Ray Amsterdam, geeft les in alle moderne dansen. Djamboelaan 10. Telf. Wl. 266. M1501

CURSUS HANDELSSTUDIE. Opening nieuwe klas 3 Maart. Opleiding examens van den Bond: Boekhouden, Engelsche en Nederlandsche handelscorrespondentie. Thans 3 klassen (60 leerlingen). Voor repetitieklas examens Mei is nog plaats. Gedrukte aanteekeningen. Voorheen Kwitang. Thans aanmelding alle avonden aan de nieuwe Christelijke Hollandsch Chineesche School, Tanah Njonja 1 (tegenover Sipayersweg). M1508

HANDELSAVONDSCHOOL. Officieele opening 3 Maart. Leerlingen kunnen na 3 jaar een diploma ontvangen voor boekhouden en verwante vakken, Engelsche en Nederlandsche handelscorrespondentie. Lesgeld f 4.— tot f 10.—. Aanmelding alle avonden aan de nieuwe Christelijke Hollandsch Chineesche School, Tanah Njonja 1 (tegenover Sipayersweg). M1509

VOOR ZELFONDERRICHT leent zich het „Leerboek voor Stenografie, systeem Sir I. Pitman", door Sj. van Eck. Verkrijgbaar in de voornaamste boekwinkels in Indië en bij den samensteller, Laan Trivelli 40 Weltevreden, Tel. Wl. 429. M1482

DE HANDELS-AVOND-MULO in de H.I.S., Kwitang 26, is gisteren geopend. Alle handelsvakken (dus ook Eng. en Ned. correspondentie), door uitsluitend gediplomeerde leeraren. Kleine klassen! Degelijke opleiding voor de A-examens. Speciale Repetitie-cursus en Cursus voor gevorderden. De Leider: G. Oosterink, Leeraar K.W. III S. Tegalweg 3, Tel. 694 Mtg. M1479

BOEKHOUD-ONDERWIJS. J. H. Wiggers, privaat-docent in het boekhouden, geeft uitsluitend privaatlessen in het boekhouden en aanverwante vakken. Opleiding practijkexamens A, B, Vereeniging van leeraren en L. O. Handelskennis (acte U) alsmede voor de practijk. Matramanweg 42, Tel. Mr. Corn. 106. M1470

STENOGRAFIE PITMAN. Lessen aangeboden door Mej. J. M. Obdeyn, gediplomeerd leerares, Poerwakartastraat 2, Nieuw Menteng. M1475

Diversen.

HUISWERK gezocht door algemeen ontwikkeld Hollander, z.a. vertaalwerk moderne talen in Nederlandsch, secretariaat enz. Aanbiedingen gaarne onder nummer M1391 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

HANDELSREIZIGER, de volgende maand voor ongeveer 3 weken Sumatra bereizende, vraagt voor dien tijd auto in bruikleen. Brieven met volledige opgave van condities, merk auto, hoeveelzits enz., onder nummer M1390 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

VACANTIE. Door familie met drie jonge kinderen wordt voor de eerste helft van Juni logeergelegenheid gezocht in niet al te hoog gelegen plaatsje in de Preanger. Geen hotel. Brieven onder nummer M1395 bureau Bataviaasch Nieuwsblad.

IS HET U BEKEND, dat de Indische Lloyd, alg. verz. Mij. hare autotarieven niet verhoogd en geen eigen risico van f 75.— verplichtend stelt? Voor inlichtingen Telf. Bt. 889. M1477

TELEFOON 1911: Gebrs. Hilverdink. Auto-Verhuurderij. M1515

VANAF HEDEN zijn de telefoonnummers van de Nieuwe Hermandad Welt. 874 en 875. De Leider W. J. Kelder. M1480

BATAVIASCHE LEESBIBLIOTHEEK, Molenvliet West No. 85. Lidmaatschap minimum f 0.40 's maands. Dagelijks een boek. Vraagt catalogus. M1478

ABONNEMENTSPRIJS: f 7.50, fr.p.p. f 9.—, buiten Ned.-Indië f 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden f 3.75, elke 5 woorden meer f 0.75. Regeltarief f 0.50 per regel.

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — DERDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd Welt. 429

Een Praatje over de Weensche Pers

door
VILLANUS.

6 Januari.

De gevaarlijkste vijand van de vrijheid is de losbandigheid. Dat heeft de Oostenrijksche Pers wedervaren. En van het ontsnappen aan onredelijk knellende banden, met plotselingen overgang tot een onbeperkte vrijheid Ook hiervoor levert de Oostenrijksche Pers een nieuw bewijs.

Tijdens de monarchie was de vrijheid van drukpers slechts zeer betrekkelijk. Oostenrijk-Hongarije was nu eenmaal een politiestaat. In Oostenrijk heerschte volgens een bekende zegswijze, de autocratie, verzacht door de nalatigheid („gemildert von der Schlamperei"). Een dergelijke druk moet beklemmender worden, naarmate de innerlijke stabiliteit vermindert. In den oorlog was het heel erg gesteld met de censuur in Oostenrijk. Zij was wellicht strenger, dan in eenig ander land. De eenvoudigste feiten, die geen andere regeering behoefte gevoelde geheim te houden, bleven den Oostenrijkschen krantenlezer verborgen. Artikelen in de Nederlandsche Pers, die geen Duitsch of geen geallieerd censor zou hebben verboden, moesten door de belangstellenden met levensgevaar over de grens worden gesmokkeld, wilden zij ze leeren kennen. Men had in de Donaumonarchie slechts zeer flauwe voorstellingen van hetgeen er in de buitenwereld gebeurde, in tegenstelling tot Duitschland, waar slechts in enkele gevallen, na de eerste maanden van den oorlog, de vijandelijke legerberichten niet, of besnoeid, zijn gepubliceerd.

Op dezen toestand van onvrijheid volgde de revolutie, die alle ketenen verbrak, welke de Pers totnogtoe hadden bekneld. Geen regeling trad voor de onvrijheid in de plaats. Deze anarchistische toestand heeft tot 1922 geduurd.

Toen werd een Perswet opgesteld, die de ergste uitspattingen onmogelijk moest maken, maar die toch een groote mate van bewegingsvrijheid overliet. Het was moeilijk anders te verwachten. Want de auteur van deze wet was Austerlitz, de toen zeer bekende hoofdredacteur van de Weensche *Arbeiterzeitung*, een socialistisch journalist en politicus van groote bekwaamheid, maar dan toch een socialist, van wien zeker geen strenge bepalingen te verwachten waren.

Die Weensche *Arbeiterzeitung* neemt een heel eigenaardige positie in onder de socialistische hoofdorganen der verschillende landen. Vrijwel nergens is het den socialisten gelukt, een partijorgaan te scheppen, dat als nieuwsblad groote beteekenis heeft. De intellectueele socialist in ons land zal als hij *Het Volk* houdt, allicht *Handelsblad* of *N. R. C.* ernaast lezen. Waarschijnlijk ligt het aan gebrek aan goed-betalende advertenties, dat de socialistische bladen, ondanks een vaak aanzienlijke oplaag, niet met de groote burgerlijke bladen in het bijeenbrengen van een kring van goede medewerkers en in nieuwsdienst kunnen concurreeren. Immers, voor den adverteerder is niet alleen de oplaag van een krant van belang, maar vooral ook de koopkracht van het publiek, dat de krant bereikt. Dat nu is de zwakke kant van een dagblad, dat zijn lezers vooral in arbeiderskringen vindt. En eerst advertenties geven een blad draagkracht.

Maar hoe het zij, als „informatiebladen" nemen de socialistische kranten, vergeleken met de groote burgerlijke bladen in hun omgeving, in den regel geen belangrijke positie in. Dit nu was echter met de *Arbeiterzeitung* niet het geval. Zij werd als nieuwsblad ook buiten de socialistische partij gelezen, omdat zij in vergelijking met andere Weensche bladen, als dagblad voor intellectueelen uiterst toonbaar was. Ik weet niet, hoe het er op het oogenblik mee staat, maar nog niet lang geleden was dit nog het geval.

Dit was een kleine afdwaling van het eene journalistieke onderwerp naar het andere.

Hoe het nu zij met de Oostenrijksche Perswet van 1922, in ieder geval was zij niet berekend op den losgelaten geest van de Weensche boulevard-bladen. Zij ontwikkelden de wildste sensatiejacht; met geweldig veel ophef behandelden zij onverkwikkelijke dingen, waar het groote publiek niets mee te maken had. Wat zij aan persoonlijks aandrufden, grensde aan het ongeloofelijke. Voor geen lasten schrikten zij terug. Zij hoefden daarvoor ook niet terug te schrikken, daar een vervolging blijkbaar niet veel opleverde; anders zou men veel meer dingen van dien aard hebben beleefd.

Wij hebben indertijd verteld, hoe de gewezen burgemeester van Rotterdam, mr. Zimmerman, daarvan de dupe is geworden. Van hem werden eenvoudig de meest compromittante dingen verteld uit zijn persoonlijke betrekkingen tot een bepaalde jonge dame, waarvan het eigenaardige was, dat er zelfs niet een klein beetje van waar was. Maar zoo positief en met zooveel details werden deze dingen gedebiteerd, dat nu nog menigeen in Nederland te goeder trouw meent, dat mr. Zimmerman met bedoelde jonge dame later in het huwelijk is getreden enz., terwijl, zooals gezegd, het heele verhaal, maar dan ook het heele verhaal, uit de lucht gegrepen was. Ware dit niet zoo en konden wij het niet met zóó groote zekerheid zeggen, dan hadden wij natuurlijk aan deze heele geschiedenis niet herinnerd. Voor den gewonen Nederlander echter moet het onbegrijpelijk zijn geweest, dat men zoo-iets volkomen zonder grond over iemand kon schrijven. Hij zal allicht denken: Geen rook zonder vuur. Toch was het zoo. In Weenen was dat mogelijk, en had men er blijkbaar niet eens verhaal op. Want het geval stond allerminst alleen.

De sensatiezucht der boulevardbladen had, zooals gewoonlijk, een slechten invloed op de overige Pers die zich, om niet te veel terrein te verliezen, naar bepaalde ontstane gebruiken moest schikken. Al volgden de behoorlijke bladen niet de uitspattingen na, toch kwam er ook onrust in hun nieuws-pagina's.

De oude, reactionnaire kneveling van de Pers had jaren lang losbandigheid als nawerking, en het scheen, dat die niet wilde ophouden.

Een nieuwe Perswet was een dringend vereischte. Als de bladen zelf de uitwassen niet konden onderdrukken, moesten bepalingen daarbij meehelpen. Vooral de behoudende provincie-Pers riep om beperkende voorschiften.

Het is niet een geroep in de woestijn geweest. Oostenrijk heeft een nieuwe Perswet gekregen, die aan afdoendheid niets te wenschen overlaat. Dezen keer heeft met het auteurschap blijkbaar niet aan een man van het vak toevertrouwd, want nadat de tekst bekend was geworden, is de geheele Pers moord en brand gaan roepen. Zelfs de provincie-Pers, die zelf op een strenge regeling had aangedrongen, roept uit alle macht mede in het koor. Van alle kanten zijn requesten tegen het ontwerp ingediend. Ook de vertegenwoordigers der buitenlandsche Pers hebben daaraan meegedaan daar de nieuwe wet, als zij strikt wordt toegepast, iederen vorm van journalistiek tot een gevaarlijke bezigheid maakt. De regeering heeft zich echter van al deze protesten niets willen aantrekken.

Verantwoordelijk voor den inhoud van de krant, zelfs voor artikelen waarvan de schrijver zich zelf bekend maakt, zijn redactie en directie. Voor een enkel artikel kan een heele serie betrokkenen worden gestraft. De bepalingen tot bescherming der goede zeden zijn zóó rekbaar, dat zelfs noodzakelijke publicaties daardoor kunnen worden getroffen.

Wat betreft de bescherming van den persoonlijken goeden naam, die zoo noodig was geworden, ook daarin heeft men het gestelde doel vèr overschreden. Hij, die een ander aanvalt, kan niet alleen om dit feit worden vervolgd, maar hij kan ook worden aangesproken voor de schade, die hij den betrokkene door zijn oordeel heeft berokkend. De redactie van de bepalingen is zoo, dat een slecht muzikaal kunstenaar, die afbrekende critiek krijgt, zijn criticus tot schadeloosstelling kan laten veroordeelen, daar een dergelijke critiek natuurlijk van ongunstigen invloed is op de inkomsten van het slachtoffer. Het gevolg hiervan is geweest, dat ook de ernstige kunstenaars te Weenen zich, mèt de Pers, tegen de nieuwe wet hebben gericht.

Deze wordt dus van alle kanten aangevallen. Het noodige beleid en de noodige kennis van zaken hebben bij het opstellen ervan nu eenmaal ontbroken. Maar de protesten helpen niet.

Maar de taak van den wetgever was ook zeer moeilijk. Een toestand, als te Weenen ontstaan was, is moeilijk te veranderen met voorschriften, die niet goed naast kwaad aantasten, omdat de misbruiken zoo diep zijn ingevreten. De Pers is een zóó organische uiting van het volk, hangt zoo nauw met de algemeene mentaliteit samen, dat er kunstmatig weinig aan te doen is.

De Weensche Pers wordt geboren in het koffiehuis, waar al te veel lieden niets beters te doen hebben, dan te schrijven, en liefst zoo pikant mogelijk, om de aandacht te trekken. Want lukt dit laatste niet, dan is geregeld hongerlijden onvermijdelijk. De „Kaffeehaus-Litterat" is een echt Weensch verschijnsel, dat beminnelijke kanten heeft, maar ook veel tragiek en zeer groote gebreken. Op de Weensche Pers heeft dit verschijnsel zijn stempel gedrukt.

Het zal nu moeilijk zijn, die te verwijderen. Vooral omdat zij staat op een ondergrond, die een slechte constructie heeft uit de dagen van onvrijheid.

Miss France 1930.

Lang niet mis! Mlle Yvette Labrousse, die uit 200 deelneemsters tot schoonheids-koningin van Frankrijk gekozen werd.

VAN ALLE ZIJDEN

Rechtspraak in Zweden voor duizend Jaar.

Men schrijft ons:

Een boer in Oostergoetland, een provincie in Zweden waar reeds vele antiquiteiten zijn gevonden, ontdekte een runenschrift op een rots. Drie vooraanstaande Zweedsche deskundigen hebben het inschrift ontcijferd en zij hechten er een groote waarde aan als juridisch document.

Het verhaalt hoe het een zekere Gunnar gelukte een toevluchtsoord te vinden in een heilig boschje, waar hij bevrijd was van de vervolgingen der familieleden van een door hem vermoord man. Van daaruit kon hij onderhandelingen aanknoopen die tot een overeenkomst geleidden aangaande de schadevergoeding welke hij als boete voor zijn misdaad moest betalen.

Deze overeenkomst werd wettelijk bekrachtigd en op een rots aangebracht, onderteekend door den bewaker van het boschje. Deze ontdekking toont aan dat het middeneeuwsch recht van een misdadiger, om een toevluchtsoord te zoeken in een heiligdom, op een heidensche traditie berust.

Ook duiden Zweedsche historici er op dat de heidensche Zweedsche rechtspraak zeer humaan was gedurende een tijdperk van veeten en woest geweld, daar zij aan een berouwvol zondaar de mogelijkheid bood om tot zijn werk terug te keeren en niet als paria verder te leven.

Overstappen in volle Zee.

Toen het stoomschip *Bremen* in dienst genomen werd, is tevens een nieuwe technische vinding in toepassing gebracht: de z.g. katapult, waarmee midden op zee vliegtuigen „afgeschoten" kunnen worden. Deze inrichting wordt o.a. gebruikt, om in de nabijheid van een haven poststukken waar groote haast bij is, 24 uren vóór de aankomst in die haven per watervliegtuig te laten bezorgen.

Ook aan het omgekeerde geval: het nazenden van brieven of te laat gekomen passagiers per vliegtuig, zal men voortaan grooter aandacht moeten schenken, hoewel het landen, d.w.z. in dit geval het aan boord brengen van het vliegtuig, met veel grooter moeilijkheden gepaard gaat als het starten.

Deze moeilijkheden wil men nu ondervangen door gebruik te maken van de naar den uitvinder genoemde stuwbaan van Kiwult. Deze baan is gemaakt van zeildoek, die in opgevouwen toestand aan de verschansing van het stoomschip is vastgesjord. Wanneer de baan in gebruik moet worden genomen, wordt zij naar beneden gelaten en sleept dan achter het langzaam varende schip aan, terwijl zij een schuin, eenige meters breed verbindingsvlak vormt tusschen wateroppervlak en scheepsdek. Teneinde deze baan goed strak te houden, zijn aan het einde, dat in het water sleept, sterke trossen aangebracht, die van het schip uit zoodanig worden aangehaald, dat het einde van de baan naar beneden tot onder den waterspiegel wordt getrokken. Zoo ontstaat onder water een welving der baan waarin het water onder de vaart van het schip gestuwd wordt (vandaar de naam stuwbaan) en de baan strak trekt. Wanneer het schip met een snelheid van 6—7 knoopen vaart, is de baan zoo strak, dat zij behalve met het vliegtuig nog met 5 helpers belast kan worden. Het gevaarte ligt betrekkelijk rustig in het water, en er vormen zich weinig draaikolken.

Het vliegtuig landt derhalve dus op eenigen afstand van het schip en stevent langzaam naar den oprit toe, waar het deels door eigen kracht, maar hoofdzakelijk door middel van een hijschkraan, naar boven wordt getrokken en op de katapult wordt geplaatst, vanwaar het weer kan wegvliegen.

De proefnemingen met deze stuwbaan zijn zoo goed uitgevallen, dat de Norddeutsche Lloyd deze op zijn stoomschip *Lützow* heeft laten bevestigen.

FEUILLETON.

Zijn Laatste Wensch.

Roman van ANNY VON PANHUYS.

Geaut. vertaling uit het Duitsch.

5)

Met een kort lachje antwoordde de professor: „Ik voelde mij dien avond vermoeid en nerveus, nu moet ik echter lachen om den spokenden directeur."

„Prachtig, prachtig!" zei von Weiden, zich in de handen wrijvend naar aanleiding van de woorden van den professor. „Nu ben ik in eens bevrijd van mijn gewetenswroeging. Maar verbeeld u, professor, hoe grappig: terwijl u, wien de oude sage toch het meest aangaat, volkomen boven de situatie staat, zijn er juist in dien nacht, dat ik u er over sprak, een paar bangerds geweest, die ook beweren den ouden Thomas op die plaats te hebben gezien, stel u eens voor, hoe grappig!"

„Ja, verbazend grappig", zei Berner, „onbeschrijfelijk grappig", en daarbij had hij 't liefst luid uitgeschreeuwd: „ik heb hem ook gezien, dien ouden Thomas, heel duidelijk zag ik hem en hij wenkte mij met zijn lange, magere armen bij hem te komen."

Maar hij zweeg met krampachtige inspanning, hoewel een rilling hem doorliep, toen hij hoorde, dat ook anderen den geest van den ouden Thomas in dien zelfden nacht hadden gezien. Dus het was geen voortbrengsel van zijn hersens geweest, geen hallucinatie had hem bedrogen, maar de oude Thomas had zich werkelijk vertoond. Die was dus een „memento mori" voor hem geweest; immers hij vertoonde zich altijd tegen den tijd, dat een zijner opvolgers uit het aardsche leven zou treden.

„U bent plotseling stil geworden", verbrak eindelijk von Weiden het zwijgen, dat pijnlijk dreigde te worden.

„De reis heeft me nog al vermoeid", gaf de professor ten antwoord, „wil mij dus niet kwalijk nemen, dat ik liever niet veel praat; ik luister daarentegen met des te meer genoegen naar u."

„Had ik dat geweten, professor, dan zou ik u met mijn gepraat werkelijk niet hebben lastig gevallen; daarom neem ik dadelijk van u afscheid." Hij reikte Berner de hand en zijn hoed afnemend, ging hij in tegengestelde richting.

De professor had met geen enkel woord getracht hem te weerhouden. Hij voelde zich ellendig te moede, alsof een akelig brok in de keel hem zou doen stikken en een beklemmende angst deed zijn hart ineen krimpen. Maar hij moest zich beheerschen, want de voorbijgangers keken hem met nieuwsgierige blikken aan. Men scheen zijn opwinding dus al te bemerken. Hij ging rechtop loopen, opdat men niets bijzonders aan hem zou zien — en die oude Thomas moest nog maar wat wachten. Voorloopig had hij nog geen tijd om heen te gaan, het leven was nog zoo mooi.

Hij voelde een pijnlijken druk op zijn slapen, zwaar ging zijn adem en gretig zoog hij de frissche lucht naar binnen, terwijl zijn voeten zich sneller bewogen naarmate hij dichter bij huis kwam.

In het voortuintje begroette hem zijn dochter, die al naar hem stond uit te kijken. Wat heerlijk, vader, dat u een dag eerder weer bij ons komt", jubelde ze en bij den aanblik van het frissche meisje werd 't den man lichter om 't hart. Tegenover zooveel bloeiende, lachende jeugd moesten wel alle duistere voorgevoelens van den dood op de vlucht slaan.

Mevrouw Berner wachtte op haar man in haar kamer. „De reis schijnt je slecht te zijn bekomen", constateerde zij dadelijk, „want je ziet er niet goed uit." Ze zette een stoel voor hem klaar en schoof een andere daarnaast. Toen zij beiden zaten, vroeg ze snel: „Je brengt zeker iets heel bijzonders voor het schilderijenmuseum mee."

De professor, wiens hersens weer bezig waren met het gesprek, dat hij zoo even met von Weiden had, keek verward op. „Waarom zou ik iets heel bijzonders hebben meegebracht?"

„En je ging toch naar Berlijn om een schilderij te koopen?" Mevrouw Berner's oogen konden zoo spotziek lichten.

„O ja, dat is waar ook", stootte de professor er haastig uit, „ja zeker, ik wilde daar een stuk voor ons museum koopen, maar de tip, dien ik kreeg, was verkeerd. Wat ik vond, was niets voor ons".

„Wie heeft je eigenlijk zoo verkeerd ingelicht?" vroeg zij, alsof ze op de loer lag.

„Wat kan je dat nu schelen?" was de wedervraag, op een toon, alsof hij een einde aan het gesprek wilde maken. „Ik erger me al genoeg over de vergeefsche reis".

Maar zoo gauw liet zij niet los: „Toch zou 't mij zeer interesseeren den naam van den betrokken persoon te weten".

Hij wist niet wat hij daarop moest zeggen en om aan het gevraag een einde te maken, zei hij losjes: „Dien weet ik niet precies meer?"

„Zoo, weet je dien niet precies meer?" Met een ruk stond ze op. „Zoo iets weet men anders wel precies en als je me voor een domoor houdt, dan heb je 't mis. Die heele reis heeft iets mysterieus, dat zei ik gisteren Else al en wanneer ik tot nu nog in twijfel was, dan is die nu heelemaal verdwenen. Je optreden verraadt je. Wil ik je eens wat zeggen? Nu dan: je bent volstrekt niet wegens een schilderij naar Berlijn geweest".

„Als je me niet wilt gelooven, Magda —" hij brak af.

„Ik kan je gewoon niet gelooven, hoe graag ik 't ook zou doen". Mevrouw Berner's stem kreeg, toen die luider werd, een onaangenamen klank.

„Maar, Magda, wind je om zoo'n kleinigheid toch niet zoo op". Hij glimlachte, hoewel hij daarvoor volstrekt niet in de stemming was. Opwinding is schadelijk voor je teint — overigens, dat is waar ook, moet ik je de groeten overbrengen van Pohl, dien ik toevallig ontmoette. Daar hij in de komende week toch voor zaken in Schneiditz moet zijn, heb ik hem voor het jubileumsfeest geïnviteerd".

„Dat is aardig van je". Mevrouw Berner plukte aan de kanten garneering harer blouse en, niet verder op het onderwerp willende ingaan, zei ze. „Wanneer wordt je portret naar het schilderijenmuseum gebracht?"

„Ik denk morgen", antwoordde haar man en stond op, „ik ga me nu verkleeden; in dien tijd zorg jij wel voor een kopje thee, wil je?"

Mevrouw Berner keek naar de vermoeide trekken van haar man en een plotseling medelijden vervulde haar. Het speet haar nu zoo, dat ze zich zoo even zoo weinig had weten te beheerschen. Waarom zou hij niet naar Berlijn zijn gereisd om een stuk te koopen; eigenlijk bestond er geen steekhoudende reden om aan zijn woorden te twijfelen, want zij had hem nog nooit zelfs op 't kleinste leugentje betrapt. Die geschiedenis met Else had haar geënerveerd, zoodat ze zich dingen verbeeldde, die heelemaal niet bestonden. Wat zag haar man er moe uit en wat een diepe plooien hadden zich om zijn mond gegroefd. Den drang van haar toenemend medelijden volgend, legde zij haar armen om zijn hals en zei: „Arme vent, wat heb ik je met mijn wantrouwen geplaagd. Ik heb er veel spijt van; ik heb 't heusch niet zoo kwaad bedoeld".

In de moede oogen van den professor glom een vonkje, dat als een licht was, zacht antwoordde hij: „Dat weet ik wel, Magda", en kuste de hand van zijn nog altijd mooie vrouw. Gansch zijn groote liefde, die deze vrouw altijd had gegolden en nog steeds gold, legde hij in dezen teederen handkus.

(*Wordt vervolgd*).

Gedelegeerden op het Journalisten-noenmaal.

Tardieu wordt door den fotograaf verrast op een belangrijk moment!

Vreedzame arbeid.

De Vereeniging van Volkenbondsjournalisten en de Buitenlandsche Persvereeniging in Nederland hebben op 10 Januari den gedelegeerden ter tweede Haagsche Herstelconferentie een noenmaal aangeboden. Vele bekende personen uit de internationale politiek zaten daar bij aan. De tafelpresident, de heer O r y n g, voorzitter van de Vereeniging van Volkenbondsjournalisten, bracht in de eerste plaats een dronk uit op de Koningin.

Hierop sprak de voorzitter van den ministerraad, jhr. mr. R u y s d e B e e r e n b r o u c k, die na dezen dronk enkele woorden wilde zeggen namens de Nederlandsche regeering. Hij greep de gelegenheid aan om de vereeniging zijn erkentelijkheid te betuigen voor haar uitnoodiging tot deelneming aan dit noenmaal. Het verheugde hem te kunnen zeggen, dat de leden der Nederlandsche regeering niet slechts de aanwezigheid in Den Haag op prijs stellen van hun collega's van andere landen, maar ook van de honderden leden van die internationale broederschap, de vereeniging der journalisten. Hartelijk dankte hij hen voor de vriendelijke woorden, die zij in hun bladen hebben gewijd aan het Nederlandsche volk, de Nederlandsche regeering en de gemeente Den Haag, welker ontvangstavond de gelegenheid heeft gegeven om vele leden der conferentie en vele journalisten bijeen te zien. Jhr. Ruys sprak de hoop uit, dat de journalisten hun verblijf in Den Haag en in Nederland niet zullen vergeten. Hij dronk op de gezondheid van de Internationale Journalistenvereeniging en in de eerste plaats van haar president.

De heer O r y n g meende de tolk te zijn van alle aanwezigen, wanneer hij in de eerste plaats een woord van dank bracht aan de regeering, het gemeentebestuur en de commissie van ontvangst voor de hier genoten gastvrijheid. Voorts dankte hij de gedelegeerden, die hebben willen aanzitten naast de vertegenwoordigers der pers. Wij hebben u, zeide de president, niet alleen uitgenoodigd voor de eer van uw tegenwoordigheid; dit feestmaal heeft een andere beteekenis: het is de voortzetting van een reeds vrij langdurige traditie, welke een mijlpaal vormt in de betrekking tusschen pers en regeering. Deze traditie dateert van Locarno.

Spr. herdacht vervolgens met enkele gevoelige woorden minister Stresemann en deed vervolgens enkele mededeelingen omtrent de vereeniging, die tal van journalisten telt en te Locarno is opgericht. Eindelijk wijdde hij enkele woorden aan de taak der journalisten, zooals zijn vereeniging die opvat. Het is niet voldoende, het publiek in te lichten omtrent de internationale gebeurtenissen, of om daar toelichtingen op te geven, maar wij moeten het groote publiek ertoe brengen, steeds meer de internationale saamhoorigheid te erkennen. Onze taak is de voorbereiding van de publieke opinie. We geven ons rekenschap van het gewicht onzer taak, welke bestaat in een voortdurend streven naar de omzetting van den openbaren geest, teneinde dezen tegen vooroordeelen te beveiligen en een stevigen grondslag te geven aan den vrede (applaus).

Spr. gaf den gedelegeerden de verzekering, dat zij overal, waar deze moeilijke strijd voor den vrede wordt gevoerd, kunnen rekenen op de medewerking van de vereeniging.

De heer J a s p a r, president der conferentie, verklaarde daarna, dat hij zich, nu hij opstond om den toast van den president te beantwoorden, waarin zulke verheven gedachten tot uiting waren gekomen, eenigszins in verlegenheid gevoelde. Sinds Augustus toen de goedgunstigheid van zijn ambtgenooten hem belast had met de rol van president der Haagsche conferentie, gevoelt hij zich vol trots over de benoeming. Maar men had hem niet gezegd, dat daaraan zou vastzitten, dat hij zou moeten spreken voor de pers van de geheele wereld. Had men hem gezegd, dat die voorwaarde aan de benoeming tot president was verbonden, dan had hij ze niet aangenomen.

Maar vooral sproot zijn verlegenheid hieruit voort, dat hij een heerlijk dejeuner heeft gehad, terwijl de conferentie thans zoo weinig voor de pers oplevert. En die conferentie was zoo goed begonnen. Dagelijks was er een mislukking, dagelijks een incident. Maar nu is er niets. Men houdt slechts bijeenkomsten, waarin men duistere werkzaamheden verricht. Het gelukkige toeval, dat ons zou in staat stellen, in dien koortsachtigen toestand te geraken, die zoo aangenaam is voor de pers, heeft zich niet voorgedaan.

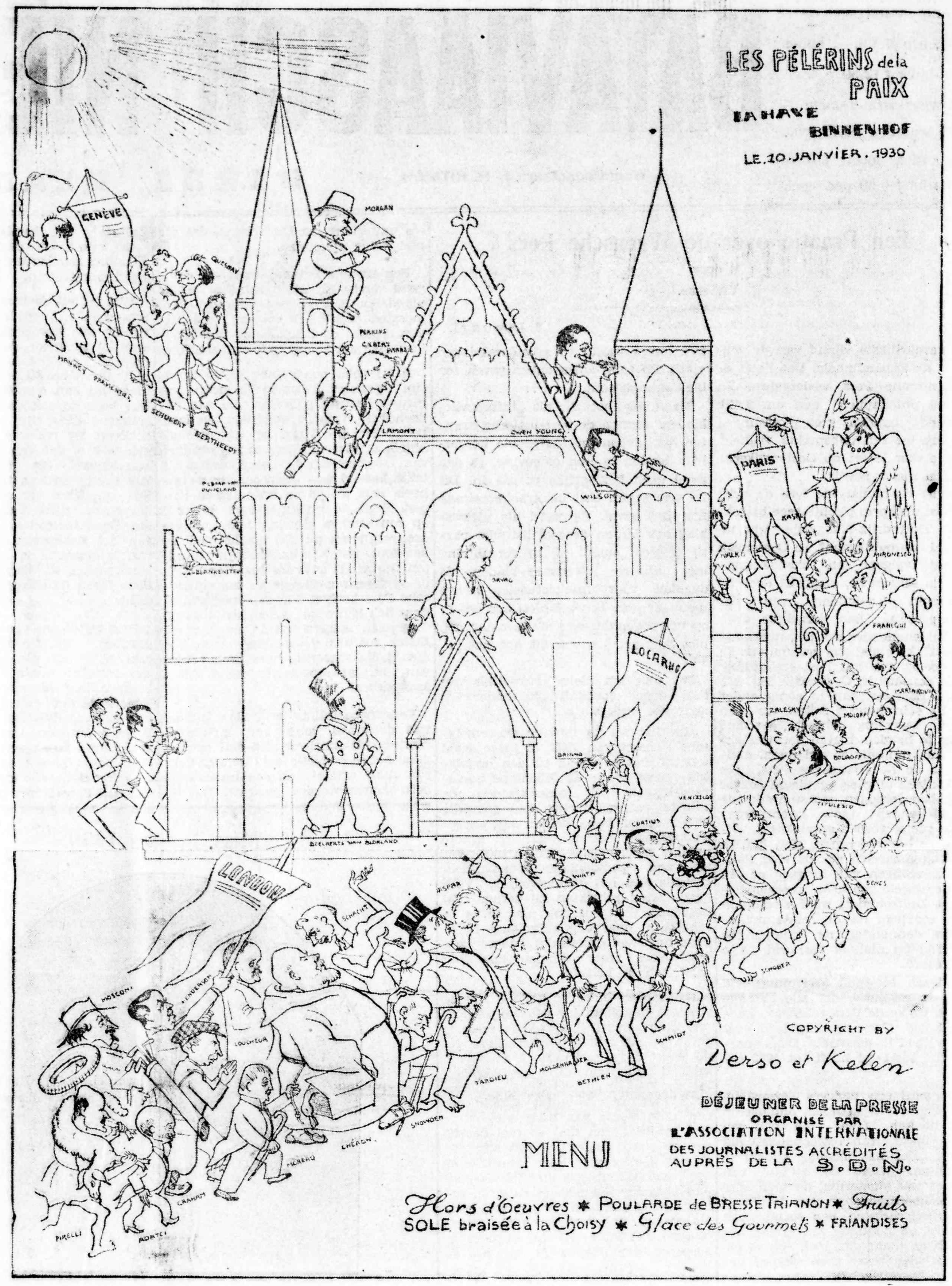
Toch verlangt gij, vervolgde spr., thans van mij eenige woorden over de conferentie. De politici weten bij ervaring, dat het de kunst is om veel te spreken en weinig te zeggen. In Augustus j.l., toen het nauwelijks geboren kind teekenen vertoonde van zwakheid, hadden de ouders de methode van Coué aangenomen en zeiden voortdurend: „Het gaat goed, het gaat heel goed, het gaat beter". En we moeten erkennen, dat de methode geslaagd is, zelfs op dagen, dat de koorts 41 graden bedroeg. Door de gangen van het Binnenhofgebouw dwalende, en van kamer tot kamer niets anders opvangend dan verworpen formules, kwam ik in de zaal terug en zeide: „Het gaat goed, het gaat heel goed, het gaat beter".

Thans is de tweede zitting gekomen. Ze is rustig, het spijt me duizendmaal, maar geloof niet, dat ze zonder nut is. Er is geen incident voorgevallen. Geloof niet, dat we in dit opzicht veinsden. Wij hebben ze niet gehad, ondanks onzen goeden wil; omdat we ze niet konden hebben. Ik geloof echter niet, dat het werk, dat wij nastreven, ijdel is. Wij willen, dat de oorlogsgedachte nooit meer de harten en den geest overwint. De menschheid wil in het vervolg slechts leven in een staat van broederschap van volken en regeeringen.

De pers werkt hiertoe mede onder leiding van de journalisten, die geaccrediteerd zijn bij den Volkenbond. Met de volle verantwoordelijkheid, die op u rust, behoort gij tot de wachters voor den vrede. En bij een noenmaal als thans onderhoudt gij den geest van broederschap en verzoening. Feestmalen zijn inderdaad uitnemend geschikt voor verbroedering. In den oertijd werd de eerste vredesbespreking in de oude holen om een stuk beer gehouden. Dit was het eerste verbroederingsmaal. In het feestmaal van Plato, dat waarschijnlijk nooit heeft plaats gehad, wordt gezegd: „Socrates, er is niets schooners ter wereld dan de aanschouwing van een groote waarheid". Wij zeggen: „Er is niets schooners ter wereld dan de aanschouwing van een groot ideaal van vrede en broederschap". Laat ons drinken op dat ideaal!

Snowden als oud-journalist.

De heer S n o w d e n begon zijn tafelrede met een anecdote. Een kerkkoor gaf eens een concert in een gevangenis. Na afloop dankte een der gevangenen daarvoor en zeide: „Dit concert maakte geen deel van onze veroordeeling uit". Zoo meende hij, dat de redevoering, welke hij zou houden, geen deel uitmaakte van de zeer aangename ontvangst van dezen middag. Trouwens, Jaspar had reeds op schitterende wijze namens de gasten geantwoord. Toch verheugde het spr., in de gelegenheid te zijn te zeggen, hoe aangenaam het hem was, te kunnen zijn te midden van mede-journalisten. Hij is n.l. bijna 40 jaar in het beroep geweest. De journalisten hebben een macht en een invloed, waarbij vergeleken die van politici onbeteekenend is. Het speet hem, dat de gedelegeerden ditmaal geen goede copy voor de journalisten gaven. Misschien wachten sommigen er op, dat er nog iets zal komen tegen het einde der conferentie, maar het zal ditmaal zeer moeilijk gaan. Want de betrekkingen zijn thans van den meest vriendschappelijken aard.

Het Menu.

Spr. had de grootste bewondering voor de bekwaamheid, waarmee de journalisten ditmaal van niets iets wisten te maken. Verder verklaarde hij, dat samenwerking nergens zoo vruchtbaar is ter bevordering van den internationalen geest van verbroedering als tusschen journalisten. De journalisten vormen de grootste macht, ten goede zoowel als ten kwade. Er is geen beroep ter wereld, dat een beter begrip heeft van zijn groote verantwoordelijkheid en beter de gevolgen en den invloed begrijpt van het geschreven woord.

Ik ben zeer verheugd, zeide Snowden, in uw midden te zijn. Ik dank u voor die eer, mij bewezen. Ik weet niet, hoelang wij in staat zullen zijn, u hier te houden, maar wij hopen u vroeg genoeg los te laten, om u in staat te stellen uw Kerstmaal in uw huisgezin te eten. (gelach).

T a r d i e u herhaalde, wat Snowden reeds had gezegd: dat de afspraak was dat Jaspar namens allen zou spreken. Maar men had er op aangedrongen, dat hij ook een woord zou zeggen, omdat hij hier als een nieuweling was. Dit was in zooverre juist, dat hij in Augustus hier niet geweest is, maar in persbijeenkomsten was hij helaas een oude bekende. De copy, welke de conferentie thans levert, is inderdaad door haar technisch karakter zelfs voor de journalisten, die van alle bijzonderheden op de hoogte zijn, zeer taai. Maar nog taaier voor de millioenen lezers!

Spr. hief met vol vertrouwen zijn glas op om te drinken op de internationale pers, als medewerkster tot den wereldvrede.

C u r t i u s zeide hierop, dat hij bij het ontvangen van de uitnoodiging voor dit noenmaal een oogenblik getwijfeld had, of hij deze uitnoodiging kon aannemen en of men hier in een vroolijken kring bijeen kon zitten.

Er is een wijs woord, dat de menschen niet worden geleid door de dingen, maar door de meeningen over de dingen, en gij maakt de meeningen. Dank zij u hebben wij hier vroolijk kunnen eten. De opvattingen waaraan gij uiting hebt gegeven, zijn ook de onze. Als opvolger van Stresemann heb ik besloten, de taak, ons door den Volkenbond gesteld, verder te vervullen. Ik dank u, zeide Curtius tot den tafelpresident, voor uw herdenking van Stresemann. Hij heeft voor nationale en internationale doeleinden gestreden. Hij streefde naar de solidariteit van de volken en de organisatie van den vrede en trachtte in onmiddellijk contact met de vertegenwoordigers der publieke opinie zijn land en de wereld voor zijn denkbeelden te winnen. Hij heeft met de pers de uitnemendste betrekkingen gehad. Hij was in zijn wezen een journalist.

Nu spr. aan het werk van den Volkenbond moet medewerken, en zich daarvoor naar Genève moet spoeden, heeft hij ook den plicht, zijn taak van het onderhouden van goede betrekkingen met de pers voort te zetten. Daarom verheugde het hem, zich in dezen kring te bevinden. Hij zal zijn

V.l.n.r.: de ministers Snowden, Hymans en Curtius, resp. vertegenwoordigers van Engeland, België en Duitschland.

V.l.n.r.: onze minister van Buitenl. Zaken, jhr. Beelaerts v. Blokland, de heer de Gobart (van „Le Soir") en graaf Bethlen.

best doen, evenals Stresemann, de beste verstandhouding met de pers te bewaren en stelde hierop een dronk in.

Mosconi verklaarde, dat het niet zijn voornemen was, hier het woord te voeren; immers hij is minister van financiën en doet dus beter te zwijgen. Maar toch voelde hij zich gedrongen, uiting te geven aan het groote genoegen, dat hij ondervond, zich te bevinden tusschen de élite der internationale persmenschen, van wie het lot der menschheid afhangt. Hij dronk op den voorspoed van de pers van alle natiën.

Adatci wilde slechts een enkel woord zeggen als vertegenwoordiger van het Verre Oosten. Namens Japan sloot hij zich aan bij de toasten, door zijn ambtgenooten uitgebracht op de persvereeniging. De geest, welke die vereeniging bezielt en dien zij bij de publieke opinie wil aankweeken, is onmisbaar voor het financieel en economisch herstel van de geheele wereld. In die gedachte hief hij zijn glas op ter eere van de internationale pers.

Ten slotte sprak Hijmans in zijn kwaliteit van eerevoorzitter van de Vereeniging van Volkenbondsjournalisten. Ik ben een politicus, begon hij, en bijgevolg ben ik oud-journalist. In zijn kwaliteit van eere-president dankte hij de sprekers, die thans aan de journalisten de copy hadden geboden, welke hun tot dusver ontbrak.

Hij dronk op den Volkenbond, op zijn werk en op zijn toekomst.

Aan het noenmaal hebben ook aangezeten dr. Kröller, prof. Moresco, prof. van Hamel, de Tweede-Kamerleden Snoek Henkemans en Schaepman, de Poolsche gezant, de heer Stanislas Ketrynzki, de Fransche, Duitsche en Engelsche perschefs.

De minister van buitenlandsche zaken was vergezeld van zijn echtgenoote. Ook mevrouw Snowden behoorde tot de gasten.

VARIA.

„Satan's vleugelen"!

Het geniet weinig bekendheid in Europa, dat ook Afghanistan, het land waarvan we den laatsten tijd zooveel gehoord hebben, met betrekking tot verschillende omwentelingen, over een radio-omroep beschikt. Een van de correspondenten van het Engelsche radio-tijdschrift *World Radio* geeft een zeer interessant artikel over de radio in dat land, waaraan we het volgende ontleenen:

De bewoners van Afghanistan zijn nog niet voldoende ontwikkeld om te kunnen begrijpen, dat het overbrengen van woorden en muziek door den aether, een technische vinding is en niet moet worden toegeschreven aan hoogere machten. Wanneer zij een stem uit den luidspreker hooren en zij zien den spreker niet, dan veronderstellen zij direct dat hier het werk van den duivel achter moet schuilen, volgens hen is het òf de duivel zelf, die spreekt, òf de stem wordt voortgedragen op de vleugelen van den duivel.

Deze opvatting staat ongetwijfeld ook onder invloed van voorspellingen in den Koran, waarin gezegd wordt, dat er in dezen tijd vele geheimzinnige dingen zullen gebeuren en dat het einde der dagen nabij zal zijn.

De oorspronkelijke vrees van de inwoners van het land voor de radio is waarschijnlijk de aanleiding geweest, dat het zoo lang geduurd heeft eer men er met het uitzenden van programma's een aanvang maakte. Ondanks alle tegenwerking der Mohamedaansche priesters is het er echter eindelijk toch van gekomen.

Een der inwoners van het land, die zijn opvoeding in Amerika had genoten, kreeg opdracht van den koning om den radio-omroep te organiseeren, en weldra had de eerste uitzending plaats. Om de luisteraars gerust te stellen, begon men de eerste uitzending met het voorlezen van een gedeelte uit den Koran, waarna de Koning een toespraak voor de microfoon hield.

Het succes van den omroep was spoedig verzekerd. Vele radio-ontvangers werden gekocht en in bedrijf gesteld. Eigenaardig is, dat de meeste Afghanen het luisteren met behulp van een hoofdtelefoon verkiezen boven luidspreker ontvangst. Ook in de groote restaurants, die bijna alle een radio-installatie bezitten, worden geen luidsprekers gebruikt. Nadat de gasten gedineerd hebben, gaan zij op een tapijt bij den haard zitten, plaatsen een hoofdtelefoon op het hoofd en genieten zoo van de uitzendingen, die meestal een sterk Oostersch karakter dragen.

In het „London Koti", een gebouw, dat Amanullah's vader in Engelschen stijl had doen oprichten, kon men elken avond vele gasten aantreffen, die vol enthousiasme de radio-programma's beluisterden. Toen Koning Amanullah echter ten val werd gebracht door den zoon van den waterdrager, werd de radio-omroep oogenblikkelijk stop gezet. „London Koti", waarin men de „duivelsche" radio-uitzendingen had kunnen beluisteren, werd op bevel der regeering in brand gestoken.

Nauwelijks had de tegenwoordige koning Nadir Khan de regeering weer overgenomen, of hij toonde zijn moderne inzichten, door de leiding van den omroepzender toestemming te geven tot het uitzenden van programma's. Men hoopt in de toekomst ook de programma's van Russische en Engelsch-Indische stations aan de luisteraars te kunnen doorgeven.

Bureaucratius' rijk.

Te Southsea bij Portsmouth deed onlangs een brave burger, mr. Mead, de pijnlijke ontdekking, dat hij heelemaal niet bestond. Aan den burgerlijken stand werd hem die mededeeling gedaan. Zijn naam kwam in de geboorteregisters nl. niet voor en daarom bestond hij niet. Het was de schuld van een nalatigen vader. En nu zou mr. Mead zich alsnog kunnen laten inschrijven, maar daar de inschrijvingsdatum als dag van geboorte geldt, zou hij 43 jaar jonger worden, zich een vader of voogd moeten aanschaffen, onbevoegd zijn om te trouwen en zelfs om zelfstandig zaken te doen. Het geval heeft veel opzien verwekt en zal waarschijnlijk een advocaat geruimen tijd aangenaam en lucratief bezighouden.

*

Te Parijs deed zich overigens onlangs een analoog geval voor. Een meisje, dat wilde gaan trouwen, trof een ambtenaar, die haar ten sterkste ontried den man harer keuze te huwen, omdat zij zelf een man was. Tevergeefs betoogde zij het tegendeel, Bureaucratius wist het beter; het register was een officieele oorkonde, waarin geen vergissing kon voorkomen.

*

Ergens in Engeland was een examinandus gezakt. Toen hij zijn puntenlijst ontving, zag hij, dat hij een heel laag cijfer voor scheikunde had gekregen — een vak, waarin hij heelemaal geen examen had afgelegd! Daarentegen ontbrak wereldgeschiedenis, het vak waarin hij wèl geëxamineerd was. Hij schreef protest op protest, maar kreeg ten antwoord dat volgens ingewonnen inlichtingen een dwaling uitgesloten was; in ieder geval was de decissie der examencommissie definitief en onherroepelijk.

Men ziet — Bureaucratius is onverslaanbaar, zegt de *Tel.*

LEVENSWOORDEN.

Liefde zonder plicht is een schoon gebouw zonder fondament; plicht zonder liefde een hecht fondament zonder gebouw.

JEAN PAUL.

*

Blindheid der oogen is de halve dood, blindheid der ziel de heele dood.

*

De liefde begaat somtijds domheden, de haat altijd.

*

De koude steen voelt eerder een aandoening dan een verhard menschenhart.

*

Is het niet altijd en overal waar dat de hartstocht de menschen wegsleurt van wat grootsch is en schoon, om hem te voeren naar wat grof is en leelijk?

*

Een beschaafde toon doet verstandige redeneeringen gemakkelijker ingang vinden, en maakt zelfs dwaze of slechte woorden aangenaam om te hooren.

*

De muren hebben ooren, maar soms treft men ook ooren, die muren hebben.

*

Tegenspraak verlevendigt het gesprek; — daarom kunnen de hoven zoo vervelend zijn.

*

De groote meerderheid van al het kwaad dat dagelijks gesproken wordt, is een gevolg van een voorbarig oordeel.

*

Neemt gij de wereld voor 't geen zij is, dan neemt zij u voor 't geen gij zijt.

*

Die meent iedereen te kunnen missen, bedriegt zich, maar die gelooft, dat men hem niet kan missen, bedriegt zich nog meer.

*

Het is veel schooner éénen burger, te behouden, dan honderd vijanden te dooden.

WOLFF EN DEKEN.

*

Menigeen heeft voordeel van den goeden raad, dien hij niet opvolgde.

*

Een mensch moet en kan het leven vullen, maar de meesten, als 't kon, zouden liever 't leven rekken.

30 Millioen „Natten" willen demonstreeren.

Feller dan ooit woedt in de Vereenigde Staten de strijd tusschen „Drogen" en „Natten".

Ten einde aan hun eischen tot verzachting der drankwet kracht bij te zetten, zijn laatstgenoemden thans voornemens een opmarsch te organiseeren van niet minder dan 30 millioen hunner medestanders, die, zoo verklaren zij, „zullen demonstreeren voor de heilige zaak der persoonlijke vrijheid," meldt de *Tel.* Een commissie is gevormd, die alle vereischte maatregelen zal treffen en aan wier hoofd generaal Edwards staat, die tijdens den wereldoorlog commandant der z.g. „Yankee-Divisie" was. Edwards en zijn aanhangers zijn van meening, dat de toestand reeds veel verbeterd zou zijn, indien dranken met een matig alcoholgehalte werden toegelaten en zij wijzen erop, dat de handhaving der prohibitie-bepalingen den staat thans 60 millioen dollars per jaar kost.

Vooral te Boston, Trenton en Philadelphia e.a. zal alles worden gedaan, ten einde den demonstratiemarsch tot een overweldigend succes te doen worden, daar deze steden door Edwards c.s. als voorvechtsters voor de vrijheidsgedachte worden beschouwd. New-York en Chicago worden in de lijst van uitverkoren steden niet genoemd, maar inmiddels hebben reeds de voorzitters der plaatselijke commissies van New-York en Chicago een communiqué gepubliceerd, waarin zij meedeelen, dat hun hart op de rechte plaats zit en dat zij en hun aanhangers zich met slaande trom en vliegende vaandel in de gelederen der demonstranten zullen scharen, als het oogenblik voor den opmarsch aangebroken zal zijn.

Max Schmehling.

De aanstaande wereldkampioen (?) hakt houtjes.

ADVERTENTIEN.

No. 62 Zaterdag 15 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75. Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — VIERDE BLAD — Directeur G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Kunst en Letteren.

Tant de Bruit pour une omelette... brulée!

Gijsbrecht van Aemstel in een nieuw gewaad.

(Van onzen Amsterdamschen correspondent).

Paul Huf als Gijsbreght van Aemstel.

Het vorig jaar is het jaar der branden geweest. Niet alleen voor Amsterdam. Leiden, Middelburg en andere steden hebben kostbaar bezit in vlammen zien verdwijnen en deze verwoestende vuurgloed vormde een merkwaardig contrast met de felle koude van den winter, die 1928 en 1929 met banden van ijs koppelde. Amsterdam heeft in die vuur-epidemie twee theaters verloren — en het waren helaas niet de meest onbruikbare gebouwen! — Gelukkig brak de brand niet uit tijdens een voorstelling, zoodat geen slachtoffers te betreuren vielen.

Ook 1930 is al spoedig met een fikschen brand begonnen. Ditmaal was het geen schouwburg, ofschoon de brand een prachtig schouwspel opleverde, het was een brand in een eierpakhuis aan de grens van de stad, in de gemeente Landsmeer, en een pakhuis met eieren is een dankbare speelplaats voor de vlammen. Niet zoozeer wegens de eieren zelf, maar tengevolge van de groote hoeveelheden hout (voor de kisten) en stroo (voor de verpakking), die in zulk een gebouw opgestapeld liggen.

Er zijn niet minder dan 300.000 eieren in de vlammen opgegaan en menige Barneveldsche kip zal in arren moede den kop onder de vlerken gestoken hebben, toen zij de ongelukstijding vernam. Al de moeite van het eierenleggen, al het gekakel is dus vergeefs geweest! Zijn er ooit en ergens ter wereld zooveel omeletten tegelijk gebakken? En met minder succes? Er moet in de eerste weken van dit jaar te Amsterdam een groot gebrek aan eiwit-stof te constateeren zijn en de talrijke waarzegsters, die in de donkere wijken van de hoofdstad, in de omgeving van het Ouderkerksplein en Rembrandtplein haar lucratief bedrijf uitoefenen, zullen niet kunnen werken met het ei en zich met koffiedik — dat óók zeer lezenswaardig is — tevreden moeten stellen. Het Nederlandsche hoen zal de schade tegen Paschen moeten inhalen. Wij hopen er het beste van.

⁂

Wij hier in Amsterdam zijn in ons hart verblijd geweest over het verbranden van dat eier-pakhuis. Want wij kunnen geen brand-alarm meer hooren of de schrik slaat ons om het hart: wij denken aan ons schamel schouwburg-bezit, waarvan wij niet meer veel kunnen derven en wij ademen op als wij vernemen, dat ditmaal een ander bedrijf dupe werd. Want al klagen de tooneelgezelschappen, al mopperen de tooneelspelers over het publiek, dat geen belangstelling wil toonen in hun kunst, en al moppert het publiek over de tooneelspelers, die maar niet met belangwekkende stukken en met groot dramatisch werk voor het voetlicht willen komen, in de werkelijkheid is de band tusschen tooneel en publiek zeer nauw.

Het beste blijkt dit in de eerste Januari-week als de „Gijsbreght" ten tooneele verschijnt. Dat is een voorstelling, die den Amsterdammer ter harte gaat, en die hij niet zonder scherpe critiek genieten kan. Hij is trotsch op de eeuwenoude traditie, waardoor dit drama elk jaar weer zijn onvergankelijkheid bewijst; hij is gevoelig voor den ernst en de geestelijke wijding, die van dit vrome werk uitgaat; hij is verheugd over het feestelijk karakter van den avond. Want daar in den Stadsschouwburg begroet hij zijn vrienden en bekenden, die er meest met hun volwassen kinderen verschijnen. Er wordt over en weer nieuwjaar gewenscht, bij slemp en soezen. De zaal is met sparregroen opgeluisterd en na de pauze komt altijd weer de bruiloft van Kloris en Roosje met de verrassingen van den Nieuwjaarswensch.

Dit alles trekt de burgerij schouwburg-waarts. Men gaat niet elk jaar, men slaat wel eens een Nieuwjaarsavond over, maar men gaat in zijn kort of lang leven toch ettelijke malen en men kent daardoor door en door het werk en vergelijkt de opvattingen van de regisseurs. Menigeen herinnert zich graag, dat het eerste schouwburgbezoek, waarop hij door vader en moeder vergast werd, den „Gijsbreght" gold en die eerste indrukken zijn onvergetelijk gebleven. De jeugdige theater-bezoeker heeft toen misschien voor het eerst de pijn van de liefde gevoeld — voor een bekoorlijk meisje, dat met haar ouders binnen zijn gezichtskring zat — en menig meisje herinnert zich hoe zij dien avond de macht van de coquetterie ontdekte en hoe gelukkig zij zich gevoeld heeft in haar eerste avondjaponnetje. Er zijn maar zeer weinig echte Amsterdammers — ik bedoel Amsterdammers, die hier geboren en opgegroeid zijn, geen stadgenooten wier wieg elders heeft gestaan — of zij hebben Vondel's drama vele malen gehoord en zoo ontsnapt geen enkele voorstelling aan de critiek van de openbare meening.

Sinds Willem Royaards aandacht en zorg aan Vondel's drama's wijdde, hebben wij hier drie Gijsbreghts zien optreden: Willem Royaards zelf, Albert van Dalsum en Paul Huf, de laatste voor het eerst dit jaar.

Men was vol spanning. Want de vorige „Gijsbreght"-voorstellingen waren vrij slapjes geweest. Toen Verkade in 1925 met zijn eersten „Gijsbreght" na die van Royaards kwam, had hij er alles op gezet om niet teleur te stellen, en inderdaad, ook hij wist een schoon geheel te verkrijgen, al beschikte hij niet over een zoo sterk ensemble. Maar de laatste jaren was de zorg verslapt.

Doch dit jaar is in dit alles een keer gekomen. Eduard Verkade heeft den „Gijsbreght" in een nieuw gewaad gestoken en geheel vernieuwd. Uitgaande van den symetrischen tooneelbouw uit Vondel's tijd, toen men ter weerszijden van het tooneel een galerij had aangebracht, waarop vermoedelijk het koor verschijnen kon en van waar naar men mag aannemen, de engel Rafaël den heer van Aemstel toesprak, heeft Verkade een tooneelbouw ontworpen in triptiek-vorm: een middentooneel met zij-tooneelen. En ter halverhoogte van de tooneel-opening een galerij, met nissen links en rechts waarin de sprekers van het koor zich konden opstellen. En met dezen tooneel-bouw heeft hij een groot succes geoogst. Want deze omlijsting gaf rust en ernst aan de tafereelen, zette ze in een enger kader, waardoor de diepte van iedere, afzonderijlke figuur sterker uitkomen kon, geheel in den geest van Vondel, die geen bewegelijke massa's ten tooneele voert, geen kolk van haat en strijd, maar slechts enkele figuren, die beurt om beurt de aandacht op zich saamtrekken. Wanneer men daarbij bedenkt, dat Paul Huf, verreweg onze beste declamator, ditmaal de rol van „Gijsbreght" vervulde, en dat hij groote eenheid in de rol wist te brengen: dat mevrouw Royaards als Badeloch verscheen en dat de Bode gespeeld werd door Frits van Dijk, valt spoedig te begrijpen, dat het publiek zeer genoten heeft en terecht uitbundig hulde bracht aan den knappen regisseur. Na van Dalsum's vertrek had men reeds over de „Gijsbreght"-voorstelling bezorgd het hoofd geschuld. Verkade heeft laten blijken, dat hij de moeilijkheden het hoofd weet te bieden en opnieuw zijn meesterschap getoond.

Amsterdam, Jan. 30.

Cees Laseur als Vasmeer de Spie.

Kunst-nieuws.

Vera Bondam.

Vera Bondam.

Mevrouw Vera Bondam, lid van het „Vereenigd Tooneel", herdenkt deze maand haar 12½-jarige tooneel-loopbaan. Op Zaterdag 1 Februari werd in den Stadsschouwburg te Amsterdam te harer eere een gala-voorstelling gegeven, waar opgevoerd werd *Durand, byoutier.*

Voor de huldiging van deze sympathieke actrice heeft zich een groot eere-comité gevormd. Het uitvoerend comité is samengesteld uit de heeren prof. dr. Otto Lanz, prof. dr. H. Burger, prof. dr. J. H. Scholte, S. Troeder en Paul Miche.

De Hollandsche Tooneelwereld.

Ook malaise.

Nu Berlijnsche correspondenten gewag maken van de moeilijkheden waarin de Berlijnsche tooneelwereld verkeert, meenen wij ook te moeten wijzen op de malaise welke het Hollandsch tooneel doormaakt.

Zoo bevindt het nieuwe gezelschap van dr. Frans en Alb. v. Dalsum en A. Defresne zich in groote moeilijkheden.

Het is zoo goed als zeker gebleken dan de met zooveel geestdrift opgezette onderneming het hoofd niet boven water zal kunnen houden. De directie is, na een aanzienlijk kapitaal te hebben verbruikt, al eenigen tijd niet in staat, de gages uit te betalen; desniettemin is men blijven doorspelen, om in de laatste weken des jaars te trachten nog iets voor de tooneelisten te redden.

Intusschen bestaat er weinig hoop, dat deze gestie iets anders beteekende dan uitstel van executie.

Mien Duymaer van Twist, die, voor kort uit Indië gerepatrieerd, een engagement bij het gezelschap sloot, heeft dit thans alweer verlaten. Ook Jules Verstraete moet zich uit de combinatie hebben terug getrokken.

Hoe weinig rooskleurig het er op dit oogenblik met het Hollandsch tooneel voorstaat, kan mede hieruit blijken, dat ook het gezelschap Verkade en Verbeek met ernstige moeilijkheden te kampen heeft en zelfs dat van Cor van der Lugt Melsert in zijn huidigen vorm geen nieuw seizoen dreigt te zullen beleven.

„Fiierefluiters oponthoud," ten tooneele gebracht. Flierefluiter (Nap de la Mar), Merijntje Gijzen (Ciska Kremer) en de schrijver, de Jong.

Ana El Tour.

Velen herinneren zich waarschijnlijk nog de begaafde Russische zangeres Anna El Tour, die tweemaal — in 1922 en 1927 — een tournee over Java heeft gemaakt.

Wij vonden in de *Msb.* een interview met haar geboekt, waaraan wij het volgende ontleenen.

De zangeres is geboortig uit Odessa aan de Zwarte Zee, welke stad voor den wereldoorlog een centrum was van Italiaansche operazangers. In het ouderlijk huis van de jonge Anna werden de Italiaansche gasten geregeld ontvangen en het was al spoedig beslist dat het jonge Russische meisje met de aardige stem ook zangeres zou worden. Doch zij liet zich niet door operazang biologeeren, toonde reeds vroeg een uiterst beslisten wil, die haar in het latere leven zoozeer van pas zou komen. Van haar zevende jaar af studeerde zij piano. Het hooren van de concerten der zangeres Alice Barbi, een beroemdheid uit Modena in Italië en een der voortreffelijkste vertegenwoordigsters van de Italiaansche school, heeft Anna El Tour voor den zang doen besluiten, niet voor den operazang, doch voor den concertzang.

Toen Anna El Tour 17 jaar oud was, toog zij naar St. Petersburg, waar Rimsky- Korsakov, Auer en mevrouw Issipov, de latere echtgenoote van Lechetitsky, aan de spits van het muziekleven stonden. Zij voltooide daar haar studie voor piano en studeerde ook zang. Haar debuut vond plaats in Londen in Queens Hall onder leiding van prof. Arthur Nikisch.

— Waarom nu juist in Londen? vroegen wij.

— De reden hiertoe, was, het antwoord is gelegen in het feit, dat het Rusland van vóór den oorlog in artistiek opzicht erg den Westelijken kant uitkeek, en men nauwelijks in Rusland op succes kon hopen zoo men geen getuigschrift uit West-Europa kon overleggen.

In 1914 ben ik zelfs nog een jaar aan de opera verbonden geweest in St. Gallen in Zwitserland. In Duitschland en Frankrijk had ik voorts reeds gezongen toen de oorlog mij naar Rusland terug deed keeren.

In 1919 was ik onder het bolsjewistisch bewind, professor aan de Philharmonie te Moskou, leerares in den zang.

— Hoe bevond U zich als leerares onder het regiem der bolsjewiki?

— Persoonlk heb ik werkelijk niet den minsten last ondervonden. Ik bemoeide mij niet in het geringste met politiek en vroeg slechts mij te laten arbeiden voor de kunst. De opdrachten die men mij gaf, heb ik steeds met ijver en nauwgezetheid vervuld tot tevredenheid van de machthebbers. Doch de sfeer werd voor de kunstenaars ten slotte onhoudbaar; het was op den duur onmogelijk zich werkelijk en alleen aan de kunst te wijden.

Reden waarom ik uit Rusland ben uitgeweken. Het is waarlijk niet zoo gemakkelijk geweest, want ik heb mijn route moeten nemen door heel Siberië, om ten slotte in Wladiwostok dat toen „no-mans-land" was, te belanden.

Dat was in 1920. Sindsdien heb ik alweer aanzoek gekregen om naar Rusland terug te keeren, daar men mij gaarne als zangleerares wil terugzien. Ik heb er dit bezwaar tegen, dat het mij waarschijnlijk onmogelijk zou zijn weer vrij uit Rusland te gaan, wanneer ik dat verkoos. Ik heb echter doen weten dat ik gaarne bereid ben mijn geboorteland te dienen door begaafde leerlingen van Russische nationaliteit bij mij in Parijs verder op te leiden, desnoods tegen verlaagd tarief of kosteloos. Doch met alle liefde voor mijn geboorteland, wensch ik toch als kunstenares vrij te blijven en stel de liefde voor de kunst boven het patriotisme.

Op mijn reis uit Rusland belandde ik in de schitterende koloniën van uw land, vertelde de zangeres, want in 1922 heb ik een uitstekend geslaagde tournee gemaakt door Java, welke in 1927 met een reeks van 27 concerten werd herhaald. Zoodoende kende ik het Hollandsche publiek reeds vrij goed voor ik hierheen kwam, dat publiek dat niet zoo gemakkelijk te veroveren is; ik hoop nog weer eens in Java te kunnen optreden.

Mevrouw El Tour was er verrast over, dat een deel der Hollandsche critiek zoo treffend het wezen van haar zangmethode en haar kunstprincipe had doorgrond door te schrijven, dat zij het werk eerst en dan haar persoonlijkheid aan het woord laat. Dat was nu juist het verschil tusschen de eischen van het bel-canto zingen en die welke het moderne lied stelt.

Mevrouw El Tour gaf de volgende definitie van het belcanto-zingen welke wel waard is hier gememoreerd te worden. „Belcanto is de kunst om een lied te zingen in de schoonste kleur van de stem, door zich uitsluitend te bedienen van de dynamische effecten, dus van piano tot forte, zonder van kleur in de stem te veranderen. Zoodra een gezang kleurwisseling eischt, kan het belcanto niet meer dienstig zijn".

Alceo Dossena.

Men herinnert zich van ruim een jaar geleden het opzienbarend geval van den beeldhouwer Alceo Dossena, die erin slaagde om oude meesterwerken van de Italiaansche sculptuur zóó feilloos na te maken, dat zelfs experten van naam op een dwaalspoor geraakten en de beelden en reliefs grif als origineelen van de hand konden worden gedaan. Een gewoon vervalscher was Dossena niet en mogen wij gelooven, wat indertijd is bericht, dan heeft hij zelf voor een heel bescheiden loon gewerkt in opdracht van antiquairs en kunsthandelaars. Dezen hebben de imitaties als origineelen aan den man gebracht en toen in Amerika aan de echtheid van sommige werken getwijfeld werd en een diepgaand onderzoek de vervalsching aan het licht bracht, gaven de Italiaansche firma's elkander de schuld.

Dossena verklaarde inmiddels van niets te weten. Hij zeide zijn copieën gemaakt te hebben zonder de bedoeling er bijzondere winsten mee te behalen. Buiten hem om had de kunsthandel zijn werkstukken als origineelen verkocht.

Hoe het daarmee zit, Dossena heeft van de ontdekking der vervalschingen geen schade gehad. Zijn naam is door de wereldpers gegaan, algemeen wordt zijn talent om oude beelden na te maken geroemd. De vorige maand werd zelfs een groote tentoonstelling geopend van zijn imitaties te Berlijn. Zoo is de onbekende handwerker uit Rome meteen een Europeesche beroemdheid geworden. Of hij een bewust vervalscher is dan wel een bekwaam copiëerder, die handig en gewetenloos werd geëxploiteerd, dat zal wel altijd een geheim blijven.

Oud-minister Waszink. Een werk van den schilder H. van Meegeren.

Voor de Dames.

Inkoopen.

„Wat dunkt je, zou ik me hier vast een mantel en andere Europeesche kleeren aanschaffen, of zou ik er mee wachten, tot ik in Europa ben? We gaan toch over Parijs en daar kunnen we ons dus best in de kleeren steken!"

Deze vraag wordt me zoo dikwijls gesteld, en voor een ieder zou ik er een ander antwoord op willen geven.

Als ik nu wéér naar Parijs zou gaan, zou ik me hier slechts 't hoognoodige aanschaffen en verder alles daar koopen.

Voor familie's echter, die er nog niet den weg weten, en 't plan hebben, zich „even in de kleeren te steken," wil ik de volgende ondervinding neerschrijven.

We kwamen 2 Juni te Parijs aan, waar we verder 't verlof zouden blijven doorbrengen.

We hadden dus niets geen haast en we maakten dan ook 't plan eerst eens rustig rond te kijken, vóór we tot 't koopen van „echte leuke Parijsche kleeren", zouden overgaan.

Maar wat we wèl direct noodig hadden, dat waren twee gewone meisjeshoeden en zéér dringend was daartoe de behoefte omdat de twee hoedjes, de eenige die we uit Indië hadden meegebracht, onderweg uit den trein gewaaid waren.

Maar enfin, dat vonden we ten eerste perkara ketjil; wat is er nu eenvoudiger, niet waar, dan in een zoo wel voorziene stad als Parijs, hoedjes te koopen, heel gewone, daagsche zomerhoedjes voor een meisje van tien en een meisje van twaalf jaar.

Bovendien verheugden we er ons al zóó lang op om eindelijk eens in de „galeries Lafayette" of in „au Printemps" iets te gaan uitzoeken, hoe hadden we daar in Indië niet hevig naar verlangd!

We stapten dus den tweeden dag van ons verblijf in een taxi, en lieten ons brengen naar les grands magasins.

't Was nog vroeg in den morgen en we dachten dus, dat 't nog niet al te druk zou zijn, maar dat bleek al heel gauw een overdreven illusie, want 't was juist de morgen van den wekelijkschen uitverkoop van de groote magazijnen, zoodat, toen we werden uitgeladen, we op een trottoir kwamen te staan midden tusschen een menigte door elkaar krioelende vrouwen, die elkander verdrongen op breede toonbanken heen, die buiten vóór 't magazijn waren opgesteld, volgeladen met alle, àlle mogelijke artikelen, die het zoo eens kwijt wilde zijn.

In koortsachtigen ijver werd er gegraaid tusschen stapels schoenen; men plukte en rukte aan bergen lappen en coupons, die in kleurige warreling over de tafels heen tot op den grond slierden; iedereen was zoo bedrijvig in de weer en op een voordeeltje belust, dat niemand er aan dacht een duimbreed te wijken, zoodat we ons met groote moeite een doorgang langs moesten banen.

We drongen langs onafzienbare einden toonbank heen en vonden eindelijk een ingang.

Maar die was gesloten, vanwege den uitverkoop aan dien kant, zoodat we nog een heel eind verder moesten zoeken, voordat we eindelijk een deur vonden, waar we door naar binnen konden gaan.

Hier was 't ineens heel rustig; we waren n.l. in de „rayon de vêtements pour hommes", waar dus uit den aard der zaak in de morgenuren niet veel te doen was.

We zouden dus maar gauw doorloopen, maar ...... „wacht eventjes, ik heb een paar boorden noodig, ... kan die meteen wel even hier koopen."

Wij overige vier, van 't vrouwelijk geslacht zijnde en dus in boorden geen belang stellend, wachtten af; 't duurde langer dan we gedacht hadden voor 't noodige gekocht, aan de caisse betaald en ingepakt was.

De kinderen begonnen van ongeduld al van de linker- in de rechterheup te vallen en omgekeerd, toen ons hoofd van gezin met een joyeus gezicht en 't pakje boorden aan kwam gezet.

We gingen verder en kwamen eindelijk in de groote ruimten op de rez-de-chaussée, waar 't gegons van stemmen en 't gekrioel van menschen ons bewees, dat we in de volle beweging van 't bedrijf waren gekomen.

We hadden oogen te kort!

't Was er zóó vol, zoowel van artikelen, toonbanken, glazen kasten met allerlei moois, als van koopende menschen, dat we er een beetje bingoeng van werden.

't Was stamp- en stampvol.

Als echte nieuwelingen, die bang zijn om de „kleintjes" in 't gedrang kwijt te raken, liepen we achter elkaar, de eene hand in de andere, een onverbreekbare keten gelijk, door de dringende en wringende menigte.

Ieder oogenblik — stop — en dan bogen wij met ons vijven over een toonbank heen, om iets van 't moois te bekijken, en dan maar weer verder, tot er weer iets kwam, waar een van ons door geboeid werd.

— „Ja, hoor eens, zoo schieten we niet op, we moeten hoedjes hebben voor de kleintjes."

— „Ja, koop die dan!"

— „Goed, maar wáár? Ik zie nergens hoedjes; wacht, we zullen 't eens even vragen.

„Even vragen" bleek echter makkelijker gezegd dan gedaan.

We waren juist aangeland bij de „Rayon de fleurs" en stonden als in een tuin van bloemen.

De pilaren waren tot boven aan toe van kleurige bloemgroepeeringen voorzien; van 't plafond hingen soorten van hangers en manden, gevuld met roode en witte geraniums, waaruit lange slingers fijn groen afhingen, de cyclamen bloeiden alom in diverse kleuren in potjes en mandjes, terwijl witte en paarsche seringen in volle trossen uit hooge slanke vazen afstroomden.

Vóór ons was een soort van kiosk, overladen met de beeldigste corsages; vendeuses zoowel in als buiten de kiosk waren druk bezig een twintigtal vrouwen te helpen, die elkander verdrongen voor een paar spiegels.

Daar kwam juist een petite vendeuse aan, in iedere hand bosjes bloemen, achter zich de gelukkige koopsters, op weg naar de caisse om daar de aankoopen te laten boeken en de bonnetjes te doen uitschrijven.

— „Vooruit, vraag nu gauw waar je meisjeshoeden kunt krijgen......"

— ...... „Mademoiselle, où sont ......"

— „Uni peite minute, madame......" en ze wrong zich haastig met de sliert koopsters voorbij.

— „Weet je wat, laten we maar eerst verder gaan, misschien vinden we 't zelf wel; kijk, daar boven op verschillende uithangbordjes kun je de aanwijzingen lezen, daar staat „mercerie" misschien komen we dadelijk wil aan de „chapeaux".

In de rayon mercerie waren niet meer dan twee vendeuses, allebei even druk in de weer om kluwens wol, rollen borduurkatoen en alle mogelijke garen en band aan veel te veel koopsters te toonen en te verkoopen.

Ik waag 't, me over de toonbank heen te buigen en steek van wal:

— „Mademoiselle, voulez-vous me dire..."

— „Une petite seconde, madame..." en meteen duikt ze weg en rommelt ijverig in ik zou haast zeggen, ondergrondsche laden.

Eindelijk, Goddank, daar worden we opgemerkt door iemand in een gekleede jas; later leerden we, dat 't een „inspecteur de rayon" was.

Hij komt naar ons toe en vraagt beleefd of we „servis" zijn, en wat we wenschen.

Neen, we zijn heelemaal nog niet geholpen en we wenschen chapeaux.

— „Chapeaux? — Pour dames ou fillettes?"

— „Pour fillettes."

— „Au premier, — il faut monter, vous pouvez prendre l'ascenseur, par là", en hij wijst in geheel tegenovergestelde richting dan we op weg waren.

— „Suivez simplement les indications, monsieur."

Meteen wijst hij ons op een bordje boven onze hoofden met „ascenseur" er op en een pijltje, dat de richting aanwijst.

„Hè ja, dat is een ideé," de nu al vermoeide kleintjes leefden op bij 't vooruitzicht van een lift, kregen plotseling weer pleizier in 't koopen van een hoedje.

— „Waar is nu die lift?"

Als een slang zigzagden we weer hand in hand door de menigte heen, die eerder toe-dan afnam.

— „Zie jij de lift al?"

— „Neen, ik kan niets zien, 't is zóó vol!"

— Ooo, kijk, daar staat weer „ascenseur" en 't pijltje wijst naar rechts, kom, we gaan door.

Allemaal weer dien kant uit, verder maar, we geven den moed niet op.

— „Kijk, weer een bord met een pijltje, ascenseur", we zijn goed!"

Eindelijk — de lift, twee liften, drie, neen vier liften bij elkaar, de eene daalde, de andere steeg, boordevol.

— „Gauw, daar daalt er eentje, gauw er naar toe...... hè, nèt te laat, daar gaat ze alweer volgepropt naar boven toe."

Dat spelletje herhaalt zich drie keer, tot we, eindelijk wijs geworden, als de anderen doen en queue maken voor één bepaalde lift.

Nu komt toch heusch onze beurt. — Als een dikke prop tegen elkaar aangedrukt zweven we omhoog; van de kleintjes is niets meer te zien, alleen een paar handjes houden ons stevig vast.

Door de vele hoofden heen zien we hoe de man in livrei, die de lift bedient, met bijna niet bewegende lippen op een verbazingwekkend snelle manier iets opdreunt, waar we geen syllabe van verstaan. — Later begrepen we dat hij alle artikelen opsomde die op de eerstvolgende verdieping te krijgen waren.

Voor 't relaas goed en wel is afgedreund, stopt de lift op de eerstkomende étage, die wij natuurlijk als „premier" beschouwen.

We trekken de kleintjes te voorschijn uit de menschenhoop en wringen ons naar buiten; we zijn de eenigen voor die verdieping, de lift glijdt met de rest weer omhoog.

Hè, hè, wat voelen we ons hier opgelucht! Wat een ruimte, wat een lange gangen tusschen kasten en toonbanken door!

In tegenstelling met beneden heerscht hier diepe stilte alom. — Van vendeuses is hoegenaamd geen sprake, geen sterveling te zien, we loopen onopgemerkt, 't geluid van onze voetstappen wordt gedempt door uitgestrekte mollige tapijten.

We kijken uit naar de bewuste „chapeaux pour fillettes," maar zien niets dan wassen poppen gekleed in de mooiste toiletten en avondmantels.

Een dame komt ons tegemoet, zoo denken we. — In de eene hand een bakje vol spelden, een centimeter over den schouder en een rêve van een japon over den arm, komt ze aan, en passeert ons zonder de minste notitie van ons te nemen.

Ik draai me om en spreek haar aan:

— „Mademoiselle, voulez-vous nous servir?"

— „Il faut reclamer une vendeuse, madame, moi, je suis coupeuse; ici c'est le rayon de couture, robes sur mesure......

— „Mais, les chapeaux pour fillettes...?"

— „Ah, c'est au premier, un étage en haut!"

— „Mais, qu'est-ce-que c'est donc ici, òu nous sommes?"

— „Ici? Mais voyons, ici c'est l' entresol!"

Oh, la là, alweer wat geleerd.

We gaan dus terug naar de liften, die we dezen keer natuurlijk al heel gauw terugvinden.

De eerste zes gaan ons suizend voorbij, — complet — de menschen puilen er haast uit; eindelijk in de zevende, is er plaats voor „deux", maar we zijn met vijf, durven elkander niet in den steek te laten; we weifelen......

Rrrrt — de deur wordt zonder complimenten weer voor onzen neus dichtgeschoven, tot we eindelijk, in de achtste met ons allen een plaatsje vinden en naar boven worden geheschen, om nu werkelijk en heusch „au premier" te worden afgezet.

Thérèse.

(Wordt vervolgd.)

De mode van wit-zwart is nog steeds en vogue. — Een van de nieuwe voorjaarstoiletjes, gemaakt van ivoorkleurige panne met een pas van zwart satijn. — 't Capevormige, losse rugpand is ook met zwart satijn gevoerd. — 't Hoedje is een van de nieuwe modellen met een afhangende strik op zijde.

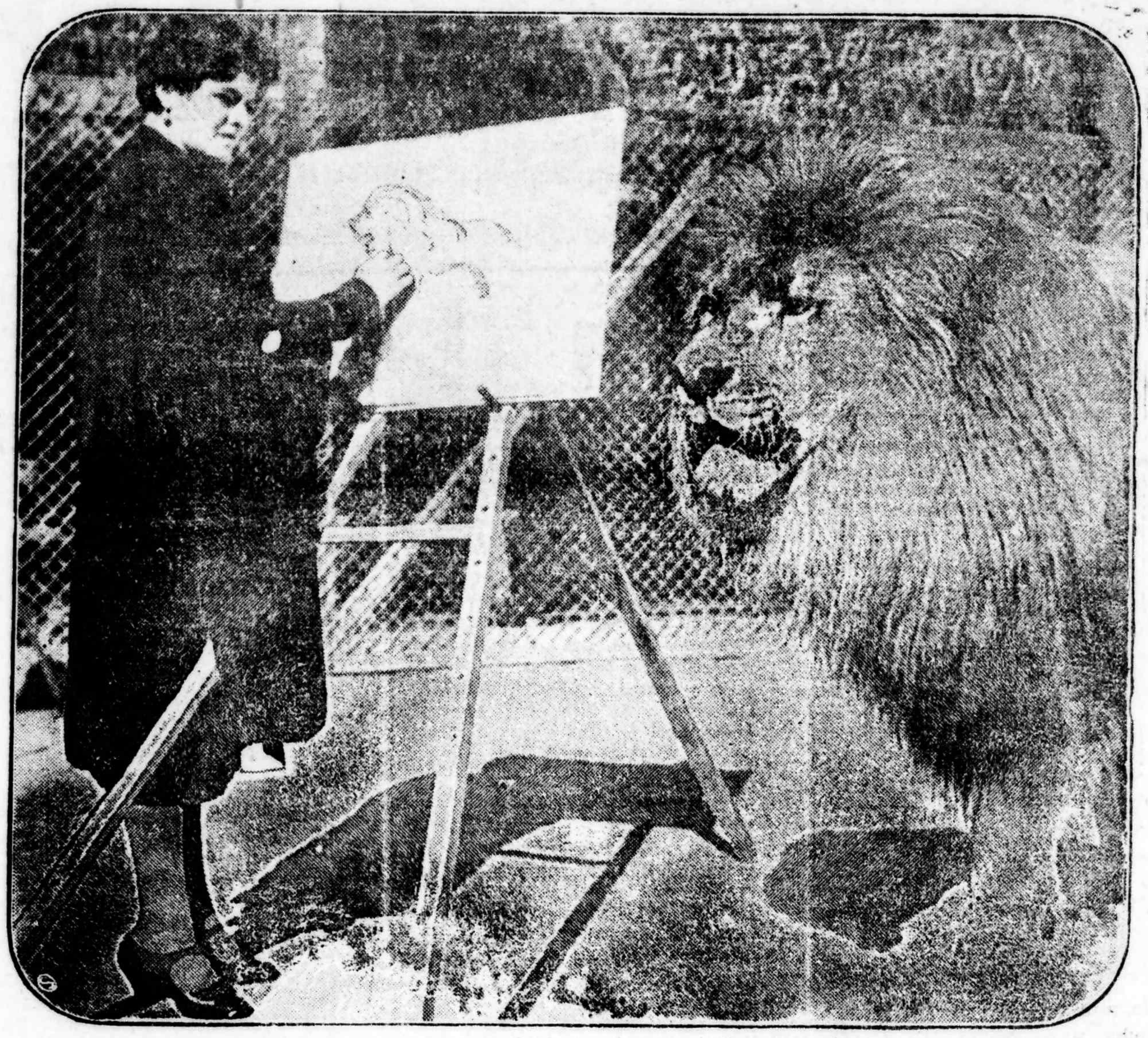

Hoeden worden voor 't nieuwe s izoen veel met strikken versierd. — Een model van marronkleurig kantstroo met een zandkleurig satijnen lint opgemaakt.

De nieuwste manier van blouseversiering. — Een kraagje heelemaal met gekleurde kristallen kraaltjes bestikt en afgemaakt met koord in dezelfde kleur, waaraan groote kristallen kralen.

Een moedige Juffrouw.

Hoevele lezeressen zouden dit deze schilderes nadoen? Men zou met den leeuw van het Waterlooplein kunnen beginnen!

DE GEHUWDE VROUW EN HAAR ZIEKTEVERZUIM.

Over de vraag of het geoorloofd is dat de gehuwde vrouw mede arbeid verricht teneinde de gezinsinkomsten te vermeerderen, is reeds veel en van velerlei zijden geschreven. Actueel is het vraagstuk vooral geworden toen het Rijk eenige jaren geleden aan de ambtenaressen in zijn dienst ontslag ging verleenen bij het aangaan van een huwelijk. Het voorbeeld door het Rijk gegeven is door vele andere Overheidsbesturen gevolgd en bij de te nemen maatregelen was steeds te rekenen op steun van Christelijke en Katholieke zijde.

Eén zijde van het vraagstuk is naar onze overtuiging wel het minst belicht: het vraagstuk bezien uit 'n oogpunt van dienstbelang, aldus het *Vaderland*.

Vanwege het Gemeentelijk Statistisch Bureau te Den Haag is verschenen de nieuwe jaarlijksche publicatie Statistiek van het Gemeentepersoneel. Het tweede deel van het boekwerkje — Ziekte en ziekteverzuim van het Gemeentepersoneel — bevat over deze kwestie interessant materiaal.

Cijfers staan nu ter beschikking over de jaren 1924 t/m 1928 en het *Vad.* meent daarom positieve conclusies te mogen trekken.

Allereerst zij opgemerkt, dat juist het groot aantal personen, waarvan de ziekte werd gecontroleerd, de groote betrouwbaarheid aan de gegevens verschaft. We willen, aldus het blad, dit even laten uitkomen, door het gemiddeld aantal personen in geval van ziekte onder contrôle van den Gem. Geneesk. Dienst te vermelden:

	Mannen	Vrouwen	Ongehuwde vrouwen	Gehuwde vrouwen
1924	7826	1996	1648	348
1928	7745	2045	1658	387

De contrôle loopt over gemiddeld een kleine 10.000 personen. Inderdaad een representatief cijfer. Dit personeel omvat de werklieden, de ambtenaren, het politiepersoneel en het onderwijspersoneel. Van deze categorieën zijn steeds afzonderlijke cijfers vermeld, terwijl voor elke categorie telkens de onderscheiding is gemaakt in mannen en vrouwen en deze laatste wederom in ongehuwde en gehuwde vrouwen.

Wat zeggen ons nu de gegevens omtrent het ziektewezen?

We doen slechts een enkele greep uit de vele cijfers en we bepalen ons daarna tot het volgende:

1e. het aantal ziekteverzuimen op 100 personen onder contrôle;

2e. den gemiddelden duur van de verzuimen;

3e. de ziektecijfers, dus het aantal verzuimdagen in pct. van het aantal arbeidsdagen.

Van het aantal ziekteverzuimen, aangevangen in het jaar van onderzoek, op 100 personen onder contrôle geven we het volgende overzicht van het jaar 1928.

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Het geheele Gem. Personeel	79,3	97,3	83,0
ongehuwde vrouwen		93.1	
gehuwde vrouwen		115,2	

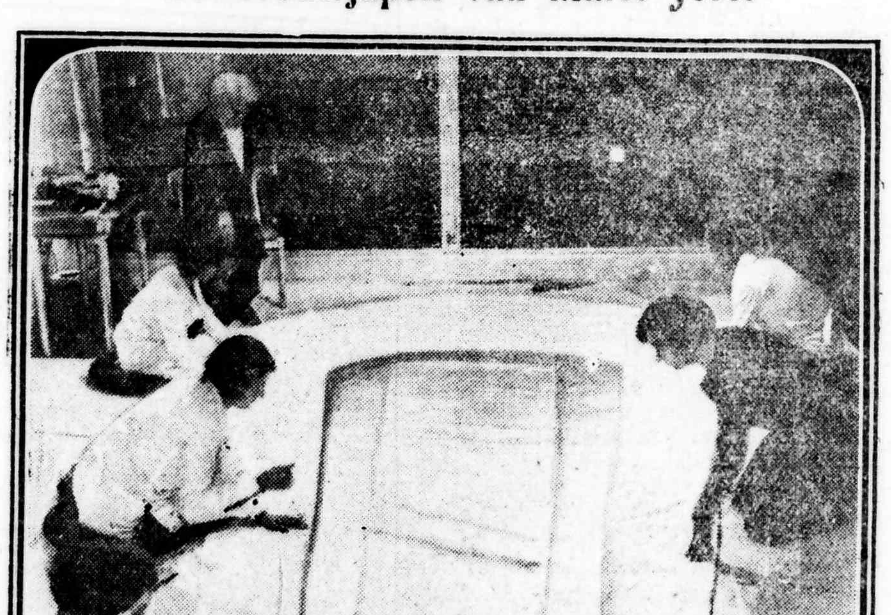
Wat voor 1928 geldt, geldt voor alle voorafgaande jaren: verreweg het grootst aantal ziekteverzuimen komt voor bij de gehuwde vrouwen, waarbij dient aangeteekend, dat z.g. zwangerschapsverlof niet is mede geteld. Ook voor de verschillende categorieën van personeel is het aantal verzuimen van de gehuwde vrouw het grootst.

In aansluiting hiermede, dient gegeven een overzicht van het gemiddeld aantal dagen per verzuim; ook hierbij geven we alleen 1928.

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Het geheele Gem. personeel	14,9	15.5	15,0
ongehuwde vrouwen		14,4	
gehuwde vrouwen		19.3	

De gehuwde vrouw staat wederom bovenaan! Ook in de jaren 1924 t/m. 1927 was dit het geval. Als opmerkelijkheid dient vermeld het feit, dat in 1928 voor het eerst de gemiddelde duur per verzuim voor de ongehuwde vrouw lager was dan dit voor de mannen; dit

De Trouwjapon van Marie José.

Door het huis Ventura te Milaan is Marie José's trouwjapon, die meer dan 300.000 francs kostte, gemaakt. Men ziet hier de borduursters aan het werk.

is veroorzaakt door het geringere verzuim bij de ongehuwde ambtenaressen.

Uiteraard volgt uit deze twee gegevens waaruit bleek dat de gehuwde vrouw het grootst aantal malen verzuimt en dat de gemiddelde duur der verzuimen eveneens het grootste is, dat het ziektecijfer het aantal verzuimdagen in pct. van het aantal arbeidsdagen, voor de gehuwde vrouw bovenaan staat.

Wij resumeeren de volgende cijfers:

	Mannen	Vrouwen	Ongehuwde vrouwen	Gehuwde vrouwen
1924	3,1	5,4	4,6	9,0
1925	3,0	5,3	4,5	8,5
1926	3,3	5,7	4,6	10,3
1927	3,6	5,6	4,9	8,6
1928	4,0	5,4	4,8	7,9

Ondanks het feit, dat het ziekteverzuim onder de mannen eenigermate is gestegen in den loop der jaren — o.a. door griep — blijkt het ziekteverzuim der vrouwen grooter en het grootste voor de gehuwde vrouwen.

De in het vorenstaande weergegeven cijfers zijn speciaal Haagsche. De intercommunale statistiek hiervan gemaakt voor de grootste vier steden leidt geheel tot de zelfde conclusie. de gehuwde vrouw verzuimt het meest.

Ongewild geeft deze statistiek aan hen die meenen dat de gehuwde vrouw geen loonarbeid moet verrichten, een sterk wapen in de hand, door de sterk overtuigende feiten.

SCHAATSENRIJDEN.

De Academische Winterspelen.

De telegrafische uitslagen van de Academische winterspelen, die in de eerste helft van de vorige maand te Davos gehouden zijn, hebben wij indertijd vermeld. De mailbladen brengen thans nadere bijzonderheden.

Wat betreft het hardrijden op schaatsen, het voornaamste nummer voor de Hollandsche deelnemers, hebben de leiders de studenten-wedstrijden gecombineerd met open internationale wedstrijden. Zoo startten de deelnemers alle slechts eenmaal op de 4 verschillende afstanden (waarbij de 10.000 meter door de 1000 meter vervangen was) en aan het einde maakte men een klassement voor de open wedstrijden en een voor de studenten-wedstrijden. De studenten werden dus in beide klassementen ondergebracht.

De open wedstrijden waren opgezet voor den Fin Thunberg en de Noor Ballangrud, die speciaal naar Zwitserland gekomen waren om elkaar daar voor het laatst te bekampen. Thunberg heeft nl. het vaste plan om er het hardrijden aan te geven. Hij vindt dat hij te oud wordt.

Den eersten dag troffen de rijders het slecht; het weer werkte niet mee en het ijs was niet al te best. Thunberg won de 500 meter in 43,6 sec. Na hem kwamen Ballangrud in 44,6 sec. en van der Scheer in 45,6 sec. De Hollander sloeg tegenover de beide matadors dus geen slecht figuur. Een aantal Oostenrijkers, Hongaren, Italianen. Zwitsers en Hollanders bezetten de overige plaatsen.

Op de 1500 meter had Thunberg zijn zinnen gezet. Op dezen afstand is hij sinds jaren vrijwel onverslaanbaar en hij hoopte nu eindelijk eens het record, dat Oscar Mathisen in 1914 over dit traject maakte, te verbeteren. Het is den ouden Thunberg niet mogen gelukken. Wel ondervond hij van zijn tegenrijder Ballangrud de noodige cocurrentie, die hem tot uiterste krachtsinspanning prikkelde, doch met een tijd van 2 min. 18,1 sec. bleef hij een seconde boven het wereldrecord. Ballangrud deed er 2 min. 19,1 sec. over. Wederom werd van der Scheer derde in 2 min. 23,1 sec. Ook Heiden bleef met 2 min. 28,4 binnen de twee-en-eenhalve minuut.

Den volgenden dag was het ijs beter en daar gingen de wereldecords!

Thunberg ontwikkelde op de 1000 meter een geweldige snelheid. Hij verbeterde het bestaande wereldrecord, 1 min. 31 8 sec, alweer van Oscar Mathisen, tot maar liefst 1 min. 28.4 sec. Het record van Mathisen heeft het anders wel den noodigen tijd uitgehouden: de geduchte Noor maakte het in 1909!

Ook Ballangrud reed binnen den ouden recordtijd: 1.30 8, en van der Scheer was weer een trouwe derde: 1.33 8. Hij vestigde hiermee een nieuw record van den Kon. Nederlandschen Schaatsenrijdersbond op buitenlandsche banen.

Tot slot kwam de 5000 meter en eindelijk gelukte het Ballangrud zijn grooten rivaal te kloppen. Juist een jaar geleden had Ballangrud het wereldrecord over dezen afstand op zijn naam gebracht met 8 min 24.2 sec. Thans verbeterde hij zijn record tot 8 min. 21.6 sec. Thunberg zag zich zoowaar overtroffen door van der Scheer en ook door Heiden, die respectievelijk 8.44.7 (nieuw Hollandsch record op buitenlandsche banen) en 8.45 8 noodig hadden. Thunberg was vierde in 8.48.

De beide wereldrecordhouders werden na hun overwinningen door de Hollandsche rijders op de schouders genomen en rondgereden.

Het totaal-klassement luidde als volgt (de namen der Hollanders zijn gespatieerd gedrukt):

1. Thunberg, 186,63 punten; 2. Ballangrud, 186,53 p., Van der Scheer, 192,67 p. (Academisch kampioen); 4 Jungblut, 198,08 p. (No. 2 in het Academisch tournooi); 5. Heiden, 199,45 p; 6. Eötvös, 203,59 p.; 7. Kimmerling, 205,25 p. (No. 3 in het Academisch tournooi); 8. Hooftman, 205,69 p.; 9. Kauser, 205,73 p.; 10. Wintner, 205,82 p.; 11. B. Blaisse, 206,60 p.; 12. Reiter, 208,52 p.; 13. Jongert, 208,70 p; 14 Riedel, 209,28 p.; 15 Schilling, 209,89 p.; 16. Baroni, 210 39 p.; 17. Schneller, 210,46 p.; 18. H.F. Blaisse, 211,34 p.; 19 Blazejowsky, 211,53 p.; 20 Erdely, 212,65 p.; 21. G. Elema, 214,14 p.; 22. Vita, 219,74 p.; 23 J. G. Elema, 221,69 p.; 24. Broenimann, 222,05 p; 25. Van Beekum, 223,85 p.; 26 Kuypers, 225,40 punten.

Italië wint.

Behalve schaatsenrijden omvatten de Academische spelen ook nog ski-loopen, ski-springen en bobben. Italië won de spelen met 56 punten. Dan volgden Duitschland (45), Oostenrijk (40), Zwitserland (32), Tsjecho-Slowakije (26), Engeland (16), Nederland (14), Hongarije en Roemenië (elk 10) en Frankrijk (4).

Nog een Hollandsch succes valt te vermelden: de Hollandsche student Loopuyt, die te Lausanne studeert, won het kampioenschap ski-loopen en ski-springen der Zwitsersche universiteiten.

Ingezonden Mededeelingen

Dora: — Je verspilt je tijd aan hem, Kit, ik weet toevallig dat hij een overtuigd vrouwenhater is.

(London Opinion)

MOPPEN.

„Ik geloof, dat we Tommie dat versterkende middeltje, dat de dokter hem voorschreef, niet meer moeten geven", zei moeder.

„Is hij dan niet goed?" vroeg vader bezorgd.

"Neen maar hij gleed vanochtend tien keer van de trap, brak een lamp, twee vazen, een karaf en schopte een voetbal door de keukenruit. Ik geloof niet, dat ik dat nog lang kan volhouden."

***

Palmolive after-shaving talcum: onzichtbaar en weldadig.

***

„Nu, vrienden, rook een sigaartje", zei de gastheer na het diner. „Mijn vrouw heeft ze me met mijn verjaardag gegeven."

De eene gast na den andere verklaarde nu evenwel, dat hij niet meer rookte.

„Waarom heb je dat verteld", zei zijn vrouw, toen de gasten weg waren. „Ik gaf je een paar pantoffels."

„Jawel", zei hij. „Maar die sigaren kosten me 20 cent per stuk en ik kan het niet over mijn hart verkrijgen om ze weg te geven."

***

Palmolive zeep: keep that schoolgirl complection.

***

Jager op grof wild (onder het dansen): „Ik doodde dien dag vier leeuwen."

Zij (het slachtoffer): „U trapte ze zeker dood?"

***

Palmolive zeep: niet duur, toch No 1

***

Hij deed bij den huisbaas zijn beklag over zijn bovenburen.

„Het is geen leven", zei hij. „Ze geven me geen oogenblik rust. Vannacht om twee uur stampten ze zoo hard als ze maar konden. Ik zeg u mijnheer, ik houd dat niet langer vol."

„U werd zeker wakker?" zei de huisbaas.

Het slachtoffer schudde het hoofd.

„Neen, ik was nog niet naar bed."

„O, werkte u nog zoo laat?"

„Nee, ik oefende me in het saxofoonspelen."

No. 62 Zaterdag 15 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS:
ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75.
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN VIJFDE BLAD Directeur G MOLENAAR.

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Historische Figuren.

EEN DIPLOMATIEK DUEL.

De „Emser Depesche."

I.

Laat ik vandaag beginnen met het herstellen van een fout, die, waarschijnlijk ten gevolge van een onachtzaamheid mijnerzijds, in mijn vorig artikel is geslopen. Het betreft het fameuze, veel besproken telegram, dat kort voor den oorlog van 1870—71 door Bismarck eenigszins gewijzigd werd (de later van Fransche zijde genoemde „vervalsching"). Dit telegram was niet door Geheimrat Abeken namens den keizer, doch namens den koning aan Bismarck toegezonden.

De wijziging van het telegram, die er zeker toe bijdroeg, dat de oorlog tusschen Pruisen en Frankrijk zou uitbarsten, speelde, zooals ik in het vorig artikel reeds zeide, in de kaart van de Franschen, die den oorlog, wenschten. Van Duitsche, althans Pruisische, zijde was die wensch niet minder groot. Wie Bismarck's *Gedanken und Erinnerungen* leest, zal in het 22e hoofdstuk van deel 2 èn de geschiedenis van de *Emser Depesche* èn de stemming onder de Duitsche gezaghebbenden duidelijk medegedeeld vinden. De „wijziging" was een stuk diplomatie, een der laatste stooten in het diplomatiek duel tusschen Bismarck en de Gramont.

De *Emser Depesche* zal vijf en twintig jaren lang, en langer, in de politieke besprekingen van het verleden rondspoken. Ze is de moeite wel waard om nader bekeken te worden.

Het is de 13e Juli van het jaar 1870. De koning van Pruisen is te Ems voor een badkuur. In Bismarck's woning te Berlijn waren von Roon, de minister van Oorlog, en von Moltke, hoofd van den Pruisischen Generalen Staf, de gasten van von Bismarck, Pruisen's minister van Buitenlandsche Zaken.

Von Roon was ontevreden geweest over den loop der zaken en had Bismarck verwijten gedaan, als zou hij te toegeeflijk geweest zijn tegenover Frankrijk. Bismarck vroeg hem en Moltke, die waarschijnlijk ook niet tevreden was, ten eten. Aan tafel, terwijl er druk gesproken werd, Bismarck zijn standpunt uiteenzette, Roon en Moltke „zeer ter neer geslagen waren", kwam het telegram aan.

Het was om 3 uur 50 te Ems aangeboden en te 6 uur 9 te Berlijn ontvangen. Het was een cijfer-telegram, van ongeveer 200 groepen, „*wenn ich mich recht erinnre*", „zoo ik het mij goed herinner". Nadat Bismarck zich de ontcijfering had laten brengen en daaruit gezien, dat Geheimrat Abeken het telegram op bevel van den koning geredigeerd en onderteekend had, las hij het zijn gasten voor.

Ik zeide, dat Roon en Moltke — volgens Bismarck — „zeer ter neer geslagen waren". Bismarck had hun n.l. — naar hij mededeelt — inzicht gegeven in den stand der zaken. De koning was 73 jaar oud, vredelievend, niet geneigd om de lauweren van 1866 (den oorlog met Oostenrijk) in gevaar te brengen.

Hij stond onder den invloed zijner vrouw. Koningin Augusta, zoo had men Bismarck gezegd, zou haar gemaal onder tranen bezworen hebben den oorlog te verhinderen en aan Jena en Tilsit te denken. „En die mededeeling lijkt mij juist met inbegrip van de tranen", voegde Bismarck er aan toe. Men zou dus voor de eischen van Frankrijk zwichten. Het was wel jammer, dat de koning zelf met den Franschen gezant te Ems aan den gang was geweest en dezen niet naar Berlijn naar *die amtliche Stelle* (in dezen het ministerie van Buitenlandsche Zaken, dus Bismarck) verwezen had, maar „bij den hoogen heer, hoe correct hij ook meestal de ressortverhoudingen eerbiedigde, bestond de neiging om gewichtige vraagstukken persoonlijk nu wel niet te beslissen, maar dan toch te behandelen".

Roon en von Moltke deden Bismarck indirecte verwijten. Hij, die niet meer in den militairen dienst was, had de hem daardoor geboden grootere vrijheid egoïstisch gebruikt. Als militair zou hij waarschijnlijk anders zijn opgetreden; deze laatste overdenking is niet uitgedrukt in Bismarck's boek maar is tusschen de regels door te lezen „Ik, zoo vervolgt Bismarck, verdedigde de meening, dat ik mijn eergevoel niet aan de politiek mocht opofferen; dat zij beiden als beroepssoldaten wegens de onvrijheid hunner beslissingen niet dezelfde gezichtspunten moesten nemen als een verantwoordelijke minister van Buitenlandsche Zaken".

Op dat oogenblik kwam het telegram binnen.

Het luidde:

„Zijne Majesteit schrijft mij: „Graaf Benedetti wachtte mij op de Promenade op om ten slotte op zeer dringende wijze van mij te verlangen, dat ik hem zou machtigen onmiddellijk te telegrafeeren dat ik mij voor alle toekomst verplichtte, nimmer weer mijne toestemming te geven, wanneer de Hohenzollerns op hunne candidatuur terugkwamen. [1]) Ik wees hem ten laatste eenigszins ernstig af, daar men à tout jamais (voor eeuwig en altijd) dergelijke verbintenissen noch mag noch kan op zich nemen. Natuurlijk zeide ik hem, dat ik nog niets ontvangen had en, aangezien hij eerder onderricht werd over Madrid en Parijs dan ik, hij wel zou moeten inzien, dat mijne regeering opnieuw buiten het spel was."

Zijne Majesteit heeft sedert een schrijven van den prins ontvangen. Daar Zijne Majesteit graaf Benedetti gezegd had, bericht van den prins te verwachten, heeft Allerhoogst dezelve met het oog op den bovenvermelden eisch, op voorstel van graaf Eulenburg en het mijne, besloten graaf Benedetti niet weer te ontvangen, maar hem slechts door een adjudant te laten zeggen: dat Zijne Majesteit nu van den prins de bevestiging had gekregen van 't bericht hetwelk Benedetti reeds uit Parijs had ontvangen, en den gezant verder niets te zeggen had. Zijne Majesteit laat aan Uwe Excellentie over of de nieuwe eisch van Benedetti en zijn afwijzing terstond medegedeeld zullen worden zoowel aan onze gezanten als in de pers".

Het effect van de voorlezing was groot. De verslagenheid van Roon en Moltke was, volgens Bismarck, zóó groot, „dasz sie Speise und Trank verschmähten", dat zij spijs en drank versmaadden Bismarck overdenkt de hem gegeven machtiging tot publicatie. Hij vraagt Moltke eenige inlichtingen over den stand der Pruisische uitrusting en omtrent den tijd noodig om „bij het overrompelend opduikend oorlogsgevaar" gereed te zijn en er gebruik van te maken. Moltke antwoordt, dat hij voor uitstel van den oorlog geen voordeel voor Pruisen verwacht; zelfs al zou men in den aanvang niet zoo sterk zijn als de Franschen, zou dat nadeel wel ingehaald kunnen worden. „Een spoedig uitbreken van den oorlog was voor ons voordeeliger dan wanneer die slepende werd gehouden."

Dan volgt er een lange uiteenzetting. Zoo Pruisen nu niet uit nationaal eergevoel, den oorlog voerde, zou het den voorsprong van 1866 verliezen. Frankrijk had al beweerd „La Prusse cane", „Pruisen kruipt in zijn schulp". Aan zulk een beleediging moest geen feitelijke basis gegeven worden. Er wordt vertrouwen uitgesproken in een samengaan der verschillende stamverwante Duitsche staten.

En Bismarck komt tot de overtuiging „dat de oorlog slechts ten koste van onze Pruisische eer en van het nationale vertrouwen daarin vermeden kan worden".

Dan grijpt hij naar de pen om voor de publicatie van het telegram te zorgen „en (ik) reduceerde in tegenwoordigheid mijner beide tafelgenooten het telegram met behulp van doorhalingen, zonder er een woord aan toe te voegen of te veranderen".

Daarna zag het telegram er aldus uit:

„Nadat berichten over den afstand van den Erfprins von Hohenzollern aan de Keizerlijke Fransche regeering door de koninklijke Spaansche officiëel zijn medegedeeld geworden, heeft de Fransche gezant te Ems aan Zijne Majesteit den Koning den eisch gesteld, hem te machtigen naar Parijs te telegrafeeren, dat Zijne Majesteit de Koning zich voor allen toekomst verplichtte, nooit weder zijne toestemming te geven, zoo de Hohenzoller opnieuw op hunne candidatuur zouden terugkomen. Zijne Majesteit de Koning heeft daarop afgewezen, den Franschen gezant nogmaals te ontvangen en dezen door den adjudant van dienst laten zeggen, dat Zijne Majesteit den gezant verder niets had mede te deelen".

Bismarck doet opmerken, dat het onderscheid tusschen de twee teksten niet zat in sterkere woorden maar in den vorm. Deze vorm gaf aan de publicatie der feiten het karakter alsof deze nu tot een einde waren gekomen, terwijl de tekst van Abeken meer geleek op het verhaal van een brokstuk van zwevende en nog te Berlijn voort te zetten onderhandelingen.

Von Moltke roept uit: „Zoo heeft het een anderen klank: eerst leek het op een chamade (signaal voor het terugtrekken); nu als een fanfare in antwoord op een uitdaging," Bismarck zegt: „Het zal vóór middernacht te Parijs bekend zijn en daar niet alleen wegens den inhoud, maar ook wegens de wijze van publicatie (door telegrammen aan gezanten en pers) den indruk maken van de roode lap op den gallischen stier. Vechten moeten wij, zoo wij niet de rol van den zonder strijd verslagene op ons willen nemen."

En verder: „het is van belang, dat wij de aangevallenen zijn en de gallische overmoed en prikkelbaarheid zullen ons daartoe maken zoo wij met Europeesche openbaarheid, zoo ver dit zonder de spreekbuis van den Rijksdag mogelijk is, verkondigen dat wij de openlijke dreigementen van Frankrijk zonder vrees tegemoet treden."

Deze woorden brengen zulk een omkeering bij de beide generaals, de stemming wordt zoo verheugd, „dat haar levendigheid mij verraste". Aldus Bismarck. „Zij hadden plotseling hun lust in eten en drinken teruggevonden en spraken in opgewekten geest. „De oude God leeft nog en zal ons niet in schande laten omkomen", zegt von Roon. Moltke „raakte zoozeer uit zijn gelijkmoedige passiviteit", dat hij met een blik naar het plafond en zich met de hand voor de borst slaand zegt:

„Als ik dat nog mocht beleven, in zulk een oorlog ons leger aan te voeren dan mag dadelijk daarna de duivel dit oude karkas komen halen."

Aldus iets uit Bismark's mededeelingen. Aldus de arbeid van een der twee diplomaten die tegenover elkaar stonden, Bismarck en de Gramont. Dezen keer was de slag aan Bismarck en het was de laatste en de beslissende. En Frankrijk begreep niets, de Gramont zag niets; beiden wisten niets van wat zij hadden uitgelokt en waarvan de tegenpartij met wellust gebruik maakte. Op een uittarting was een manoeuvre gevolgd, die den uittarter stelde voor de keus: nu toeslaan of zich laf terugtrekken. En bij de onwetendheid, die in Frankrijk heerschte over de ongelijkheid der strijdkrachten en de slechte voorbereiding tot den oorlog in het eigen land, werd dàt gekozen wat Frankrijk's verderf zou zijn: de oorlog.

A. J. BOTHENIUS BROUWER.

[1]) Candidatuur van prins Leopold von Hohenzollern naar den vacanten Spaanschen troon: men zie daarover ons Vijfde Blad van 18 Jan. j.l.

WETENSCHAP en TECHNIEK

De Instorting te Praag.

In October 1928 heeft te Praag het bekende bouwongeval plaats gehad waarbij 46 menschen het leven verloren. De oorzaken van deze instorting zijn thans omschreven in een rapport, opgemaakt door den door de Praagsche rechtbank aangewezen deskundige prof. dr. ir. Rudolff Kukac. Dit rapport is inmiddels verschenen en vermeldt het volgende:

Het gebouw dat den 9en October instortte, was een hoekhuis aan Poric en Biskupska ulice. Het had een kelderverdieping, een beganegrondsverdieping, zes verdiepingen en een zolderverdieping en was reeds over de volle hoogte opgetrokken.

De ontworpen tweede kelderverdieping werd slechts voor een klein gedeelte in het achterste gedeelte als ketelhuis voor de centrale verwarming uitgevoerd.

De draagconstructie van het gebouw werd gemaakt van gewapend beton (kolommen, onderslagen, vloeren). Deze constructie werd noch als vakwerkconstructie berekend of gevormd, noch als zoodanig uitgevoerd.

De buitenmuren werden zwaar genoeg opgetrokken van metselwerk. Aan den afgeronden hoek werden in de kelderverdieping drie kolommen, op de beganegrond en op de overige verdiepingen echter slechts twee hoekpijlers geplaatst. Van de eerste verdieping af werden op den hoek op elke verdieping erkers gemaakt die door één c.q. twee kwartcirkelvormige gewapend betonnen balken werden gedragen. Deze balken (erkerliggers) werden door de hokpijlers gedragen. Deze erkerconstructie kon als het zwakste punt van het geheele gebouw beschouwd worden.

Hier dient te worden opgemerkt dat de proefnemingen met het betonpuin eerst op den 13en November 1928 plaats hadden, dus 35 dagen na de catastrofe en dat het beton van de hoekpijlers bij de instorting slechts 52 dagen oud was.

Volgens de meening van den deskundige had het geval op de volgende wijze plaats:

Door het snelle voortschrijden van den bouw der hoogere verdiepingen werd de belasting der hoekpijlers verhoogd en nam ook de drukspanning in het beton dezer pijlers toe, tot deze overschreden werd. Op dit moment begon de vergruizing van het beton en wel in de pijlerkoppen aan de hoekkanten even onder den erkerligger waar de grootste kantdruk door de inspanning van den erkerligger veroorzaakt werd. Het vergruizen der pijlerkoppen had tengevolge, dat de erkerligger zijn inspanning verloor, brak, en daar hij door langsstaven in de pijlerkoppen verankerd was, als een vlakke en zwaar belaste kettinglijn door grooten horizontalen trek op de pijlerkoppen werkte; deze groote trek werd overgebracht in de onderslagen der buitenmuren, welke onderslagen door deze trekwerking met den geheelen bovenbouw naar den hoek getrokken werden.

Dit verloop der catastrofe werd ook daardoor bevestigd, dat de beide oude belendingen, welks bouwmuren zeer bouwvallig waren, bij de instorting van het hoekhuis niet beschadigd werden.

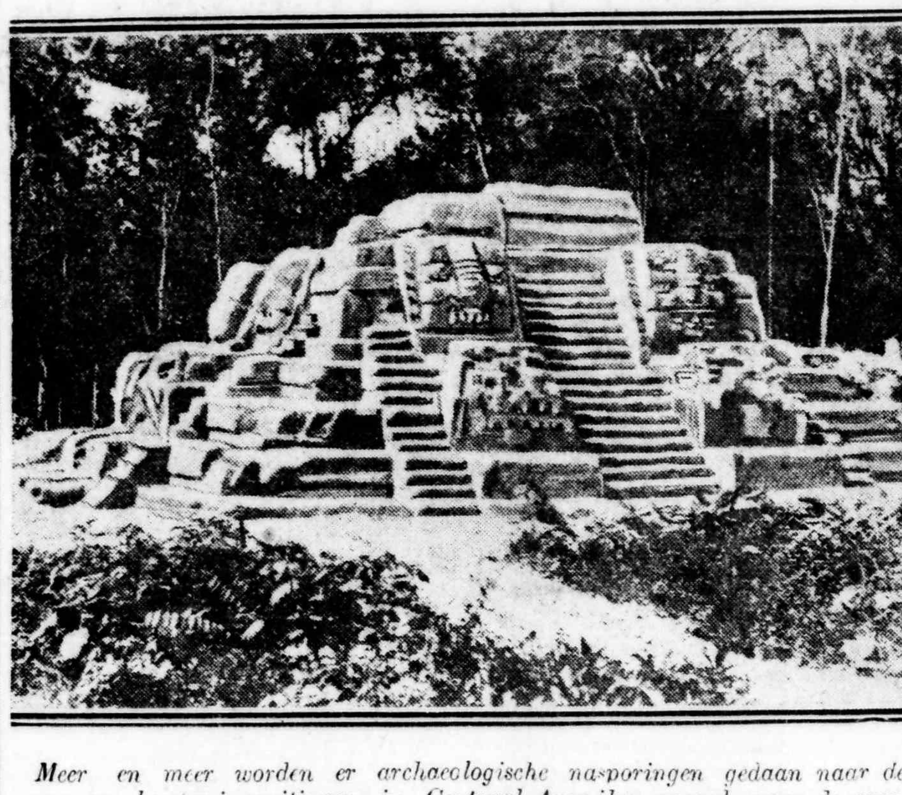
Tot de catastrofe, vooral tot den grooten omvang daarvan, hebben ook andere oorzaken meegewerkt.

De verbindingen van pijlers en onderslagen werden niet goed uitgevoerd, zoodat de geheele constructie niet stijf genoeg was voor horizontaal werkende krachten. Bij het onderzoek van het betonpuin werden in het inwendige eenige groote betonstukken gevonden, die nog niet geheel gebonden en verhard waren. Dit beton had 8.85 pct. water in gewichtsprocenten, hetgeen te wijten is aan een te groot waterpercentage. De aan eenige betonstukken gevonden wapening toonde verschillende gebreken, zoowel in hun verdeeling als ligging en afmetingen. Het resultaat van als deze omstandigheden en fouten was dan de bekende catastrofe, waarbij 46 menschen werden gedood en die op 10, 11 en 12 October 1929 voor de rechtbank te Praag behandeld werd.

De leidende ingenieur, evenals de onder hem staande ingenieur, die de statische berekening en de plannen had uitgewerkt en met 't dagelijksch toezicht op de uitvoering was belast, werden beiden tot een jaar streng arrest veroordeeld met een proeftijd van vier jaren. De uitvoerder van de betonwerken werd bij de catastrofe gedood.

Dit oordeel is echter nog niet definitief, want zoowel de officier van justitie als de beide beschuldigden hebben hooger beroep aangevraagd.

Een Snapshot van Lindbergh.

Meer en meer worden er archaeologische nasporingen gedaan naar de vroegere beschavingsuitingen in Centraal-Amerika, vooral naar de overblijfselen van de zoogenaamde Maya-beschaving. Van de lucht uit zoekt men naar allerlei verborgen bouwvallen en legt ze fotografisch vast voor hen, die er naderhand te voet heen trekken. Deze foto, uit Guatemala, is te merkwaardiger, omdat zij genomen is door Lindbergh, terwijl zijn vrouw de machine bestuurde.

JURIDISCHE VRAGENBUS.

N. B. Inzenders van vragen voor deze rubriek gelieven op den briefomslag te vermelden: **„Afd. Juridische Vragenbus."**

2823. Abonné 2298 vraagt: Ik heb ultimo December 1929 de huur van het toen door mij bewoonde huis opgezegd tegen eind Januari d.a.v., zoodat ik de huur daarvan over de maand Januari nog schuldig ben. Begin Januari heb ik het huis verlaten, doch ik heb eerst op den laatsten dag dier maand de sleutels daarvan aan den verhuurder afgegeven.

Thans is mij gebleken, dat de verhuurder het huis reeds eenige dagen voor eind Januari ter beschikking van den nieuwen huurder heeft gesteld

Aangezien de verhuurder — of liever het door hem gemachtigde woningbureau — mij alles behalve fair heeft behandeld, en ik dus geen reden heb een tegemoetkomende houding jegens hem aan te nemen, wensch ik met het gebeurde geen genoegen te nemen en zou nu gaarne weten tot hoever ik verplicht ben de huur over Januari geheel of gedeeltelijk te betalen.

Geheel, tenzij — wat niet waarschijnlijk is — U schade heeft geleden.

Uw huurrecht eindigde eerst met den afloop van de maand Januari, was het huis dus gedurende die volle maand te Uwer beschikking en had de verhuurder dat tot het einde dier maand te Uwer beschikking te houden; hij was dus stellig onbevoegd dat voor 1 Februari aan een ander te leveren.

Door zulks wel te doen heeft hij een onrechtmatige daad verricht en zich dientengevolge krachtens art. 1365 B. W. in de verplichting gesteld de daardoor aan U berokkende schade te vergoeden.

Daar U echter het huis niet in gebruik hadt, kan de jegens u gepleegde rechtsschennis U bezwaarlijk schade hebben berokkend; en waar geen duidelijk aanwijsbare schade aanwezig is, kan men rechtens geen vergoeding daarvan eischen.

De onrechtmatig voortijdige beschikking door of van wege den eigenaar zonder meer ontheft U niet van de verplichting tot betaling van de volle huur over de laatste huurmaand.

Alleen wanneer U daardoor in rechte bewijsbare schade hadt geleden, zoudt U het bedrag daarvan in compensatie kunnen brengen met de verschuldigde huur en daarvan alleen het overblijvende deel betalen of, zoo die niet toereikend zou zijn tot algeheele dekking van Uw schade, het restant van den verhuurder invorderen.

Doch waar, als gezegd, U in het voorliggend geval geen nawijsbare schade zult kunnen voorbrengen, zult U wel verplicht wezen de volle Januarihuur te betalen.

In elk geval zouden wij U aanraden het er niet op aan te laten komen, noch termijnbetaling te probeeren, daar een schuldeischer krachtens art 1390 B. W. geenszins verplicht is met afbetaling genoegen te nemen en, als hij in rechte U tot betaling aanspreekt, U stellig daartoe wordt veroordeeld en U dan nog de kosten van het geding te betalen krijgt bovendien.

*
* *

2824. Abonné 1472 vraagt: Ben ik nog militieplichtig en moet ik mij aangeven voor inschrijving, niettegenstaande ik zes jaren als vrijwilliger in het Indische leger heb gediend en waaruit ik dezer dagen ben ontslagen wegens geëindigd dienstverband?

Ik meen van niet.

Uw meening is onjuist.

Ieder hier gevestigd mannelijk Nederlandsch onderdaan, die niet behoort tot de Inlanders of vreemde Oosterlingen is, en ook sommige niet onderdanen, die hier te lande verblijf houden, zijn militieplichtig van het 18e tot het 45e levensjaar.

Vroeger heeft een vrijstelling bestaan van oud-militairen, doch die is sinds lang ingetrokken.

Thans is men alleen vrij van militieplicht zoolang men als beroepsmilitair — dus als vrijwilliger — in het leger of op de vloot actief dient; doch art. 13 (3) letter *a* van de „Dienstplichtregeling" schrijft uitdrukkelijk voor, dat ontslagen leger- en vloot-vrijwilligers binnen één maand na het eindigen van hun dienstverband zich moeten aanmelden bij den militiecommissaris van de plaats of streek waar zij zich hebben gevestigd.

Misschien is U in de war met de opkomst voor eerste oefening. Daaromtrent is bij art. 116 (1) van gemelde regeling bepaald, dat door den leger- c.q. vlootcommandant vrijstelling van eerste oefening wordt verleend aan hen, die het bewijs overleggen, dat zij bij de krijgsmacht als beroepsmilitair hebben gediend gedurende een tijdvak dat minstens gelijk is aan den duur van de eerste oefening.

U is dus wel degelijk verplicht zich alsnog onverwijld aan te geven voor de militie, waarbij U tegelijkertijd het verzoek kunt doen om vrijstelling van eerste oefening wegens volbrachten 6-jarigen vrijwilligen militairen diensttijd, welk verzoek door den dienstplichtcommissaris wordt doorgezonden.

Indien U den 32-jarigen leeftijd nog niet heeft bereikt, moet U worden ingeschreven bij de militie, anders bij den landstorm.

*
* *

2825. Abonné 3865 vraagt: Ik ben ambtenaarsweduwe en geniet als zoodanig een maandelijksch pensioen uit het weduwen- en weezenfonds, doch ik ga in Maart hertrouwen als gevolg waarvan dat pensioen komt te vervallen.

Voorts heb ik het vorig jaar eenig inkomen gehad uit een tijdelijke werkzaamheid, welke in deze maand ophoudt.

Hoe moet ik nu daarmede op mijn aangiftebiljet voor de inkomstenbelasting voor dit jaar handelen?

Voor de Lands- en gemeentelijke inkomstenbelasting moet worden opgegeven het inkomen, dat U genoot op 1 Januari 1930, dus weduwenpensioen, tractement en vaste of tijdelijke inkomsten, indien die uit een vast bedrag per maand bestaan, vervolgens ook het totaalbedrag der tijdelijke inkomsten, dat door U het vorig jaar is ontvangen, zoodat niet uit een vast maandelijksch of wekelijksch bedrag bestaat, gelijk het geval is met arbeid die per stuk wordt betaald als bijv. borduurwerk, japonnen maken, losse verpleegstersdiensten en dergelijken.

Een paar voorbeelden zullen U dat duidelijk maken.

Zoo U tijdelijk ergens dienst doet, zeg voor een maand of 4 van 1 November 1929 tot eind Februari 1930 als onderwijzeres, coupeuse, winkeljuffrouw, hulp in een huishouding, tegen een zeker bedrag per maand, dan zijn dat geen zg. losse werkzaamheden in den zin der inkomstenbelastingregelingen, omdat het daaraan verbonden inkomen gedurende den arbeidsduur niet wisselvallig is.

In dat geval blijft het gedurende de maanden November en December 1929 daaruit genoten inkomen verder buiten beschouwing, omdat *vermeerdering* van inkomen in den loop van een jaar niet tot belastingverhooging leidt.

Indien U bij den aanvang van het jaar 1929 weduwe en dus op 1 Januari van dat jaar dus reeds pensioengerechtigd was, dan was U in elk geval daarover inkomstenbelastingplichtig en was het inkomen waarop U op dien datum recht hadt beslissend voor het bedrag van Uw aanslag voor dat geheele jaar.

Is U in den loop van dat jaar weduwe geworden, dan was U pensioengerechtigd met ingang van den eersten dag der maand volgende op die waarin Uw echtgenoot is overleden en was het inkomen waarop U op dien dag recht hadt eveneens beslissend voor den U voor de overblijvende maanden van dat jaar op te leggen aanslag.

In beide gevallen bracht dus na dat tijdstip verkregen inkomen geen verandering in Uw belastingplichtigheid *voor dat jaar*, onverschillig of Uw inkomsten vermeerderden met vaste, tijdelijke of wisselvallige inkomsten.

Heeft U echter in den loop van dat jaar *wisselvallige* inkomsten genoten uit losse werkzaamheden, als bijv. voor enkele dagen of weken invallende hulp aan een school, in een ziekenhuis, in een winkel of andere zaak, in een huishouden, als dag- of nacht-verpleegster, dan wel door het verrichten van eenig werk thuis als bijv. borduren, teekenen, schrijven, administratie, constumnaaien of iets dergelijks, en duurden deze inkomsten op 1 Januari van dit jaar nog voort, dan moeten die *losse* verdiensten voor het jaar 1930 dienst doen als *fixatiefactor* voor het daaruit gedurende 1930 te genieten inkomen, onverschillig of die inkomsten gedurende het geheele jaar of slechts enkele maanden daarvan zullen worden genoten.

Aan de hand van het in de enkele maanden van werkzaamheid in 1929

Sport in het Buitenland.

Shaw over Boksen

door

NORMAN CLARK.

Een liefhebber van de noble art. — Zijn oordeel over verschillende boksers.

Bernard Shaw is waarschijnlijk de meest beroemde tijdgenoot. Zijn dramatische werken worden opgevoerd in alle landen, waar schouwburgen zijn. Mijn wensch, dezen man te leeren kennen, was zoo sterk, dat ik, nadat ik van hem als antwoord op de toezending van eenige mijner geschriften verscheidene vriendelijke briefkaarten had ontvangen, een driest besluit nam en hem schriftelijk mijn aankomst te Londen mededeelde en mijn voornemen hem een bezoek te brengen.

De toegang geforceerd.

Toen ik dit aan mijn vrienden van de pers vertelde, schudden zij het hoofd en vertelden mij, hoe het een journalist was gegaan, die eens om een interview had gevraagd. „Maar natuurlijk, komt U vanavond bij mij eten", had Shaw hem geantwoord; toen de ontvanger van de briefkaart, waarop deze beminnelijke woorden stonden echter het poststempel bekeek, was het van een ver en stil dorp in Zuid-Frankrijk. Maar ik zou tegenover deze pessimisten toch gelijk krijgen. Twee dagen na mijn brief kwam er een briefkaart. „Buiten de maaltijden heb ik geen oogenblik rust. Komt U daarom morgen, Donderdagmiddag om 1 uur 30 des middags bij ons eten. Belt U mij zoo spoedig mogelijk op en deelt U mij mede, of wij U mogen verwachten G. B.S." Op deze briefkaart was ook het poststempel, London West, in orde.

Onnoodig te zeggen, dat ik stipt op tijd het huis Adelphi Terrace nummer 10 binnentrad, waar men mij in den salon bracht, waar reeds zooveel beroemdheden hebben vertoefd. Ik was eenigszins overweldigd en las telkens weer boven den schouw het in hout gebeitelde opschrift: „They have said: What say they? Let them say". („Men heeft gezegd: wat zegt men? Laat de menschen praten"). Het opschrift is niet, gelijk men zou kunnen vermoeden van Shaw afkomstig, maar het is het oude motto van graaf Keith van Marischal en het stond op dezelfde plaats al voor Shaw hier woonde.

Het vertrek was met veel smaak ingericht. Aan de wanden hingen eenige landschappen van Sartorio en een van Flandrin, portretten van Descartes, Einstein, Schopenhauer, Nietzsche en Strindberg. Ik kwam er echter niet toe dit alles aandachtig te bekijken, want weldra ging de deur wijd open en een groote man met onberispelijke houding trad levendig binnen, zoo vol mededeelzaam leven, dat het was, afsof men op een zonnigen lentemorgen de gordijnen had opengetrokken.

De bokserij.

Shaw gaf in zijn gesprek onmiddellijk te kennen, dat hij al mijn brieven had gelezen en ze zich herinnerde. „U hebt in Uw opstel over mijn stuk „Cashel Byrons beroep" gezegd, dat ik ongelijk heb, wanneer ik verklaar, dat het talent van den bokser niet wonderlijker is dan de ademhaling of het opbouwen van de raten door de bijen. Heb ik werkelijk ongelijk? Het bijzondere van den bokser is zijn vermogen, het effect van een slag vooruit te berekenen en bijna instinctmatig op het goede oogenblik de goede beweging te kiezen; dergelijke dingen berusten evenzeer op het instinct als de door mij vermelde gebeurtenissen.

Zonder twijfel is dit vermogen zeldzamer; op de ongeveer duizend menschen, die kunnen ademhalen, is er maar ongeveer één, die er slag van heeft, een ander flink tegen den grond te slaan. Dat verandert echter aan het wezenlijk karakter van het gebeuren niets... Met andere soorten handigheid is het precies zoo gesteld. Wanneer men mij een algebraïsch vraagstuk opgeeft, dan zal ik waarschijnlijk eerst een half uur lang een lei vol cijfers schrijven en dan een verkeerd antwoord geven; wanneer men echter hetzelfde vraagstuk opgeeft aan een geboren wiskundige dan zal hij het even snel en zeker oplossen als Shakespeare of ik zelf de ideaal-toepasselijke woorden zouden vinden om een bijzonder fijnen gedachtengang of een gevoelsmoment tot de goede uitdrukking te brengen. Het voornaamste kenmerk van iedere bijzondere begaafdheid is dit, dat zij haar bezitter gemakkelijk valt, dat zij echter opmerkelijk is wegens de verhouding tot het aantal dergenen, die haar niet bezitten."

„Maar moeten de verschillende soorten van begaafdheid niet ook verschillend gewaardeerd worden?", wierp ik tegen.

„Dat is een moeilijke vraag," meende Shaw. „In het algemeen valt de beteekenis van bepaalde vormen van begaafdheid te waardeeren volgens drie graadmeters, naar haar zeldzaamheid, haar commercieele waarde en haar rang in den gang der ontwikkeling. Zoolang het beroep van Jack Johnson geen geld opleverde, werd het als een hoogst verachtelijk beroep beschouwd; wanneer echter het geld alleen de juiste maatstaf was, dan zou dit zelfde beroep thans logisch gesproken, boven het mijne of dat van een professor in de astronomie staan.

Van het gezichtspunt der ontwikkelingsleer uit mag echter de astronoom en mag misschien ook ik met eenig recht beweren, dat wij aan den heer Jack Johnson superieur zijn. Nog moeilijker is de vraag naar het nut van een bepaald beroep te beantwoorden. Zonder twijfel is een scheepsbouwer van meening, dat hij een nuttiger bedrijf uitoefent dan een sterrenkundige; maar zonder dezen laatste zouden de schepen in het geheel niet op den oceaan varen en zonder mij zouden de menschen in het geheel niet weten, wat zij van zich zelf moeten denken".

Sterren uit het verleden.

Op mijn vraag verklaarde Shaw glimlachend, dat hij nog zelden een bokswedstrijd gaat zien. „Voor ik „Cashel Byron" schreef was ik gewoon de matches in het oude Queensberry bij de Lillie Bridge en de zittingen van de oude boksvereeniging in de St. James's Hall te bezoeken, in gezelschap van een goeden vriend, die gelijk alle schrijvers een onverbeterlijke passie voor gevechten had

De belangrijkste bokswedstrijden werden destijds in de vechtschool van Bob Habyam en in het „Blauwe Anker" van Bill Richardson uitgevochten, dien ik ook letterkundig heb vereeuwigd, maar deze gelegenheden heb ik nooit bezocht. De National Sporting Club bestond destijds nog niet. De prachtigste bokser van die dagen was Jack Burke, die door een fietsongeval om het leven kwam. Een van zijn recordprestaties gaf de inspiratie tot de daden van „Cashel Byron."

Ook Ned Donnally herinnert Shaw zich, den professor in de bokskunst, die eens, toen hij voor den koning een proef van zijn kunst zou afleggen, onmiddellijk een nieuwe rok en hoogen hoed kocht. Ned Skene, een van de personen in het meermalen genoemde stuk van Shaw, „heeft een en ander aan hem te danken". Verder memoreerde Shaw den amateur-bokser Anthony Diamond uit Birmingham, die een van de beste boksers is geweest, die hij ooit heeft gezien.

Is boksen wreed?

Op de vraag, of hij niet nu en dan den indruk had gekregen, dat boksen een tamelijk wreede sport is, antwoordde Shaw:

„Boksen is maar zelden wreeder dan een wedloop over een mijl of een roeiwedstrijd. De bloeddorstige kranten zouden er de schuld van zijn, dat het publiek dezen indruk heeft gekregen en voor het overige zijn juist de lieden, die het hardst schreeuwen over de wreedheid van de bokssport, de beste propagandisten voor deze sport.

Inderdaad is een snel genezen blauwe plek en een knock-out op het wangbeen in het algemeen niet pijnlijk, maar de volmaakte vorm van een pijnstillend verdoovingsmiddel „Zelf heb ik het bezoek van bokswedstrijden opgegeven, omdat ik de tweederangs wedstrijden, die men gewoonlijk te zien krijgt, hoogst vervelend vind."

Carpentier.

In het jaar 1918 liet Shaw er zich echter toe overhalen de match tusschen Carpentier en Beckett in het Holborn Stadion te gaan zien; de Franschman schijnt toen grooten indruk op hem te hebben gemaakt.

In een brief, dien hij mij kort daarna schreef, verklaarde hij: „Het verheugt mij, dat Uw waardeering van Beckett als een mensch, die verstandig, maar voor een gevecht totaal ongeschikt was, met mijn opvatting overeenstemt,

Carpentier is een genie *hors concours*, die met boksers gelijk Mitchell in het geheel niet kan worden vergeleken. De verandering, die met hem plaatsgrijpt. wanneer hij het strijdperk binnentreedt is als het ware overweldigend: hij wordt een wezen van andere orde. Een groot bokser zou moeten opstaan en zeggen: „Hier is eindelijk de tegenstander, dien ik wensch!" Een gewone bokser zou tot op de grens van bewusteloosheid moeten schrikken. De verstandige Joe Beckett deed noch het eene noch het andere.

De tweede treffer van Carpentier zat alsof een raspaard den man in het gezicht had geslagen; Becket schudde heftig het hoofd, alsof hij zich er van wilde overtuigen, dat het nog op zijn schouders zat en niet op straat was gerold. Maar een werkelijke bokser was Beckett niet. Hij had even goed een punchingbal kunnen zijn".

Tunney.

Het optreden van Carpentier bracht een opleving in de half verdoofde belangstelling van Shaw in het boksen. Sindsdien heeft Shaw althans in de bioscoop de prestaties van Dempsey en Tunney zorgvuldig gevolgd en bestudeerd. Tunney bracht hem voor het overige onlangs te Londen een lang bezoek.

Kort daarna ontmoette ik Shaw op straat, bij welke gelegenheid hij mij vertelde, welk een voortreffelijken indruk Tunney op hem had gemaakt, waarop hij zich ook over hem als bokser uitliet. Ik schreef later uit het geheugen deze uitlatingen op en zond ze naar Shaw met het verzoek, publicatie er van toe te staan. Daarop ontving ik een brief, waaraan de volgende mededeelingen zijn ontleend:

„Gebaseerd op mijn filmindrukken mag ik misschien zeggen, dat Tunney een man is, dien men maar zeer moeilijk kan treffen. Carpentiers treffers zagen er even noodlottig uit als vroeger, maar zij bleven geheel zonder uitwerking. Tunney gaat systematisch uit den weg en zorgt er voor, dat zijn tegenstander telkens weer het doel mist, tot de teleurstelling en uitputting hem gebracht hebben in een toestand van minderwaardigheid.

Toen Dempsey hem na drie mislukte pogingen tegen de touwen drong en kans zag, zijn armen om hem heen te slaan, om hem zijn verschrikkelijken „konijntjes-slag" te geven, hield Tunney hem eenvoudig vast, tot de scheidsrechter ingreep. Zijn zelfvertrouwen en zijn systeem loopt als het ware uit op een verachting van zijn sterkste tegenstanders.

De roem van den ander schrikt hem niet af, een persoonlijkheid hypnotiseert hem niet, hij behoeft geen brillante bokser te zijn gelijk Carpentier en geen terreur gelijk Dempsey, hij zegeviert door geestelijke en moreele superioriteit in vereeniging met een groote mate van kracht.

Met het karakter van Tunney zou Carpentier de overwinning op Dempsey hebben behaald. Carpentier zag er in Dempsey's handen geen oogenblik uit als een klein kind, ofschoon hij in de eerste tien seconden in elkaar werd geslagen, maar Dempsey zag er in den strijd tegen Tunney na de eerste beide ronden uit als een schooljongen, die met den meester vecht... Tunney is niet de elegantste bokser noch de krachtigste vechter van zijn tijd, maar hij is zeer stellig het belangrijkste karakter en op grond van zijn karaktereigenschappen heeft hij overwonnen.

Men zou kunnen zeggen, dat hij wint, omdat hij daar het noodige gezonde menschenverstand voor heeft. Vijftig jaren geleden zou hij te veel gezond verstand hebben gehad, om zich met een bokswedstrijd in te laten, heden ten dage zou hij het in geen enkel ander beroep zoo snel zoo ver hebben kunnen brengen".

(*Nadruk verboden*).

Harry Denis.

Harry Denis speelt weer. Een spelmoment uit den wedstrijd H.B.S.—A.D.O

Toekomstige „Keien".

De beide aanvoerders der Amsterdamsche en Hilversumsche jeugd elftallen reiken elkaar de hand.

---

daaruit genoten inkomen, moet het voor 1930 daaruit voortkomende inkomstendeel worden herleid tot een vol jaar.

Zoo U dus bijv. in November 1929 daarmede zijt begonnen dan heeft U het inkomen daaruit gedurende 2 maanden = $1/6$ jaar genoten; stel nu dat dit in totaal f 200,— heeft bedragen, dan is dat herleid tot een vol jaar, 6 × f 200,— = f 1.200,— en zal het inkomen daaruit voor 1930 dus op dat laatste bedrag moeten worden begroot en aangegeven.

Heeft U echter *vast* maandsalaris gehad en genoot U dat op 1 Januari van dit jaar nog, dan moet dat vermenigvuldigd met 12 voor 1930 worden opgegeven; hadt U dus op 1 Januari over die maand nog recht op zeg f 100,— salaris, dan moet dat bedrag maal 12 = f 1.200,— voor 1930 als inkomen worden opgegeven met verwaarloozing van het door U in 1929 daaruit genoten inkomen.

U zegt dat die inkomsten in deze maand ophouden; derhalve hadt U die ook op 1 Januari van dit jaar en moet U die dus becijferd als hierboven aangegeven op Uw aangiftebiljet vermelden.

Hetzelfde geldt voor Uw weduwenpensioen; dat moet eveneens worden aangegeven naar het zuiver *jaarlijksch* bedrag daarvan naar den toestand van 1 Januari van dit jaar, alzoo 12 maal het in Januari daaraan genoten bedrag; ingevolge art. 11 sub *e* der inkomstenbelastingregeling mogen echter daarvan worden afgetrokken de eerste f 900,—; zoo U dus bijv. f 90,— pensioen per maand geniet, bedraagt dat per jaar 12 × f 90,— = f 1,080.— waarvan af de eerste f 900.— en blijft een belastbaar bedrag van f 180,— over.

Nu houden Uw verdiensten uit werkzaamheid op in deze maand, terwijl U in Maart gaat hertrouwen als gevolg waarvan Uw pensioen over die maand voor het laatst wordt uitbetaald.

Hoe nu daarna zal zijn te handelen hangt er van af of U trouwt *zonder* huwelijksvoorwaarden dus *in algeheele vermogens-gemeenschap* dan wel *met* huwelijksvoorwaarden onder beding van beheer van Uw eigen goederen en vrije beschikking over Uw inkomsten op den voet van art. 140 lid 2 B.W.

Indien U trouwt *zonder* huwelijksvoorwaarden dan houdt U van den dag van Uw huwelijk af op zelf belastingplichtig te zijn en krijgt U op Uw verzoek ontheffing van den aanslag in de inkomstenbelasting van en met de maand volgende op die waarin Uw huwelijk is gesloten.

Als de vrouw inkomen heeft en na haar huwelijk behoudt, dan moet dat, als zij trouwt *zonder* huwelijksvoorwaarden, ingevolge art. 17 (1) der inkomstenbelastingregeling worden beschouwd als inkomen van den man, zoodat dan zijn inkomsten vermeerderen met die der vrouw, doch hij behoeft daarvan in het jaar, waarin het huwelijk plaats vindt, geen aanvullende aangifte te doen, hij wordt deswege eerst het daaropvolgend jaar belastingplichtig indien die inkomsten op 1 Januari dan nog bestaan.

Trouwt U *met* huwelijksvoorwaarden onder beding als voorschreven, dan *blijft* U *zelf* belastingplichtig, doch kunt U al dadelijk na de voltrekking van Uw huwelijk schorsing van de betaling van den U opgelegden aanslag in de landsen gemeentelijke inkomstenbelasting vragen met verzoek om gedeeltelijke ontheffing van dien aanslag wegens het ophouden van de bronnen van inkomst en de vermindering daardoor van Uw inkomen in dit jaar met meer dan $1/4$.

Daarop wordt dan dadelijk de invordering van Uw aanslag geschorst en later de vermindering verleend.

***

2826 Abonné 1064 vraagt: Een Europeaan heeft een stuk met klapperboomen beplant domeingrond in bezit en wil dat gaarne behouden, waartoe hij een Inlander voor den bezitter wil doen doorgaan, die het stuk grond tot zekerheid van een schuld aan den occupant in pand geeft met bevoegdheid tot oogsten en verkoop van de vruchten.

Is dat wettig?

Neen.

Ingevolge Stbd. 1912 No. 177 is alle rechtstreeks of zijdelings gebruik en doen gebruiken van domeingrond door niet-Inlanders verboden en strafbaar gesteld. De bij de overgangsbepaling van genoemd Staatsblad gestelde termijn van 1 jaar om onwettig bezit van domeingrond te doen ophouden of op zeer gemakkelijke voorwaarden te wettigen, is reeds lang verstreken, zoodat er thans geen ander middel meer aanwezig is om den onwettig geoccupeerden grond in wettig bezit te verkrijgen dan het aanvragen daarvan in erfpacht voor den kleinen land- of tuinbouw, indien U minvermogend is, dan wel afstand in eigendom.

Wij waarschuwen *met klem* voor het gevaar verbonden aan het gebruik van een strooman als door U bedoeld, onverschillig van welken landaard die ook moge wezen; in de eerste plaats is het volkomen vruchteloos te doen wat U beoogt, daar het bezit onwettig is en blijft en U dus elk oogenblik door het bestuur van den grond kunt worden verwijderd, maar bovendien geeft U den strooman een wapen in handen, dat hij maar al te gemakkelijk ten eigen voordeele kan aanwenden. Er is moeilijk iets denkbaar, dat Uw bezit onveiliger kan maken, dan de hulp van een strooman.

Volg liever den rechten weg en vraag den grond in erfpacht voor kleinen land- of tuinbouw of in eigendom aan. Zoo eenigszins mogelijk wordt die dan aan U afgestaan; het Gouvernement is heusch niet zoo kwaad als men soms wel beweert.

Als U de zaak laat zooals ze nu is, vliegt U den een of anderen dag stellig tegen de lamp, daar het onderzoek naar onwettige occupatie van domeingrond steeds voortgaat en ook U zal bereiken.

Sportvaria.

Amateurs?

Indertijd hebben wij gemeld, dat er een onderzoek zou worden ingesteld naar den amateurstaat van den Franschen tennisser Cochet. Amerika zou dit onderzoek hebben verzocht. Wij zijn uit de berichtgeving der Fransche sportpers, die polemiek en zuivere berichtgeving kris-kras door elkaar haalde, niet wijs kunnen worden. Als wij het goed begrijpen, is de zaak tenslotte uitgedraaid op een onderzoek van de reis- en verblijfkosten der vier Franschen, die onlangs een wereldtoer maakten, door den Franschen bond zelf, niet door den Internationalen bond.

Wij lezen thans in de *Tel*:

In de kwestie „Cochet & Co.", of — misschien juister — meer in het algemeen: in de kwestie van het amateurisme in de Fransche Tennis-Federatie is het laatste woord nog niet gesproken. In een dezer dagen gehouden, doch voor de pers niet toegankelijke vergadering, heeft het bestuur van de Federatie de organisatoren en de deelnemers aan den tocht in het Verre Oosten gehoord en kennis genomen van de financiëele resultaten. Een zeer lakoniek communiqué, den volgenden dag aan de pers verstrekt, stipt dit feit aan en besluit met de verklaring, dat geen der ingebrachte beschuldigingen of insinuaties op waarheid berusten. Het communiqué eindigt met de publicatie der bestuursfuncties, zooals deze in dezelfde vergadering voor het komende jaar werden vastgesteld.

Door diverse uitlatingen is echter gebleken, dat niet alles zoo rustig verloopen is in genoemde vergadering als het communiqué zou doen vermoeden. Een feit is in ieder geval — de heer Canet, voorzitter van de Federatie bevestigt het zelf in een open brief aan *L'Auto* — dat in het vervolg het financieele gedeelte van dergelijke buitenlandsche tochten door de Federatie zelf en niet door de organiseerende vereeniging geregeld zal worden. Waarom, zoo vraagt iedereen zich af, dit blijk van wantrouwen, indien alles regelmatig verloopen is? Waarom zoo diep ingrijpen in het financieele beheer van een vereeniging, indien men werkelijk overtuigd is van zuivere bedoeling en uitvoering? Geen motiveering hoegenaamd wordt van dit besluit gegeven en vrij baan wordt zoodoende gelaten aan elke veronderstelling.

Hoe het ook zij, het is wel zeer duidelijk dat de Fransche Tennis-Federatie op het oogenblik een moeilijke crisis doormaakt. Niemand is tevreden, behalve natuurlijk de kwasi-amateurs, die zeer vergenoegd de blauwe briefjes in hun portefeuille rangschikken. Al moeten lapidaire gezegden als die van Broquedis: „Twee spelers zijn meer waard dan tien Federaties" of van Du Plaix: „De spelers kunnen tennissen zonder Federatie, maar de Federatie kan niet bestaan zonder spelers" niet al te serieus worden opgevat, het zijn toch symptomen van de heerschende opvatting. De Federatie heeft geen gezag meer, de reglementen zijn verouderd en weinig-scrupuleuze elementen maken er van gebruik om ze ten eigen voordeele uit te buiten.

Een oefen-machine.

Frankrijk gaat niet alleen aan het hoofd, wat de tennissport betreft, doch ook de uitvindingen op dit gebied komen tegenwoordig uit het land der „musketiers".

Na de „mechanische tegenpartij" van Lacoste — van welk toestel in een jaar tijds ongeveer een millioen over de geheele wereld werd verzonden — komt thans een vinding van Bunyan en Dauvé de aandacht vragen, meldt de *Tel.*

Deze *tennis-aide* is geïnspireerd door het eenvoudige kinderspel — een racket, waaraan een bal met caoutchouc-streng verbonden is.

Deze uitvinding is natuurlijk iets gecompliceerder, doch dat doet aan het principe niets af. Het is een caoutchouc plak met een tennisbal, die aan een caoutchouc band daaraan verbonden is. Het toestel veroorloofd den beoefenaar alle slagen te doen, die het tennisspel vereischt met dien verstande evenwel, dat de bal steeds met even groote kracht terugkomt en natuurlijk — zeer vriendelijk overigens — altijd in de richting van het eigen slagmateriaal.

Het spreekt vanzelf, dat het toestel slechts als een hulpmiddel bedoeld is, vandaar ook de naam *tennis-aide*. En wij gelooven dan ook niet, dat den tennisprofs hierdoor eenig brood uit den mond genomen zal worden. Trouwens dat heeft de vinding van Lacoste ook niet gedaan.

Een Eersteling.

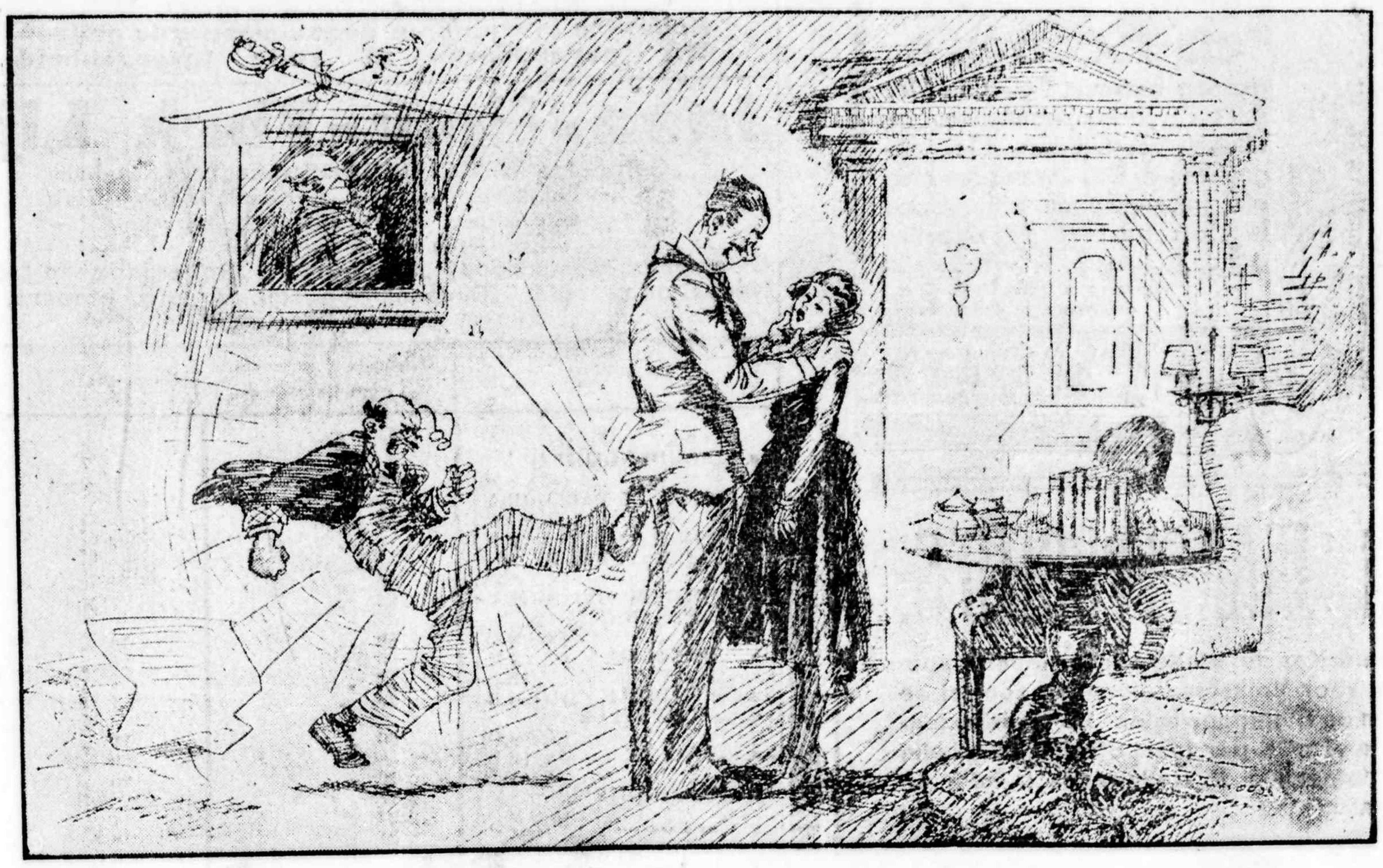
Het eerste in China vervaardigde watervliegtuig is de vorige maand te Foekien gereed gekomen. Er is 5 maanden over gearbeid en de kosten waren 40.000 dollar.

Een boksfirma.

Wanneer de kwaliteit ontbreekt, moet de kwantiteit wel zorg dragen voor de inkomsten, want wie kleine beurzen zijn even welkom als een groote. Dezen stelregel heeft de managerfirma Austin en Bishod te Seattle (Amerika) in practijk gebracht. Zij beschikt thans over 436 profs, van alle grootten, gewichten en kwaliteiten; 24 personen, boekhouders, trainers, masseurs enz. zijn in deze bokserfirma werkzaam gesteld.

Het blijft alleen interessant te weten of men bij een teleurstellende en te beschadigen bokser mag retourneeren en of men zijn geld terugkrijgt wanneer het blijkt, dat hij niet aan de verwachtingen beantwoordt, meent de *Tel.*

Humor uit het Buitenland.

— Zou je papa den geheelen avond bij ons willen blijven?

— Watergolf, alsjeblieft.
— Goed, mevrouw. Wilt u de golven rustig bewogen of stormachtig?

— Waarom ben je zoo bedroefd?
— Ik huwde een filmster, in de hoop, dat ze spoedig van mij zou scheiden. Maar ze is werkelijk trouw.

(Nagels Lustige Welt, Berlijn).

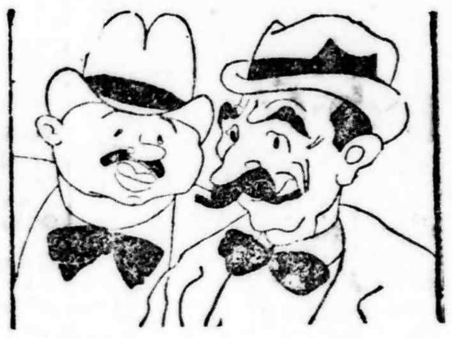
Zoontje van den leeuwentemmer: Vader, ik ben klaar met m'n oefeningen. Mag ik nu buiten gaan spelen?

(Passing Show).

— Hoe zouden ze een beer vangen?
— O, heel eenvoudig. Ze doen een ring door zijn neus en daar een touw aan.

(Lustige Kölner Zeitung, Keulen.)

— Het is zoo waar als ik Frans heet!
— Zoo? En hoe heet je dan, Piet?

(Buen Humor)

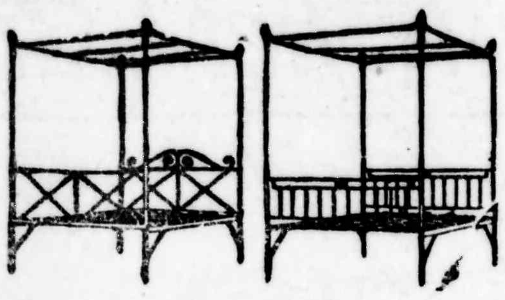

— Helpen uw kiespijnpoeders goed?
— Uitstekend! Ik heb klanten, die ze al tien jaar gebruiken.

(Le Moustique, Charleroi)

Ledikanten-Fabriek

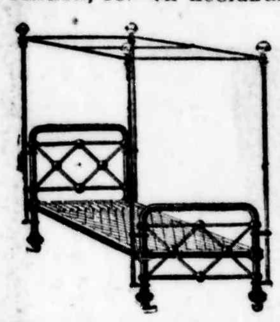
Goan Tjiang & Co.

SENEN No. 117.
AAN DE TRAMBAAN.
TELF. 1917 — WELTEVREDEN

Ledikanten met toebehooren.

Wij houden ons aanbevolen voor 't vernieuwen van ledikanten, 't opvullen van buitzakken, rol- en hoofdkussens, 't aanmaken van klamboes, spreien en kussensloopen

UITGEZOCHTE KAPOK.

	lang	breed	hoog		compleet zonder Klamboe.	Tulle Klamboe
Groot tweepers.	225 ×	180 ×	235	c.M.	ƒ 74.—	ƒ 17.50
Klein idem	205 ×	160 ×	225	„	„ 64.—	„ 16.—
Groot eenpersoons	205 ×	1[illegible] ×	225	„	„ 44.—	„ 14.—
Klein idem	205 ×	115 ×	225	„	„ 41.50	„ 13.—
Groot kinderledik.	175 ×	100 ×	200	„	„ 37.50	„ 11.50
Middelsoort	150 ×	90 ×	190	„	„ 35.—	„ 10.—
Klein	140 ×	80 ×	190	„	„ 32.50	„ 9.—
Engelsch ledikant met veer	192 ×	92 ×	210		f 62.50	+ f 10.—

Bovenstaande prijzen franco toko. Zendingen buiten Batavia onder Rembours
Ook verkrijgbaar uitgezochte kapok per picol. 37z

Een gevoelig gebit?

Neem dan Kalzan
het Kalkvoedsel.

Een gevoelig gebit en grijs doorschijnende, zwak uitziende, tanden wijzen op een kalktekort in Uw lichaam.

Bestrijd dit tekort aan kalk met Kalzan. Kalzan bevat kalk van zoodanige wetenschappelijke samenstelling, dat de kalk ook werkelijk geheel door het lichaam wordt opgenomen en behouden.

Kalzan heeft de overgevoeligheid van Uw gebit verminderen. Uw tanden gezond en sterk maken en tevens de algemeene gevolgen van kalktekort in Uw lichaam, zooals: gebrek aan weerstandsvermogen, algemeene zwakte etc. bestrijden.

„Ik ben ten zeerste tevreden over Kalzan, niet alleen op tandheelkundig gebied, maar ook in algemeenen zin", schrijft tandarts J. C. v. d. Velde, te Goes.

Geef Kalzan ook geregeld aan Uw snelgroeiende kinderen. Kalzan geeft sterke beenderen en tanden, terwijl het 't weerstandsvermogen vergroot.

Begin nog heden Kalzan te gebruiken

KALZAN

Het Kalkvoedsel.

Verkrijgbaar in alle Apotheken en Toko's.

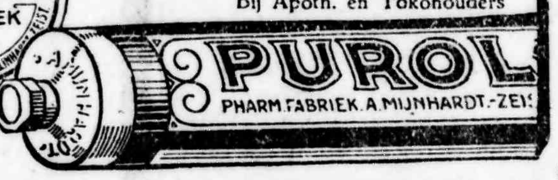
3965

Roode Hond Huiduitslag en Eczema's

geneest men met PUROL. Het doet de jeuk ophouden en de uitslag verdwijnen. De aangetaste deelen wassche men niet met gewone zeep, doch uitsluitend met Purol-zeep.

Purol in doozen 40 en 75 ct., tube f 1.—
Purolzeep in kartons van 90 ct.
Bij Apoth. en Tokohouders

2917

5p Ct. JAARDEPOSITO'S.

De Centrale Kas te Weltevreden neemt deposito's aan voor Volkscredietbanken, zoowel op Java als in de Buitengewesten. Een jaar opzegging, rente 5 pCt. per jaar. Stortingen bij alle Volkscredietbanken in Nederlandsch-Indië en bij de Centrale Kas. 56z

Nederlandsche Handel-Maatschappij, N.V.

Gevestigd te Amsterdam.
Opgericht in 1824.

Maatschappelijk Kapitaal ƒ 80.000.000.— Statutaire Reserve ƒ 40.000.000.—

Hoofdkantoor te AMSTERDAM*) met Agentschappen te ROTTERDAM*) en 's-GRAVENHAGE*).

Hoofdkantoor voor Azië: de FACTORIJ te BATAVIA met Bijkantoor te WELTEVREDEN*).

Vestigingen in Nederlandsch-Indië te Bandjermasin, Bandoeng*), Cheribon, Djember, Djokjakarta*), Kota Radja, Makassar, Medan, Padang, Palembang, Pekalongan, Pontianak, Semarang*) Sibolga, Soerabaja, Soerakarta (Solo), Tegal, Tjilatjap. Vertegenwoordigers te Telok-Betong, Vestigingen buiten Nederlandsch-Indië: Bombay Calcutta, Djeddah, Hongkong, Kobe, Penang, Rangoon, Shanghai, Singapore

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. Incasseeringen en Financieeringen. Schriftelijke of Telegrafische Credieten. Reiscredietbrieven. Deposito's. Girorekeningen. Beleeningen. Uitvoering van Effectenorders, ook op alle buitenlandsche beurzen, en Administratie van Effecten. Consignatie-contracten met Cultuurondernemingen. Verkoop van Producten. In- en Verkoop van Goudgeld en alle andere Bankzaken.

*) Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-inrichting. 50

Nederlandsch-Indische Handelsbank N. V.

Gevestigd te AMSTERDAM.
Opgericht in 1863.

Statutair Kapitaal . . . F 100.000.000.-
Gestort Kapitaal . . . „ 55.000.000.-
Reserve . . . . . . „ 27.186.365.33

Hoofdkantoor te *) AMSTERDAM met Bijkantoren te *) 's-GRAVENHAGE en *) ROTTERDAM
Hoofdkantoor voor AZIë *) BATAVIA met Bijkantoren te *) WELTEVREDEN en TELOK BETONG.

Kantoren in Ned.-Indië: Ampenan *) Bandoeng, Cheribon, Gorontalo, Makassar, Medan, Menado, Palembang, Pasoeroean, Pekalongan, Probolinggo, *) Semarang, *) Soerabaja Tegal en Tjilatjap.

Kantoren buiten N.-I.: Amoy, Bombay, Calcutta, Hongkong, Kobe, Shanghai Singapore, Tokyo en Yokohama.

Vertegenwoordiging te Londen: Stone House, Bishopsgate E. C. 2.

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

De Bank KOOPT en VERKOOPT **WISSELS** en verstrekt **REISCREDIETBRIEVEN** op de voornaamste plaatsen der Wereld, belast zich met de uitvoering van **EFFECTENORDERS** zoowel aan INDISCHE als AMSTERDAMSCHE BEURZEN en doet alle andere Bankzaken.

*) Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-inrichting 10

CEMENTTEGELFABRIEK „SUMATRA"

SAWAH BESAR 33 TEL. 1361 WELTEVREDEN

Moderne cementtegels en prima kwaliteit Betonbuizen. 15z

Accurate levering en concurreerende prijzen. Wij garandeeren U volle tevredenheid.

Java - New - York Lijn

Geregelde **WEKELIJKSCHE dienst** van Ned.-Indië via het Suezkanaal naar Boston (Facultatief) New-York — en eventueel andere Atlantische havens. —

Gezamenlijke dienst der

Stoomvaart Maatschappij „Nederland", „Rotterdamsche Lloyd" Ned. Stoomv. Mij. „Oceaan" en Ned. Amerik. Stoomw. Mij.

EERSTVOLGENDE AFVAARTEN:

SCHEPEN.	Definitieve vertrekdata van Batavia.	Verwacht te New-York
s.s. „BLIJDENDIJK" 4) (N.A.S.M.)	22 Februari	9 April
s.s. „CITY OF SALISBURY" (N.S.M.O.)	1 Maart	18 „
s.s. „SIMALOER" (S.M.N.)	8 „	25 „
s.s. „BEEMSTERDIJK" 2) (N.A.S.M.)	15 „	30 „
s.s. „SITOEBONDO" 4) (R.L.)	22 „	7 Mei
s.s. „ASTYANAX" 1) (N.S.M.O.)	29 „	14 „
s.s. „BREEDIJK" (N.A.S.M.)	5 April	23 „
s.s. „DELI" (R.L.)	12 „	28 „
s.s. „SEMBILAN" 4) (S.M.N.)	19 „	4 Juni
s.s. „EURYPYLUS" (N.S.M.O).	26 „	11 „
s.s. „TOSARI" (R.L.)	8 Mei	20 „
. . . . . . (N.S.M.O)	10 „	25 „
s.s. „BOSCHDIJK" (N.A.S.M.)	17 „	2 Juli
. . . . . . (N.S.M.O.)	24 „	11 „
s.s. „SOEMBA" (S.M.N.)	31 „	18 „

1) *via Malabar kust.*
2) *Laadt voor Jacksonville of Savannah in scheepskeuze.*
3) *Laadt voor Norfolk direct*
4) *via Colombo.*

Veranderingen voorbehouden.

Naar Boston, Philadelphia, Baltimore, U.S.A. en Canadeesche Inland Points wordt eveneens lading aangenomen. Voor genoemde Inland Points worden doorvoerconnossementen afgegeven.

Bijzonderheden omtrent verdere havens in Nederlandsch-Indië, waar geladen zal worden, vrachten enz., worden verstrekt door de Agenten. 156z

Voor alle afvaarten wordt het recht voorbehouden andere, niet in deze advertentie genoemde havens aan te loopen.

Voor de R.L. en H.A.L. — Voor de N.S.M.O.

De Intern. Cred.- & Handelsvg. „Rotterdam" — **Maclaine Watson & Co.** — **Stoomvaart Maatschappij „Nederland"**

STOOMVAART MAATSCHAPPIJEN

„Nederland" en „Rotterdamsche Lloyd"

Eerstvolgende afvaarten van BATAVIA via SUEZ naar HOLLAND.
(Wijziging in Vaarbeurten en Afvaartdata voorbehouden)

MAILSCHEPEN

Vertrek van Tandjong Priok 12 uur 's middags.

S. M. „NEDERLAND"
via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief), GENUA, Algiers, Southampton naar

AMSTERDAM.

19 Feb.	S.S.	„Prins der Nederl."
5 Maart	M.S.	„Christiaan Huygens"
19 „	S.S.	„Johan de Witt"
2 April	„	„Prinses Juliana"
16 „	M.S.	„P. C. Hooft"
30 „	S.S.	„Koningin der Ned."
14 Mei	„	„J. P. Coen"
28 Mei	„	„Prins der Nederl."
11 Juni	M.S.	„Christiaan Huygens"
25 „	„	„J. v. Oldenbarnevelt"
9 Juli	S.S.	„Johan de Witt"

BOOTTREIN

In Genua geeft de Nederland Express (directe boottrein Genua-Holland) onmiddellijk aansluiting op de thuisvarende mailschepen.

„ROTTERDAMSCHE LLOYD"
via Singapore, Belawan, Sabang, Colombo (facultatief), MARSEILLE, Gibraltar, Tanger, Southampton naar

ROTTERDAM.

26 Febr.	S.S.	„Tjerimai"
12 Maart	„	„Patria"
26 „	„	„Slamat"
9 April	„	„Tabanan"
23 „	M.S.	„Sibajak"
7 Mei	„	„Indrapoera"
21 „	S.S.	„Insulinde"
4 Juni	M.S.	„Baloeran"
18 „	S.S.	„Tjerimai"
2 Juli	S.S.	„Slamat"
16 „	„	„Patria"

BOOTTREIN

Te Marseille geeft de R. L. Rapide (directe boottrein Marseille-Holland) onmiddellijk aansluiting op de thuisvarende mailschepen, daar het vertrekuur van dezen trein geregeld wordt naar het uur van aankomst van het mailschip.

Nadere inlichtingen omtrent deze treinen zijn te verkrijgen aan boord en bij de Agentschappen.

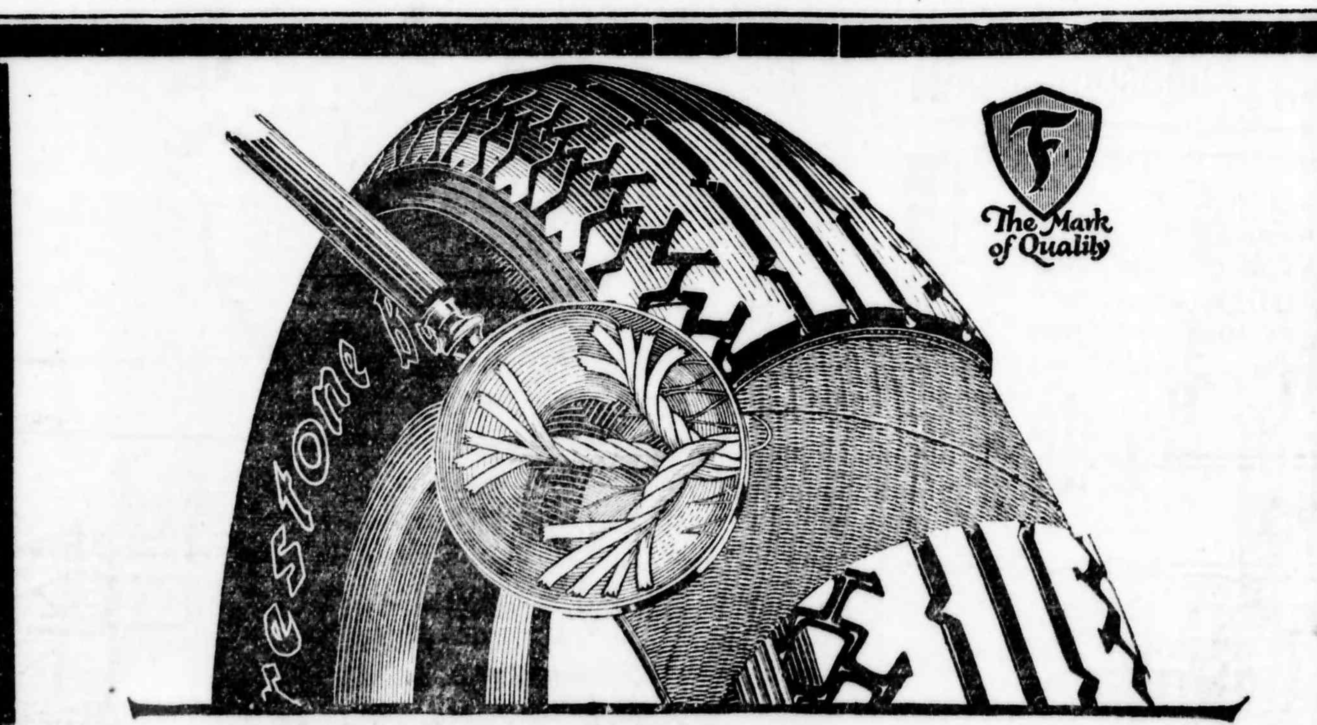
Vrachtschepen met Passagiers-Accommodatie

Passageprijs **Batavia—Marseille/Genua f 635.—.**
Batavia—Amsterdam/Rotterdam f 685.— („Poelau"- en „Kota"-schepen f 760.—.)

Voor inlichtingen omtrent afvaarten der vrachtschepen, wende men zich tot de Agentschappen.

Stoomvaart Maatschappij „Nederland"
Telegramadres: SUEZBOOT WELTEVREDEN

„Rotterdamsche Lloyd"
Agente: Internationale Crediet- en Handelsvg. „Rotterdam".
Telegramadres: LLOYDMAIL WELTEVREDEN

Alleen **Firestone** Banden zijn **Gum-Dipped**

een geheim procédé, waarbij elk vezeltje gedrenkt is in rubber en waardoor elke innerlijke wrijving uitgesloten is.
Hierdoor wordt een aantal Kilometers bereikt, hetwelk door geen andere band gehaald kan worden.

Importeurs: 4321

FUCHS & RENS, Weltevreden.
Soerabaia, — Semarang, — Bandoeng, — Djocjakarta, — Medan, — Amsterdam.

Deh Chang Kongsie

Pasar Baroe 36 Telf. No. 1946 Welt.

Chineesch Antiek Porcelein.

Steeds voorradig:
Geborduurde artikelen van China, kant, enz. en andere artikelen. 8z

E. KIDERLEN'S JENEVER

TJAP TOEWAN
VRYBUITER
Garandeert Kwaliteit
DUS!
DRINKT GEEN GOEDKOOPER MERK;
ALLEEN E. KIDERLEN'S VRYBUITER.

Importeurs: GEO. WEHRY & Co.

4303

No. 62 Zaterdag 15 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS: ƒ 7.50, fr.p.p. ƒ 9.—, buiten Ned.-Indië ƒ 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF: 1—25 woorden ƒ 3.75, elke 5 woorden meer ƒ 0.75. Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN — ZESDE BLAD — Directeur: G. MOLENAAR

UITGEEFSTER: N.I. Drukkers- en Uitgevers My.
BUREAUX: Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON: Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

Radio-Revue.

Onze Radio-causerie.

(*Van onzen technischen medewerker.*)

De hulpapparaten.

Een radio ontvangtoestel zonder hulpapparaten werkt niet. Of we ook al een geheel wisselstr oomtoestel bezitten, zooals in Europa tegenwoordig bijna steeds wordt toegepast, of we hebben nog een apparaat met een accu, het doet er niets toe, hulpapparaten hebben we noodig. In de moderne wisselstroomtoestellen zijn deze bij-toestellen netjes in een kast met het ontvangapparaat tezamen weggewerkt, maar ze zijn er. We hebben reeds gezien, dat de ontvanglampen gloeidraaden hebben, die electronen moeten uitzenden. Voor de verwarming van deze draad gebruiken we een accumulator, en wel algemeen gebruikelijk, een 4 Volts.

Een accu is een instrument, dat het vermogen heeft een bepaalde hoeveelheid electriciteit een tijdlang op te zamelen, en het naar behoefte bij stukjes en beetjes weer af te geven. Juist is deze spreekwijze geenszins. We stoppen in een accu natuurlijk geen electriciteit. Electriciteit laat zich zoo gemakkelijk niet in een potje inmaken. Maar wij voeren een tijdlang door deze accu een gelijkstroom, waardoor inwendig een chemische reactie plaatsgrijpt, welke omkeerbaar is. Er verandert dus aan de samenstelling binnen in de accu iets, doormiddel van den stroom, dien we er door leiden.

Keeren we nu de reactie om, dan wordt er stroom afgegeven, terwijl de chemische toestand zich weer tot haar oorspronkelijke herstelt. Het mooie van zoo'n accu is, dat we dit een schier eindeloos aantal malen kunnen herhalen, zonder dat de accu het opgeeft. De vraag is nu maar, hoe komen we aan gelijkstroom, die de accu laadt. Op een onderneming, waar gelijkstroom wordt opgewekt is de zaak eenvoudig genoeg. We schakelen, met een lamp als voorschakelweerstand de accu in de stroomleiding, en klaar is kees, des morgens staat de accu voor het gebruik gereed, geladen en wel. Maar in de steden, waar ons slechts wisselstroom geleverd wordt, moeten we naar andere hulpmiddelen omzien, daar een accu zich nu eenmaal slechts met gelijkstroom laat laden. We vinden een dergelijk hulpmiddel in een gelijkrichter.

Een gelijkrichter is een instrument, dat meestal met behulp van een gelijkrichtlamp, (maar het kan ook anders) van de ons ter beschikking gestelde wisselstroom, gelijkstroom maakt.

Wisselstroom heeft de eigenschap een bepaald aantal malen per secunde van richting te wisselen. Wanneer het ons nu gelukt, alleen die gedeelten van de stroom die alle in een bepaalde richting loopen te gebruiken, en de andere te verwaarloozen, dan hebben we al een soort gelijkstroom. Weliswaar geen mooie gladde gelijkstroom zonder rimpels, maar stroomstootjes alles in één richting, de zg. pulseerende gelijkstroom. Deze is voor ons doel uitstekend te gebruiken, en we kunnen dus ook uit het wisselstroomnet onze accu laden. Een gelijkrichter is in elke radio-zaak te koop, en wij kunnen slechts iederen amateur aanraden zich zoo'n apparaatje aan te schaffen. Want wanneer men zich een tijdlang beh olpen heeft door zoo nu en dan de lee ge accu naar een laadstation te brengen en er dan een paar dagen op te wachten, voelt men zich met zijn eigen laadinstallatie thuis den koning te rijk.

Een verder hulpapparaat voor een ontvangtoestel is het plaatspanningsapparaat. Wij hebben in een der voorgaande artikelen gezien, dat de zich in de lamp bevindende plaat een hooge spanning moet hebben, om te kunnen functionneeren. Hoe komen wij aan die spanning, die bovendien nog gelijkstroomspanning moet zijn? Het kan met anodebatterijen! Maar dat is de verouderde methode. Alleen op die plaatsen waar geen beschikking is over gelijkstroom van minstens 200 Volt, of wisselstroom van een spanning die er niet toe doet, komen deze droge batterijen nog in vraag voor spanningsbron. Voor de steden, en in het algemeen daar, waar stroom ter beschikking is, nemen we liever een plaatspanningsapparaat. Ook dit toestel is weer een gelijkrichter.

Door een transformator wordt de netspanning eerst op de bepaalde hoogte gebracht, en hierna gelijkgericht, zoodat we weer pulseerende gelijkstroomstootjes overhouden, van de juiste spanning. Maar voor onze plaatspanning moeten we zuivere gelijkstroom hebben, waarin geen rimpels meer voorkomen. De stroom wordt derhalve eerst door een samenstel van condensatoren en smoorspoelen geleid, om er eindelijk uit te komen als zuivere gelijkstroom van een behoorlijk hooge spanning. Deze moeten we gebruiken voor onze plaatvoeding. Een dergelijk apparaat is aan de markt verkrijgbaar en voldoet uitstekend. In een der typen is zelfs een installatie ingebouwd, waarvan de voor de roosters der versterkerlampen te gebruiken negatieve roosterspanning kan worden afgenomen.

In voorbije dagen was het gebruik van een groot aantal kleine accu's, alle serie geschakeld en zoodoende de hooge spanning leverend, in de mode. Voor moderne ontvangtoestellen heeft deze methode echter afgedaan, en is het dan ook meer aanbevelenswaardig een plaatspanningsapparaat te gebruiken, dan eeuwig met accu's en zuur te knoeien, en de kans te loopen, gaten in matten en kleeden te branden.

Als laatste hulpapparaat bij een radio ontvangtoestel blijft dan nog de luidspreker over. Er zijn massa's soorten van luidsprekers aan de markt en men kan zonder ons advies een keus doen uit alle mogelijke soorten toestellen op dit gebied.

De luidsprekers zijn in twee groote groepen onder te brengen, nl. de electro-magnetische en de electro-dynamische. In den laatsten tijd verschijnen er zelfs nog weer andere systeemen voor het publiek. Het doel van de luidspreker is tweeledig. Ten eerste, zooals de naam al zegt, moet hij luid kunnen spreken, dus een behoorlijke energie kunnen verwerken. Maar men is er tegenwoordig evenzeer op uit, de kwaliteit van de reproductie zooveel mogelijk omhoog te werken; het is duidelijk, dat dit laatste niet een functie is, die alleen in den luidspreker zelf gezocht moet worden, doch natuurlijk ook in het ontvangtoestel en wel speciaal in het laagfrequent gedeelte, in transformatoren en lampen.

In het algemeen staat de luidspreker geschakeld in den plaatkring van de laatste lamp van het toestel, al of niet met gebruikmaking van een uitgangstransformator. Elke spanningsvariatie en stroomvariatie in de laatste lamp opgewekt, wordt dus door den luidspreker gehaald en aldaar omgezet in hoorbare luchttrillingen. Bij het electromagnetische systeem is het een magneetanker, dat geheel in vorm met de laagfrequente trillingen uitslaat en hierdoor een conus laat trillen. Of het werkt op een trilplaat als een telefoon en wordt door middel van een hoorn sterker hoorbaar. Het electro-dynamische pricipe (*the moving coil*) laat de trillingen loopen door een spoeltje, dat zich in een krachtig magnetisch veld bevindt, hierdoor zelf gaat trillen en zoo een conus in beweging brengt. Dit laatste systeem is door de groote zuiverheid van het geluid, verre te prefereeren.

DE ONTWIKKELING VAN HET TELEFOONVERKEER.

De verrassend snelle ontwikkeling van den radio-omroep gedurende de laatste 5 jaren, van een interessant experiment tot een onmisbaar communicatiemiddel van groote sociale beteekenis, moge ons niet blind maken voor de gestadige ontwikkeling van het telefoonverkeer.

Dat de telefoon zich niet in hetzelfde tempo uitbreiden kan als de radio-omroep, is te verklaren door het feit, dat het aantal luisteraars, dat op één zender instelt, practisch onbeperkt is, terwijl voor elke nieuwe telefoonabonné zoowel de geleidingen als de telefooncentrales moeten worden uitgebreid.

In 1927 bedroeg het aantal telefoonabonné's op de geheele wereld rond 31.000.000, waarvan 60 pct. in de Ver. Staten en 28 pct. in Europa. In de Ver. Staten wordt in ieder opzicht van de telefoon het meest gebruik gemaakt.

Aansluitingen per 100 inwoners op 1 Januari 1928.

Ver. Staten	15,8
Canada	13,1
Denemarken	9,3
Zweden	7,7
Australië	7,2
Noorwegen	6,4
Zwitserland	5,6
Duitschland	4,4
Groot-Britannië	3,6
Nederland	3,1
België	2.5
Frankrijk	2,2

Op de Ver. Staten en Canada volgen de Noorsche landen.

Een andere statistiek van 1 Jan. 1928 toont het aantal gesprekken (locaal en interlocaal) per

	inwoner	en per abonné
Ver. Staten	225	1425
Canada	221	1690
Denemarken	136	1460
Zweden	115	1495
Noorwegen	77	1200
Australië	60	835
Nederland	59	1900
Zwitserland	44	785
Duitschland	36	820
Groot-Britannië	28	780
België	21	840
Frankrijk	17	775

De landen met het grootste aantal abonné's per 100 inwoners staan ook aan den spits wat het aantal telefoongesprekken per abonné betreft — met één uitzondering, nl. Nederland, dat met gemiddeld 1900 gesprekken per abonné het land schijnt te zijn, waar het meeste wordt getelefoneerd!

Merkwaardig is het bestaan van twee hoofdgroepen, een van 1200/1700 voor de Vereenigde Staten en de Noorsche landen — de druk telefoneerende landen — en de tweede groep 770/840 gesprekken per abonné, waarin de belangrijkste overige Europeesche landen vallen.

New-York, Toronto, Chicago, Washington, San Fracisco en — Stockholm — hebben meer dan 25 abonné's per 100 inwoners, San Francisco staat aan de spits met 35 abonné's per 100 inwoners.

Parijs, Berlijn, Hamburg en Zürich bereiken meer dan 10 abonné's per 100 inwoners.

Amsterdam maar 5, Rotterdam 6! Londen nauwelijks 8!

Betere telefoonverbindingen zijn van grooten invloed op het telegramverkeer. Zeer sprekend zijn in dit opzicht de volgende voor Zwitserland geldende getallen.

	Aantal telegrammen	Aantal telefoongesprekken
1870	1 132 000	—
1919	3 300 000	99 000 000
1928	962 000	168 000 000

Veel is inderdaad in Zwitserland gedaan, om het telefoonverkeer te bevorderen. Drie factoren spelen hierbij een rol: vlugge bediening, duidelijke overbrenging en gunstige tarieven (b.v. half tarief voor nachtgesprekken na 9 uur 's avonds).

Voor het zakenverkeer is de snelheid, waarmede per telefoon antwoord verkregen wordt op een vraag, van het grootste belang.

Is telefoneeren en vooral interlocaal telefoneeren zoo duur?

Men vergelijke eens de kosten van een telefoongesprek + de waarde van den daaraan besteden werktijd met de volgende kosten:

Een brief dicteeren (eischt den werktijd van twee personen). Dan de brief schrijven, overlezen, teekenen, in envelop doen en frankeeren. Daarop volgt hetzelfde bij den ontvanger, die het antwoord geeft en daarbij komt nog de vertraging in de afwikkeling eener zaak door het wachten op antwoord. De remmende invloed, die daarvan uitgaat, is funest.

Geen wonder is het, dat men meer en meer ertoe over zal gaan de correspondentie per telefoon af te handelen en alleen de belangrijkste telefoongesprekken schriftelijk te bevestigen.

Een nieuw beroep zien wij opkomen, de telefoon-correspondent, een beroep, dat zijn voorloopers heeft in de arbitrageurs der banken, in de journalisten, die telefonisch de copie doorgeven en de hotelbureaux die telefonisch de kamerbestellingen opnemen.

In Zwitserland heeft zich b.v. de verhouding tusschen het verkeer per draad (telefoon + telegraaf) en het verkeer per brief als volgt gewijzigd:

	telefoon + telegraaf	brieven
1900	16 pct.	84 pct.
1920	24 „	76 „
1928	30 „	70 „

(Alles berekend in pct. van het totale verkeer: telefoon + telegraaf + brieven, in het betreffende jaar.)

Behalve de natuurlijke behoefte aan sneller verkeer dan per brief mogelijk is, dragen ook twee belangrijke technische verbeteringen bij tot de toenemende populariteit van de telefoon, n.l. de invoering van de automatische telefooncentrales en het gebruik van betere kabels en van lijnversterkers, waardoor interlocale gesprekken op groote afstanden en zelfs internationale gesprekken even duidelijk, ja zelfs duidelijker overkomen dan zulke op korte afstanden.

Radio-varia.

Stokowski.

De bekende dirigent van het philharmonisch orkest te Philadelphia, Leopold Stokowski, heeft besloten den dirigeerstok gedurende een kwartaal neer te leggen om een cursus in de radio-techniek te volgen. Hij hoopt na dezen cursus in staat te zijn aanwijzingen te kunnen geven omtrent het uitzenden van concerten, welke gegeven worden door groote orkesten. Volgens zijn inzichten kan hierin door hen, die volledig op de hoogte zijn van de uitvoering van dergelijke concerten, nog een groote verbetering worden aangebracht.

Een radio enthousiast.

Pietro Mascagni, de componist van „Cavalleria rusticana", is een zeer groot voorstander van de radio. Hoewel de omroep in zijn land tot voor korten tijd nog op een lagen trap van ontwikkeling stond, heeft hij toch steeds voor den radio-omroep gestreden, ondanks het feit, dat het grootste gedeelte der Italianen er slechts weinig belangstelling voor voelde.

Nu Italië zich onder de vooraanstaande landen van Europa op omroepgebied geplaatst heeft, door het ingebruik nemen van den nieuwen 50 KW zender te Rome, voelt Pietro Mascagni zich verplicht, zijn volledige medewerking aan dit station te geven. In de eerste plaats wil hij natuurlijk trachten zijn landgenooten door middel van den radio-omroep zooveel mogelijk op muziekgebied te ontwikkelen; tevens wil hij echter heel Europa toonen, wat Italië op muziekgebied vermag, terwijl hij ook den radio-omroep in het algemeen hoopt vooruit te brengen.

Bij een persinterview heeft de groote componist zich onlangs over zijn geestdrift voor den radio-omroep uitgesproken. Onder meer heeft hij daarbij gezegd: Volgens mijn inzicht zal de radio-omroep de muziek niet slechts weergeven, doch zelfs verbeteren! De omroep biedt de muziek geheel nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden".

Als voorbeeld haalde hij hierbij aan, dat hij eenigen tijd geleden op den nieuwen zender te Rome zelf gezorgd heeft voor het regelen der versterking van een uitzending van het intermezzo uit de „Cavalleria rusticana". De contrôle luidspreker in het vertrek bracht het resultaat ten gehoore. „Het leek mij toe", zegt de toonkunstenaar, „alsof ik een nieuw intermezzo geschapen had, dat geheel anders was dan het oude en bekende".

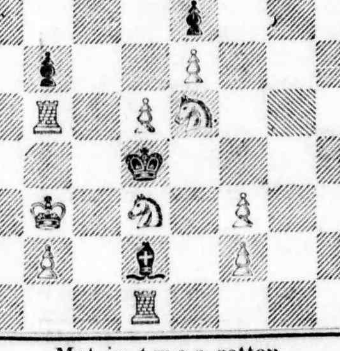
Pietro Mascagni is van meening, dat de radio-omroep vooral van grooten invloed kan zijn op de volkskunst. Sluimerende talenten van het volk kunnen opgewekt worden door middel van den radio-omroep. Hierbij heeft hij niet alleen het oog op de toonkunst, maar evenzeer op elk ander kunstgebied. Mascagni heeft het plan een groote tentoonstelling voor volkskunst in Italië te doen plaats hebben, en hij is ervan overtuigd, dat de heele wereld verbaasd zal zijn van wat het land presteert! De radio-omroep zal hierbij een zeer voorname plaats innemen.

SCHAAKRUBRIEK.

Correspondentie aan L. G. EGGINK, *Soekasarie 39, Tel 499, Buitenzorg.*

Probleem No. 203.

Wit: Kb3—Tb5—Td1—Pd3—Pe5; pionnen op b2—d5—e6—f2 en f3 (10 st.).
Zwart: Kd4—Rd2: pionnen op b6 en e7 (4 st).

Mat in twee zetten.

Probleem No. 204.

Wit: Kh1—Db6—Rd3—Pc4; pionnen op a3 en c2 (6 st.).
Zwart: Kd4—Re5; pion op c5 (3 st.).

Mat in drie zetten.

Oplossingen.

Nr. 199. Driezet van F. Michels. 1 Pb2—a4.
A. 1. . . . ., Kc4× 2. Pg3, enz.
B. 1. . . . ., Ke5× 2. Db8 †, enz.
C. 1. . . . ., Ke3 2. Dd3 †, enz.

Nr. 200. Tweezet van G. Jordan. 1. Tc4—a4, enz.

Verschenen schaakboeken.

R. Spielmann. „Ein Rundflug durch die Schachwelt." van 104 pagina's, bevattende 33 diagrammen. Bij Walter de Gruyter. Genthinerstrasse 38. Berlijn. Prijs: 4 mark 80.

Het boekske behoort tot de zoogenaamde „Veits kliene Schachbucherei". Deze schaakbibliotheek bestaat thans uit dertien uitgaven. Spielmanns boekje is allerminst een streng wetenschappelijke publicatie. Het is een zeer eenvoudig, gemakkelije en prettig te lezen werkje, waarin een en ander verteld wordt omtrent de hebbelijkheden en gewoonten van schakers als Capablanca, Tartacover, Aljechine, Bogoljubow in hun leven van gewoon mensch. Men vindt er een aantal zeer practische aanwijzingen, mededeelingen omtrent openingen en middenspel, het oordeel van den schrijver inzake de remisedood van het spel, waarbij hij min of meer aan de zijde staat van dr. Lasker en dr. Euwe. Een zeer aangenaam boekje, dat waard is, in iedere schaakboekerij zijn bescheiden plaatsje te hebben.

*

Marc Nicolet. „Ouvertures du jeu d'échecs." Een brochure van 92 pagina's. Bij Delachaux en Niestlé, te Neuchatel, Zwitserland. Prijs ± f 3.

Het werkje is bestemd voor schakers, die noch den tijd noch den lust hebben, zich zeer diepgaand met de theorie van het schaakspel te bemoeien, maar die niettemin wenschen, de meest onmisbare dingen te leeren kennen. Een zeer aanbevelswaardig boekje, dat een vertaling in het Nederlandsch zeker waard zou zijn.

*

R. Spielmann, „Die Meister des Schachbretts". Dit boek is ter perse en is gewijd aan de nagedachtenis van meester Richard Réti. Voorloopig zal het in het Duitsch verschijnen. Lezers, die het tijdig wenschen te bestellen, kunnen zich o.a. wenden tot de administratie van *L'Echiquier* 280 Avenue Molière, Brussel, onder overmaking van 21 belga's 50, wanneer men het gebonden wil hebben, dan wel 16 belga's 50, wanneer men het ingenaaid wenscht. Dat komt overeen met f 7,50 en f 5,75.

De indruk dien een probleem maakt.

Al zijn na het verschijnen van „Het Schaakprobleem" van H.J. den Hertog een serie Nederlandsche publicaties omtrent deze materie verschenen, — wij verwijzen slechts naar het uitmuntende boek van Weenink, — toch blijven de opmerkingen, die de problemenkenner bij uitnemendheid Den Hertog, maakte in zijn werkje, de aandacht verdienen van alle probleemvrienden. Wij citeeren hier een paar volzinnen uit het werkje en wel die, welke handelen over: „De indruk, die een probleem op den oplosser maakt".

„De ervaren probleemliefhebber zal het best in staat zijn, een juist oordeel uit te spreken over de waarde van een probleem, wanneer hij het eerst zelf *oplost*, d.w.z. wanneer hij langs analytischen weg zoekt te komen tot de ontdekking der combinatiën, die de componist er aan ten grondslag gelegd heeft.

„Kost hem dit veel moeite, dan zal hij toch dan alleen voldoening van zijn werk hebben, wanneer de aan het probleem eigen zijnde aesthetische kwaliteiten zijn door de studie van meesterwerken gelouterden smaak bevredigen.

„Daartegenover staat echter, dat, hoe volkomen naar inhoud en vorm die combinaties ook mogen zijn, de indruk op den oplosser zwakker wordt, wanneer de ontdekking niet aan ernstige moeilijkheden gepaard gaat.

„Een beslist onjuist inzicht is het, dat de aesthetische hoedanigheden zouden mogen worden verwaarloosd, indien de oplossing van het probleem maar *zeer moeilijk* is.

„Schoonheid gaat in elk geval boven moeilijkheid."

Een interessante beschouwing.

Te Duisburg had in Juli van het vorige jaar het 26-ste congres van den Duitschen Schaakbond plaats, waaraan zich, behalve het jaarlijksche concours, verschillende feestelijkheden sloten, tot welker voorbereiding en uitvoering de Duitsche schakers zich reeds jaren lang zich zoo bovenmate bedreven hebben getoond. Zoo had den 14-den Juli een Rheinfart plaats. Des namiddags te drie uur voeren circa vierhonderd deelnemers aan het congres per extra-spoorgelegenheid naar Ruhrort en gingen daar over op de stoomboot, die hun al het schoone en bezienswaardige der rivier in den omtrek van Duisburg in alle kalmte deed genieten. Op het Rijnterras dronk men koffie en keerde daarna naar de stad terug, om zich des avonds te acht uur te verzamelen in de feestelijk versierde tooneelzaal, waar het feestbanket was aangericht. Het was een zoogenaamde Rheinischer Abend, zooiets als de Bossche koffietafel, waar men aan groote tafels bij bier en koude schotels, luisterende naar de uitmuntend bezette Kyffhäuser-Kapelle, den inwendigen mensch versterkte. Af en toe werd de muziek afgewisseld door een feestrede. Een dezer toespraken, die van den congres voorzitter dr. Zimmermann, verdiende bijzondere aandacht, niet alleen van de zijde der 550 aanwezige Duitsche bondsleden, maar ook van de geheele schaakwereld. Wij nemen deze redevoering, voorzoover zij van algemeene beteekenis is, hier over. Dr. Zimmermann sprak als volgt:

„Schaken is een strijd; — een strijd, waarin de geest over de kracht zegeviert. Schaak is geen kinderlijk bordspel met figuurtjes; — schaak is voor den schaakvriend een wereld op zich zelf, waarin hij zich na den arbeid des daags gaarne terugtrekt. In deze wereld vallen de scheidsmuren van stand en betrekking; — zij kent geen lands- en geen taalgrenzen. Overal, waar schaak gespeeld wordt, is de schaakspeler welkom en het heeft een ongemeene bekoring, met geheel onbekenden in verre landen te kunnen spelen en, zonder dat een woord gewisseld wordt, des tegenstanders denkkracht te beoordeelen en hem zelf psychologisch te kunnen onderzoeken. In het schaakspel openbaart zich het karakter. De eene streeft opgewekt en offervaardig in open gevecht, de andere door stillen afweer en langzame insluiting in stellingsoorlog, zijn doel, het overwinnen van de tegenpartij, te bereiken. Schaak is het spel der hoogste concentratie. De waarschuwing van Goethe tot hen, die hem toen ter tijd reeds te snel hun reizen maakten: „Men reist toch niet om aan te komen!" behoorde tegenwoordig meer nog dan vroeger te weerklinken. Maar het moet iets bijzonders zijn, dat ons in het hedendaagsche „tempoleven" een oogenblik stil doet staan en ons een oogenblik tot bezinning dwingt. Schaak *is* zoo iets bijzonders, zoo iets sterks: sterk door zijn dwang tot concentratie, sterk door den onuitputtelijken rijkdom zijner combinaties. In den schouwburg, het levenstooneel, worden deze beide componenten van het schaak het best behandeld in het moderne tooneelstuk „Der Apostel" en in het klassieke drama „Robespierre." In „De Apostel" maakt de fabrikant de keuze van den fabrieksprédikant afhankelijk van den uitslag eener schaakpartij tusschen de gegadigden. Daar openbaart zich hun karakter, en diegene, die met opgewekte offervaardigheid de overwinning behaalt, wordt gekozen, het groote werk te voltooien. En de mate der afleiding en der stoutheid van gedachten, waartoe het schaakspel den in een groote combinatie verdiepten speler voert, is nergens beter geschilderd dan in de laatste scène van „Robespierre." Het tooneel speelt in de Bastille.

De meest hartverscheurende tafereelen spelen zich af, terwijl de tot de guillotine veroordeelden den oproep tot den gang naar het schavot afwachten. Slechts twee zitten rustig in een hoek, een burger en een markies. Zij zijn in hun laatste schaakpartij verdiept. Zij hooren en zien niets. Niettemin gaat de deur open, waardoor men den wagen ziet staan, die de veroordeelden op hun laatsten gang ten dienste staat.

Alles schrikt op; — de schaakspelers letten er niet op. Namen worden afgeroepen, als laatste die van den markies. Eenmaal, tweemaal. Eindelijk staat hij op, beziet nog eens de stelling, zet en zegt: „Schaak!" — Dan gaat hij met elastischen en zekeren tred de trap op „Th5!" — roept hem de aan het bord achtergeblevene toe. De beulsknechten worden ongeduldig, pakken den markies bij den kraag; — doch daar komt hoffelijk zijn laatste verzoek: „Pardon, mijne heeren, een oogenblik". Hij draait zich om en roept: „De8. Mat! Tot weerziens!" En gelaten klimt hij op de kar.

Zoo ziet het theater, het levenstooneel, het schaakspel. En het leven zelf? In mijn eigen leven heeft mij het schaakspel veel genot en troost geschonken. En in mijn leven als geneesheer heb ik de kracht en de weldadigheid van het spel leeren beseffen; — in oorlog en in vrede, in lazaretten en in ziekenhuizen, in nood en gevaar heeft het schaak talloozen troost en nieuwe kracht gegeven, en menschen, wien wegens lichamelijke gebreken lichamelijke sport was ontzegd, schonk het in geestelijken kamp bemoediging en vreugde. Den strijd zonder vooroordeel met iederen tegenstander met den vasten wil hem te overwinnen, het bestudeeren van eigen karakter en het doorgronden van dat van de tegenpartij, het diepe nadenken, zich bezinnen, dezen drieklank ondervind ik als de harmonie van het koninklijke spel.

Aldus het spel. Het spel tot kunst te verheffen, is den meesters gegeven. Het talent der Duitsche meesters op te voeren en door meesterwedstrijden den besten uit hun midden te voorschijn te doen treden, die als Duitschlands meesterspeler de Duitsche kleuren in internationalen strijd eervol zal vertegenwoordigen, de kunst des schaakspels tot volkomenheid te brengen, dat is de taak en het doel van den Duitschen Schaakbond. De beteekenis van het meesterschap, de kunst te verdiepen, haar van het tijdelijke tot het eeuwige te verheffen: „Vita brevis, ars longa est!"

***

Tot zoover dr. Zimmermann, de voorzitter van het Rhein.—Westf. Schachverband. Zijn slottirade maakt wellicht eenigszins den indruk van te veel op nationalisme te zijn ingesteld, maar het ware te wenschen, dat alle schaakbonden, alle schaakclubs bezield waren met den geest, die dezen enthousiasten Duitschen schaakspeler bezielt. Zoo ook in Indië!

Caro - Kann verdediging.

Gespeeld in de hoofdklasse B van het Duisburger concours.

Wit: H. v. Hennig. Zwart: dr. A. von Nüss.

	Wit	Zwart
1.	e2—e4	c7—c6
2.	d2—d4	d7—d5
3.	Pb1—c3	d5×e4
4.	Rf1—c4	. . . .

De Filmwereld.

Ronald Colman vertelt over het Meisje zijner Droomen.

(Van onzen specialen correspondent te Hollywood).

Ronald Colman is verliefd op een meisje, dat hij nooit heeft gezien. Eens zal hij haar ergens vinden. Wanneer dat gebeurt komt er een groote trouwpartij, en zal het fortuin van Colman en zijn huis een meesteres bezitten.

Het meisje zijner droomen is, zooals de bekende filmspeler uitlegde, toen wij bij een cocktail zaten te praten in zijn bibliotheek, samengesteld uit verscheidene jonge vrouwen, die beroemd zijn op filmgebied. Toch behoeft zij zelf geen filmspeelster te zijn.

Ziehier Ronald's beschrijving van zijn ideëele gezellin:

Niet gebobd haar, zooals Vilma Banky heeft, doch eerder zwart dan blond.

De groote bruine oogen van Louise Brooks.

De mond van Mary Pickford en haar glimlach.

De hals en schouders van Gloria Swanson.

Het kleine lichaam en de figuur van Bessie Love.

Bovendien heeft zij, — en dat is het belangrijkste—zegt de heer Colman, den zin voor humor van Constance Talmadge.

Dat is dus de toekomstige mevrouw Colman.

„Liefde is de grootste schat op aarde", verklaarde Ronald, „en eens zal ik er ook wel mijn deel van krijgen."

Ik weet wel dat een huwelijk iets is, waar beide partijen ernstig over moeten denken. Ik ben eens gehuwd, maar het was een vergissing. Toch is niets zoo wonderbaarlijk als de kameraadschap van een liefhebbende vrouw. Andere dingen, waarnaar ik gezocht heb, heb ik ook gekregen. Zoo zal ik ook de leifde verlangen. Misschein morgen, misschien het volgend jaar, maar in ieder geval komt het.

Iedere man zoekt zijn ideaal met een beeld van haar in zijn hart om hem te leiden bij zijn speurtochten. Wanneer iemand veel alleen is, gaan zijn gedachten zich bezig houden met het meisje zijner droomen. Ik heb tijd genoeg gehad om haar te bestudeeren; terwijl de tijd verloopt, verandert zij wel iets, maar zeer weinig.

„Misschien zegt men van mij, dat ik een vrouwenhater ben, omdat ik niet getrouwd ben," vervolgt de filmacteur, „maar ik kan nog slechts met één persoon trouwen, met het wonderbaarlijkste meisje, dat ooit geleefd heeft, met de dame mijner droomen!"

Ronald gelooft, dat Vilma Banky, van het standpunt van een fotograaf gezien, de schoonste filmspeelster ter wereld is. En dat niettegenstaande hij beweert, dat hij aan brunetten de voorkeur geeft.

„Vilma heeft een structuur van haar, die ik nooit ergens anders heb gezien. Zij bezit ook een volmaakte neus.

De oogen van Louise Brooks zijn een wonder. Zij zijn groot en donkerbruin van kleur. Zij betooveren iemand.

In den mond en den glimlach van Mary Pickford ligt iets smachtends, iets, dat op uw gemoed werkt. Iemand met haar glimlach kan niet anders zijn dan gezond, weldadig, en vriendelijk. En zij bezit twee rijen volmaakt witte tanden.

De hals en de schouders van Gloria Swanson zijn de welgevormdste, die ik ooit gezien heb.

Alleen de gekleurde film kan de delicate schakeering van de werkelijke gelaatskleur van Dori Kenyon weergeven.

Terwijl ik zelf vijf voet negen inch lang ben, zou ik gaarne zien, dat mijn vrouw van het postuur was van Bessie Love. Bessie's figuur is keurig gevormd."

Ronald kan U zelfs vertellen, wat voor aard, wat voor sym- en antipathieën het meisje zijner droomen heeft. „Zij heeft den zelfden breeden en snelbegrijpenden zin voor humor, die Constance Talmadge tot het meest geliefde meisje van geheel Hollywood gemaakt heeft. Een vrouw, die humor weet te ontdekken, wanneer zij deze tegenkomt, die is van de soort, die ik noodig heb. Wat belangrijkheid betreft, staat deze hoedanigheid bij mij bovenaan.

Mijn toekomstige vrouw moet ook aardig en vriendelijk zijn jegens iedereen, in het bijzonder jegens mij."

Ronald houdt niet van een door en door sporttype van een meisje.

„Ik zou willen, dat de toekomstige mevrouw Colman een genoegen schepte in het beoefenen van openlucht-sport, zonder er zich geheel aan te geven, zeide hij. Wanneer zij hield van tennis spelen of golf, zou het beter zijn dan wanneer zij verzot was op bridge, maar gij moet mij, als het U blieft, niet verkeerd begrijpen, ik moet geen ouderwetsch meisje hebben, maar toch wel een, dat tijd en gedachten voor ons thuis over heeft, in plaats van rond te zwerven in hotels, café's en bevriende huizen; op jacht gaat naar amusement.

Wanneer mijn toekomstige vrouw een betrekking bekleedt heeft voor haar huwelijk, moet zij niet met haar beroep doorgaan," voegde Ronald er aan toe.

„Ik ben rijk genoeg om in alle behoeften van mijn vrouw te voorzien en wanneer zij een eigen inkomen zou wenschen te hebben, en daarom doorgaan met werken, zou mij dit berooven van datgene, wat ik het meest noodig heb, namelijk haar gezelschap."

Het interview was geëindigd. Ik stond op om heen te gaan.

„Meent gij, dat ik te veeleischend ben in mijn verlangens omtrent de eigenschappen van mijn toekomstige vrouw," vroeg Ronald aan mij.

Ik verzekerde hem dat dit niet het geval was.

„Dan help mij haar zoeken," zeide hij tot afscheid, „want het is mij werkelijk ernst."

(Copyright-Anglo-American Newspaper. Service; voor N. I.: Bat. Nieuwsblad.

Een gedurfd pionoffer, dat het eerst werd aangewend in het concours te Gotenburg in 1920 in de partij van Hennig — Carls.

4.	. . .	Pg8–f6
5.	f2–f3!	e4×f3
6.	Pg1×f3	e7–e6

Ook Carls speelde toen zoo, maar Rf5 schijnt beter te zijn.

7.	0–0	Rf8–e7
8	Dd1–e2	Pb8–d7
9.	Rc1–f4	Pd7–b6
10.	Rc4–b3	0–0
11.	Ta1–d1	Pb6–d5
12.	Rf4–e5	Rc8 d7

In aanmerking kwam Pg4, maar dan zou 13. h3!, Pge3 14. Pd5× volgen, of 13. ...., Pc3× 14, bc3×, Pe5× 15. de5× met goeden aanval voor Wit.

13.	Pf3–g5	Rd7–e8
14.	Td1–d3	. . .

Dreigt reeds 15. Pd5× en 16. Rf6× plus Ph7×.

14.	. . .	Pd5×c3
15.	b2×c3	h7–h6
16.	Pg5 h3	g7–g6

Als Zwart dit nalaat, is na Tg3 het paard onbeweeglijk zoodat toch g6 moet gespeeld worden.

17.	Td3–g3	Pf6–d7
18.	Re5–f4	Kg8–g7
19.	De2 d2	Tf8–h8
20.	Rf4–e3	Dd8–a5
21	Ph3–f4	Pd7–f8

Om eventueele offerpogingen op e6 te verhinderen.

Stand na Zwarts 21sten zet.

22.	d4–d5!!	. . .

De beslissende doorbraak! Er dreigt zoowel Ph5 † als Rd4 †, hetgeen niet allebei verhinderd kan worden.

22.	. . .	h6–h5
23.	Re3–d4 †	f7–f6
24.	d5–d6!	Re7–e8

Zwart mag niet Rd6× spelen wegens Rf6× †

25.	Pf4×e6	Pf8×e6
26.	Rb3×e6	c6–c5
27.	Rd4–e3	h5–h7
28.	Tg3–f3	Re8–c6
29.	Re6–d5	Th8–h5

Een aardige foutzet zou zijn Rd5× 30. Dd5×, Th5 31. De6!, Te5! 32. De5×! fe5× en mat in drie zetten.

30.	Rd5×c6	b7×c6
31.	Dd2–f2	Da5×a2

De pion op f6 is niet te dekken, want na f6 f5 zou Rc5× volgen.

32.	Tf3×f6	Rd8×h6
33.	Df2×f6 †	Kg7–h7
34.	Df6–e7 †	Kh7–h8

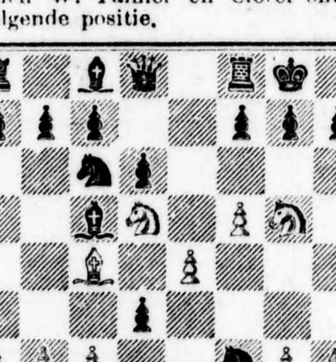
Op Kg8 antwoordt wit met 35. d7.

35.	d6–d7	Da2–g8
36.	Re3–g5	Th5×g5
37.	De7×g5	Dg8 d5
38.	Dg5 h6 †	en Zwart gaf het op.

(Noten van M. Bäumich).

Eindstelling.

In een te Manchester gespeelde partij tusschen W. Palmer en Storer ontstond de volgende positie.

Wit aan zet, won als volgt: 1. Dh5, h6 2. f6, Ph× (op hg× volgt 3. Dg5×, g6 4. Dh6 enz.) 3. Dg6!, fg× 4. Pe7 †, Kh8 Pg6× † mat.

FILMKUNST IN RUSLAND.

De Russische regisseur Eisenstein heeft te Rotterdam een tweetal causerieën gehouden over de Russische filmkunst.

De heer Eisenstein begon met te verklaren, dat hij niet was gekomen om propaganda of zoo te maken, maar om te spreken over de Sowjet-filmkunst. Het brengt wel eenige moeilijkheden mee om de politiek er heelemaal buiten te laten — aldus spr. —omdat m.i. een nieuwe kunst slechts kan ontstaan uit nieuwe ideeën en nieuwe ideeën slechts kunnen wortelen in gewijzigde sociale toestanden. Maar waar het terzijde laten van de politiek de voorwaarde geweest is waarop ik hier heb mogen spreken, zal ik het alleen hebben over de denkbeelden waarvan wij in Rusland uitgaan bij het maken van films.

In de eerste plaats moet ik er dan op wijzen, dat wij de film niet beschouwen al tijdverdrijf, maar als een groote cultureele macht, die moet worden aangewend tot verheffing van het beschavingspeil van de massa. Voorts gelooven wij dat de film moet worden gevestigd op een wetenschappelijke basis en daartoe hebben wij in Moskou een filmhoogeschool gesticht, waar men op den grondslag van een weldoordachte theorie, voortdurend onderzoekt en experimenteert.

Ten derde moet men in het oog houden dat de collectivistische gedachte meebrengt, dat het filmbedrijf op collectivistischen grondslag is opgetrokken en gemonopoliseerd in handen van den staat. De opdracht welke wij aan de film geven maakt dat noodzakelijk. Het brengen van de film in de enorm uitgestrekte afgelegen gebieden van Rusland, waar de menschen wonen waarvoor de opvoeding, die uitgaat van de film in de eerste plaats bestemd is, kan nimmer economisch voordeelig zijn. Zonder staatsmonopolie was dit onmogelijk.

Tenslotte bedoelen onze films voornamelijk een antwoord te geven op vragen, die voortkomen uit de massa. Het scenario wordt niet vastgesteld zonder dat het is besproken en bediscussieerd op groote vergaderingen van arbeiders. Veel wordt er dan in gewijzigd en dan nog wordt het niet uitgevoerd zonder dat het is besproken door de leden van de organisatie van de Vrienden van de Sowjetfilm.

De filmkunstenaars sluiten zich niet op in ateliers tusschen decors van bordpapier, maar gaan erop uit en filmen in de dorpen en in de steden waar de film speelt. Ook gebruiken wij zoo min mogelijk beroepsspelers, maar trachten altijd de typen te vinden die wij noodig hebben onder de menschen om ons heen. Geen boeren met aangeplakte baarden en geen als matrozen vermomde tooneelspelers.

De taak die wij ons voorstellen in de naaste toekomst te zullen aanvatten is die van het in beeld brengen van abstracte ideeën, zooals ik mij voorstel te zullen geven in de verfilming van Het Kapitaal van Marx.

Daarna leidde spreker met een enkel woord de films in, die men ging vertoonen, in het bijzonder de fragmenten van De Generale Linie. Behalve deze film werden fragmenten vertoond uit Tien dagen, die de wereld deden wankelen, en uit Potemkin.

De lezing en de films hadden zeer veel succes.

Kort Filmnieuws.

Tegen het anti-semitisme.

In Rusland wordt een propagandafilm gedraaid tegen het anti-semitisme, getiteld: De Misdaad van Burger Surkow. Het is een Sowkino-film.

Beeld en stem.

Fox Movietone heeft een archief gesticht, waarin beeld en stem bewaard worden van Shaw, Mussolini, Lindbergh, Alphons XIII, Admiraal Beatty, Hindenburg, Lloyd George, Horthy en andere beroemde persoonlijkheden.

Henny Porten.

Henny Portens nieuwste film heet: *Herrin und Knecht*. Regie: Richard Oswald.

Stomme films.

Naar de *Courrier Cinématographique* vermeldt, hebben Engelsche bioscoopdirecteuren op een vergadering in Liverpool besloten zèlt stomme films te fabriceeren, waar het aanbod van de zijde der gewone producenten thans nagenoeg uitsluitend talkies betreft en men deze niet, of niet in die mate wenscht. Ook in Amerika en Duitschland zijn reeds dergelijke stappen gedaan.

De heilige Vlam.

The sacred Flame, 't bekende tooneelstuk van Somerset Maugham, wordt in Amerika tot talkie verwerkt, met Pauline Frédérique in de hoofdrol.

Hoot.

De bekende cowboy-speler Hoot Gibson is teruggekeerd bij de Universal. Hij zal acht nieuwe films maken voor deze firma en daarvoor ontvangt Hoot Gibson 250.000 gulden.

Viertalige Film.

Een Deensche regisseur, Schneevoigt, is naar Groenland vertrokken om een groote sprekende cultuurfilm te maken. Er wordt een dramatische handeling ingevlochten waarvan het scenario ontleend is aan een Deenschen roman. De dialoog wordt opgenomen in vier talen en wel in het Zweedsch, Duitsch, Fransch en Engelsch. Deze film wordt gefinancierd met Zweedsch, Duitsch en Deensch kapitaal.

Onder handen.

Karl Grüne, de regisseur van Waterloo, werkt nu aan een groote film met Carmen Boni in de hoofdrol. Marcel l'Herbier is nog steeds bezig met zijn film, Enfant de l'amour. Walter Ruttman zal waarschijnlijk hierin de toonfilm voor zijn rekening nemen. Ruttmann werd bekend door Symfonie einer Grosstadt en Melodie der Welt. Ook andere regisseurs zijn hard aan den slag. Sandberg, wiens film Revolutiebruid hier kort geleden werd vertoond, werkt aan de atelieropnamen van Capitaine Jaune. De Baroncelli heeft pas een stomme film voltooid. Abel Gance draait de binnenopnamen van La Fin du Monde. Al deze films worden in Fransche ateliers vervaardigd.

Lon Chaney.

Lon Chaney speelt de hoofdrol in Chéri-Bibi, een film getrokken uit den roman van Gaston Leroux.

Het Blijspel.

Cecil B. de Mille is nu zestien jaar in het filmbedrijf werkzaam. De regisseur begon op 12 December 1923 in een kleine schuur, op dezelfde plaats waar nu de groote Paramount studio's zich bevinden.

Cecil B. de Mille heeft kortgeleden Dynamiet voltooid en hij is nu begonnen aan het ensceneeren van een blijspel.

The Far Call.

Binnenkort zal men hier een nieuwe Fox film kunnen zien: *The Far Call*, gemaakt naar de gelijknamige novelle van Edison Marshall, die verscheidene schetsen geschreven heeft welke spelen in het noordwesten van den Pacific, en Alaska. Bekende spelers zal men er in ontmoeten, Charles Morton, die ook meewerkte aan De Vier Duivels, en Leila Hyams, een blonde schoonheid. Zij vervullen de hoofdrollen in *The Far Call*.

Paul Loring, een stoutmoedig avonturier, smeedt met een reusachtigen Scandinaviër, Storkerson, het plan om een klein marine-station op St Paul te overvallen, het station onklaar te maken, het handjevol mannen dat er zit gevangen te nemen en de opslag-plaatsen te plunderen. Maar het ongeluk wil dat de dochter van den commandant er is als de roovers arriveeren en Paul wordt verliefd op haar. Zijn eigen mannen nemen hem gevangen; hij weet echter te ontsnappen. Een groot deel van de film speelt in Shanghai, een ander deel in Alaska.

Durft U?

Uitdaging voor een sneeuwgevecht van de Duitsche filmster Milino von Kluck, die te St. Moritz vertoeft.

Come Across.

De nieuwe film, die in het Deca Park komt.

Nog een scène uit de film.

„Ja, ja!“ juichte Elly, die juist een waterplantje had opgehaald. „Dat is één!“

Met hun vischnetten stijf in de handen geklemd, stonden de kinderen daar te visschen met een geduld, waarover ze gewoonlijk niet beschikten. Behalve Elly's eerste „visch“ — het waterplantje — hadden ze nog niets opgehaald, maar dat hinderde niet! Elk oogenblik kon zich de één of andere visch, die bij ongeluk in den vijver gekomen was, in hun netten laten verstrikken. Wat zouden Oma en de Tantes groote oogen opzetten, als ze een echten visch ophaalden!

Plotseling slaakte Pim een kreet van blijdschap. Hij had zijn net opgehaald en zag er een glinsterend voorwerp in liggen.

„Als dàt een visch is, is het zeker een zilvervisch!“ schoot het pijlsnel door zijn bol en hij juichte:

„O Elly, El! Kijk eens! Ik heb een visch! Een prachtvisch! Zie 'm eens schitteren! Wat een grappige visch!“

Elly was natuurlijk onmiddellijk één-en-al aandacht en wierp haar eigen net, dat ze voorzichtig met beide handen vastgehouden had, achteloos op den grond.

Zij boog zich over de zonderlinge vangst van haar broertje heen en riep op eens uit:

„Maar dat is geen visch, Pim! Dat zijn diamanten! 't Lijkt wel een broche!“

Nu begreep Pim er nog minder van en hij zei:

„Een broche?! Maar dat kan toch niet! Hoe kan die nou hier in den vijver komen?“

„En toch is het zoo!“ hield Elly vol. Voorzichtig haalde zij het kleine schitterende voorwerp uit het „schepnet“ van haar broertje, bekeek het van alle kanten en zei:

„Zie je wel, dat het een broche is? Kijk hier zit de speld.“

Met open mond aanschouwde Pim nu het wonderlijk schitterende voorwerp, dat hij eerst voor een visch had aangezien, doch dat nu een broche bleek te zijn.

„Wat zullen we er mee doen?“ vroeg hij.

„Wel natuurlijk dadelijk aan Oma en de Tantes laten zien!“ riep Elly uit.

Samen gingen zij daarop met hun vondst naar binnen. Pim's net lag nu ook op den grond en Elly droeg het schitterende voorwerp

In de gang kwamen zij Tante Leni tegen en Elly zei onmiddellijk:

„Kijk eens, Tante, wat Pim in den vijver gevonden heeft!“

„Mijn broche! Mijn juweelen broche!“ juichte Tante Leni plotseling en ze keek zóó blij, als ze bijna nooit deed. „Ik begrijp alleen niet, hoe ze in den vijver gekomen is. Maar — hoe hebben jullie haar gevonden?“

Pim en Elly deden nu samen het verhaal van de wonderlijke vischvangst.

Daar kwamen Oma en Tante Elza ook al aangeloopen op Tante Leni's vreugdekreten en het verhaal werd nu opnieuw gedaan.

„Wat een geluk, dat de broche terecht is, lieve kinderen,“ zei Oma. „'t Is een kostbaar familiestuk en Tante Leni is er erg aan gehecht. Maar — hoe kan het in den vijver geraakt zijn?“

„Toen ik gisteravond van de partij op Heideheuvel thuiskwam, liep ik nog even den tuin in om wat op te frisschen,“ zei Tante Leni nu. „Ik moet de broche toen verloren hebben, al is het mij een raadsel, hoe ze in den vijver gekomen is.“

„Een raadsel, dat wel altijd onopgelost, zal blijven,“ meende Oma. Maar — Leni ga je nu telefoneeren? Had je de politie er al van in kennis gesteld?“

„Neen Moeder, ik telefoneer om taartjes,“ antwoordde Tante Leni. „Het terugvinden der broche moet toch gevierd en de eerlijke vinders moeten beloond worden!“

Lachend zei Oma:

„Zeker, daar heb je gelijk aan. Ik zal gauw thee zetten.“

Dat was een gezellig besluit van den middag.

Raadselhoekje.

Oplossingen der raadsels uit 't vorige nummer.

Voor grooteren.

1. Boontje komt om zijn loontje. Bot, Koen, zoon, lot, mijn, lont, Mook, Jet, jool.
2. Ik he**b rem en** schoen moeten gebruiken om mijn fiets stil te laten staan. **(Bremen).**

   Deze jurk is vo**or el**ken dag te mooi, Jenny. **(Orel).**

   Je kreeg nog geld; heeft Herman**ce 't in je** beurs gedaan? **(Cetinje).**

   In een wip **lag Os**wald op den grond. **(Lagos).**

   Breng je **me, Dina**, of moet je naar huis? **(Medina).**
3. Roompot; room, pot.
4. Neus, reus, Geus.

Voor kleineren.

1. Ladder, adder.
2. De letter **r**
3. Een spiegel.
4. Doorn, roosje; Doornroosje.

***

Om op te lossen.

Voor grooteren.

1. Mijn geheel noemt een dier, dat uitstekend springen kan en met 9 letters geschreven wordt.
   Een 1, 5, 6, 1, 8, 9, 1 is een vogel.
   Een 7, 8, 6, 7 is een deel van een schip.
   Een 1, 2, 7 is een vervoermiddel.
   4, 7, 5, 9, 3 is een kleur.
   4, 7, 2, 2, 3 is een landbouwproduct.
2. Schrijf onder elkaar:
   1o een koninkrijk in Europa.
   2o een stad in Noord-Brabant.
   3o een riviertje in de Betuwe.
   4o een jongensnaam.
   5o een Nederlandsch eiland.
   De beginletters vormen, van boven naar beneden gelezen, den naam van een stad in Zuid-Holland.
3. Voeg bij een woord, dat omgekeerd hetzelfde blijft, één letter en je krijgt een deel van een klok.
4. Kruisraadsel.
   Op de beide kruisjeslijnen komt de naam van een dorp in Drente.

```
        ×
      . × .
    . . × . .
  . . . × . . .
× × × × × × × × ×
  . . . × . . .
    . . × . .
      . × .
        ×
```

1o rij een medeklinker.
2o „ een insect.
3o „ een keizerrijk in Azië.
4o „ iets wat gebruikt wordt om een dier te besturen.
5o „ 't gevraagde woord.
6o „ een voorwerp, dat in den winter (hoewel lang niet altijd) in het meervoud gebruikt wordt.
7o „ een zoetwatervisch.
8o „ een waterplas.
9o „ een medeklinker.

Voor kleineren.

1. Welke alen zijn het kleinst?
2. Mijn eerste is niet zoet, mijn tweede wordt gegeten en verbrand en mijn geheel wordt in den winter gegeten.
3. Ik heb heel veel oogen.
   Maar niet in mijn kop,
   Als ik eens wil pronken.
   Zet 'k mijn staart fier op.
4. Verborgen dieren.
   Moet deze japon vóór de partij gereed zijn?
   Kwam u schoorvoetend bij mij om dat verzoek te doen?
   Waarom bleef het oude mensch onder aan de trap staan?
   Ik geloof, dat die stukke kap elk oogenblik van het huis kan waaien.
   Laat Henri en Cato regelrecht naar huis komen na schooltijd.

Wie zou het vlugste de lolly opgesabbeld hebben? Jullie kennen allemaal wel een lolly, een zuurtje aan een houtje. Je weet dus ook wel dat het niet zoo vlug gaat om, zonder te bijten, het zuurtje op te zuigen. Jullie moeten ook eens zoo'n wedstrijd houden!

KINDERCOURANT

van het BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Zaterdag, 15 Februari 1930 — 17e Jaargang No. 7

Alleen naar Tante Betty.

„Moeder mag ik om vier uur met Rita en Anneke meegaan om Tante Betty te feliciteeren?“ vroeg Bob de Vries op een regenachtigen middag, vóór hij naar school ging.

„Nee Bob, kom je maar liever dadelijk met Jan Heukels uit school thuis,“ antwoordde Moeder.

„Hè, waarom nou?“ vroeg Bob op een ontevreden toon. „Ik mag ook nooit wat en de anderen altijd!“

„Maar Rita en Anneke zijn ook zooveel ouder Bob,“ antwoordde Moeder kalm. „Denk je daar wel aan? En bovendien regent het vandaag zoo vreeselijk. 't Zijn echte stortbuien!

„Wat geeft dat nou?“ hield Bob aan.

„'t Geeft zooveel, dat ik het niet hebben wil!“ zei Moeder op beslisten toon.

„Ja, maar ik wou..“

„Nu verder niet zeuren!“ maakte Moeder den zin af en keek daarbij zóó ernstig, dat Bob het toch maar raadzamer vond zijn mond te houden. Als Moeder zóó keek, viel er niets aan te veranderen. Dat had hij in zijn ruim zevenjarig leventje al dikwijls genoeg ondervonden.

Met een ruk trok Bob de voordeur achter zich dicht. De zusjes waren al een heel eind vooruit, maar dat was niets. Hij kon den weg naar school best alleen vinden. 't Was vervelend genoeg, dat de grooten hem altijd meenamen. Net alsof hij nog zoo'n klein jongetje was! Pim Versteeg, die groote jongen uit zijn klas, die verleden jaar was blijven zitten, had gisteren nog zoo opgesneden, dat hij alleen naar school mocht en Bob uitgelachen, omdat die altijd door de zusjes gebracht werd.

Nou ja, als Pim een grooter zusje had, dat op de meisjesschool twee straten verder ging, zou hij misschien ook door haar weggebracht worden.

„Dat nooit!“ had Pim verontwaardigd uitgeroepen, toen Bob hiervan iets gezegd had.

Als Pim nu eens zag, dat hij alleen op school kwam! Bob was al zijn ergernissen van zooeven vergeten en had wel kunnen dansen van plezier! Maar nee, hij moest juist heel langzaam loopen, wilde hij de zusjes niet inhalen. Want dan zou natuurlijk alles weer bedorven zijn! Rita en Anneke waren meestal wel heel lief voor hem, maar er waren toch van die oogenblikken, waarin hij de zussen best missen kon! Dat verbeeldde hij zich ten minste.

Langzaam loopend sloeg Bob eindelijk den hoek der straat om en o schrik! daar zag hij plotseling Rita, die terug kwam rennen, net alsof ze wat vergeten had. En jawel, daar kwam Anneke ook al aan! Wat hadden ze zich toch altijd met hem te bemoeien?! Want natuurlijk liepen ze terug om hem te halen.

Een leeuw is iemand die bang is voor niemand . . . maar deze tijger ziet er ook niet naar uit alsof hij voor de eerte de beste aan den haal gaat.

Wat zou hij doen? Hard weghollen? Hij kon loopen als de beste, nog vlugger dan de zussen, maar... als hij den anderen kant uitliep, moest hij een grooten omweg maken, zóó groot, dat hij — al liep hij ook nog zoo hard — stellig te laat op school zou komen en dan moest hij natuurlijk schoolblijven en zou hij het plannetje, dat hij heel vaag koesterde en waarover hij eigenlijk nog niet goed durfde denken, onmogelijk ten uitvoer kunnen brengen.

Dan maar liever met de zussen mee naar school!

Al deze gedachten vlogen pijlsnel door zijn blonden krullebol en hij gaf zich — al was dit dan ook zeer tegen zijn zin! — dus maar weer over aan de zussen, die reeds ongeduldig wenkten en riepen:

„Kom Bob! Waar blijf je toch?“

„Bob, waarom teut je toch zoo? Het is al laat!“

Het jongere broertje verwaardigde zich echter niet deze vragen te beantwoorden. Hij zou dan wel meegaan, maar — voor de rest geen nieuws! — dacht hij opstandig.

't Was een geluk, dat de zussen hem niet ieder bij een hand namen, zooals zij dit zoo dikwijls deden, want dan had het best kunnen gebeuren, dat Bob zich losgerukt had om òf hard vooruit je loopen, òf rechtsomkeert te maken, in elk geval aan het zusterlijk gezag te ontsnappen.

Dit gebeurde echter niet en Bob bleef op korten afstand achter de zussen loopen, de handen in zijn zakken en vroolijk fluitend, alsof hij kalm op zijn ééntje naar school liep en niets met die twee blonde meisjes daar voor hem te maken had.

„Als we maar niet zoo op elkaar leken! flitste het even door Bob's brein. „Als ze nu b.v. eens heel andere gezichten hadden en niemand zou kunnen zien, dat ze mijn zusjes waren!”

Zoo kwamen ze bij Bob's school, waar Rita en Anneke langs moesten om de hunne te bereiken. Steeds meer was Bob achter gebleven en juist wilde hij zich ongemerkt bij een groepje jongens voegen, alsof hij er alleen aankwam, toen Rita zich plotseling omkeerde en zóó hard riep, dat iedereen het hooren kon:

„Dag Bob! Om vier uur komen we je niet halen, hoor! Je moet dan met Jan Heukels meegaan!“

Akelig kind! Waarom zei ze dat nou zoo hard?! Meisjes bederven ook altijd alles, vond Bob.

Hij wist immers heel goed, dat de zusjes hem niet zouden halen! En Moeder had hem, voor hij naar school ging, gezegd, dat hij met Jan Heukels, een jongen, die twee klassen hooger zat en niet ver uit de buurt woonde, moest thuiskomen.

Wat onze neus voorbijgaat!

Hoe de kinderen in Holland pret maken als het gesneeuwd heeft. Je zou er koud van worden, vinat jullie niet?

Dat was 't juist, wat hij zoo vervelend vond: hij mocht niet mee om jarige Tante Betty te feliciteeren en zelfs niet eens alleen naar huis gaan. En alsof dit alles nog niet erg genoeg was, riep Rita 't zóó hard, dat ze 't allemaal hooren konden. Gelukkig was Pim Versteeg er nog niet. Dat liep ten minste mee!

Bob die gewoonlijk goed oplette op school, was dien middag met zijn gedachten niet bij de les. Telkens moest hij eens door het raam naar de lucht kijken. Plotseling schrok hij op. De juffrouw, die zeker gezien had, dat hij niet oplette, zei hem met de leesles voort te gaan en hij wist heelemaal niet waar Piet ten Oever gebleven was. Maar gelukkig lette hij verder beter op en hoefde hij dus nog niet school te blijven.

Zijn besluit was echter genomen en nauwelijks had de schoolbel om vier uur geluid of hij zei tegen Pim Versteeg:

„'k Ga naar m'n Tante! Die is jarig!"

„Zeker met de zussen!" spotte Pim.

„Nee; alleen! Heelemaal alleen! Ze komen me niet halen vanmiddag."

„Dat zal wel!" klonk het ongeloovig van Pim's lippen.

„Nou, dat zul je dan eens zien!" snoefde Bob en hij voegde er nog aan toe:

„'k Ga juist jouw kant uit!"

„Goed!" zei Pim, die het nog maar half gelooven kon.

Samen liepen Bob en Pim nu eenige straten door, tot dat Pim thuis was en — nog steeds niet geheel overtuigd — Bob nakeek om te zien, of deze werkelijk niet terugkeerde. Maar nee, Bob liep door! Zou 't dan toch waar zijn?

In zijn eentje liep Bob de straat uit. O, hij wist den weg naar Tante Betty's huis best, al was 't een heel eind. De zussen hadden geld voor de tram van Moeder meegekregen, maar hij, Bob, liep als een man regelrecht op zijn doel af.

Of Moeder 't goed zou vinden? Daaraan wilde hij nu maar niet denken. Moeder had gezegd, dat hij niet gaan mocht, omdat het zoo regende, maar — 't regende nu heelemaal niet. 't Sneeuwde alleen maar wat! Ja maar... nee, daar nu niet aan denken, alleen aan het prettige: hij ging naar jarige Tante Betty en nog wel op z'n eentje, wat eigenlijk nog 't prettigst van alles was. Hij zou er Pim morgen alles haarfijn van vertellen, zoodat die 't wel gelooven moest.

Eindelijk, na een heel eind geloopen te hebben (zonder te verdwalen), kwam hij bij Tante Betty aan.

Jaantje, die de deur opendeed, was niet weinig verbaasd hem zoo alleen op de stoep te zien staan. Ze vroeg echter niets en liet hem in de kamer.

Daar — tusschen allerlei menschen en kinderen in — zat Tante Betty. Tante Betty in haar feestjapon!

„Nee maar!" riep ze plotseling uit. „Wie komt daar aan? Ben jij het toch, Bob? En ik had met Moeder afgesproken, dat je morgenmiddag met haar komen zou. Daar begrijp ik niets van! Je — je bent toch zeker niet alleen?"

„Jawel Tante!" antwoordde Bob trotsch, „en ik feliciteer u wel met uw verjaardag."

„Dank je, vent. Maar vertel me nu eerst eens: weet Moeder, dat je hier bent?"

„N-nee Tante," bekende Bob eerlijk.

„Maar jongen, wat zal moeder ongerust zijn!" riep Tante Betty nu uit en toen Bob daaraan dacht: aan die ongerustheid van Moeder, begon zijn hart toch wel te kloppen.

Daar kwamen Rita en Anneke ook al met verwonderde gezichten. Zij wilden juist wat zeggen, toen Tante Betty uitriep:

„Maar dat kan zoo niet! Je kunt hier niet blijven. Moeder zou veel te lang ongerust zijn!"

Bob begon hoe langer hoe meer te begrijpen, dat Tante gelijk had en tuurde naar de groote figuren in het vloerkleed. 't Was alsof hij op eens een brok in de keel kreeg. Zoo'n mooie plannetje nu toch nog mislukken?

„Jammer, dat ik geen telefoon heb," prevelde Tante Betty en duidelijker ging zij voort:

„Kijk Bob, hier heb je een taartje. Eet dat nu maar heel gauw op! En dan zal ik je een dubbeltje voor de tram geven en moet je zoo gauw mogelijk naar huis gaan."

Bob propte zijn taartje al naar binnen, maar 't was net alsof het roomhoorntje — hij was anders dol op roomhoorntjes! — hem nu niet smaakte. Haastig at hij het op — bijna verslikte hij zich zelfs! — zei Tante Betty goeden dag en liep met het dubbeltje stijf in de hand geklemd, naar de halte der tram, vlak tegenover Tante's huis.

Even later kwam er een tram aan. Bob wenkte den bestuurder en stapte den eenmanswagen in, nadat hij zijn dubbeltje voor een kaartje ingewisseld had.

Tante wuifde nog eens, maar dat zag Bob niet. Gek, het had hem altijd zoo prettig geleken: alleen in de tram te zitten en nu hij er werkelijk alleen in zat, kon hij er toch niet van genieten. Telkens weer klonken Tante's woorden: „Wat zal Moeder ongerust zijn!" hem in de ooren en zag hij het ontstelde gezicht van Moeder in gedachten vóór zich.

Bob kon tot het eindpunt blijven zitten, maar hoe heerlijk hij dit anders ook gevonden zou hebben, nu dacht hij daar zelfs niet eens over. Anders moest hij altijd veel te vroeg naar zijn zin weer uit de tram, maar nu liep die hem te langzaam, zoo verlangde hij er naar Moeders ongerustheid weg te nemen. En toch... hij zag er vreeselijk tegen op thuis te komen! Wat zou Moeder zeggen? Zou Moeder erg boos zijn? Hij was eigenlijk heel ongehoorzaam geweest.

Eindelijk, daar hield de tram aan het eindpunt stil en moest Bob er uit. Hij was vlak bij huis en het duurde dan ook niet lang meer, of hij stond op de stoep van hun huis. Nauwelijks had hij gebeld, of Leentje deed open. O, wat keek die boos, terwijl ze zei: „Ga maar gauw naar de huiskamer! D'er zit wat op, jongetje!"

In de huiskamer hing Moeder juist den telefoonhoorn met een verdrietig gezicht aan den haak, toen Bob binnenkwam.

„Maar Bob, ben je daar eindelijk?! Waar heb je toch gezeten?" riep Moeder uit. „Ik ben zoo vreeselijk ongerust geweest!"

Moeder had tranen in de oogen en toen Bob dát zag, snikte hij het plotseling uit en biechtte hij berouwvol alles op. Hoe had hij Moeder toch zoo'n verdriet kunnen doen?!

Moeder trok hem tegen zich aan. Zij was niet boos, maar dit, dit was nog veel erger! Als Moeder maar eens flink op hem gebromd had! Hij geloofde, dat hij zich dan niet zóó ongelukkig gevoeld zou hebben als nu Moeder juist zoo lief tegen hem was. Hij snikte het

opnieuw uit. Waarom was hij toch zoo ongehoorzaam geweest?

„B-bent u d-dan z-zoo onge-rust geweest, Mam?" vroeg hij even later.

„Ja Bobby. Ik dacht eerst, dat je bij Jan Heukels was blijven spelen. Maar toen ik zijn Moeder opbelde en hoorde, dat Jan je heelemaal niet gezien had na schooltijd, schrok ik erg. Ik begreep, dat je alleen had geloopen, al dacht ik dan ook, dat je op weg naar huis was geweest en ik was zoo vreeselijk bang, dat je een ongeluk overkomen was op straat."

„Er is heusch niks gebeurd, hoor Mam!" verzekerde Bob, terwijl hij zijn arm om Moeders hals sloeg en haar een zoen gaf. Maar ik — ik zal voortaan nooit meer alleen op stap gaan, zoolang als u het niet hebben wilt. Er komt maar niks als narigheid van."

Moeder was het hiermede geheel eens en wist, dat ze Bob vertrouwen kon, want zoo klein als hij nog was, zou hij toch nooit een belofte breken.

't Kon hem dan niet schelen, wat Pim Versteeg zei; maar Moeder hoefde in het vervolg niet meer zoo ongerust te zijn.

Zoo'n Schrik!

Vier kleine, jonge eendjes
Die deden vraag op vraag.
Ze waren niet nieuwsgierig,
Maar wisten alles graag.

Op 'n keer was Moeder bezig,
Zei: — Houdt je nu eens stil! —
— Waarom? — zoo kwaakten d'eendjes,
— Wel, omdat ik het wil! —

Toen gingen met hun viertjes
De eendjes saam op pad,
Tot zij een doosje zagen.
En Donsje riep: — Wat 's dat? —

Geel kwam vlak bij het doosje,
Wit kwaakte nog: — Blijf af —
— Ja, — zei de jongste, Piepgraag,
— Je krijgt van Moeder straf! —

Maar Geel, een echte bengel,
Kon 't toch niet laten staan.
Hij duwde met zijn snavel
Fluks tegen 't doosje aan.

Op eens — wat 's dat voor snuiter,
Die uit de doos verschijnt?
De eendjes worden angstig
En één voor één verdwijnt.

Wat is me dat toch schrikken!
De eendjes kwaken luid —
En zie, de clown uit 't doosje
Lacht hen voor straf nog uit

En zegt: Foei, — zóó nieuwsgierig
— Mag jullie toch niet zijn!
— Maar 'k zal je heusch geen kwaad doen:
— Je bent me veel te klein! —

Zoo'n grappige Visch.

Waarom waren alle groote menschen toch zoo opgewonden? Elly en Pim begrepen er niets van. Ze waren naar Oma en de Tantes gegaan, maar hadden het anders zoo rustige huis in rep en roer gevonden. Tante Leni was verdrietig, Tante Elza mopperde en Oma, die de kinderen anders nooit alleen den tuin in zond, zei nu met een gezicht, alsof het de meest natuurlijke zaak van de wereld betrof, dat Elly en Pim maar alleen den tuin in moesten gaan.

Dat was nog nooit gebeurd! Meestal babbelden ze met Oma of vertelde Oma hun een verhaaltje. Soms ook deden de Tantes een spelletje met hen in de kamer of den tuin, of gingen ze naar hun „eigen tuintjes", terwijl één der Tantes in de buurt aan het tuinieren was en hun allerlei aanwijzingen bij hun werk gaf. Nooit werden zij echter alleen den tuin in gestuurd.

Elly en Pim verwonderden zich hier wel even over, doch lang bleven ze er niet bij stilstaan, daar ze het nog zoo verkeerd niet vonden eens met hun tweetjes den tuin in te gaan. Zij haalden dus hun tuingereedschap uit de schuur en begonnen in hun tuintjes te werken. Ze hadden ieder een stukje grond vlak bij den moestuin, waarin ze altijd naar hartelust spitten, zaaiden en allerlei bloemen kweekten. Vader en Moeder hadden geen tuin, zoodat de kinderen het heerlijk vonden in Oma's grooten tuin een klein hoekje „ons eigen tuintje" te kunnen noemen.

Na eenigen tijd begon het tuinieren hun echter te vervelen. 't Was ook zoo saai, dat niemand eens kwam kijken! Bovendien waren er op 't oogenblik heelemaal geen bloemen, die ze voor Oma of Moeder konden plukken. Ze besloten dus maar wat anders te gaan doen. Maar wat?

„Ik weet wat!" zei Elly plotseling, „We gaan in den vijver visschen!"

„Maar er zijn geen goudvisschen meer in den vijver!" zei Pim.

„Natuurlijk niet! Dacht je soms, dat ik goudvisschen wou visschen?" riep Elly verontwaardigd uit.

„Nee! Maar wat wou je dan?" vroeg Pim.

„Wel, doen alsof we visschen! Dat is net zoo leuk! En misschien is er wel de een of andere snoek in den vijver verdwaald en halen we dien op."

„Ja, ja!" juichte Pim, die wel niet zooveel fantasie had als zijn zusje, maar altijd graag in haar spelletjes deelde. „Maar —" en zijn gezicht werd plotseling ernstig — „hoe komen we aan een net?"

„We nemen ieder onzen zakdoek en binden dien aan een stok," zei Elly practisch. „Of misschien is het makkelijker, als we er twee stokken voor gebruiken," voegde zij er nadenkend aan toe.

Daarop togen de beide kinderen aan het werk. In de schuur hadden ze weldra eenige stokken en zelfs touw en een schaar gevonden en met wat inspanning slaagden zij er werkelijk in, voor ieder een vischnet te maken. Handig bond Elly de vier punten van haar zakdoek met een stuk touw aan het uiteinde van twee stokken vast, zoodat zij, wanneer zij het andere uiteinde der stokken in de handen nam, een prachtig schepnet had.

Pim was echter minder handig en vol bewondering voor Elly's mooie net.

„Hou dit maar even vast. Voorzichtig hoor!" zei Elly. „Dan zal ik er ook eentje van jouw zakdoek maken." En ze ging opnieuw aan het werk.

Het duurde dan ook niet lang, of de kinderen stonden aan den kant van den vijver die heel ondiep was, ieder met een „schepnet" gewapend, dat ze niet met het mooiste net uit een winkel zouden willen ruilen.

„Wat grappig om je net met twee handen vast te moeten houden!" zei Pim. „'t Lijkt net, of we diabolo spelen."

„Ja!" beaamde Elly. „Maar 't is alleen veel moeilijker, want bij diabolo is er altijd wat te vangen, en kun je zien, waar het is en dat kun je hierbij niet."

„Nee!" gaf Pim toe. „Zullen we doen, wie de meeste visschen vangt, El? Alles telt mee!"

Twee hondjes die een knus plaatsje gevonden hebben in een mandje. Ze schijnen het er best naar hun zin te hebben!

No. 62 Zaterdag 15 FEBRUARI 1930. 46e JAARGANG

ABONNEMENTSPRIJS:
f 7.50, fr.p.p. *f* 9.—, buiten Ned.-Indië *f* 12.50 p. kw.
ADVERTENTIE-TARIEF:
1—25 woorden *f* 3.75, elke 5 woorden meer *f* 0.75.
Regeltarief *f* 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD.

Hoofdredacteur: J. H. RITMAN

ZEVENDE BLAD

Directeur G MOLENAAR.

UITGEEFSTER:
N.I. Drukkers- en Uitgevers Mij.
BUREAUX:
Sluisbrugstraat 23, Weltevreden
TELEFOON:
Welt. 2886, 2887 en 2888 (Wisselbord).
Na 5 uur 's midd. Welt. 429

VOLKSRAAD.

2de Gewone Zitting 1929—1930.

Avondvergadering van Donderdag, 13 Febr. 1930.

Voorzitter: J.W. Meyer Ranneft.

(*Vervolg*).

Bestuurshervorming.

Aan de orde is de motie betreffende het onttrekken van den verderen arbeid voor de bestuurshervorming op Java aan het kantoor van den regeeringscommissaris.

De reg. gemachtigde voor de bestuurshervorming, de heer Visman betoogt uitvoerig, dat de motie onaanvaardbaar is. Het kantoor bestaat uit een zeer klein aantal ambtenaren, zoodat er waarlijk geen vrees behoeft te bestaan voor „uitgroei" tot een „afzonderlijk departement".

Het bouwen en inrichten van de bestuurshervorming is niet geëigend voor het B. B.-departement, dat alleen voor de „exploitatie en het toezicht" heeft te zorgen.

De regeering belooft, dat het kantoor in een voldoend snel tempo aan den arbeid op Java èn in de buitengewesten zal voortwerken.

De heer Fruin heeft den indruk gekregen, dat er een strijd is tusschen twee regeeringsbureaux, die hier in den Volksraad tot uiting komt. Die indruk is niet juist natuurlijk....

Spr. is met de regeering van meening, dat de taak op Java voor het kantoor nog niet is afgeloopen en dat er samenhang moet blijven bestaan met den arbeid in de buitengewesten. Spr. zal tegen de motie stemmen.

Ook de heer Roep is door den reg. gemachtigde overtuigd. Hij zal zijn stem niet aan de motie geven.

Het lijkt spr. echter toe, dat er niet altijd een taak zal blijven bestaan voor het kantoor. Hij vraagt daarom op hoelang de regeering schat dat die taak nog zal moeten duren.

De heer Suermondt kan kort zijn. Na het betoog van den regeeringsgemachtigde is spr. geheel overtuigd, op dezelfde gronden als de heer Fruin. Spr. hangt dan een „schrikbeeld" op van den omvang der nieuwe afdeeling van B.B., die bij uitvoering der motie zou moeten worden gevormd. Spr. geeft in overweging de motie in te trekken.

De heer Zuyderhoff meent, dat het gaat om deze vraag: Is de taak voor Java afgeloopen, ja of neen? Spr. blijft gelooven, dat dit niet het geval is.

De heer Kiès is van meening, dat er inzake bestuurshervorming in den loop der jaren nog niet zoo heel veel is verricht. Toch is spr. tegen de motie. Spr. zou wel iets voelen voor een verkavelings-commissie voor de toekomstige taak van het B.B.

De heer Mandagie acht het afloopen van de taak een kwestie van „onafzienbaren tijd" (Hilariteit). Spr. zal niettemin tegen de motie stemmen.

De heer Rückert voelt zich als ambtenaar van decentralisatie onaangenaam getroffen door den „indruk" van den heer Fruin. Spr. heeft aan zoo iets nooit gedacht.

Als het waar is, dat er zoo weinig ambtenaren zijn, dan kan de overdracht van hun arbeid aan het B.B. toch niet zooveel arbeid beteekenen voor dat departement. Het personeel van het kantoor heeft ook voortdurend inlichtingen en advies noodig van het B.B, van de menschen van de practijk. Als men wil wachten, alvorens het kantoor kan worden opgeheven.

(De vergadering wordt geschorst: De regen maakt de sprekers volkomen onverstaanbaar).

De heer Rückert zet zijn rede voort. In de „fabriek" is ruimte gelaten voor de „Machines". Maar met de laatste heeft de bouwdienst niets te maken. Dan komen de menschen van de practijk der exploitatie aan het woord. Het departement B.B. heeft de ervaring en heeft dan verder het advies van het kantoor van de bestuurshervorming niet noodig.

Spr. blijft voorts van meening, dat het werk voor Java en dat voor de buitengewesten weinig samenhang heeft. Die arbeid moet dus ook in het kantoor zelf reeds worden gesplitst, met aparte ambtenaren. Maar wie kan het Java-werk nu beter beoordeelen dan de menschen van de bestuurspractijk?

Wat het „snelle tempo" betreft, dat heeft spr. al zoo dikwijls hooren toezeggen, maar het blijft langzaam gaan.

De meest economische weg is overdracht aan het departement van B.B.

In tweeden termijn dankt de reg gem. voor de Bestuurshervorming voor den steun van de heeren Fruin c.s. (Spr. is door den regen en het zachte spreken zoo nu en dan onverstaanbaar).

Spr. gelooft, dat de langste tijd van het bestaan van het kantoor achter den rug is. Als het grootste deel der problemen opgelost is, is zijn taak ten einde.

Spr. kan geen inlichtingen geven over uitbreiding of inkrimping van het kantoor.

Als men het oor te luisteren legt bij de menschen van de bestuurspractijk in de binnenlanden, hoort men vaak de klacht, dat men te Batavia de practijk niet kent. Bovendien moeten hervormingen als de onderhavige tientallen jaren doorwerken, alvorens er voldoende practijk, genoeg ervaring is opgedaan.

De heer Roep meent, dat zoolang de objecten van de hervorming nog niet aan de locale ressorten zijn overgedragen, de taak van het kantoor nog niet is afgeloopen. Spr. wijst voorts op enkele moeilijkheden, welke bij splitsing van die taak over twee kantoren zouden ontstaan.

De heer Rückert vraagt de motie te mogen aanhouden tot de hoofdbegrooting.

De voorzitter gaat hiermede accoord.

Wegen.

Aan de orde is de motie-Kiès c. s., waarin de regeerieg wordt uitgenoodigd om voor den aanleg van de wegen Weltevreden — Cheribon en Bandjar — Djocja een extra-subsidie te verleenen v. z. n. ten laste van den buitengewonen dienst.

De heer Kiès licht de motie toe.

De regeeringsgemachtigde voor Decentralisatie, de heer Cohen Stuart, noemt de motie een „surprise" voor de decentralisatie, waar zij eerst werd ingediend bij afdeeling VII. Het is echter ook een „reprise", een herhaling.

De regeering kan voor den noordelijken weg geen subsidie aan de provincie verleenen. De aanleg moet uit de provinciale middelen worden bekostigd. Het zelfde geldt voor den weg Bandjar—Djocja.

De aanleg van wegen uit den buitengewonen dienst hangt samen met een urgentieplan, dat niet voor uitbreiding vatbaar is. Dit urgentieplan betreft alleen wegen voor het openen van onontgonnen gebied. En dit geldt niet voor de onderhevige twee wegen, althans niet in 1930. Bij de begrooting 1931 zal dit vraagstuk echter ernstig onder de oogen worden gezien.

De heer Rückert wijst er op, dat de aanleg van deze wegen ook vermeerdering van middelen zal meebrengen en de kosten van aflossing en afschrijving daaruit zullen kunnen worden bestreden.

De heer Kiès heeft in hoofdzaak ook aan het jaar 1931 gedacht. Om de regeering in dit opzicht ruggesteun te geven, wil spr. de motie toch in stemming brengen. Spr. sluit zich voorts bij het betoog van den heer Rückert aan.

Leenings circulaire.

Aan de orde is de motie Zuyderhoff c.s. betreffende de leenings-circulaire.

De reg. gemachtigde, de heer Cohen Stuart, acht een aanvullingscirculaire niet noodig. De regeering wil de practijk afwachten.

Er bestaan genoeg andere middelen om omtrent den inhoud der circulaire volledigen uitleg te krijgen.

Voor de regeering is dit echter geen beginselkwestie. Zij zal dus de uitspraak van den Volksraad rustig afwachten.

De heer Suermondt is tegen de motie. Er zijn geen argumenten aangevoerd.

De heer Roep bestrijdt dit met verwijzing naar de besprekingen van eenige zittingen geleden.

De heer Rückert sluit zich daarbij aan. De bewoordingen van de circulaire zijn aan scherpe critiek onderworpen. De circulaire geeft bovendien de bedoeling der regeering niet juist weer.

De heer Zuyderhoff pleit nogmaals voor de motie.

De heer Suermondt heeft de argumenten graag als „gesneden koek" voor zich. In de practijk hebben zich nog geen moeilijkheden voorgedaan. De motie is dus niet noodig.

Schuling.

Aan de orde is, de motie-Diephuis c.s. over de zaak-Schuling.

De heer Diephuis kan kort zijn. Hij handhaaft de motie. De regeering staat in de beoordeeling van zulke gevallen niet alleen. Ook gedeputeerden spreken er over mee. Bovendien greep de regeering eerst een jaar na het gebeurde in.

De Reg. gemachtigde, de heer Cohen Stuart, gaat nader in op verschillende argumenten bij de debatten naar voren gebracht. Spr. herhaalt, dat de veronderstelde mogelijkheid, dat door deze regeeringsbeslissing tal van particulieren van de openbare lichamen zouden worden uitgesloten, een onbegrijpelijk misverstand is. Hij betoogt, dat de wet op de verschillende gevallen door den heer Diephuis genoemd niet van toepassing is, wanneer de betrokkenen zich slechts van meespreken en meestemmen onthouden.

De regeering maakt geen onderscheid tusschen ambtenaar en particulier. Ook de eerste moet zich, wanneer hij „geldelijk bij de onderneming betrokken is", onthouden.

De heer Diephuis was het met de interpretatie van den heer Fruin van art. 9 heelemaal niet eens. Hij wilde namelijk den ondernemer vrijlaten om mee te stemmen over zaken, welke ook hun persoonlijk belang betroffen. „Ruime toelating" vraagt de motie. En ontheffing mag alleen volgen als „kwade trouw" is aangetoond. Maar dàn is het belang van de gemeenschap reeds geschaad. De wet daarentegen wil geen repressie, maar preventie.

De motie komt neer op het loswrikken van een wettelijk voorschrift.

De regeering onthoudt zich van sanctie—herhaalt spr.—wanneer de betrokkenen zich onthouden van spreken en meestemmen over zaken, die hun persoonlijk belang raken.

Spr. ontraadt handhaving der motie met nadruk.

De heer Dwidjosewojo is tegen de motie. Zij steunt niet op de wettelijke bepalingen, die zich richten tegen de *mogelijkheid* van vermenging van persoonlijk en algemeen belang. Spr. bestrijdt de toelichting der motie op dezen grond.

De heer Rückert betreurt de regeeringsbeslissing, omdat zij moest worden genomen, dus op heel andere motieven dan de voorstellers der motie.

Onthouding is heel goed mogelijk in zulke gevallen, zooals spr. met verscheidene voorbeelden heeft aangetoond.

De heer Diephuis heeft alleen gehoord van den regeeringsgemachtigde, dat de particulier met winstaandeel eerder in verleiding komt dan de ambtenaar.

Spreker's bezwaar gaat juist tegen die vermenging op zich zelf, spr. haalt daartoe het oordeel van Thorbecke aan.

De Volksraad is overigens wel bevoegd om over interpretatie van de wet van advies te dienen. Stemming morgen.

De vergadering wordt dan om 9 u. 11 min. gesloten.

***

Vergadering van Vrijdag 14 Febr. 1930.

Voorzitter J. W. Meyer Ranneft.

Bestuurshervorming.

De voorzitter opent de vergadering en deelt mede, dat de motie-Rückert over het kantoor van de bestuurshervorming is ingetrokken.

Aan de orde is het Regeeringsantwoord Afd. IX, eerste termijn.

Departement van Oorlog.

De reg. gemachtigde, luit. generaal Cramer, deelt mede, dat een andere schaal voor bepaalde topografische kaarten met het oog op de personeelsvoorziening, niet kan worden aanvaard.

Onder het oog wordt gezien een andere formatie en betere promotieregeling voor de bij de technische inrichtingen werkzame officieren.

Onderbrenging van leger-afd. XI bij afd. VI kan niet worden aanvaard.

De promotie van de militaire paarden-artsen is niet zoo ongunstig. Uitbreiding met een hoofdofficiers-plaats wordt onnoodig geacht.

Het optreden van het hoofd van afd VIII als voorzitter van de commissie van keuring van Australische paarden, was een noodmaatregel.

Ook voor de cavalerie-officieren is de promotie op redelijke en billijke wijze geregeld.

Over de reorganisatie van het leger, deelt spr. mee, dat bij algemeene maatregel van bestuur de nieuwe organisatie werd ontworpen. Dit was geen vooruitloopen op een regeeringsbeslissing. Wijziging is nog altijd mogelijk.

Wat het standpunt van particuliere werkgevers jegens dienstplichtige employé's betreft, zijn slechts enkele gevallen van bedreiging met ontslag en van ontslag bekend. Deze gevallen hadden de volle aandacht van het legerbestuur en met de betr. werkgevers werd daarbij overleg gepleegd.

Mochten zich in de toekomst euvelen voordoen in dit opzicht, dan zullen de Volksraad en de vakvereenigingen terzake volledig worden ingelicht en maatregelen ter voorkoming worden overwogen.

De regeering erkent, dat de promotie bij het onderofficierscorps niet zoo heel gunstig is. Maar die promotie is ook niet ongunstig; ze is redelijk, ook wijl betrokkenen bij indiensttreding wisten, wat hen te wachten stond.

De grijsgroene kleur van de militaire veldtenue moet uit practische overwegingen gehandhaafd blijven. De kleurhoudendheid van de stof is thans heel wat beter dan vroeger.

Het I.E.V. zal den grootst mogelijken steun ondervinden bij de verbetering van het gehalte van Indo-Europeesche mindere militairen.

Het rapport der z.g. opleidingscommissie moet geheim blijven.

Een voorloopig weduwen en weezenfonds voor Christelijke Inh. militairen is niet aan te bevelen. De regeering streeft er ernstig naar zoo spoedig mogelijk een algemeen fonds voor Inh. militairen op te richten. De ontvangen gegevens moeten nog worden verwerkt door de directie der fondsen in Nederland.

Over het amokmaken van den Menadoneeschen fuselier bij de manoeuvres, deelt de reg. gemachtigde mede, dat de man zich ziek meldde, omdat hij zich vermoeid voelde. Na het gebeurde was er niets uit hem te krijgen. Die geslotenheid was oorzaak, dat ook de psychiater zich geen oordeel kon vormen, zoodat men hem ter observatie naar Buitenzorg moest zenden.

Extra-zware diensten voor Menadoneesche militairen bestaan niet. Zij doen dezelfde diensten als de anderen.

Wat de tuberculose betreft, is een sterke stijging te constateeren van 1916 tot 1921 bij alle landaarden en in alle landen, als gevolg van oorlogsomstandigheden en spaansche griep.

Ten aanzien van het financieel steunen van het steunfonds van „Voorwaarts" te Nijmegen, bestrijdt spr. de argumenten van den heer Kerkkamp terzake. Het lidmaatschap der vereenigingen is niet beperkt tot soldaten en korporaals. Een subsidie zou het beginsel van steun aan de pensioenfondsen ondermijnen. De regeering wijst die subsidie daarom af, tenzij alleen de mindere militairen, zoogenaamde minimaal gepensionneerden, van de vereeniging lid zouden zijn. De motie kan niet worden aanvaard.

Dan bestrijdt spr. het denkbeeld om aan mindere militairen witte uitgaanskleeding te verstrekken, ook op financieele gronden. Het zou een hoogere uitgave van ongeveer een hafl millioen beteekenen.

Het reglement voor de militaire vereenigingen is nog in behandeling bij marine en opperbestuur.

De heer Kiès hoopt binnen niet te langen tijd in de promotie bij de artillerie en voor militaire paardenartsen tot hoofdofficier, verbetering te zullen zien. Spr. bepleit een noodmaatregel, telkens wanneer dit noodig is. Sinds lang hadden de betrokken militaire paardenartsen bevorderd moeten zijn tot „kasian-majoor-paardenarts", meent spr.

Spr. vraagt ten slotte of er in 1928 inderdaad geen jongere officier geschikt voor paarden-aankoop aanwezig was.

De heer Van Hulsteyn komt nog eens op de belangen der miliciens terug. Deze hebben ruimschoots gelegenheid om te klagen over benadeeling van particuliere belangen. Maar daarvan zal weinig gebruik worden gemaakt. De bestaande ongerustheid ten deze is door den regeeringsgemachtigde niet weggenomen.

De heer Van der Weijden is niet bevredigd ten aanzien van de promoties tot hoofdofficier. Hij sluit zich bij den heer Kiès aan.

Spr. bepleit nogmaals de verbetering der promoties van sergeanten en sergeant-majoors. De regeering heeft zelve vroeger dien promotiegang „abnormaal ongunstig" genoemd.

Dan wil spr. voor onderluitenants een proportioneel rangs-pensioen doen instellen.

Spr. blijft bij zijn meening, dat de grijs-groene uniform niet noodig is. De reg. gemachtigde vindt spr.'s betoog terzake ridicuul....

De voorzitter hamert. Het woord blijkt niet geoorloofd.

De heer Van der Weijden gaat voort met zijn critiek op die kleur en en de kleurhoudendheid van de stof

De heer Ratu Langie verwacht van dezen reg. gemachtigde een milderen geest voor de Inheemsche militairen.

Spr. dringt aan op de publicatie van het rapport der opleidingscommissie, waardoor de onrust bij de betrokkenen zal worden weggenomen.

Hij bepleit opnieuw de stichting van een overgangs-fonds voor weduwen en Christ. Inh. militairen.

Spr. wijst op de gelegenheid voor Eur. jongelui met Mulo-opleiding om als schrijver in het leger te worden aangenomen.

Wat de amok van een Menadoneesch militair betreft, handhaaft spr. zijn standpunt. Er zijn wèl „geweldige zielsprocessen" geweest. Spr. kent den aard zijner landgenooten. In de militaire verhoudingen moet de oorzaak van de onbegrijpelijke handelingen van dien militair worden gezocht. Mata glap komt onder normale omstandigheden onder de Minahassers niet voor.

De heer Apituley betreurt de opvatting van de regeering over de oprichting van het gevraagde fonds voor Christ. Inl. militairen.

De heer Kerkkamp merkt op, dat het bestuur van „Voorwaarts" bereid is het lidmaatschap van menschen, die deelgenoot zijn van het mil. weduwen- en weezenfonds, van haar steunfonds uit te sluiten.

De heer Van Lonkhuyzen herhaalt, dat de serge-kleeding voor de militairen onhygiënisch en warm is. Spr. vraagt of de regeering niet bereid is de witte uitgaanskleeding toe te staan als de militairen haar zelf willen betalen.

Spr. is niet gerustgesteld over de particuliere belangen der miliciens. Spr. zal met feitenmaterieel nader terugkomen op de kwestie.

De reg. gemachtigde voor Oorlog antwoordt de sprekers in tweeden termijn. De regeering heeft er steeds naar gestreefd incidenteel te voorzien in onbillijkheden ten aanzien van de promoties van officieren. Spr. blijft overigens alle naar voren gebrachte desiderata afwijzen. Voor de paardenkeuring was niemand anders dan de inspecteur beschikbaar. Spr. breekt hier zijn rede af.

Stemmingen.

Aan de orde zijn de stemmingen over afd. IV.

De motie-Loa c.s., de vuurwerkmotie, wordt z.h.s. *aangenomen*.

De motie-Rückert c.s. betreffende de wegen-subsidie wordt z.h.s. *aangenomen*.

De motie-Nessel, c.s. betreffende de leeningscirculaire wordt z.h.s. *aangenomen*.

De motie-Diephuis c.s. over de kwestie-Schuling wordt na hoofdelijke stemming *verworpen* met 29 tegen 17 stemmen. Vóór stemden o.m. de I.E.V.-leden, de economische groep en de heeren Loa, Kan, Suermondt, Apituley en de voorzitter.

Oorlog.

De reg. gemachtigde voor Oorlog besluit zijn antwoord in tweeden termijn. Het levert weinig nieuws op, dan alleen, dat de oproep voor schrijvers in het leger een noodmaatregel was, noodig wegens een tekort aan Europeesche militaire schrijvers.

Een aardig incident was het gevolg van een interruptie, dat de heer Ratu Langie maar in militairen dienst moest gaan, waarop de regeeringsgemachtigde reageerde met een luimig: Dan zal ik hem wel drillen!....

Na de pauze is aan de orde de behandeling van de motie-Kerkkamp, betreffende de subsidie voor het steunfonds van „Voorwaarts". Ze wordt zonder discussie en z.h.s. aangenomen.

Ingediend is de volgende (gewijzigde) motie, voorgesteld door de heeren Ratu Langie, Dwidjosewojo, Laoh en Apituley, luidende als volgt:

De Volksraad,
Gehoord de debatten,
van oordeel, dat gelijke gelegenheid in het algemeen ook voor de vervulling van administratieve betrekkingen bij het leger dient te bestaan voor alle rassen,
noodigt de regeering uit de vervulling dier functies bereikbaar langs den weg van aanbevolen militair, ook open te stellen voor Inlandsche jongelieden.

Na eenige discussie tusschen de voorstellers wordt de motie gewijzigd in dezen zin, dat de woorden „bereikbaar langs den weg van aanbevolen militair" worden vervangen door „op de zelfde wijze als geldt voor Europeanen".

De reg. gemachtigde voor oorlog constateert, dat bijv. de betrekking van militair schrijver thans reeds voor Inlanders is opengesteld. Alle rangen staan open voor alle rassen.

De motie is dus overbodig. Er is alleen verschil in bezoldiging. Daarover valt thans echter niet te praten, wijl deze zaak nog in behandeling is bij de opleidingscommissie. De motie is „een vlag in de lucht".

De heer Kiès zegt, dat de grondslag van de motie niets dan sentiment is.

De heer Van Helsdingen vraagt „nuchter": Wat denkt de regeering te doen met de 16 vacatures.

De reg. gemachtigde voor Oorlog kan geen pertinent antwoord geven. Vermoedelijk zullen er Inl. militairen voor worden genomen.

De heer De Hoog wijst ook op het rassensentiment. Niettegenstaande de nadrukkelijke verklaring van den R.G. wordt maar doorgegaan met het gepraat over bevoorrechting van Europeanen. Juist de Indo-Europeaan wordt in deze achtergesteld.

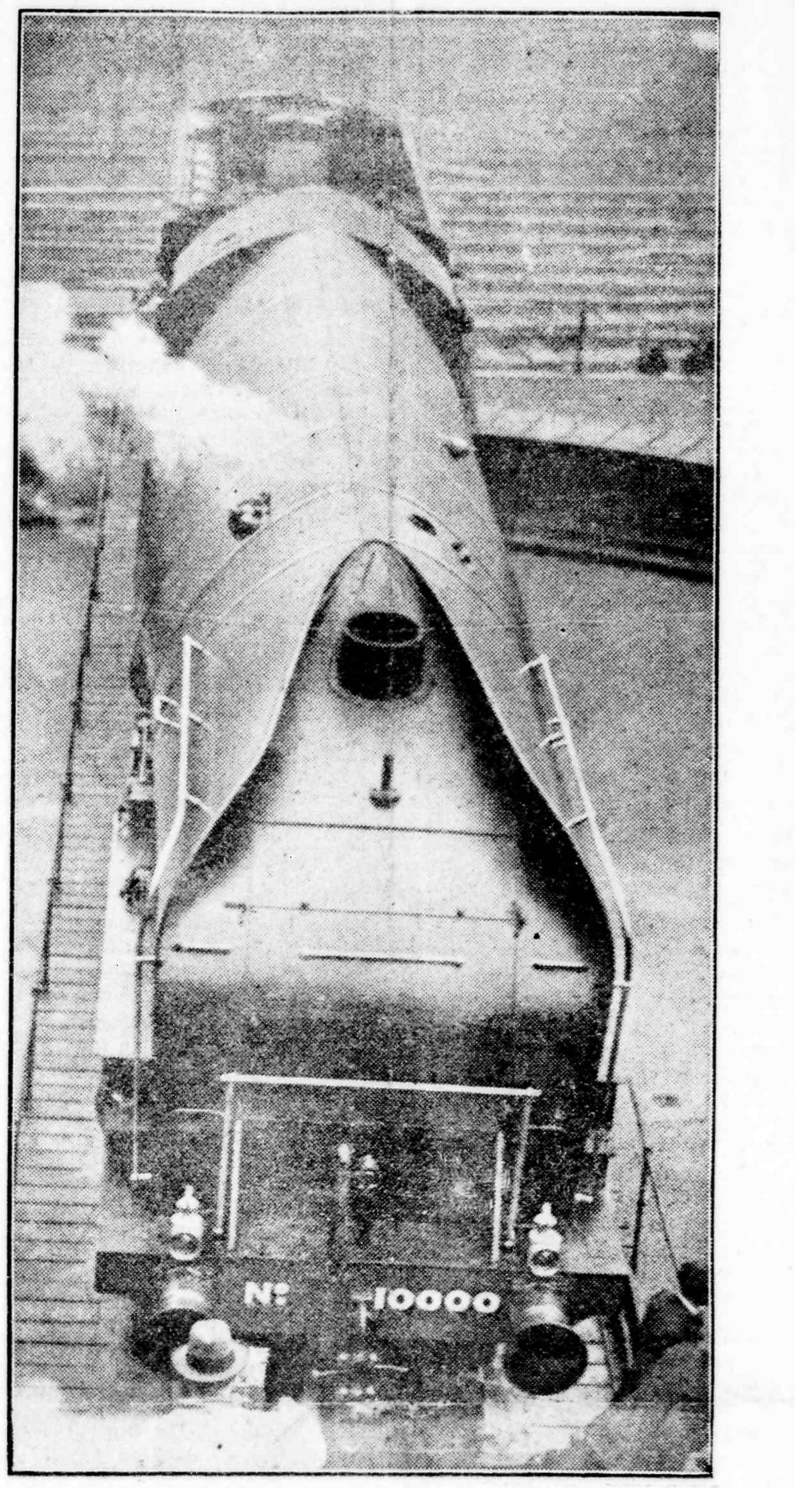
De heer Roep ziet geen „barrière". Allen kunnen in aanmerking worden gebracht ook voor het schrijverscorps. Er zijn plaatsen voor Europeesche èn ook voor Inl. schrijvers. Wat willen de voorstellers toch? Alle Eur. plaatsen openstellen voor Inheemschen? Er wordt geen rassenverschil gemaakt, dat is duidelijk geworden ook uit het antwoord van den reg. gemachtigde. Willen ze het dualisme opheffen?

Meerdere stemmen: Ja!

De heer Roep: Dan moeten zij zich richten tegen de geheele legersamenstelling, waarin het dualisme algemeen bestaat. Maar zulk een principieele zaak kan niet bij de aanvullingsbegrooting worden voorgebracht.

De heer Thamrin verklaart, dat de bedoeling van de motie in eersten termijn niet duidelijk bleek. Het gaat hier om de gelijkheid van de *geldelijke* voorwaarden. Daarop is voor gelijke ontwikkeling en bekwaamheid reeds herhaaldelijk aangedrongen. Spr. vraagt speciaal de aandacht voor *die* bedoeling.

Engeland's grootste Locomotief

welke gebouwd is voor de London and North Eastern Railway. Le geweldige machine zal gebruikt worden op Eendaagsche Londen — Edinburgh.

De heer Fruin constateert, dat de heer Thamrin zijn bedoeling verklaart. Hij wil ook de bedoeling van de voorstellers weten.

De heer Ratu Langie zegt dat de voorstellers de sentimenten niet wilden ontketenen. Juist de heeren de Hoog en Kiès deden dit. De voorstellers oriënteerden zich naar een feit, niet naar het sentiment. (Herhaaldelijke interrupties, die afgehamerd worden).

Het gaat om het feit, dat er een 20-tal vacatures uitsluitend waren opengesteld voor Europeanen. Nu men daarin niet geslaagd is, laat men die vacatures dan ook voor Inheemschen openstellen.

Er is geen overrompeling. De zaak is ook in het Afd. Verslag ter sprake gebracht. Thans wordt de meening van den Volksraad daarover gevraagd.

De heer Van Helsdingen vreest een buitengewoon onzuivere stemming en vraagt daarom de motie in te trekken.

De heer Monod de Froideville ondersteunt den heer van Helsdingen.

De heer Ratu Langie verklaart met de voorstellers tot de overtuiging te zijn gekomen, dat het beter is de motie in te trekken.

Onderluitenants.

Aan de orde is de ordonnantie tot regeling der rechtspositie der onderluitenants.

De heer Hulsteyn meent, dat de ordonnantie nauw samenhangt met de nieuwe legerorganisatie en daarom thans nog niet aan de orde moest zijn gesteld.

Spr. bestrijdt de regeling. Hij zou de ordonnantie willen beperken tot positieregeling.

De heer Fruin wijst op de geheel andere toelichting waarvan dit voorstel in nog geen twee maanden is voorzien. Oorspronkelijk zouden de onderluitenants voortaan niet meer belast worden met „tactische commando's". Achteraf is men hiervan teruggekomen. In tweede instantie heeft men die „tactische commando's" hersteld, echter zonder de exameneischen daarvoor te voren noodig geacht. Wij krijgen dus onderluitenants met commando's, die daarvoor niet geschikt zijn.

De heer Kiès zegt, dat de regeling behoort te berusten op de vigeerende legersamenstelling, waarbij vastgelegd werd, dat de onderluitenants niet-tactische commando's zouden vervullen ten getale van 49.

Ook spr. bestrijdt de bevordering naar ancienniteit in plaats van naar exameneischen van onderluitenants met tactische commando's. Gevoeligheden mogen in de legerorganisatie geen rol spelen.

Spr. stelt eenige vragen, ook ten aanzien van het recht der regeering om deze regeling te baseeren op een legersamenstelling, die nog niet is goedgekeurd.

Hij is van meening, dat naar het schijnt het legerbestuur in deze gezwicht is voor de actie van Ons Aller Belang.

De heer Van der Weyden zou het meer rationeel hebben geacht als de regeling bij regeeringsverordening had plaats gehad, buiten den Volksraad om.

Spreker's ervaring heeft hem steeds krachtig doen stelling nemen tegen vermindering van het aantal onderluitenants. Daarin is echter door de nieuwe toelichting voorzien.

Een groot aantal der luitenants is nog steeds belast met een tactisch commando. Zij waren een welkome bron voor aanvulling van het tekort aan officieren. Spr. juicht de nieuwe opvatting van handhaving daarvan dus toe.

Het principieel verschil met vroeger is de afschaffing der examens. Maar daarvoor was geen ordonnantie noodig.

De heer Monod de Froideville is voorstander van overleg met de betrokkenen inzake dienstvoorwaarden. Dit overleg heeft niet plaats gehad.

Spr. ziet intusschen veel goeds in de voorgestelde regeling. De dubbele doelstelling, namelijk bevordering naar bekwaamheid en ook naar ancienniteit, brengt echter moeilijkheden. Spr. voegt zich echter in deze gaarne naar de inzichten der legerleiding, wanneer ook gelet wordt op het gedrag buiten dienst.

De heer Laoh had gaarne de betrokken, militaire vakvereenigingen — ook de Inheemsche — willen zien raadplegen.

Spr. bepaalde zich overigens tot het uiten van het verlangen, dat de betrekking van onderluitenant bereikbaar is voor alle rassen. Echter is door het afschaffen van het examen en het op den achtergrond raken van den eisch van bekwaamheid de kans op willekeur in deze grooter geworden.

Beoordeeling door verschillende chefs sluit persoonlijke voorkeur niet uit. Spr. bepleit daarom handhaving van de exameneischen.

(Er zijn nog vijf leden).

De heer Kerkkamp is het niet eens met den heer Van Hulsteyn, dat de zaak geen aangelegenheid is voor behandeling in den Volksraad.

Spr. wenscht eveneens handhaving der examens en bestrijdt de uitvoering van het ancienniteits-beginsel. De vrees wordt gewekt, dat de oudere adj. onderofficieren aldus echte „dienstkloppers" zullen worden en oogendienaars, om de chefs ertoe te brengen hen voor onderluitenant aan te bevelen.

Het type is overigens in het leger bekend. Spr. meent, dat hoe meer iemand is vastgeroest in het geestelijk weinig omvangrijke werk van onderofficier, hoe minder hij geschikt is geworden voor officier.

Spr. wil daarom selectie, keuze uit de allerbesten, van *geheel* het onderofficierscorps.

Spr. geeft dit systeem aan het legerbestuur ter overweging.

De regeeringsgemachtigde zal Dinsdag a.s. antwoorden.

Vervolgens wordt het „deelgenootschap in het Weduwen- en Weezenfonds voor Eur. militairen" zonder discussie en z.h.s. aangenomen.

De vergadering wordt ten 1.35 n.m. gesloten.

Uit de Provincie.

(Van onze correspondenten.)

BANDOENG.

I. E. V. vergadering.

Donderdagavond vergaderde het I.E.V. in het clubgebouw aan den Bragaweg onder voorzitterschap van ir. Biezeveld (de loco-burgemeester en wethouder te Bandoeng) daar de voorzitter, de heer A. Chatelin, wegens ziekte was verhinderd. Te kwart over 7 opende de waarnemend voorzitter de vergadering met een woord van welkom en memoreerde het feit dat het bestuur den heer Chatelin had verzocht niet ter vergadering te komen.

De goedkeuring der notulen werd uitgesteld tot de volgende vergadering. De heer Florentinus vond het vreemd dat door de ziekte van den voorzitter de notulen niet kunnen worden goedgekeurd en vindt dat de redactie-commissie dan moet zorgen dat zij in de *Indo Europeaan* verschijnen.

De heer Van Tijn vraagt wat de redactie-commissie met de notulen heeft te maken.

De heer Biezeveld maakt een einde aan het debat tusschen de heeren Van Tijn en Florentinus en leest een brief voor waarin wordt geprotesteerd tegen de lange vergaderingen en waarin maatregelen worden ter hand gedaan voor korte vergaderingen, na welke voorlezing men overgaat tot de mededeelingen van het bestuur.

De vergadering wordt opmerkzaam gemaakt op de rede van den heer De Hoog in den Volksraad, en waarin deze de regeering gehuldigd heeft voor haar optreden tegen de P.N.I., en zijn teleurstelling heeft uitgedrukt over de uitoefening v/h benoemingsrecht. Tevens heeft de heer De Hoog in die rede nogmaals het standpunt van het I.E.V. uiteengezet.

Thans gaat men over tot het derde punt. De behandeling der Congresvoorstellen. Het bestuur heeft gemeend de kwestie van de scheiding van de functie van secretaris-penningmeester van het hoofd Hoofdbestuur te splitsen, hetgeen reeds op het vorig congres werd voorgesteld.

De heer Florentinus merkt op dat dit voorstel reeds werd voorgebracht op het Congres in Semarang in '22,-'23 of '24. Het werd verworpen, evenals op het Congres te Djokja.

De voorzitter merkt op dat het Verbond in de verloopen jaren is gegroeid, zoo niet in ledental, dan toch in bemoeienis.

De feiten hebben de zaak achterhaald, de heer Granpré Molière heeft de taak van secretaris-penningmeester moeten opgeven wegens overspanning. Daarom mag men deze kwestie niet blauw blauw laten.

Wanneer wij een flinke vlotte wijze van werken van het H.B. willen eischen dan moeten wij het H.B. zoodanig outilleeren dat het hieraan kan voldoen. Het belang van het Verbond eischt het dat deze kwestie moet worden voorgelegd aan het oordeel v/h congres.

De heer Florentinus handhaaft zijn standpunt, en stelt voor de zaak te laten zooals ze is. De voorzitter blijft verschillen van meening. De heer Van Tijn wil de eischen laten vervallen en verzoekt de toelichting op het voorstel wat meer te argumenteeren. De heer Florentinus is van oordeel dat dit voorstel een fiasco zal zijn voor de afdeeling Bandoeng. De heer Lidhorst vraagt wat er met den heer Granpré zal gebeuren als hij genezen is. De voorzitter antwoordt dat hij dan bij de afdeeling financiën komt. Nog enkele andere leden maken opmerkingen. Daarna wordt het voorstel in stemming gebracht en aangenomen met 3 stemmen tegen.

De heer Tisser had tot voorstel gemaakt de vraag wat met de Van der Steur stichting zou gebeuren als Pa van der Steur zou komen te vallen. Daar dit reeds op het vorig congres werd behandeld, zal dit voorstel op het komende congres niet worden voorgebracht. Een tweede voorstel van den heer Borkhausen was om ook de kleinste Indo tot het verbond te trekken. Maar ook dit is reeds voorgebracht op het vorig congres. De heer Sieburgh heeft ook enkele kleine voorstellen, o.m. over het spaarfonds v/h I.E.V., en om de rechtspersoonlijkheid van de I.E.V.-school-vereeniging beter te regelen, en hierop de aandacht van het congres te vestigen. De voorzitter is er tegen om deze twee voorstellen tot congres-punten te maken.

Thans komt men tot de „benoemingen der afgevaardigden". Deze worden uitgesteld tot de volgende vergadering. De rondvraag leverde niets op. Sluiting 9 uur precies.

CHERIBON.

Begrooting 1930.

Wij ontvingen het verslag van het afdeelingsonderzoek van den Raad over de begrooting over het dienstjaar 1930 en de memorie van antwoord.

Door een der leden werden zeer waardeerende woorden gesproken over de prestaties der wd. secretaresse, waarmede allen zich vereenigden. Het salaris is in verhouding tot dat der controleurs niet evenredig.

Ofschoon de vergadering van meening is, dat op een eenmaal genomen raadsbesluit niet moet worden teruggekomen en aan beslissingen door den Raad genomen, stipt de hand dient te worden gehouden, meent zij hier voor een uitzonderingsgeval te staan.

Daar de ambtenaarsverordening het waarnemen van een hoogere functie zonder defrayeering slechts voor drie maanden toestaat, geeft de vergadering in overweging, de benoeming van mej. C. J. A. van Dedem van Driesberg tot adjunct-secretaresse te vervroegen en te stellen per 1 Februari 1930 op een salaris van f 525,— per maand.

De wenschelijkheid, door de reorganisatiecommissie uitgesproken, om een archivaris aan te stellen à f 200,— per maand, vond algemeenen bijval.

Het is nog niet zoo lang geleden, dat hetzelfde voorstel (benoeming mej. C.J.A. van Dedem van Driesberg tot adjunct-secretaresse) van B. en W. uitging en toen met bijna algemeene stemmen werd geketst. Niets veranderlijker dan . . . . de Raad!

In het memorie van antwoord stellen B. en W. den Raad dan ook dankbaar voor, de benoeming met de daaraan verbonden salarisverhooging te doen ingaan vanaf den datum, dat de betrokken dame als wd. secretaresse is opgetreden.

Wat de archivaris betreft, erkennen B. en W. de noodzakelijkheid van de aanstelling van een dergelijken functionaris en stellen derhalve den Raad voor art. 4 der uitgaven te verhoogen— mede voor de bezoldiging van adjunct-secretaris— met totaal f 3300,—.

Maar nu de tegenstelling:

Bij artikel 106 merkte een der leden op, dat deze post (Vuilnisdienst) te laag is geraamd. Totaal moeten 30.000 M^2 per jaar plusm. 50 cM worden opgehoogd en met zand worden bedekt tegen de vliegenplaag. De M^3 zand kost 30 cent, zoodat daarvoor uitgegeven moet worden f 4500,— terwijl slechts f 950,— geraamd is. Burgemeester en wethouders worden verzocht hierover inlichtingen te verstrekken.

De memorie van antwoord luidt:

Inderdaad hebben B. en W. dezen post lager geraamd dan zij wel zouden wenschen. Zij onderschrijven volkomen de door Uw lid dr. Tan Ping Ie in een vroegere raadsvergadering aangegeven bestrijdingswijze van het vliegen- en muskieteneuvel.

Op grond echter van den slechten toestand der gemeente-financiën meenen zij Uwen Raad te moeten adviseeren, voorloopig nolens volens genoegen te nemen met het besproeien der vuilnisbelten met petroleumresidu.

Voor de salarisverhooging van de freule en het salaris van een te benoemen archivaris (hoelang heeft men het al niet zonder deze laatste gedaan?) kan wèl een bedrag van f 3300,— uitgetrokken worden, maar wanneer het de algemeene gezondheid betreft (de vliegen- en muskietenplaag is meer dan verschrikkelijk te Cheribon) wordt de slechte finantieele toestand der Gemeente naar voren geschoven en kan een bedrag van f 3550,— (f4500,—, f 950.—) voor een intensieve bestrijding, zooals door een medicus aan de hand gedaan, niet toegestaan worden.

De Gemeentenaren in het algemeen en de Tjangkringbewoners speciaal, zullen — als ze van een en ander hebben kennis genomen — zeker niet „lekker" zijn.

Subsidie geweigerd.

Bij schrijven dd. 8 October j.l. werd door de gemeente aan de regeering een subsidie verzocht van f 23.400,— ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden voor kampongverbetering.

Hierop werd dd. 3 Februari j.l. afwijzend beschikt onder motiveering, dat de financieele toestand der Gemeente van dien aard is, dat voor alles dient te worden gestreefd naar het sluitend maken van de begrooting en aan personeelsuitbreiding voor het ter hand nemen van nieuwe werkzaamheden niet gedacht mag worden.

Schietoefeningen.

Le film ten dienste van schietoefeningen. Te Berlijn oefent de politie zich in het schieten op bewegende filmbeelden.

SCHOOL EN KERK.

PREDIKBEURTEN.

Zondag, 16 Febr. '30.

EVANGELISCHE GEMEENTE TE BATAVIA.

Hollandsche Diensten.

Willemskerk v.m. 9 uur ds. Jansen. (Coll. Genootschap.)
Willemskerk n.m. 6.30 uur ds. Denee. (Coll. Genootschap.)
Nieuwe kerk v.m. 9 uur ds. Keers. (Coll. Genootschap.)
Benedenzaal v.d. Kinstkring v.m. 8 uur ds. Quast. (Jeugddienst).

Maleische Diensten.

djam 9 pagi, Tg. Priok 2e sch. t. Wairisa.
djam 9 pagi Vest. Artill. t. Turangan.
djam 9 pagi, C.B.Z. Salemba t. Latumahina.
djam 5 sore, Willemskerk, t. Turangan.
djam 5.30 sore, Nieuwekerk, t. Latumahina.

Mr. Cornelis.

Holl. dienst v.m. 9 uur ds. Broers.
Jeugddienst v.m. 8 uur de heer Melis.

Mal. dienst der Nederl. Zend. Ver.

Rehobothkerk v.m. 9 uur goeroe Indjil.
id. n.m. 5.30 u. de hr. Vermeer.
id. Woensdag n.m. 6 u. Goeroe Indjil.

Buitenzorg.

Holl. dienst n.m. 6 uur ds. Kuiper.

Depok.

Holl. dienst v.m. 9 uur ds. Hofker.

Soekaboemi.

Holl. dienst v.m. 8 uur de heer Jens.

Tjiandjoer.

Holl. dienst v.m. 9 uur ds. Klaassen.

Bandoeng.

Nieuwe Kerk Holl. dienst v.m. 9.30 uur Chrisstoffels.
Oosterkerk Mal. dienst v.m. 8 uur inl. leerl. Sinjal.

Tjimahi.

Holl. dienst v.m. 10 uur de heer v.d. Waal.

Garoet.

Holl. dienst v.m. 9 uur ds. v. Rooyen.

Kerk van Chineesche Christenen.

Molenvliet 175.
v.m. 10.30 uur de heer Pouw Peng Hong.
n.m. 7.30 u. de heer Lie Teng Poh.
Tanah Abang.
v.m. 10 uur de heer A.J. Bliek.

GEREFORMEERDE KERK.
Kwitang 28, Weltevreden.

Zondag 16 Febr. 1930.

Hollandsche Gemeente.
9 uur v.m. ds. J. Ubels. H. Avondmaal.
6½ uur n.m. Geen dienst.
Maleische Gemeente.
's Middags 4 uur Goeroe Siagian.

Mr. Cornelis.

(Rehoboth Kerk).
Hollandsche Gemeente.
7 uur n.m. ds. J. Ubels. H. Avondmaal.

Buitenzorg.

Loge a/d Hospitaalweg.
9 uur v.m. Leesdienst.

R. K. KERKEN.

Zondag, 16 Febr.

Kathedraal Waterlooplein.
Kwart vóór zes v.m.: Stille H. Mis.
Zeven uur v.m.: Kindermis.
Acht uur v.m.: Gezongen Hoogmis.
Half tien v.m.: Stille H. Mis.
Zes uur n.m. Lof.

Kerk van het H. Hart — Kramat
6 uur v.m. Stille H. Mis.
7.30 uur v.m. Hoogmis.
9 uur v.m. Stille H. Mis. voor de inheemsche militairen.
5.30 uur n.m. Lof.

Kerk van den H. Jozef.
Mr.-Cornelis.
7 uur v.m. Hoogmis.
9 uur v.m. Stille H. Mis.
5.30 uur n.m. Lof.

CHURCH OF THE BRITISH PROTESTANT COMMUNITY.

Engelsche Kerkweg, Parapattan.
Hours of Service.

Sunday, Febr. 16 and until further notice.

7.30 Matries.
8 Holy Communion.
6.30 Evensong en Sermon.

VRIJE KATHOLIEKE KERK.

St. Willebrordskerk, Tanah Abang-Oost 67.
Zondag, 16 Febr.
8 uur v.m. Hoogmis.

STICHTELIJKE BIJEENKOMSTEN.

The Free Pentecostal Conference.

Openbare samenkomsten in „het Pinksterhuis" Matramanweg 53, Meester-Cornelis.
Elken Zondagavond 7 uur Hollandsche dienst.
Elken Woensdagavond 7 uur gemengde dienst.
Elken Vrijdagavond 7 uur bidstond.
Elken Zondagmiddag te 5 uur Zondagschool.

Openbare samenkomsten: Sluisbrugstraat no. 48.
Zondagochtend 8 uur Zondagschool.
Zondagochtend 10 uur Hollandsche dienst.
Zondagavond 7 uur Holl. en Mal. dierst.
Woensdagavond 7 uur Holl. dienst.
Vrijdagavond 7 uur Bidstond.

Christian Science Society.

(Koningsplein Noord No. 21).
Hollandsche Dienst: 9.45 uur v.m.
English Service: 11.— a.m.

Testimony Meetings:
Hollandsche: 1e Woensdag v/d maand 6.30 uur n.m.
English: last Wednesday of the month 6.30 p.m.

Leger des Heils.

(*Kramat 18*).
Zondag, 16 Febr.

8 uur v.m. Zondagschool.
9.30 „ „ Heiligingsdienst.
5 „ n.m. Openluchtsamenkomst op het Waterlooplein.
7 „ „ Openbare verlossingssamenkomst.

Donderdag, 20 Febr.

7 „ „ Openbare samenkomst.

Protestantsche Kerk.

De dienst in de Willemskerk zal aanstaanden Zondagmorgen door dr. H. Jansen geleid worden.

OFF. BERICHTEN

CIVIEL DEPARTEMENT.

Onderw. en Eeredienst.

Benoemd: tot hoofdverpleegster bij den dienst der volksgezondheid, mej. M. Hayer;

tot verpleegster 1ste klasse bij den dienst der volksgezondheid, onder eervolle ontheffing van de waarneming der betrekking van hoofdverpleegster mej. J. Potgieter.

Tijdelijk belast: met de waarn. der betrekking van gouv. arts bij den dienst der volksgezondheid, mevr. M. van Oort geboren Lau.

Verleend: wegens 8 jarigen dienst, tien maanden verlof naar Europa aan J. Ehrenchron, landbouwopzichter bij het kranzinnigengesticht te Magelang, met bepaling dat hij zijn betrekking op 5 Juni '30 zal nederleggen;

wegens 6 jarigen dienst, 8 maanden verlof naar Europa aan mej. M. van Sparrentak, verpleegster 1ste klasse met bepaling dat zij haar betrekking op 2 Juni '30 zal nederleggen.

I. U. A.

Verleend: wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan J. H. Leidelmeijer, ambt. IIde klasse bij den dienst der I.U.A., met bep., dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 2 Oct. '30;

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan mevr. H. Leidelmeijer geboren Schmidgall, commies ter contrôle bij den dienst der I.U.A., met bepaling, dat zij hare betr. zal nederleggen op 2 Oct. '30.

Benoemd: tot ambtenaar IIde kl. bij den dienst der I.U.A., A.D. Lemaire, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk voormelde betr. bekleed hebbende;

tot ambtenaar 4de klasse (groep II) R. D. Mac Gillavry, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk voormelde betrekking bekleed hebbende;

tot adspirant douanekommies 1. M. S. Nasoetion, 2. S.S. Hassan Idris, 1 en 2 tw. adspirant douanekommies.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Verleend: aan den kapitein der inf. A.W.M. Jordans, wegens langdurigen dienst, een jaar verlof naar Europa, met ingang van 1/4/'30;

wegens zesjarigen dienst, acht maanden verlof naar Europa, aan de kapiteins der infanterie M. Jacobs en J. Allirol, respectievelijk met ingang van 1 April en 1 Mei '30, en aan den 1ste luitenant der infanterie A.E. Batten, wegens zevenjarigen dienst, negen maanden verlof naar Europa, met ingang van 1 Apr. '30.

Benoemd: tot burgerlijk ambtenaar hoofd van de triangulatie van den topografischen dienst, ir. J.H.G. Schepers, van buitenlandsch verlof terugverwacht;

tot burgerlijk ambtenaar adjunct hoofd van de triangulatie van den topografischen dienst J.H. Goossens.

Geplaatst: te Belawan, A.D. Lemaire vd.;

te Tandjoengpoera, R.D. Mac Gillavry vd.

BEVOLKING VAN BATAVIA.

Gevestigd:

E.J. Barzuwa geb. Knödler, Gg. Kramat Waroe 42, van Bandoeng.
G. van der Bend, Kramat 19, van Soerabaja.
C. Caffin, Gg. Chaulan 35, van Timorkoepang.
G.W. Janssen, Rijswijk 3, van Makasser.
F. Mollinger, Waterlooplein Z. 6, van Brussel.
A. Schouten, Koningsplein Z. 10, van Semarang.
Mevr. M. H. Troost, Rijswijk 21, van Wonotjolo.
Mej. A. L. Wilson, Kemajoran 4, van Bandoeng.
H. L. Hekker geb. Last, Noordwijk 18, van 's Gravenhage.
Mevr. C.F.A. Keizer, Pintoebesi 16a, van Kedaton.
E. L. J. Kiewiet de Jonge geb. Bloch, Palmenlaan 13 pav., van Malang.
J. R. Kist, Tanah Abang O. 51/55, van Arnhem.
A. H. Kruymel, Berendrechtslaan 12b, van 's Gravenhage.
P. H. de Prouw, Gg. Cornelius 6, van 's Gravenhage.
P. van de Wetering, Kebonsirih 62 pav., van Nederland.
E. Wetters, Gang Horning I 14, van Tasikmalaja.
Y. Fukutomi, Molenvliet O. 27, van Bandoeng.
T. Hinoshita, Molenvliet O. 27, van Singapore.
Y. Inouye, Molenvliet O. 27, van Singapore.
M. Iwasaki, idem idem idem.
T. Yamamura, idem idem idem.
H.G. Derksen geb. Lettinga, Sawohlaan 18, van Haarlem.
J. van Doesburgh, Gg. Sawoh 2, van Ambon.
H.F. van Goch, Kemajoran 16 pav., van Tandjoeng Pandan.
R.J.F. Herremans, van Heutszboulevard 48, van België.
A. Jellema, Hotel Koningsplein, van Nederland.
Mej. L. S. Ohl, Noordwijk 15, van Djokjakarta.
J. H. Reiding, Molenvliet W. 4/6, van Marseille.
Mej. E.E.E. de Roode, Kemajoran 7, van Buitenzorg.
C. de Viti, Rijswijkstraat 9, van Bandoeng.
A. den Yzerman, Kramat 100 pav., van Nederland.